

התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או אריאל ברזילי ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט ו/או רחלי אל-שי רזנפלד ו/או רותם בבלי דביר ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או דנה פרימור אזר

מרחוב יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054, 9136001
טל': 02-5000073 ; פקס': 02-5000076

העותרת

- נ ג ד -

1. חה"כ בנימין נתניהו

ע"י ב"כ עוה"ד מיכאל ראבילו ו/או אופק ברוק הגן הטכנולוגי, מלחה, מנחת בנין מס' 1, ירושלים
טל': 02-6490649 ; פקס': 02-6490659

2. חה"כ אריה מכלוף דרעי

ע"י ב"כ עוה"ד נבות תל צור ממשרד תל צור ממגדל ב.ס.ר 4, רח' מצדה 7, בני ברק
טל': 03-7177700 ; פקס': 03-7177711

3. הכנסת

ע"י ב"כ עוה"ד מהלשכה המשפטית בכנסת ממשכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6408636 ; פקס': 02-6753495

4. היועצת המשפטית לממשלה

5. פרקליט המדינה

המשיבים 4-5 שניהם ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה מרחוב צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 073-3925590 ; פקס': 02-6467011

המשיבים

עתירה למתן צווים על תנאי,
צווים הצהרתיים, צווי ביניים
ובקשה לקיום דיון דחוף

מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, למתן צווים הצהרתיים, צווים על תנאי וצווי ביניים כנגד המשיבים 1-5, וכן ובקשה לקיום דיון דחוף בעתירה, והכל כלהלן:

א. צווים הצהרתיים

א.1. צו הצהרתי הקובע כי המשיב 2 אשר הורשע במסגרת ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי (אר"ש 1.2.2022), וכי דבק בו קלון בשל מעשיו, לא יוכל להתמנות ולכהן בתפקידי שר בממשלה – ומבלי שחזקת הקלון הוסרה על ידי יו"ר ועדת הבהירות המרבזית לכנסת בהתאם לסעיף 3 להוק הממשלה, התשס"א-2001, וזאת לנוכח הפגיעה החמורה בטוהר המידות; באמון הציבור בנבחר הציבור; בעקרון הנאמנות השלטונית; חוסר ניקיון הבפיים ותום הלב שבמינוי; חוסר הסבירות וחוסר המידתיות הקיצוני שבמינוי זה.

א.2. צו הצהרתי הקובע כי בנסיבות העניין, בהן הוליך המשיב 2 את בית המשפט שולל, בעת שהציג בפניו מצג שקרי לפיו בבוזנתו לפרוש מהחיים הציבוריים, הרי שפסק חדין וגזר הדין בעניינו בטלים מאחר שהושגו ברמייה.

ב. צווים על תנאי

ב.1. צו על תנאי נגד הכנסת, היא המשיבה 3 לעתירה, המורה לה לבוא ולנמק מדוע לא תבטל או תמוע ממינויו של המשיב 2 – עבריין מורשע – לתפקיד שר בממשלה ישראל, וזאת לנוכח התגבשות הטיבות שלהלן, במצטבר ובנפרד:

ב.1.א. לנוכח העובדה כי המשיב 2 הוא עבריין חוזר, אשר הורשע ביום 1.2.2022 בעבירות מס בשתי פרשות שונות ונידון לעונש של 12 חודשי מאסר מותנה למשך שלוש שנים וקנס של 180,000 ₪ שטרם סיים לשלם; ובעברו הורשע בעבירות של שוחד, מרמה והפרת אמונים בפרשות בהן מילא תפקיד ציבורי ונידון לעונש של שלוש שנים מאסר בפועל; ועקב שיקול הדעת שעומד לחוד, ובאופן מנותק מתנאי הכשירות לכהונת שר ומחייב לבחון שיקולים נוספים לתפקיד הציבורי הנ"ל כמו הגינות, יושר לב, תום לב, סבירות ומידתיות;

ב.1.ב. לנוכח תכליתו של מוסד הקלון שחל על המשיב 2 לפי ההשלכות הציבוריות הנבחנות לאור טיב מעשיו הפליליים, סמיכות הזמנים, ההשחתה המוסרית, זיהום טוהר המידות השלטוני והתפקיד הרם אליו הוא מבקש להתמנות. כמו גם, הפגיעה הקשה בתפקודו, בטוהרו ויושרו של השירות הציבורי, בשלטון החוק והמעילה באמון הציבור במערכת השלטונית;

ב.1.ג. לנוכח העובדה כי המשיב 2 הוא עבריין חוזר, אשר הורשע לאחרונה ביום 1.2.2022, בעבירות מס חמורות, ובעברו אף הורשע בשוחד, מרמה והפרת אמונים בעודו מכהן בתפקיד שר הפנים, ועקב חוסר המידתיות שבמינוי זה;

- ב.1.ד. לנוכח הפגיעה הקשה בדין הפלילי ובהגשמת מטרותיו, ולרבות הפגיעה בפרוטנציאל ההרתעה המקבל משמעות כפולה ומכופלת מקום בו המדובר בנבחר ציבור;
- ה.1.ה. לנוכח הפגיעה הקשה באמון הציבור בנבחריו, אשר מאפשרת לחבר הכנסת שלגביו קיימת עמדה מגובשת של היועמ"ש בכל הנוגע להטלת הקלון, לבקש להתזיק בתפקיד שר בממשלה.
- ב.2. צו על תנאי נגד המשיב 1, הוא חה"כ נתניהו מי שהוטלה עליו מלאכת הרכבת הממשלה והוא שחתם על הסכם קואליציוני עם המשיב 2 לפיו הוא עתיד למנותו לתפקידי שר בממשלה ה-37, המורה לו לבוא ולנמק מדוע לא ימנע ממינויו, וזאת לנוכח הטעמים המפורטים לעיל בסעיפים ב.1.א – ב.1.ה.
- ב.3. צו על תנאי נגד המשיבה 4, היא היועצת המשפטית לממשלה, המורה לה להתייצב ולנמק מדוע לא תגיש בקשה לביטול פסק הדין בעניינו של המשיב 2 בשל רמייה, או תערער ותחזור בה מהסדר הטיעון אשר נחתם עם המשיב 2, בדרישה כי יוטל עליו קלון, וזאת לנוכח הטיבות האמורות להלן, במצטבר וכל אהת לחוד:
- ב.3.א. לנוכח הסתמכותו של נשיא בית משפט השלום בירושלים על המצג שהוצג לו בפרישתו של הנאשם "מן הזירה הציבורית" בבואו לכבד את הסדר הטיעון ולאשרו;
- ב.3.ב. לנוכח הטלת דופי של המשיב 2 במהימנות ההסדר שנכרת עימו ופעולותיו בחוסר תום לב ואי ניקיון כפיים לכפור בהתחייבותו לבית משפט השלום, לרבות בקשתו להתמנות לתפקיד שר;
- ב.3.ג. לנוכח המבחנים להגשת בקשה לביטול פסק הדין עקב רמייה, וביניהם התרמית שבהצגת מצג כוזב בדיון על ידי הנאשם המשיב 2 ובא כוחו, ביחס לאפשרות החזרה לתפקיד שר ואיבוד פרנסתו העתידית; הצהרתו על חזרה לתפקיד שר רק לאחר מתן פסק הדין הסופי; והעובדה שללא הצגת מצג זה – לא ניתן היה פסק דינו של בית משפט השלום;
- ב.3.ד. לנוכח חזרתו הפומבית של המשיב 2 מהודאתו בבית המשפט – אשר מבחירה כי הוא אינו לוקח אחריות על מעשיו ולא מביע הפנמה או חרטה על מעשיו הפליליים;
- ה.3.ב. לנוכח תפקידה של המשיבה 4 כראש התביעה הכללית ומי שאמונה על האינטרס הציבורי לפעול למיצוי הדין עם נאשם שהפר את הסדר הטיעון;
- ו.3.א. לנוכח הצורך בבחינת חזקת הקלון שחל על המשיב 2 לפי ההשלכות הציבוריות הנבחנות לאור טיב מעשיו הפליליים, סמיכות הזמנים, ההשחתה המוסרית, זיהום טוהר המידות השלטוני והתפקיד הרם אליו הוא מבקש להתמנות. כמו גם, הפגיעה הקשה בתפקודו, בטוהרו ויושרו של השירות הציבורי, בשלטון החוק והמעילה באמון הציבור במערכת השלטונית;
- ז.3.א. לנוכח יתר הטעמים המפורטים לעיל בסעיף ב.2. בהצטברותם ובנפרד.

ג. צווי הביניים

1.ג. בנוסף, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו ביניים כנגד הכנסת, המורה לה שלא לדון באישור מינויו של חה"כ אריה דרעי לתפקיד שר בממשלת ישראל, עד להכרעה בעתירה זו.

2.ג. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו ביניים כנגד חה"כ נתניהו, מי שהוטלה עליו מלאכת הרכבת הממשלה, המורה לו שלא להביא את מינויו של חה"כ אריה דרעי לתפקיד שר בממשלת ישראל עד להכרעה בעתירה זו.

הכלל הוא כי צו ביניים נועד לשמר את המצב הקיים ולמנוע נזקים בלתי-הפיכים [ר' לעניין זה למשל ספרו של א' סאמרלי **סעדים זמניים**, כרך א', 3 (אוצר המשפט 2005)].

מטרתה של הבקשה למתן צו הביניים היא למנוע מצב בו ייכנסו לתקפם תיקוני חוק יסוד שאינם חוקתיים ואשר התקבלו בהליך שאינו תקין, ואשר כניסתם לתוקף עשויה להוביל לפגיעה חמורה במרקם הדמוקרטי הישראלי, ולקבוע עובדות בלתי הפיכות בשטח.

כידוע, בבואו לבחון את השאלה האם להעניק צו ביניים אם לאו, מאזן בית המשפט הנכבד בין שני שיקולים עיקריים - מאזן הנוחות, וסיכויי העתירה, כאשר למאזן הנוחות מעמד בכורה ברור בין שני אלה. כך נקבע בבר"מ 8777/06 **מפעלי תחנות בע"מ ואח' נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה טבריה ואח' (נבו 19.11.2006)**: "על בית המשפט לשקול בבואו להבריע כבקשה למתן צו ביניים את סיכויי העתירה ואת "מאזן הנוחות" ... שני השיקולים משפיעים האחד על השני... ואולם, אבן הבוחן העיקרית בסופו של יום היא בשיקולי "מאזן הנוחות"."

העותרת סבורה כי נסיבות העניין, לרבות כינון הממשלה וההשבעה לכהונת חה"כ דרעי לתפקיד שר, מחייבות מתן צו הביניים המבוקש, וזאת על מנת למנוע פגיעה קשה אף יותר בכנסת, בממשלה ה-37, בשלטון החוק ובשיטת המשטר הישראלית.

בקשה זו עומדת בכפיפה אחת עם הבקשה לקיום דיון בהול, אשר קיומו יבטיח כי צו ביניים, ככל שיינתן, יעמוד לזמן קצר בלבד.

ד. בקשה לקיום דיון דחוף

כן מתבקש בזאת בית המשפט הנכבד להורות על קיום דיון בהול בעתירה, על רקע הצורך לברר בהקדם האפשרי את השאלות העומדות בבסיס העתירה, ונוכח העובדה כי ההכנות להשבעת הממשלה - שם צפוי להתמנות המשיב 2 לשר הפנים והבריאות

– ואלה צפויות להסתיים בתוך פרק זמן קצר ביותר, וכן צפויה השבעת הממשלה על בסיס אותו שינוי פסול מן היסוד הקבוע בהוראות החקיקה, מושא העתירה הנוכחית.

א. הצדדים לעתירה

העותרת:

1. העותרת היא עמותה, רשומה כדין, תנועה עצמאית ולא מפלגתית, המונה כ-55,000 חברים ופעילים ומציינת בימים אלו 33 שנים של עשייה ציבורית ומשפטית בהן חרטה על דיגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראויות במנהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל ציבורי תקין.

המשיבים:

2. המשיב 1 הוא חה"כ בנימין נתניהו, מי שהטיל עליו נשיא המדינה את מלאכת הרכבת הממשלה עד ליום 21.12.2022 והוא שחתם על הסכם קואליציוני עם המשיב 2 לפיו הוא ימונה לתפקיד שר הפנים והבריאות של הממשלה ה-37 ולאחר מחצית כהונתה יתמנה לתפקיד שר האוצר, והוא אשר הכריז ימים אחדים לפני הגשתה של עתירה זו כי עלה בידו להרכיב את הממשלה, ומבקש את אמון הכנסת בממשלה שהרכיב לפי סעיף 3 לחוק יסוד: הממשלה.

3. המשיב 2 הוא חה"כ אריה דרעי, המבקש להתמנות לתפקיד שר לאחר שביום 1.2.2022 הורשע בהסדר טיעון – שחלק מהותי ממנו הוא התפטרותו ויציאתו מזירה הציבורית – בעבירות מס בשתי פרשות שונות ונידון לעונש של 12 חודשים מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ש"ח, או שנת מאסר תמורתו. כמו כן, חה"כ דרעי הוא בעל רישום פלילי כבד לאחר שביום 17.3.1999 הורשע בעבירות חמורות של לקיחת שוחד, מרמה והפרת אמונים, וקבלת דבר במרמה, בעודו מכהן בתפקידים בכירים שונים במשרד הפנים, ונגזר עליו תקופת מאסר בת שלוש שנים, מתוכה ריצה בפועל שנתיים.

4. המשיבה 3 היא הבנסת, בית המחוקקים של מדינת ישראל. לפי סעיף 13 לחוק יסוד: הממשלה, על הכנסת לקיים ישיבה לצורך כינון הממשלה, וזו תיכון רק משהביעה בה הכנסת אמון, ומאותה שעה ייכנסו השרים לכהונתם, לרבות המשיב 2 עליו חלה חזקת הקלון.

5. המשיבה 4 היא היועצת המשפטית לממשלה (להלן: "היועמ"ש"), אשר מתפקידה ומסמכותה היא העומדת בראש התביעה הכללית, והיא שאמונה על ייצוג האינטרס הציבורי ושמירה על קיום החוק. ביום 26.12.2021 נחתם הסדר טיעון בין היועמ"ש למר דרעי ולפיו יודה האחרון בביצוע של עבירות מס חמורות, ויתפטר מתפקידו בכנסת, ואילו המדינה תדרוש עונש של מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים, וקנס בסך 180,000 ₪ או שנת מאסר בפועל תחתיו, וכן במידה ויתפטר – לא יתבקש להטיל קלון. בחוות דעתה מיום 17.11.2022 שנמסרה לחה"כ נתניהו היא הבחירה כי חה"כ דרעי אינו כשיר להתמנות לשר, והנחתה אותו לפנות ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית בבקשה שיסיר את חזקת הקלון.

6. המשיב 5 הוא פרקליט המדינה, העומד בראש הפרקליטות, אשר מייצגת את המדינה בהליכים פליליים ואמונה על העמדה לדין בחליף הפלילי. בהתאם לסעיף 33 להנחיית פרקליט המדינה מספר 8.1 שעניינה: "הנחיות לעריכת הסדר טיעון" מיום 11.5.1989 (עדכון אחרון: 12.2.2009): "כאשר מדובר בנאשם שהינו איש ציבור יש לשקול במסגרת הסדר הטיעון גם את שאלת הקלון, וזאת טרם הצגת הסדר הטיעון לבית המשפט. במקרים מעין אלה יש לקבל את אישור פרקליט המדינה והיועץ

המשפטי לממשלה להסדר הטיעון". כלומר, קיימת אצל פרקליט המדינה והיועמ"ש חוות דעת מקיפה ביחס לחזקת הקלון בעניינו של חה"כ דרעי קלון בגין אישומיו הפליליים, ועמדתו מתחייבת לאור הפרת הסדר הטיעון והתרמית שקיים המשיב 2.

ב. מבוא

7. העתירה דן מורכבת משתי קומות של עילות משפטיות לביטול מינויו של חה"כ אריה דרעי כפי שנחתם בהסכם הקואליציוני ולאחר שביום 21.12.2022, הצהיר חה"כ בנימין נתניהו שעלה בידו להרכיב ממשלה – זו תובא בקרוב להשבעה בכנסת, יחד עם הבקשה לאישור מינויו של דרעי לשר.
8. מכאן, שעניינה של העתירה דן בעברין מועד, רצידיביסט שפשע בעבירות חמורות מתחום השחיתות השלטונית בתפקידו כשר הפנים וחזר לאחר ריצוי העונש לתפקיד השר, אך לאחר מכן פשע שוב, והורשע רק לאחרונה ביום 1.2.2022 – והוא – המבקש להתמנות לתפקיד שר הפנים ושר הבריאות ולאחר מכן לפי ההסכם הקואליציוני עליו חתם מול ראש הממשלה המיועד – להתמנות גם לתפקיד שר האוצר.
9. כבר עתה יצוין, כי נעלם מעיניה של העותרת כי בימים אלו נמצאת הכנסת בשלבי חקיקה מתקדמים של תיקון סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, שכל מטרתו לשנות באופן פרסונאלי את כללי הכשירות לכהונת שר באופן פרסונלי ורטרוספקטיבי, וזאת על מנת שניתן יהיה להכשיר חוקית את מינויו. מאחר שתיקון זה טרם כונן, העתירה דן לא תתייחס לפגמים או לשימוש שנעשה לרעה בסמכות המכוננת – ובעתירה זו לא יתבקש ביטולו של התיקון, אשר נכון להגשתה טרם התקבל בקריאה שלישית בכנסת.
10. כן יצוין, כי לעמדת העותרת, הטיעונים והסעדים המתבקשים בעתירה זו, נבונים הם גם במידה והתיקון לסעיף 6(ג) הנידון בימים אלה בכנסת יתקבל.
11. יובהר, כי כל קומה בעתירה נבנית לחילופין על הקומה שלפניה ומהווה נסיגה לקו הגנה נוסף של מדינת ישראל, מפני השחיתות המוסרית והאנטי-דמוקרטית שפגשה במדינה כמגיפה ומאימת למעשה על כל המפעל הדמוקרטי שנבנה במדינה ישראל. מפעל שנבנה, בלבנים, ברצפות ובטיח שקבע והעמיד, כיתר עוז, גם בית משפט נכבד זה.
12. בקומה הראשונה, העותרת תביא את הפרשנות הקיימת בעת הזו ביחס לכשירות שרים, תרחיב על מעשיו הפליליים של חה"כ דרעי – ואי כשירותו לכהן בתפקיד שר. העותרת תבקש להרחיב על המבחנים שקבעה הפסיקה המושרשת של בית המשפט הנכבד ביחס לכשירות לחוד ושיקול דעת לחוד, כך שמינויו אינו צולח גם את מבחני שיקול הדעת המובנים בשיטת המשפט שלנו. בנוסף, תרחיב העותרת על הפגיעה האנושה בטוהר המידות, באמון הציבור ועיקרון חובת הנאמנות השלטונית – פגיעה אנושה הפוגעת במושכלות היסוד של שיטת המשפט הישראלית.
13. בתוך כך, תעמוד העותרת על מוסד הקלון, תכליותיו ושיקולים לבר-סטוטוריים ביחס לתנאי כשירות לשרים, ועל כך שחלה על חה"כ דרעי חזקת הקלון והוא לא כשיר להתמנות לשר.
14. בקומה השנייה, תטען העותרת להפרתו של הסדר הטיעון שנהתם עימו, חוסר ניקיון כפיים וביצוע מעשה רמייה של חה"כ דרעי ביחס להצגת מצג שקרי של התפטרות, יציאה מהזירה הציבורית וקבלת הדין ביחס לכהונתו כשר. כאשר לאור התרמית, קבע נשיא בית משפט השלום בירושלים את

פסק דינו, ואף לא דן בתזקת הקלון החל בעניינו של חה"כ דרעי. למעשה, עקב טענת הכזב שנטענה דאז על ידי חה"כ דרעי בדבר "התרחקותו מהזירה הציבורית" החליט כבוד הנשיא הרבסט כי הוא מאשר את הסדר הטיעון שהוגש לפתחו:

"הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב טעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם.

הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדיר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניו, אך נזימה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, וכעת נוכח התיק דן ואישומיו – הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו. אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור בעשורים האחרונים ונדמה כי המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו.

הנקודה השנייה, הינה מניעתיות בטיבה. כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד – יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית." (עמ' 7 לגזר הדין מיום 1.2.2022, ההדגשות במקור).

15. הנה, על אף הדברים הברורים שנקבעו בגזר דינו של חה"כ דרעי רק לפני כמה חודשים – עולה כי התחייבויותיו היו רק מסך עשן לקראת חזרתו לתפקיד השר – ומכאן שפסק הדין התקבל ברמייה על היועצת המשפטית לממשלה לפנות בבקשה לביטולו, או לביטול הסדר הטיעון שנערך עימו.

16. הנה כי כן, תבקש מבית המשפט הנכבד שיוציא את הצווים המבוקשים ברישא, וימנע את מינויו של עבריין מורשע ורצידיביסט לתפקיד שר בממשלה ה-37.

העתק גזר הדין בת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' אריה דרעי (אר"ש 1.2.2022), מצורף ומסומן כנספח 1/ע.

ג. רקע עובדתי

17. לאור ריבוי מעלליו הפליליים של המשיב 2 חה"כ דרעי ההופכים אותו לעבריין סדרתי רצידיביסטי, תביא העותרת בתמציתיות ככל הניתן את מעלליו של הלה, אשר מתחילים עוד בסוף שנות ה-80 ומלווים, שלא לומר שזורים, בדרכו ועשייתו הציבורית של לאורך שלושים השנים האחרונות.

18. אשר על כן, סדר הצגת הדברים יהא כדלהלן: ראשית תעמוד העותרת על מעשיו הפליליים של חה"כ דרעי בפרשות אשר זכו לכינוי "התיק האישי" ו-"התיק הציבורי"; לאחר מכן תעמוד העותרת על התנהלותו של הנאשם בפרשת בר און חברון, בה אמור היה לעמוד לדין פלילי גם כן; כן תפרט העותרת אודות חזרתו של חה"כ דרעי לזירה הציבורית, ולרבות אמירותיו של בית המשפט העליון בשתי עתירות שהוגשו עת מונה לתפקיד נוסף של שר הכלכלה ושר הפנים; ולבסוף תרחיב העותרת על ה"תרגיל" שרקם דרעי כחלק מהפרשה האחרונה, שסופה בגזר דינו של בית משפט השלום בירושלים שם הוא מתחייב לעזוב הציבורית, אך חוזר מיד לאחר מכן.

ג.1. ההליכים הפליליים של חה"כ דרעי בין השנים 1990 – 2016

19. בראשית חודש יוני, שנת 1990, סערה מדינת ישראל - אשר זה עתה התאוששה ממשבר קואליציוני סוער, שלימים יכונה "התרגיל המסריח" - כאשר הכריזה משטרת ישראל על פתיחה בחקירה כנגד שר הפנים המכהן דאז, חה"כ דרעי.

20. בתום 3 שנות חקירה סוערות המליצה משטרת ישראל על הגשת כתב אישום חמור כנגד חה"כ דרעי. לבסוף הוחלט על הגשת שני כתבי אישום כנגד חה"כ דרעי, בשני תיקים נפרדים, אשר זכו לכינוי "התיק האישי", ו"התיק הציבורי". התיק הציבורי התייחס לחשדות לפיהם עשה חה"כ דרעי שימוש לרעה בסמכויותיו כשר הפנים על מנת להעביר כספים ושווה כספים למוסדות וגופים (לעתים פיקטיביים), מכספי הציבור, על ידי שימוש במסגרת "מתן תמיכות למוסדות על ידי רשויות מקומיות".

21. התיק האישי, לצדו, התייחס לשורה של עבירות אותן ביצע חה"כ דרעי במישור האישי, וביניהן נטילת כספי שוחד לטובתו ורווחתו האישית, בעבור קידום מטרות ואינטרסים של משלמי השוחד, אשר ברובם היו מקורביו.

22. לראשונה בתולדות מדינת ישראל, הוגש כתב אישום חמור ביותר כנגד שר מכהן - בשורת עבירות קשות אשר בראשן עבירת השוחד - אותן ביצע חה"כ דרעי בעודו מכהן על כס הציבור, וכאשר הוא מנצל את מעמדו הרם על מנת לבצע עבירות קשות אלו.

23. על אף עמדת היועץ המשפטי לממשלה דאז, יוסף חריש, אשר ייעץ לראש הממשלה דאז, רבין ז"ל, כי יש להפסיק את כהונתו של חה"כ דרעי כשר בממשלה, ולמרות הקריאה הציבורית, סירב ראש הממשלה דאז להפעיל סמכותו ולהעביר את חה"כ דרעי מכהונתו.

24. נוכח סירוב זה, עתרה העותרת בבג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, מז(5) 404 (1993) (להלן: "עניין דרעי") בבקשה כי בית משפט נכבד זה יורה לראש הממשלה להפעיל סמכותו על פי חוק יסוד: הממשלה, ויעביר את שר הפנים דאז, חה"כ דרעי בעתירה דנן, מתפקידו.

25. כעתירה טענה העותרת כי הנורמות המשפטיות והציבוריות הראויות מחייבות את הפסקת כהונתו של השר דרעי דאז. עוד טענה העותרת כי על ראש הממשלה לעשות שימוש בסמכות הקנויה לו כסעיף 22(ב) לחוק יסוד: הסמלה ולהעביר את השר דרעי מתפקידו (יצוין כי העתירה הוגשה לפני תיקון מספר 2 לחוק וכו שונה הסעיף מסעיף 21א לסעיף המוזכר לעיל).

26. לאור הומרת חשדות לעבירות אשר יוחסו דאז למר דרעי, הורה בית המשפט הנכבד לראש הממשלה להעביר את חה"כ דרעי מתפקידו כשר הפנים, חשדות אשר לימים יבשילו ברובם להרשעה במסגרת "התיק האישי". ביום 17.3.1999 הורשע חה"כ דרעי על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים בקבלת שוחד, בשלוש עבירות מרמה והפרת אמונים, ובעבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (תי"פ (י-ם) 305/93 מדינת ישראל נ' דרעי (נבו 17.03.1999)). לאחר ההרשעה ערער חה"כ דרעי לבית המשפט העליון על גזר הדין. בית המשפט העליון קיבל את הערעור בחלקו וביטל חלק מהמרכיבים בגזר הדין של בית משפט קמא ותוך התחשבות בזמן שחלף, קיצר בית המשפט העליון את עונשו של חה"כ דרעי, והעמידו על משך 3 שנים (ע"פ 3575/99 דרעי נ' מדינת ישראל, פ"ד (נד) 2, 721 (2000) (להלן: "פסק הדין בערעור")). ברם, לא חסך בית המשפט בביקורת כלפי חה"כ דרעי והדגיש את "ייחודה" של הפרשייה:

"האפשרות כי תת-תרבות השוחד, האופיינית למדינות נהשלות ולמשטרים מושחתים, תפגע במי שנמצא ראוי לשבת על כיסאו של שר, או של מנכ"ל, בישראל, הייתה רחוקה מן הדעת. באה פרשתו של דרעי וספחה על פני כולנו."
(פסק הדין בערעור, פסי 154).

ג.א.1. הרשעת חה"כ דרעי ב"תיק הציבורי"

27. ביום 9.4.1999, לאחר חקירת המשטרה שהניבה גם את "התיק האישי", הוגש כתב אישום נוסף כנגד חה"כ דרעי. לאחר ריצוי עונשו ושחרורו מן הכלא, ניתנה הכרעת הדין נוספת בעניינו (ת"פ נ-1875/99 מדינת ישראל נ' דרעי (להלן: "הכרעת הדין השניה")). במוקד הכרעת הדין, שניתנה ביום 24.9.2003 עומד נוהל התמיכות של הרשויות המקומיות בארגונים פרטיים - "נוהל מתן תמיכות של רשויות מקומיות" (פורסם ברשומות: ילקוט פרסומים 3197, התשמ"ה, עמ' 2275) (להלן: "הנוהל").

28. מר דרעי נאשם בכך שבין השנים 1986-1990, מרגע שנכנס לתפקיד מנכ"ל משרד הפנים ובהמשך שר הפנים, חרג הוא מכללי הנוהל, בכך שיחד כספים מתקציב האיזון (היינו מכספי הציבור) ישירות למוסדות, תוך עקיפת שיקול הדעת שהוענק לרשויות המקומיות במסגרת הנוהל. **כטפי תמיכה אלו הועברו למוסדות המקוריים למר דרעי ולמפלגתו ש"ס, והקרובים לליבו (עמ' 18-19 להכרעת הדין השניה).**

29. מר דרעי הורשע באחת מתוך שבע העבירות, בחמישה אישומים, שהוגשו נגדו בכתב האישום ב"תיק הציבורי", ונמצא כי הוא עשה מעשה של הפרת אמונים.

30. בית המשפט קבע כי חה"כ דרעי שלל במידה מסוימת את שיקול הדעת של העירייה, עת "צבע" את סכום הכסף ויעד אותו לעמותה, עובר להחלטת המוסדות המוסמכים בעירייה. **אולם המורה מכך, לפי קביעת בית המשפט, העובדה כי חה"כ דרעי העמיד עצמו בניגוד עניינים "חד, בולט וחמור" (עמ' 118 להכרעת הדין השניה), עת הורה על מתן הקצבה לעמותה המנוהלת על ידי משפחתו הקרובה. כן קבע בית המשפט, כי אין במטרות ההחלטה, רצויות וראויות ככל שיהיו, כדי לתקן את הפגיעה בטוהר המידות.**

31. בהתנהלותו של חה"כ דרעי, כך קבע בית המשפט, יש יסוד של שחיתות, שבוצע על ידי שר הפנים של מדינת ישראל. בהכרעת הדין ציין בית המשפט כי במתן העונש לקח בחשבון של ההרשעה של חה"כ דרעי בתיק הפרטי שם נידון לשלול שנות מאסר, וגזר על חה"כ דרעי **מאסר על תואי ותשלום קנס.**

ג.1.ב. מעורבותו בפרשת בר-און – חברון

32. ביום 10.1.1997 הביא ראש הממשלה דאז, בנימין נתניהו, את מינויו של עו"ד רוני בר-און לתפקיד היועמ"ש לאישור הממשלה, שם אישר את המינוי ברוב קולות. המינוי עורר הדים רבים, אשר עיקרם נוגעים לכך שעו"ד בר-און פעיל פוליטי בעל קשרים עמוקים למפלגת הליכוד ולאור כך שלא היה עו"ד בר-און משפטן בעל הישגים התואמים את רום התפקיד.

33. מעל הכל, חששם הגדול של אנשי ציבור ותקשורת רבים, כי מינוי זה הגיע במסגרת "דיל" סודי בין חה"כ דרעי, יו"ר מפלגת ש"ס דאז, לבין ראש הממשלה ושר המשפטים, לפיו יקדמו את מועמדותו של עו"ד בר-און, אשר נתפס בעיני חה"כ דרעי כיועמ"ש עימו יוכל להתווסף על הסכם טיעון נוח בעניין "התיק האישי" ובתמורה תתמוך מפלגתו של דרעי בהצעות אותן ניסה לקדם ראש הממשלה, בנימין נתניהו. יומיים לאחר מינויו, התפטר עו"ד בר-און מתפקידו. ברקע ההתפטרות, החלטת בית המשפט העליון בבג"ץ 234/97 פינט נ' ראש ממשלת ישראל (נבו 13.3.1997) לפיה על המדינה להביא בפני בית המשפט את כלל מערך השיקולים הכרוכים במינויו של בר-און.

34. לאור פרסומים בתקשורת, הורה ראש הממשלה דאז על חקירת משטרה בעניין המינוי של בר-און. בפרסומים נטען כי חה"כ דרעי עמד כל העת מאחורי קידומו של בר-און לתפקיד היועמ"ש, תוך

שהוא טוען בפני מקורבים לו בי ברשותו נמצאות הקלטות של בר-און המתחייב בפניו כי באם יפעל לקידום, יעניק לו האחרון עסקת סיעון שאינה כוללת קלון - זאת על מנת שיוכל להמשיך בקריירה הפוליטית שלו.

35. לאחר חקירת המשטרה, שנערכה בליווי הפרקליטות, המליצה חמטרה להעמיד לדין את חה"כ דרעי בעבירה של סחיסה כאיומים וכעבירה של מרמה והפרת אמונים.

36. בסמוך לכך פרסם היועמ"ש רובינשטיין את החלטתו בעניין, בה המליץ כי בכל הנוגע למר דרעי, יוגש נגדו כתב אישום, בעבירות של מרמה והפרת אמונים, סחיסה באיומים ושיבוש מהלכי משפט, בכפוף לשימוע ולהסרת חסינותו על ידי הכנסת.

37. סוף דבר, בחודש דצמבר 2001, הורה ברחמיו הרבים היועמ"ש רובינשטיין לסגור את התיק נגד דרעי בפרשה זו, בנימוק כי אין מקום לנהל תיק נוסף נגד חה"כ דרעי לאור התיקים אשר נוהלו מולו בתקווה שהלקח נלמד.

ג.1.ג. שובו של חה"כ דרעי אל החיים הפוליטיים ומינויו לשר בממשלה

38. ביום 17.3.2015 נערכו הבחירות לכנסת ה-20. בראשית חודש מאי, נחתמו ההסכמים הקואליציוניים בין הליכוד לבין ש"ס, והוכרו כי חה"כ דרעי – עבריין מורשע אשר ריצה עונש מאסר ומעולם לא הכיע הרטה על מעשיו – ישוב לכהן כשר בממשלת ישראל.

39. לנוכח כך, הגישה אז העותרת עתירה לבית המשפט, כנגד מינויו של עבריין מורשע לשר בממשלת ישראל, בבג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (נבו) (להלן: "פרשת שר הכלכלה"). בעתירתה זו, עתירה העותרות מבית המשפט כי יקבע כי מינוי זה, של עבריין מורשע אשר עבר על החוק בהיותו שר – בחזרה לתפקיד שר בממשלה, אינו סביר באופן קיצוני.

40. בפסק הדין שניתן בהליך, קבעה כבוד השופטת (כתוארה אז) חיות ביחס להרשעותיו של חה"כ דרעי כי העבירות שבוצעו על-ידי דרעי הן "עבירות מובהקות של שחיתות שלסונית המטילות על איש הציבור החוטא בהן בתם מוסרי כבוד." (פרשת שר הכלכלה, פסקה 17 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) חיות).

41. סוף דבר, בית המשפט דחה את העתירה, אך ביקר את המינוי בקבעו כי מינויו של דרעי לתפקיד שר מצוי על גבול מתחם הטבירות (פסקה 23 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) חיות).

42. יצוין, כי בעקבות פסק דין בפרשת שר הכלכלה פנתה העותרת לבית משפט הגכבד בבקשה לקיים דיון נוסף (דנג"ץ 5806/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (נבו) (28.10.2015)), משום שלטענתה בג"ץ סטה מההלכה הידועה בכך שצמצם את שניים עשר השיקולים שעל בעל טמכות לכחון בטרם מינוי מועמד שהורשע בפלילים, לשתי מערכות שיקולים מרכזיות. כבי' השופט הנדל דחה את הבקשה.

ג.ד.1. מינויו של חה"כ דרעי לתפקיד שר הפנים

43. בראשית חודש ינואר 2016, מונה חה"כ דרעי ללא אחר מאשר שר הפנים של מדינת ישראל – אותו תפקיד בו ביצע את פשעיו בראשית שנות ה-90. בכך הושלם המעגל, וישראל הפכה למדינה הראשונה והיחידה בעולם בה עבריין מורשע חוזר לאותו משרד שבו ביצע את פשעיו.

44. לנוכח מינויו זה, הגישה העותרת דכאן עתירה לבג"ץ, ובה טענה כי מקום בו קבע בית המשפט כי מינויו של עבריין מורשע לתפקיד שר נמצא על גבול מתחם הסבירות, הרי שברגע בו מונה לתפקיד חשר בו עבר על החוק – נחצה מתחם זה ואין לאפשרו (בג"ץ 232/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (נב) 8.5.2016) (להלן: "בג"ץ שר הפנים").

45. בוד בוד עם דחיית העתירה, הדגישו השופטים ג'ובראן ודנציגר, את הפגיעה של המינוי באמון הציבור:

"סבורני, כי קושי זה אכן מגביר במידה מסוימת את הפגיעה אשר נוצרה באמון הציבור כתוצאה ממינויו של דרעי לתפקיד שר הכלכלה ואשר נדונה בבג"ץ דרעי." (בג"ץ שר הפנים, פסקה 38 לפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן).

46. אל מול עמדת הרוב, עמדה עמדת המיעוט של כב' השופט הנדל, בקבעו כי מתקיימת "זיקה ישירה וברורה בין תפקיד שר הפנים לבין העבירות בהן חטא דרעי בעבר" (פסקה 14 לפסק דינו). כב' השופט הנדל סבר כי אין להסכין עם מינויו זה של דרעי לשר הפנים, וזאת לנוכח:

"אופי העבירות שבהן הורשע דרעי – וכפרט שוחד והפרת אמונים – חותר באופן המובהק והבולט ביותר תחת ערפלים אלה ממש." (בג"ץ שר הפנים, פסקה 1 לפסק דינו של כבוד השופט הנדל).

47. כאמור, עתירה זו נדחתה לבסוף, ואולם יש לציין את פסקת הסיום בפסק דינו של כב' השופט ג'ובראן, אשר הוסיף לאחר הדברים כי "יצוין, כי לאחר שמיעת טענות הצדדים בפנינו, ובטרם הושלמה כתיבת פסק הדין, עדבנו אותנו באי-כוה הצדדים ביום 3.4.2016 בדבר חקירה המתנהלת נגד דרעי בגין חשדות שונים".

48. יצוין, כי בעקבות פסק הדין בבג"ץ שר הפנים, הגישה העותרת בקשה לדיון חוזר, דנג"ץ 4145/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (נב) 07.08.2016, לאור קביעותיו של כב' השופט ג'ובראן. העותרת עמדה על כך שקביעותיו של השופט ג'ובראן וצמצומו של מבחן "ייחודיות הזיקה" מהוות סתירה להלכה הקיימת. בקשה זו נדחתה על ידי כב' השופט פוגלמן.

ג.2. ההליכים הפליליים הנוכחיים בין השנים 2016 – 2022

49. ביום 29.3.2016 פורסמו בכלי התקשורת ידיעות לפיהן היועמ"ש הורה לפתוח בבדיקה מקדימה בטרם חקירה כנגד חה"כ דרעי, על מנת לבחון האם יש מקום לפתוח בחקירה פלילית בחשד לביצוע עבירות מתחום טוהר המידות. ביום 1.4.2016 הורה היועמ"ש על מעבר משלב של בדיקה מקדימה לחקירה פלילית.

50. על פי החשדות שנחקרו, חה"כ דרעי קיבל הלוואה על סך 200,000 ₪ מאיש העסקים אילן שרעבי, הלוואה שלמעשה לא הוחזרה עד שמר דרעי נשאל על כך במהלך חקירתו. ואולם, לאחר שנשאל על כך בחקירתו והובהר לו כי העברת הכסף לאחר מכן עשויה להוות שיבוש מהלכי משפט, החזיר חה"כ דרעי את הכסף.

51. כמו כן נחקר חה"כ דרעי בחשד כי בתפקידו כשר הפנים התערב לטובת מר שרעבי בסכסוך משפטי

שבין עיריית רמת השרון לבין "הכפר הירוק", בו ישבה חברה בבעלותו של מר שרעבי; וכן נחקר בחשד לגבי עבירות מס שביצע, באמצעות עסקאות גדליין שנעשו בינו ובין בני משפחתו, ועל כך שלא דיווח למבקר המדינה בהצהרות ההון על כספים שקיבל מאנשי עסקים ועל חלק מרכושו, בניגוד לדין.

52. נוסף על חשדות אלו, נחקר דרעי בחשד כי בנה בית ביישוב ספסופה בכסף שלא דווח כיאות לרשויות המס. על פי החשדות, חוזה מבירת הקרקע לא נחתם על שם הבעלים האמיתיים אלא על שם בתו של חה"כ דרעי וחתנו וחלק מהכסף לא דווח לרשויות המס.

53. ביום 20.11.2018 התפרסמו המלצות המשטרה ורשות המיסים, לפיהן נמצאה תשתית ראייתית להעמדתו לדין של חה"כ דרעי בגין ביצוע עבירות מרמה והפרת אמונים באשר להתנהלותו בעניינו של איש העסקים אילן שרעבי בעת שכיהן כשר. כן התגבשה תשתית ראייתית, על פי המלצות המשטרה ורשות המיסים, להעמדתו דין של חה"כ דרעי בגין ביצוע עבירות מס בסכומים משמעותיים של מיליוני שקלים, הלבנת הון, שיבוש מחלכי משפט ומסירת תצהיר כוזב למבקר המדינה וליו"ר הכנסת בנוגע לנכסיו ולהכנסותיו.

54. ביום 8.1.2021 פרסם היועמ"ש את החלטתו ביחס לחשדות הפליליים נגד חה"כ דרעי. בהחלטתו מסביר היועמ"ש כי לא מצא בסיס ראייתי מספק להוכחת החשד המשמעותי - הוא החשד לביצוע עבירות של שחיתות שלטונית והלבנת הון. יחד עם זאת, ביחס לחשדות לעבירות המס הרחיב היועמ"ש כי יש בסיס ראייתי מספק בשתי פרשות נפרדות וכי הוא מתכוון להעמיד לדין את חה"כ דרעי, בכפוף לשימוע, במספר עבירות מס בשל מכירת נכס בגבעת שאול ושני מקרים של קבלת הכנסות ללא דיווח.

55. כמו כן, בהחלטה הנ"ל פורטמו, כי החלטתו הזאת של היועמ"ש התקבלה בניגוד לעמדתו של פרקליט המדינה דאז, אשר המליץ ליועמ"ש, בין היתר, לאור המלצות הגורמים המקצועיים בפרקליטות, על הגשת כתב אישום נגד חה"כ דרעי גם בשל עבירה של קבלת דבר במרמה ועבירות נוספות של הלבנת הון.

העתק החלטת היוע"מ המשפטי לממשלה מיום 8.1.2021 בתיק החקירה של חה"כ דרעי מצורפת ומסומנת כנספח ע/2.

3.ג. הסדר הטיעון שנרקם עם חה"כ דרעי – התפטרות מהכנסת בתמורה לאי-הטלת

הקלון

56. ביום 23.12.2021, פורסם הסדר הטיעון שנחתם בין היועמ"ש לבין חה"כ דרעי (להלן: "הסדר הטיעון") – שכיחן אז חבר הכנסת. על פי טעיף 2 להסדר הטיעון, הצדדים יעברו במשותף ויבקשו מבית משפט השלום להטיל על חה"כ דרעי את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לתקופה של 3 שנים והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירה על פי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) [להלן: "פקודת מס הכנסה"], או חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה), התשכ"ג-1963 [להלן: "חוק מיסוי מקרקעין"].

ב. קנס כספי בגובה 180 אלף ₪ או שנת מאסר בפועל תמורתו, אשר ישולם בתשלומים לפי שיקול דעת בית המשפט הנכבד.

57. סעיף 4 להסדר הטיעון משקף בצורה החריפה ביותר את השימוש במוסד הקלון כמטבע עובר לסוחר, וזאת כאשר דרעי עודו מכהן כחבר הכנסת. וזאת לשונו:

"רשמנו בפנינו את הודעת הנאשם בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת ועל כן היועץ המשפטי לממשלה לא טוען בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית."

58. ביום 26.12.2021 הוגש לבית משפט השלום בירושלים כתב האישום במסגרת ת"פ (י-ם) 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי (אר"ש 1.2.2022), כתב האישום עוסק בשני אישומים:

א. **האישום הראשון** עניינו בחוזה מכירה בין חה"כ דרעי לבין אחיו, שלמה דרעי, שעסק במכירת נכס בגבעת שאול לאחיו של חה"כ דרעי. על-פי עובדות כתב האישום, חוזה המכירה, אשר על בסיסו הוגש לרשויות מיסוי מקרקעין טופס דיווח בדבר עסקה, לא שיקף את פרטי העסקה, בין היתר משום שתמורת העסקה שצוינה הייתה נמוכה משווי התמורה שהתקבלה. על כן על-פי כתב האישום, סייע דרעי לערוך הצהרה למיסוי מקרקעין שלא צוינה בה תמורת העסקה המלאה, ובשל הדיווח הכוזב מס הרכישה הופחת שלא כדין. על-פי עובדות אלו, הואשם חה"כ דרעי בעבירה לפי סעיף 198(ג1) לחוק מיסוי מקרקעין - סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה.

ב. **האישום השני** עניינו בהעלמת הכנסה על-ידי חה"כ דרעי. חה"כ דרעי לא כלל הכנסות שהשתלמו לחברה שבבעלותו (חברת "דראר") מקרן "גרין אושן" בגין עמלת גיוס משקיעים בדוח השנתי של "דראר", וכן לא ניחל פנקסי חשבונות ולא הגיש את דוחות רדאר לרשויות המס לשנים 2014 – 2015. בכך, נמנע חה"כ דרעי על-פי עובדות כתב האישום מלדווח בפני פקיד השומה על הכנסות בגובה מאות אלפי שקלים. על פי עובדות אלו, הואשם מר בעבירה אחת לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה – דוח וידיעות לא נכונים ללא הצדק סביר; בשתי עבירות לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה – אי הגשת דו"ח; ושתי עבירות לפי סעיף 216(5) לפקודת מס הכנסה – אי ניהול פנקסי חשבונות.

העתק הודעה על הסדר הטיעון ועתירה לקבוע דיון בעניינו של חה"כ דרעי מיום 26.12.2021 והעתק כתב האישום אשר הוגשו לבית משפט השלום בירושלים מצורפים ומסומנים כנספחים ע/3.

59. בעקבות החתימה על הסדר הטיעון והגשת כתב האישום בעניינו של חה"כ דרעי לבית משפט השלום בירושלים, ולאחר שלא קיבלה אף מענה למכתביה בעניין ההשלכות על אי-הטלת הקלון על חה"כ דרעי - עתרה העותרת ביום 29.9.2021 לבית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 8954/21 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו) 17.01.2022 (להלן "העתירה נגד הסדר הטיעון"), וביקשה את התערבותו בהסדר טיעון החורג באופן קיצוני ממתחם הסבירות ומאפשר לעבריין הנאשם בעודו מכהן כחבר הכנסת לחמוק מהאפשרות לדון בנושא הקלון.

60. בעתירתה לבג"ץ טענה העותרת כי הסדר הטיעון פוגע באמון הציבור בנבחרי ובמערכת אכיפת החוק. עוד טענה העותרת, כי להחלטה שלא-לדון בסוגיית הקלון תחת כתב האישום החמור שהוגש נגדו, ותהיינה השלכות מרחיקות לכת על נבחרי ציבור נוספים, על הגשמת המטרות של ההליך הפלילי ואפקט ההרתעה בראשם. וכן כי הטלת הקלון על חה"כ דרעי הוא צעד נדרש והכרחי גם לאור פרשנותו של סעיף 42 לחוק יסוד: הכנסת.

61. בתגובה לעתירה מטעם היועמ"ש שהוגשה ביום 6.1.2022 מתואר הלכה למעשה, מדוע מחזיק היועמ"ש בעמדה לפיה חל על דרעי קלון אך הוא אינו יוזם ומבקש מבית המשפט הדן בערכאה הדיונית – כי הדבר התייתר בשעה שדרעי יתפטר מחברותו בכנסת:

"היועץ המשפטי לממשלה הודיע, כי אין בכוונתו לטעון לעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית, בשל הודעת ח"כ דרעי על התפטרותו והפיכת עניין הקלון ללא אקסנאלי בעת הזו. [...] כאמור, ככל שח"כ דרעי לא יתפטר מהכנסת עד למועד הדיון במשפטו הפלילי, וסוגיית הקלון תהיה רלוונטית, תובא עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה בעניין הקלון לפני הערכאה הדיונית, כמצוות המהוקק, בהתאם לאמות המידה שנובשו בפסיקה, וכשים לב לחומרה היחסית של המעשים שמיוחסים לה"כ דרעי וליתר הנסיכות הרלוונטיות."

העתק התגובה מטעם היועמ"ש בעתירה נגד הסדר הטיעון, כפי שהוגשה ביום 6.1.2022, מצורף כנספח 4/ע.

62. אם כן, היועמ"ש, המשיב אף לעתירה זו, הבהיר לבית המשפט העליון כי ככל שמר דרעי אכן יתפטר מחברותו בכנסת הוא אינו מתכוון מיוזמתו לבקש להטיל קלון על חה"כ דרעי.

63. ביום 16.1.2022 התקיים דיון בעתירה נגד הסדר הטיעון בבית המשפט העליון (בפני כב' השופטים עמית, סולברג ושטיין), ושם נתקפה עמדת היועמ"ש ביחס לשאלת תחולתו של הקלון על חה"כ דרעי והוזכר הצורך בהעלאת שאלת הקלון כבר בערכאה הדיונית (ראו עמוד 5 לפרוטוקול הדיון):

"עו"ד שרגא: [...] לא קיבלנו נימוקים למה הוא הגיע לעסקת הטיעון וזה לדעתנו בניגוד להנחיות פרקליט המדינה ולתקשייר. היה חייב לנמק למה הוא מגיע לעסקה כזו ולמה הוא לא מתייחס לשאלת הקלון. אז מה צריך להמתין לבחירות עוד שנתיים?"

כבוד השופט א' שטיין: כן."

העתק פרוטוקול הדיון בעתירה נגד הסדר הטיעון, מיום 16.1.2022, מצורף כנספח 5/ע.

64. בסופו של הדיון המליצו השופטים לעותרת לחזור בה מן העתירה, מאחר והם סברו כי כאשר יבקש דרעי להתפטר – סעיף 42 לחוק יסוד: הכנסת לא יחול עליו ולכן היועמ"ש לא יכול לבקש את הטלת הקלון כי הנ"ל כבר לא יהיה תבר הכנסת.

65. יחד עם זאת, ביקשה העותרת לדבוק בעמדתה בעתירה – כי התפטרותו מהכנסת אינה משנה את הצורך בדיון בשאלת הקלון כאשר ישוב דרעי וירצה לשוב לחיים הפוליטיים:

"עו"ד שרגא: מאחר וקלון זה לא או דה קולון שמתגדף אחרי חמש דקות, קלון לשיטתנו זה לדראון עולם ולשיטת המחוקק זה רק לשבע שנים, לא נוכל למשוך את העתירה אלא אם ייכתב כי היועץ המשפטי לממשלה ידון בסוגיית דרעי אם ירצה לשוב לחיים הפוליטיים.

כבוד השופט י' עמית: אז, אם וכאשר.

עו"ד שרגא: אנחנו כבר בוגרים כל הקורסים כאן בבית המשפט ואנו כבר יודעים, אם הסוגיה לא תידון על ידי היועץ המשפטי לממשלה, באשר חה"כ דרעי ירצה לחזור לחיים הפוליטיים, בעד חצי שנה בערך, הוא יניד שבית משפט העליון לא אמר."

(ראו עמ' 14-15 בפרוטוקול הדיון בעתירה נגד הסדר הטיעון).

66. בית המשפט ביקש מהעותרת למשוך את העתירה, אך העותרת סירבה לעשות כך, לאור היכרותה העמוקה עם המשיב 2, עם נכלוליותו, עם שקריו, ועם אופיו העברייני!!!, בפסק דינו מיום 17.1.2022, דחה בית המשפט העליון את העתירה נגד הסדר הטיעון. כב' השופט י' עמית קבע אז בפסקה 6 לפסק דינו בעתירה נגד הסדר הטיעון:

"העותרת סענה כי התפטרותו של ח"כ דרעי היא כבחינת "קונץ-פטנס" שנועד לסלול את דרכו חזרה לכנסת, בשר או כחבר כנסת, לבחירות הבאות. אך שנינו למדנו כי "לפלל, זמן; ועת לבל-חפץ, תחת השמים" (קהלת ג, א.) אם ובאשר כך

ייעשה, הרי שהעותרת מכירה היטב את הדרך לבית משפט זה ושערי בית המשפט נותרו פתוחים."

ג.4. גזר דינו של חה"כ דרעי מיום 1.2.2022

67. לאחר שביקש חה"כ דרעי לדחות את הדיון בהכרעת דינו, עד לאחר פסק הדין בבג"ץ בעתירה נגד הסדר הטיעון ביום 17.1.2022 – נקבע מועד הדיון להכרעת הדין בת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי ליום 25.1.2022.

68. ביום 23.1.2022 בשעה 10:00 התפטר חה"כ דרעי מחברותו בכנסת – כך שתיכנס לתוקפה 48 לאחר מכן (זמן קצר מאוד לפני הדיון בחליך הפלילי). בהתפטרותו ביקש דרעי לזוותר על כל תשלום המגיע לו לפי החלטת גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (שרים ושאייריחם), התשמ"א-1981.

העתק מכתב התפטרותו של חה"כ דרעי מהכנסת, מיום 23.1.2022 בשעה 10:00, מצורף כנספח ע/6.

69. ביום 25.1.2022 התקיים כאמור דיון בהליך הפלילי של חה"כ דרעי, בדיון הציגה המדינה את האישומים בשתי פרשות שונות נגד חה"כ דרעי ואת הסדר הטיעון שהוסכם. גם בא כוחו של הנאשם הציג את עמדתו ביחס להסדר הטיעון, קבלת האחריות והתפטרותו מהכנסת לאחר תשע שנים:

"יש פה הסדר מאוזן, ראוי, שכהחלט נותן ביטוי לכך שנעכרו עבירות מצד אחד אבל גם נותן ביטוי לנסיבות העבירות ויתר השיקולים. הקנס שניתן, הוא קנס גבוה, גם בכסיקה שחברי הגיש, האיש התפטר מהכנסת וזה מטה לחמו לאחר 9 שנים כח"כ וכשר, הוויתור שלו יכול להיות במיליוני שקלים צריך לחפש מאיפה להביא פרנסה עכשיו." (עמ' 11 בפרוטוקול הדיון, ההדגשות ע"י הח"מ).

70. באותו הדיון גם הנאשם, חה"כ דרעי, התבקש להביא עמדתו ביחס להסדר הטיעון והאחריות שהוא מקבל על עצמו והדגיש כי התפטרותו מהכנסת לא הייתה קלת וכי הוא מעוניין להמשיך ולייצג את הציבור "בצורה אחרת גם אם לא מהכנסת":

"לצערי אני אומר אני לא בא בטענות לאף אחד, הבנתי שמגישים כתב אישום ועורך הדין שלי הסביר לי את האפשרויות, נטיית ליבי הייתה לא להסכים, חשבתי שאני ככל זאת איש ציבור, יש ציבור גדול שאני מייצג, שנתן לי אמון ב-4 מערכות בחירות האחרונות למרות כל החשדות ככל זאת האמינו בי והתייעצתי עם רבותיי אם מותר לי על פי דין לעשות מה שאני עושה ולהתפטר מהכנסת ולהגיד לציבור שבחר בי אני בוחר בחיים הקלים ועוזב את הכנסת, הייתה לי התלבטות קשה מאוד, אני חייב לומר, מה שהביא אותי כסוף להחליט, ולא שמישהו שם לי הלילה אקדח לראש, קיבלתי את זה, גם היום עד חמישה ל-10 יכולתי לחזור בי, קיבלתי את זה במודעות ובלב לא קל. [...] לא רוצה לחזור למה שהיה לפני 20 ו-30 שנה ורוצה להמשיך עם הזמן שנשאר לי להשקיע בצרכי ציבור בלי לערוב את המלחמות הללו ולהמשיך לייצג את השבנות והציבור שאני מייצג בצורה אחרת גם אם לא מהכנסת." (עמ' 13 בפרוטוקול הדיון, ההדגשות ע"י הח"מ).

העתק פרוטוקול הדיון בהליך הפלילי של חה"כ דרעי, מיום 25.1.2022, מצורף כנספח ע/7.

71. הנה כי כן, לאחר האמירות הללו ביחס להסדר הטיעון ניתן גזר הדין ביום 1.2.2022 בעניינו של חה"כ דרעי (צורף כנספח ע/1). כבי הנשיא הרבסט הרחיב ועמד גם על עברו של הח"כ דרעי ועל הודעת היועץ המשפטי לממשלה שלא לדרוש קלון:

"הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם. הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדיר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפני, אך נדמה כי תולדות

חיוו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד דרך חיים, ובעת נוכח התיק דנו ואישומיו – הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו.
הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה.

כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען בי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאוי ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית.
(עמ' 7 לגזר הדין, ההדגשות ע"י הח"מ).

72. כלומר, כבי הנשיא הרבסט מנמק כי אחד מן השיקולים העיקריים שעמזו בהחלטתו לאשר את בהסדר הטיעון שהוגש היה את כוונתו הברורה – שהשתקפח גם בדיון בהכרעת הדין – להתרחק מן הזירה הציבורית.

ג.5. הפרת הסדר הטיעון ומיצוי הליכים מטעם העותרת

73. טרם יבש הדיו על גזר הדין, וביום 2.2.2022, פחות מיממה לאחר שניתן גזר דינו כינס חה"כ דרעי מסיבת עיתונאים בה הצהיר כי אינו מתכוון לעזוב את הזירה הציבורית, באלו הדברים:

"אני לא הולך לשום מקום, אני ניצב על משמתי ביושב ראש תנועת ש"ס וממשיך לנהל את ענייני הציבור בכל מקום, מהכנסת, ממשרדי התנועה, מספורים בשטח ומכל מקום שארגיש צורך להיות בו. אמשיך להשתתף בישיבות ראשי מפלגות האופוזיציה, לנהל את ישיבות סיעת ש"ס אני וחברי ממוקדים במטרה להפיל את הממשלה הרעה הזו."

העתק כתבתו של אריק בנדר "דרעי יתמנה לתפקיד חדש ומפתיע בש"ס; על הסדר חטיעון: "שפכו את דמי" מיום 2.2.2022 באתר "מעריב" מצורף ומסומן כנספח ע/8.

74. לא זו אף זו, במהלך במסיבת העיתונאים הנ"ל, השתלח חה"כ דרעי במערכת אכיפת החוק, התנער מכל אחריות שלקח למעשיו הפליליים וטען כי למעשה הוא נרדף על ידי המשטרה והפרקליטות – אך ורק בשל מוצאו הספרדי:

"כל אדם בישראל יודע שאם לא חיו קוראים לי מכלוף אריח דרעי, חנושא חיו נפתר מול פקיד השומה"

העתק כתבתם של קובי נחשוני ומורן אזולאי, "דרעי: "שפכו את דמי, אם לא חיו קוראים לי מכלוף זה היה נפתר מול פקיד השומה" מיום 2.2.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/9.

75. כך בהתאם להצהרתו יממה לאחר מתן גזר הדין, המשיך דרעי לפקוד את הכנסת ולנהל את ענייני תנועת ש"ס מתוך הכנסת.

העתק כתבתו של מיכאל שמש, "אחרי שהתפטר מהכנסת: דרעי ביקש לשכח במשכן – וסורב" מיום 25.1.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/10.

76. על בסיס התבטאויותיו של חה"כ דרעי על חזרתו לכנסת וההודעה הבלתי-אותנטית שנתן בבית המשפט, פנתה העותרת ביום 2.2.2022 אל פרקליט המדינה ושוב ביום 14.2.2022 גם אל היועמ"ש וביקשה שישקלו לערער על עונשו של חה"כ דרעי – במסגרת 45 הימים שלאחר גזר הדין.

77. העותרת טענה כי על היועמ"ש ופרקליט המדינה מוטל התפקיד לפעול למיצוי הדין עם נאשם שהפר את הסדר הטיעון. העותרת אף הביאה לידעתם פסיקה התומכת בצורך להשתחררות התביעה מהסדר הטיעון ובערער על גזר הדין (ע"פ 532/71 בחמוצקי נ' מדינת ישראל כו(1) 543 (1972)). זאת, בוודאי לאחר שנשיא בית משפט השלום בירושלים הסתמך על פרישתו של הנאשם "מן הזירה

הציבורית" בבואו לכבד את הסדר הטיעון ולאשרו.

78. כמו כן, העותרת עמדה על כך שחזרתו – באופן פומבי ומוצהר מהודאתו בבית המשפט השלום – מבהירה כי הוא לא קיבל על עצמו את הדין; כי הוא אינו לוקח אחריות על מעשיו ואינו מביע הפנמה שלהם או חרטה עליהם; הוא מטיל דופי במהימנות ההליך שהתנהל כנגדו, וטוען כי תוצאותיו הן פרי של כשלים מערכתיים והפליה. בכך, דה-פקטו, חוזר בו מחוץ לכותלי בית המשפט החייב דרעי מהודאתו, ויש בכך משום הצדקה נוספת לערעור התביעה המתבקש.

העתק פניותיה של העותרת אל חיועמ"ש ולפרקליט חמדינה, מיום 2.2.2022 ומיום 14.2.2022, מצורף ומסומן בנספח ע/11.

79. ביום 23.3.2022 התקבל מענה מטעם פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), בו נמסר לעותרת כי נכון לזמן המענה דרעי הוא אזרח פרטי – אשר "לא הודיע על התמודדותו לתפקיד חבר כנסת, בנסיבות אלו, טרם נולדה העילה לשקול את סוגיית הקלון בענייניו":

"בהתאם לדין המורה כי התביעה תטען לקלון בענייניו של ח"כ מכהן, ולא בענייניו של מי שהוא אזרח פרטי. נכון לשעה זו, דרעי לא הודיע על התמודדות לתפקיד חבר כנסת, ובנסיבות אלו, טרם נולדה עילה לשקול את סוגיית הקלון בענייניו."

העתק חמענה מטעם פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), מיום 23.3.2022, מצורף ומסומן בנספח ע/12.

80. ביום 30.6.2022 הצביעה הכנסת על פיזור וביום 15.9.2022, הוגשה רשימת מפלגת ש"ס לכנסת ובראש הרשימה ניצב ח"כ דרעי. לאור הצהרותיו החוזרות ונשנות כי הוא מתכוון להתמנות לתפקיד שר והצורך בהירות המצב החוקי השורר בענייניו – עוד לפני הבחירות לכנסת ה-25 – הגישה העותרת ביום 20.9.2022 בקשה ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית שיחליט החלטה מקדימה בשאלת הקלון שחל בענייניו של ח"כ דרעי והאם הוא כשיר לכהן כשר.

פניית העותרת ליו"ר ועדת הבחירות

81. עוד באותו יום 20.9.2022 דחה יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט יי עמית, במסגרת פ"מ 3/25 התנועה לאיכות השלטון נ' דרעי (20.9.2022) (להלן: "פרשת חזקת הקלון"), את בקשת העותרת לקבוע החלטה מקדמית לאור הנימוק שטרם בשלה העת לדון בסוגיה:

"משהבחירות עדיין לא התקיימו; משתפקיד הרכבת הממשלה טרם הוטל על מי מחברי הכנסת; משהרכב הסיעות אשר ירכיבו את הממשלה אינו ידוע לאיש (לרבות המבקשת); ומשחלוקת תפקידי השרים עדיין לא החלה ומועד השבעתם מעל בימת הכנסת לא נקבע – ברור שטרם בשלה העת לדון בסוגיית כשירותו של חמשיב להתמנות לשר."

82. על אף זאת, בפרשת חזקת הקלון הבהיר יו"ר ועדת הבחירות, השופט יי עמית, את המצב המשפטי השורר ביחס לפרשנות סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה על שאלת כשירותו של ח"כ דרעי לכהן כחבר בממשלה:

"המבונן קבע מעין "חזקת קלון" לפיח אדם שהורשע ונידון לעונש מאסר על פי התנאים חמנויים בחוק היסוד לא יחיה כשיר לבחן כשר בממשלת ישראל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין בעבירה שבה חורשע אותו אדם משום קלון" (ראו פסקה 6 להחלטתו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כב' השופט יי עמית, בפרשת חזקת הקלון).

83. כלומר, יו"ר ועדת הבחירות עמד על כך שחזקת הקלון – המונעת מאדם לכהן כשר – תלה על כל

העת על אדם שהורשע והוטל עליו עונש מאסר.

84. יתרה מכך, הובהר בפרשת **חזקת חקלון** כי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה מסמיך את יו"ר הוועדה המרכזית לדון רק בבקשות להסרת הקלון ולא "בבקשות לקביעת קיומו של קלון".
85. עוד הבהיר יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בפרשת **חזקת חקלון**, כי לא כל אדם רשאי להגיש בקשה להסרת קלון. אלא בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001 (להלן: "חוק הממשלה"), את הבקשה להסרת הקלון המאפשרת למי שהורשע במאסר וחלה עליו חזקת הקלון, כמו חה"כ דרעי - לכהן כשר, יכול להגיש רק ראש הממשלה או חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה.

הבחירות לכנסת ה-25

86. ביום 1.11.2022 התקיימו הבחירות לכנסת ה-25. מפלגת ש"ס בראשותו של חה"כ דרעי זכתה ב-11 מנדטים לכנסת. לאור ההצהרות החוזרות ונשנות כי חה"כ דרעי מתכוון לכהן כשר בממשלה ה-37, פנתה העותרת עוד ביום 7.11.2022 אל היועמ"ש בבקשה שתבהיר את המצב המשפטי שחל בענייניו של חה"כ אריה דרעי ותנחה את המועמדים ליסול את תפקיד הרכבת הממשלה בי חה"כ דרעי אינו כשיר להתמנות לשר - ובמידה והם מעוניינים למנותו עליהם לפנות ליו"ר הוועדה המרכזית לכנסת בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, בבקשה שיסיר את קלונו.

העתק מכתבה של העותרת אל היועמ"ש מיום 7.11.2022, מצורף ומסומן בנספח ע/13.

87. ביום 13.11.2022 הטיל נשיא המדינה את תפקיד הרכבת הממשלה על חה"כ בנימין נתניהו. לאור ההצטרות החוזרות ונשנות כי חה"כ דרעי מתכוון לכהן כשר, פנתה העותרת ביום 14.11.2022, אל חה"כ נתניהו בבקשה שלא יביא למינויו של חה"כ דרעי לתפקיד שר בממשלה ה-37 בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו.

88. בפנייתה עמדה העותרת על המצב המשפטי ביחס להרשעותיו של חה"כ דרעי ולחזקת הקלון שחלה עליו ומונעת ממנו להתמנות לשר. העותרת הפנתה את חה"כ נתניהו לסעיף 3 לחוק הממשלה וקראה לו לפנות ליו"ר ועדת הבחירות - במידה והוא אכן מעוניין למנות את חה"כ דרעי לשר.

העתק מכתבה של העותרת אל חה"כ בנימין נתניהו מיום 14.11.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/14.

89. כמו כן, בהתאם להטלת התפקיד להרכבת הממשלה על חה"כ נתניהו, פנתה העותרת שוב ביום 17.11.2022, במכתב תזכורת אל היועצת המשפטית לממשלה, וביקשה ממנה שתוציא את חוות דעתה המנחה בעניין מניעותו של חה"כ דרעי לכהן כשר בממשלה ה-37 בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו.

העתק מכתבה של העותרת אל היועמ"ש מיום 17.11.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/15.

90. בערב יום 17.11.2022 פורסם מכתבה של היועצת המשפטית לממשלה שממוען אל חה"כ נתניהו, ובו חוות דעתה ביחס לתחולת סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה על כשירותו של חה"כ דרעי לכהן כשר בממשלה ה-37.

91. יתרה מכך, בחוות דעתה קבעה היועצת המשפטית לממשלה כי:

"בחינה של חקיקת היסוד בעניין בשירות נורמטיבית של חברי כנסת ושל שרים, ושל דיני הכנסת בהקשר זה מעלה, כי הרשות המבוננת קבעה הוראות בשירות נפרדות ושונות לחבר כנסת בחוק יסוד: חבנסת ולשר בממשלה בחוק יסוד:

הממשלה, תוך שהבריעה בי ביחס לכחונת שרים יחול רף מחמיר יותר של כשירות נורמטיבית.

העתק מכתבה של היועמ"ש אל חה"כ בנימין נתניהו, מיום 17.11.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/16.

92. ביום 17.11.2022 פורסם בתקשורת כי הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית שעיקרה תיקון סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, כך שתשונה התיבה "מאסר" ל"מאסר בפועל", במטרה שחה"כ דרעי יוכל להתמנות לשר אם הורשע וחלפו שבע שנים או יותר מיום סיום ריצוי המאסר בפועל.

93. לאור הפרסום הנ"ל, פנתה העותרת ביום 20.11.2022 אל היועצת המשפטית לממשלה ואל היועצת המשפטית לכנסת בבקשה שיביאו את עמדתם נגד חקיקה פרסונאלית מעין זו, שכל תכליתה שימוש לרעה בסמכות המכוננת. העותרת ציינה כי מדובר בהורדת רף הכשירות הנורמטיבית לכחונת שרים שכל מטרתה להפר את גזר דינו של בית משפט השלום. מכאן, ביקשה העותרת שהייעוץ המשפטי, הן לממשלה והן לכנסת יחווה את דעתו ביחס לשימוש לרעה מעין זה בסמכות המכוננת ויודיע לחה"כ משה ארבל – יוזם הצעת החוק הפרטית שדינה הוא בטלות.

העתק מכתבה של העותרת אל היועצות המשפכיות לממשלה ולכנסת, מיום 20.11.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/17.

94. באותו יום התקבל מענה תמציתי מטעם הייעוץ המשפטי לכנסת, כי הצעת החוק של התיקון, רק הועברה לכנסת וכי עמדת הייעוץ המשפטי לכנסת תגובש "ככל שהיא תקודם".

העתק חמענה חתמצותי מטעם הייעוץ המשפטי לכנסת, מיום 20.11.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/18.

95. ביום 8.12.2022 פורסם בכל כלי התקשורת, כי נחתם הסכם קואליציוני בין סיעות הליכוד וש"ס. לפי הסיכומים שהושגו בין חה"כ נתניהו לחה"כ דרעי ביחס לתפקידיו: כחונתו כשר הפנים והבריאות תהיה במחציתה הראשונה של כחונת הממשלה. במחצית השנייה, כך סוכם - יכהן חה"כ דרעי כשר האוצר. בנוסף, יכהן הח"כ דרעי כמשנה לראש הממשלה לאורך כל תקופת כחונתה.

העתק פרסומים בבלי חתקשורת בעניין חתסכס קואליציוני שנחתם בין המשיפים 1-2, מיום 8.12.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/19.

96. לאור מינויו הצפוי של חה"כ דרעי לשר, פנתה העותרת אל היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה בבקשה נוספת לביטול פסק דינו של חה"כ דרעי עקב קבלת פסק הדין ברמייה. העותרת עמדה על כך שמינויו הצפוי יביא לקבלת גזר הדין ברמייה עקב מצג שקרי שהוצג שם לנשיא בית המשפט העליון בכל הנוגע לחזרה אפשרית של חה"כ דרעי לזירה הציבורית ואף לתפקיד שר האוצר.

העתק מכתבה של העותרת אל היועמ"ש ופרקליט המדינה, מיום 15.12.2022, מצורף ומסומן כנספח ע/20.

97. והנה, לפני ימים מספר, ביום 21.12.2022 הודיע חה"כ בנימין נתניהו כי עלה בידו להרכיב את הממשלה ה-37. ובימים הקרובים צפויה להיערך השבעת הממשלה – בה תתבקש הכנסת לאשר את מינויו של חה"כ אריה דרעי לתפקיד שר הפנים והבריאות.

98. נוכח היעדר תגובה נוספת מטעם המשיבים לפניית העותרת, ונוכח סד הזמנים להצבעה בכנסת על אמון בחה"כ דרעי לתפקיד שר, לא נותרה בידי העותרת כל ברירה, אלא לפנות אל בית המשפט

הנכבד בעתירה זו ולבקש כי יורה על מתן הצווים המופיעים ברישא לעתירה. זאת מתוך הטעמים שלהלן, אשר יפורטו במורד הטיעון המשפטי.

99. העותרת תבקש לציין, כי הצעת החוק הפרטית שקידם חה"כ משה ארבל לתיקון סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה – המשנה באופן פרסונאלי ובתחולה מיידית את תנאי הכשירות לכהונת שר – מקודמת בהליך חקיקה חפוז בוועדה מיוחדת של הכנסת שהקימה הוועדה המסדרת, אך טרם התקבלה בכנסת בקריאה שלישית. לכן, וכפי שהובחר לעיל, עתירה זו לא תעסוק לעת עתה בהליך כינון התיקון, או בשימוש שלרעה שנעשה בסמכות המכוננת.

100. יחד עם זאת, תסען העותרת כי חסעדים המבוקשים בעתירה דנן, כמו גם הסיעונים לסעדים הנפרשים בעתירה זו, יחיו נכונים גם במידה וחתיקון של סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, הנידון בעת בבנסת, יתקבל בקריאה שלישית.

ד. הטיעון המשפטי

ד.1. התשתית הנורמטיבית

101. לעניין עונש המאסר קובע סעיף 52(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") כי:

"הטיל בית המשפט עונש מאסר, רשאי הוא להורות בגזר הדין שהעונש, כולו או מקצתו, יהיה על תנאי."

102. כלומר, התבנית 'מאסר' פירושה לפי הדין: גם כמאסר בפועל וגם כמאסר על תנאי.

103. סעיף 6 לחוק יסוד: הממשלה שכותרתו "כשירותם של חשרים", מפרט קריטריונים המונעים מאדם להתמנות לתפקיד שר. סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה קבע את תנאי הכשירות לעניין אדם אשר הורשע בפלילים, כדלקמן:

"(1) לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון.
(2) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לא יקבע כאמור בפסקה (1), אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה שבה הורשע משום קלון."

104. דהיינו, לפי לשונו הקודמת של הסעיף: מי שנידון לעונש מאסר חלח עליו חזקת הקלון – ולכן הוא לא יוכל לכהן כשר אם טרם חלפו שבע שנים מיום סיום ריצוי עונש המאסר או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר מביניהם.

105. כך, ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית ניתנת הסמכות לקבוע – במידה ובית המשפט לא קבע לפי הדין – כי "אין עם העבירה שבה הורשע בנסיבות העניין משום קלון". כלומר, שלא חלה חזקת הקלון בענייננו של אדם. בהתאם קובע סעיף 3 לחוק הממשלה הוראות להגשת בקשה לפי סעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה:

"3. בקשה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן – חוק היסוד), תוגש בידי ראש הממשלה, או חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה, לגבי מי שמועמד להיות שר."

106. לכן, אם עולה שאלת הקלון ביחס למועמד לתפקיד שר – על מי שהוטל עליו תפקיד הרכבת הממשלה לפנות ליו"ר הוועדה המרכזית ולבקש שיקבע כי "אין עם העבירה שבה הורשע בנסיבות העניין משום

קלון".

107. העותרת תציין, כי לפי הצעת החוק הפרטית שנידונה כעת בשלבים מתקדמים בכנסת, מבוקש לשנות את סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, במהלך בוק ופרסונאלי, ולהגדיר כי עונש מאסר מותנה לא פוסל מועמד מלהתמנות לשר, ולפי לשון התיקון המבוקש:

"בחוק-יסוד: הממשלה¹, בסעיף 6 –

(1) בסעיף קטן (ג) (1), אחרי "לעונש מאסר" יבוא "בפועל" ובמקום "או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר" יבוא "בפועל";

(2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"ו) לעניין סעיף זה –

"מאסר בפועל" – לרבות מאסר על תנאי שהופעל;

"עבירה" – כל אחת מהעבירות שעליהן נידון לעונש של מאסר בפועל."

ד.2. פרשנותו של סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה

108. העותרת תטען כי מקום בו נידון חה"כ דרעי למאסר על תנאי בן 12 חודשים חלה עליו חוקת קלון והוא אינו כשיר להתמנות לתפקיד שר, זאת בהתאם לסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה הקודם – אשר היה בתוקפו בעת עריכת הסדר הטיעון עימו, כך נקבע בחוק היסוד לפני שתוקן: כי "לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר". התבנית הלשונית המצביעה על מאסר בסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה – כוללת גם מאסר על-תנאי – כפי שמלמד אותנו סעיף 52(א) לחוק העונשין.

109. לכן, לאחר שנגזר על חה"כ דרעי 12 חודשי מאסר על-תנאי ביום 1.2.2022, לפי פרשנות הסעיף – לפני שתוקן – חלה עליו חזקת קלון באופן "אוטומטי". חזקה זו הייתה נכונה בעת חתימת הסדר הטיעון ולכן תהיה נכונה וצודקת גם כיום.

110. חזקת הקלון חלה גם בשל מאסר על תנאי עולה מלשונו הברורה של סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, כאשר תקופת המאסר נמדדת מסיום ריצוי המאסר בפועל, או מיום מתן פסק הדין. כלומר, גם לשון הסעיף מתייחסת למצב בו עונש המאסר אינו ריצוי בפועל, ומתייחסת גם לאפשרות של תחילת תקופת הקלון מיום מתן פסק הדין.

111. אם כן, בשימוש בתיבה האפשרית 'לפי המאוחר' בסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, לשון המכוון התייחסה לאדם אשר נידון רק בפסק הדין לעונש מאסר (מבלי שהוא מרצה בפועל), ומונעת גם ממנו לכהן בתפקיד שר.

112. יצוין, כי גם ההלכה הפסוקה קבעה כי חזקת הקלון לפי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הכנסת, חלה גם על מי שנידון לעונש מאסר על תנאי. כך, בבג"ץ 5853/07 אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה (נבו 6.12.2007) (להלן: "עניין אמונה"), עלתה שאלת מינויו של מר לשעבר חיים רמון לשר בממשלה לאור עברו הפלילי. כבי השופטת פרוקצייה (בדעת הרוב בפסק הדין) קבעה כי השר רמון כשיר לכהן כשר מבחינת תנאי הכשירות הסטטוטוריים הקבועים בחוק יסוד: הממשלה, בין

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

היתר משום שבית המשפט בהליך הפלילי לא נגזר עליו עונש מאסר כפועל או מאסר על תנאי, כאמור בפסקה 12 לפסק דינה:

"חבר חכנסת רמון הודשע בעבירה של מעשה מגונה. כית המשפט כהליך הפלילי גזר עליו עונש שאינו כולל מאסר כפועל או מאסר מותנה. [...] בעת שניתן פסק הדין בהליך הפלילי, לא כיהן מר רמון כשר בממשלה. לפיכך, בית המשפט לא התייחס במפורש בפסק דינו להוראות סעיף 6 לחוק יסוד: הממשלה, העוסקות בתנאי הכשירות של מועמד שחודשע בפלילים להתמנות לשר. עם זאת, ניתן להניח, ולו במשתמע, כי בגודרו את העונש, ובהתייחסו לשאלת חקלון שבעבירה, התכוון בית המשפט להביא לתוצאה כי, מצד אחד, הדשעתו של רמון בעבירה של מעשה מגונה תשאר על כנה ולא תכוטל וכי ייגזר עונש כצידה. מצד שני, עם ריצוי עונשו, יוכל ח"כ רמון לחזור לפעילות ציבורית, כין ככנסת וכין בממשלה, ובין בכל מישור ציבורי אחר. בגישה זו, ביקש בית המשפט להפריד בין ההליך הפלילי ותוצאותיו בתחום העונשי, לבין פעילותו של ח"כ רמון בתחום החיים הציבוריים." (הדגשות ע"י ח"מ).

113. בנוסף, מביאה כב' השופט פרוקציה בפסקה 10 לפסק דינה בעניין אמונה את עמדה המדינה לעניין שאלת הפרשנות של "מאסר". אף לעמדת המדינה קיימת חזקת קלון הנובעת מהצטברות שני תנאים המנויים בסעיף 6 לחוק יסוד: הממשלה. התנאים הם: **הדשעה פלילית ועונש מאסר, לרבות מאסר מותנה.**

114. לפיכך, תטען העותרת בי בהתאם להלכה בעניין אמונה ולעמדת המדינה, יש לפרש את התיבה "מאסר" בסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, ולהחיל את חזקת הקלון גם על אדם שנגזר עליו מאסר על תנאי (ובהרחבה על כשירות לכהונת שר ראו: מנתס מאוטנר "בין כשירות לסבירות בעקבות בג"ץ 5853/07 אמונה – תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה, אהוד אולמרט" המשפט יד 403 (התשע"א)).

115. יצוין, כי השאלה האם יש לכלול במסגרת פרשנות המונח "מאסר" בסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה גם מאסר על תנאי, התעוררה בת"פ (שלום י-ס) 4063/06 מדינת ישראל נ' הנגבי (נבו 09.11.2010) (להלן: "עניין הנגבי"). שם, לא דרשו לסעיף 6(ג), שכן לא נטען לעונש מאסר ואף לעונש מאסר על תנאי, אך השופטים חתמו את גזר הדין באמירה כי: "כיוון שלא הטלנו על הנגבי עונש מאסר, אפילו על תנאי, הרי שמבהינת תנאי הכשירות הקבועים בסעיף 6 לחוק יסוד: הממשלה, אין גם מניעה חוקית לכך שהנגבי ישוב וישמש כשר." יחד עם זאת יצוין, כי גם עמדת המדינה דאז אשר הובאה בפסק הדין, הייתה כי את תיבת "מאסר" בסעיף 6(ג) כפי שנוסח אז, כי יש לקרוא גם כמאסר על תנאי (שם, בפסקה 60 לפסק דינם של השופטים רומנוב ושחם).

116. הנה כי כן, הדין ביחס לתנאי הכשירות החלים לפי הנוסח הקודם של סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, חל על מאסר מותנה – ביודעו שזהו הדין החליט חה"כ דרעי לחתום על הסדר הטיעון מול התביעה. לכן, משעה שנידון חה"כ דרעי לעונש של 12 חודשי מאסר מותנה, חל עליו חזקת הקלון והוא מנוע מלשמש כשר כממשלה ה-37.

ד.2.א. עונש מאסר בראי חוק העונשין – הוא גם מאסר על תנאי

117. חוק העונשין וחוראותיו באשר לדרכי הענישה, הן ההוראות המרכזיות המסדירות את הדין הפלילי המהותי בישראל. פרק ו' לחוק העונשין הוא הפרק אשר מסדיר את דרכי הענישה בישראל, ובסעיף 52 כאמור מוסדר כלי הענישה של "מאסר על תנאי" אשר נעשה בו שימוש בעניינו של חה"כ דרעי.

118. נוסח סעיף 52(א) לחוק העונשין שהובא לעיל, מדגים כי השופט היושב בדין יכול להורות על ריצוי

עונש מאסר על תנאי, בחלק מזמן המאסר או כולו. למעשה, נוסח הסעיף מורה על הליך חשיבה דו-שלבי: מעת שביט המשפט החליט על הטלת עונש מאסר, השלב השני הוא מתן הוראה לפיה חלק מן המאסר ירוצה על תנאי, כאשר מבחינה מהותית, התבנית "מאסר" מגלמת בתוכה את האפשרות להטיל מאסר על-תנאי.

119. בהתאם, פסיקת בית המשפט הנכבד התבונה בעונש המאסר, ככזה שמשעה שהטיל בית המשפט עונש המאסר רשאי הוא לאחר מכן להורות אם כולו, או מקצתו על תנאי. לעניין זה, ראו סעיף 6 לפסק דינה של כבי השופטת (כתוארה אז) בייניש ברע"פ 5798/00 סעידי ריזי נ' מדינת ישראל, (נה)3) 1 (2001) (להלן: "עניין ריזי").

"חמאסר בפועל והמאסר על-תנאי הם שני חלקים של אותו עונש, ועל שניהם חלים אותם כללים. על-פי גישה זו, נאמר, כי כאשר גוזר בית-המשפט עונש מאסר על-תנאי, גוזר בית-המשפט להלכה עונש מאסר על הנאשם, אלא שביצוע המאסר נדחה עד לזמן שבו יתמלא התנאי – והוא תנאי "מוקדם" שהנידון ביצע פשע או עבירה מסוימת אחרת בתקופה שהוזכרה בגזר-הדין".

120. אם כן, התבנית 'מאסר' מגלמת שני חלקים של אותו העונש – ומכאן שגם בסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה היא מגלמת גם עונש מאסר מותנה. יצוין כי גם לפי הבניית שיקול הענישה במקום שנקבע בחוק העונשין כי העונש הנלווה הוא מאסר חובה, לא נשללה האפשרות להמירו במאסר על תנאי:

"גישת החקיקה המבקשת להפקיד בידי בית-המשפט את שיקול-הדעת אילו אמצעי ענישה לנקוט בעניין הבא לפניו, ובכלל זה איזה סוג מאסר להטיל על נאשם, עוברת כחוט השני בחקיקה ובחלכה הפסוקה. וכך, גם מקום שנקבע בסעיף עבירה כי העונש הנלווה לה הוא מאסר חובה, לא נשללה האפשרות להמירו במאסר על-תנאי בהיעדר הוראה מפורשת לסתור [...] אין החוק מדבר על עונש מינימום שעניינו מאסר בפועל דווקא. גם העונש המרבי הקבוע לצד העבירה בסעיף העבירה מדבר במאסר, וכאמור קביעה זו מאפשרת גם היא הן הטלת מאסר בפועל והן הטלת מאסר על-תנאי על-פי שיקול-דעת בית-המשפט הדן בעניין". [סעיף 4 לפסק דינה של כבי השופטת פרוקציה שניתן בע"פ 1867/00 מדינת ישראל נ' גוטמן, (נד)3) 145 (2000)].

121. הנה כי כן, לעניינו, המונח "מאסר" משמש בחוק העונשין גם כ"מאסר על תנאי" – כך מורה סעיף 52(א) לחוק העונשין וכך מורה הפסיקה. משבך, 12 חודשי מאסר על תנאי שנידון ח"כ דרעי מונעים ממנו לפי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה להתמנות לשר.

ד.2.3. ההבדל בין תנאי הכשירות השונים בסעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת, אל מול סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה

122. סעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת קובע את הכשירות הסטטוטורית לכהונה של חבר כנסת. לעניין הרשעה בפלילים קובע סעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת ומגדיר בפירוש רב, כי מי שנדון "לעונש מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים" ונקבע כי יש עם העבירה שביצע קלון אינו יוכל להיבחר לכנסת.

123. בעוד שבחוק יסוד: הכנסת, קבע המכונן כי חלק מתנאי הסף היא הרשעה בפלילים הכוללת מאסר בפועל לתקופה העולה על 3 חודשים, אל מול תנאים אלה הציב נוסחו הקודם של חוק יסוד: הממשלה רף גבוה יותר לתפקיד שר בקובעו כי כל מי אשר נידון לעונש מאסר, מנוע מלכהן כשר.

124. בעשותו כן, שירטט המכונן את המדרג הנורמטיבי בין התפקידים השונים בקרב נבחרי ציבור. כבחירה ליצור תנאי סף מחמירים יותר לתפקיד שר מאשר לתפקיד חבר כנסת, קבע המכונן כי הדרישות והציפיות משר גבוהות יותר מאשר חבר כנסת, ולכן נדרשים תנאי כשירות גבוהים יותר.

125. העותרת תזכיר, כי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה נחקק במסגרת החלפת חוק-יסוד הממשלה, בעקבות החזרה משיטת הבחירה הישירה (בשנת 1992) אל שיטת הבחירה הרגילה. כלומר, סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, נחקק לאחר שהיה ידוע המנגנון המפורט בחוק יסוד: הכנסת ועלה הצורך ליצור מנגנון שונה כלפי השרים. כך נאמר בפרוטוקול מס' 266 בישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט מיום 26 בפברואר 2001, בעת ההכנה של הצעת החוק לקראת קריאה שנייה ושלישית:

"סיגל קוגוט:

... התיקון השני הוא בסעיף 6 - ראינו שאי-אפשר סתם לומר "כשיר להיות מועמד לכנסת", כיוון שהיו כל מיני שינויים. לכן בסעיף קטן (ב), בעקבות מה ששאלו יהלום ביקש, עשינו הסמכה, שאפשר יהיה אחר כך, בחוק רגיל, לקבוע תקופות צינון.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

יהיה חוק ממשלה רגיל?

סיגל קוגוט:

כן. הצעתי כבר כמה סעיפים, ואפשר יהיה להכניס שם גם תקופת צינון לשרים. בחוק-היסוד כתבנו: "לא יתמנה לשר - - אלא אם כן חדל לכהן באותם משרה או תפקיד עובר למינויו או במועד מוקדם יותר, כפי שייקבע בחוק". כאן נתנו את ההסמכה.

שלמה שהם:

למה שיניתם את סעיף קטן (א) והעברתם לסעיף קטן (ג)?

סיגל קוגוט:

כשאומרים "כשיר להיות מועמד לכנסת", תקופות הצינון הן אחרות, ולכן צריך לסייג גם את סעיף קטן (ב) וגם את סעיף קטן (ג). עדיף כבר לכתוב מהם התנאים עצמם.

סעיף קטן (ג) זה עניין הקלון. הוחלט כאן על שבע שנים במקום עשר שנים. לפי חוק-היסוד הנוכחי אי-אפשר עשר שנים, אבל ככנסת יש מנגנונים של השעיה אחרי עדכאה ראשונה, דבר שלא מתאים לשר. לא מתאים ששר יתמנה אחרי שהוא הורשע בבית-המשפט המחוזי ומיד הוא יושעח, לכן כתבנו סעיף שדומה למנגנון בכנסת. מיד אומר מה השינויים, אבל קודם אקרא את הסעיף.

"(ג) לא יתמנה לשר מי שהורשע ונידון לעונש מאסר וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום פסק הדין, לפי המאוחר, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות העניין, משום קלון."

זה דומה, אבל לא זהה, כי כאן פסק-דין לא חייב להיות פסק-דין טופי. לכנסת מישהו יכול להיבחר, אבל אם הוא מורשע בפסק-דין בעדכאה ראשונה אפשר להשעות אותו, ואם הוא יושב-ראש הכנסת אפשר להדיח אותו. כאן אין השעיה, לכן אני צריכה כבר כאן להגיד שמי שמורשע במחוזי, הוא גם לא ראוי להיות שר. בחוק הממשלה, שתראו אחר כך, עשיתי פרוצדורה איך מבקשים מיושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית להחליט שאין עם העבירה משום קלון."

העתק העמ' הדלוונטיים בפרוטוקול מס' 266 בישיבת ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת, מיום 26.2.2001 מצורף ומסומן כנספח ע/21.

126. אם כן, המכוון ביקש בעבר באופן מכוון, לקיים מנגנון שונה של תנאי כשירות לשר ולהקשיח את התנאים במינוי שר אל מול הה"כ.

127. העותרת תציין כי גם באופן מהותי תפקיד השר הוא תפקיד שונה במהותו, בעל השפעה נרחבת על כספים ציבוריים ועיצוב מדיניות, עומד בראש מערכת היררכית שמתחתיו עובדים רבים ובעל סמכות תחיקתית עצמאית. ככזה, תנאי הכשירות הנדרשים ממועמד לתפקיד שר גבוהים יותר מאשר תנאי הכשירות הנדרשים מחבר הכנסת - אשר אינו עומד בראש מערכת ואינו קובע מדיניות או תקציבים ואין לו סמכות עצמאית לקבוע תקנות.

128. יפים לעניין זה דבריו של הנשיא בדימי גרוניס בבג"ץ 3997/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שד החוף (נבו 12.02.2015), שם עמד על ההבדלים בכשרות הסטטוטורית הנדרשת מסגני שר

לשרים:

"נמצא, כי ההסדר העוסק בשרים מחמיר יותר מזה שעוסק בסגני שרים, במובן זה שאדם לא יהיה זכאי להיבחר לכנסת (וכתוצאה מכך, לא כשיר לשמש סגן שר), אם עונש המאסר בפועל שהוטל עליו יהיה לתקופה העולה על שלושה חודשים. דרישה זו לתקופת מאסר מינימלית אינה מופיעה בסעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה, העוסק בשרים. מובן שהתוצאה שלפיה ההסדר הנוגע לשרים הוא מחמיר יותר בהיבט זה מההסדר הנוגע לסגני שרים, היא הגיונית".

129. כלומר, הנשיא בדימו' גרוניס מצביע על כך שדרישת הכשירות הסטטוטורית מאדם הרוצה לכהן בתפקיד שר גבוהה מתפקיד סגן שר, אשר דרישות הכשרות הסטטוטוריות לתפקיד הן כשל חבר כנסת מן המניין ומדייק את ההבדל בין סעיף 6 לחוק יסוד: הכנסת, לבין סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה.

130. עוד יצוין, כי הזכות לבחור ולהיבחר מוכרת כזכות חוקתית בשיטת המשטר שלנו. בהתאם, דרישת הכשירות העולה מחוק יסוד: הכנסת הינה נמוכה. תנאי כשירות המכוונים לרף נמוך של דרישה מבכרים את הזכות להיבחר בכך שמצמצמים את עילות המניעה מאדם להיבחר.

131. לא כך הדבר כאמור עבור מינוי שרים. כבי' השופט ד' לוי ב"פ 3094/93 ("עניין דרעי") עמד על ההבדל בין תפקיד חבר הכנסת לתפקיד שר, חובותיו ותפקודו:

"א) אכן, מקובל עליי כי חבר-כנסת זוכה למעמדו מכוח האמון שנתן בו ציבור של בוחרים, כאשר ראה בו את מי שמייצג נאמנה את רחשי לבו ואת השקפותיו - אם מבחינת דרכו המדינית ואם משום השקפותיו בענייני חברה וכלכלה וגישתו לעניינים שבאמונה וברוח. [...] (ב) שונים פני הדברים שעה שחבר-כנסת נבחר מקבל על עצמו מטעם הסיעה, שהוא חלק ממרכיביה ונציגה, תפקיד רשמי במסגרת הרשות המבצעת, כחבר ממשלה וכשר המופקד על משרד ממשלתי, או כסגן שר. חב הוא אז חובת נאמנות ומידת אחריות מוגברת לציבור בוחריו, לכנסת שהביעה בו את אמונה ובמידה רבה, ואף ביתר שאת, לכלל הציבור שאותו נקרא לשרת באמונה. הרי מי שניתנה בידו סמכות ביצועית מכוח החוק, יימצא במעשיו, וחלילה במחדליו, משפיע, לטוב ולרע, על זכויות כלל אזרחי המדינה ותושביה. נאמנם הוא, ושומה עליו לנהוג עם כולם באמינות, ביושר, בהגינות וללא משוא פנים. בכך האתגר ועל-פי הדרך בה ינהג - ייבחן. (ג) שר המסב לשולחן הממשלה כנציג של מפלגה או של תנועה ממלא בכך, ללא ספק, פונקציה פוליטית. הוא מבטא בתוכה דעות והשקפות, דרך מדינית וחברתית, המקובלות על הציבור שבו ועל התנועה שרואה בו את נציגה במערכת השלטונית. אולם, לדעתי, בעת שהוא ממלא את תפקידו המינהלי, אם כשר ואם אפילו כסגן שר, כמי שמופקד על משרד ממשלתי ומכוון את עשייתו, נסוגה הפונקציה הפוליטית מפני הפונקציה המינהלית, שיש עמה כללי התנהגות משלה".

132. אם כן, חבר הכנסת הוא המייצג נאמנה של רחשי הציבור וקיבל את תפקידו מכוח הזכות החוקתית לבחור ולהיבחר. בשונה מתפקיד ח"כ, המכוון קבע תנאי כשירות שונים על תפקיד שר. תנאים אלה מכוונים לרף כשירות גבוה יותר הנדרש מתפקיד מינהלי ונובעים באופן מהותי מגודל התפקיד וחשיבותו.

133. על כן, מינוי לתפקיד שר אינו זכות קנויה של אף אדם ועל פעולת המינוי חלה הפונקציה המינהלית כפי שקבע כאמור כבי' השופט ד' לוי. מכאן שח"כ דרעי אינו כשיר להתמנות לשר וכל מינוי שלו מבלי שיו"ר ועדת הבחירות המרכזית הסיר את תזקת הקלון - נעשית בתוסר סמכות.

ה. מינויו של חה"כ דרעי לתפקיד שר אינו סביר ואינו מידתי באופן קיצוני

ה.1. כשירות לחוד ושיקול דעת לחוד

134. לאחר שעמדה העותרת על התשתית העובדתית ביחס לעבריינות המשיב 2 והיותו שור מועד, תבקש העותרת לטעון, כי חה"כ דרעי לא כשיר להתמנות לתפקיד שר וזאת לאור חוסר הסבירות הקיצוני שבמינוי מועמד לתפקיד שר, שרק לפני כמה חודשים נגזר דינו בשתי פרשות פליליות נפרדות והוא נידון ל-12 חודשי מאסר מותנה וקנס של 180,000 ש"ח.

135. העותרת תבקש להרחיב על עקרון שיקול הדעת הטמון אצל מי שעלה בידו להרכיב ממשלה ומבקש את מינויו של חה"כ דרעי לתפקידי שר. עיקרון שיקול הדעת במינוי לתפקידים ציבוריים נידון בבית המשפט הזה לאורך השנים ונבחן באופן נפרד אף מבחינת כשירות המינוי. כך נקבעה ברבות השנים הלכה ברורה של בית משפט זה: בג"ץ 727/88 עווד נ' המר, מב(4) 487 (1989) (להלן: "עניין עווד") קבע כבי' השופט (כתוארו דאז) ברק את העיקרון "כשירות לחוד ושיקול דעת לחוד" (ראו גם: בג"ץ 6163/92 יואל אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, מז(2) 229 (1993); בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, נז(6) 817 (2003); בג"ץ 4287/93 אמיתי - אזרחים למען מינהל תקין וטוחר המידות נ' ראש ממשלת ישראל, מז(5) 441 (1993); בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה [43 עמ'], נב(3) 630 (1998); בג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי נ' רוכברגר, סו(3) 135 (2013); בג"ץ 1262/06 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' סיעת ש"ס, סא(1) 185 (2006); בג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (נבו) 13.08.2015 (ועוד).

136. כלומר, נקבע אין ספור פעמים וברבות השנים, כי גם אם מועמד לתפקיד שר עומד בתנאי הכשירות הסטטוטוריים לתפקיד ציבורי, אין פירוש הדבר כי המינוי אינו כפוף לכללי שיקול הדעת המינהלי.

137. אם כן, אפשרות מינויו של חה"כ דרעי לשר כפופה גם לחובה להפעלת שיקול דעת יחד עם יתר הכללים של המשפט המנהלי. בשיטת המשפט הישראלית על כל רשות להפעיל את שיקול הדעת המינהלי בסבירות, בהגיונות, בהיעדר שרירות, בתום לב, בנאמנות ובהתאם לאמות המידה שנקבעו בדין ובהלכה הפסוקה (ראו: בג"ץ 297/82 ברגר נ' שר הפנים, פד"י ל"ז(3) 29, עמ' 34 (1983)).

138. בג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל (נבו) 13.08.2015 (להלן: "עניין מינוי שר הכלכלה") חזרה כבי' השופטת (כתוארה אז) חיות על ההלכה בדבר הצורך בהפעלת שיקול דעת במינוי לתפקיד ציבורי בנוסף לדרישה לכשירות סטטוטורית. כך הדבר גם בענייננו, הצורך בהפעלת שיקול דעת בעת המינוי של חה"כ דרעי לשר נובע מכך שקיימים שיקולים נוספים אשר יובילו למסקנה כי המינוי "אינו מתיישב עם ההגיונות ועם טוהר המידות הנדרשים מן השירות הציבורי והוא עלול לפגוע באמון הציבור ברשויות השלטון" (פסקה 15 לפסק הדין של השופטת חיות).

139. בהתאם קובעת כבי' השופטת (כתוארה אז) חיות בעניין מינוי שר הכלכלה, את המבחנים – בהתאם להלכה הפסוקה – בהפעלת שיקול הדעת המנהלי שבמינוי אדם אשר הורשע בפלילים לתפקיד ציבורי. לפי כבי' השופטת חיות, ישנם כמה שיקולים מרכזיים וביניהם יש לאזן: "מחד גיסא יש להתחשב בעברו הפלילי של המועמד ובחומרת מעשיו ומאיך גיסא יש ליתן את הדעת לפרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירה וסיום ריצוי העונש וכן להתנהלותו של המועמד מאז ועד היום, והשאלה

שיש להכריע בה היא האם יש בו בחלוף הזמן כדי להקחות מעוקצו של העבר הפלילי של המועמד באופן שיאפשר למנותו לכהונה ציבורית.

140. אם כן, תבקש העותרת לבחון את אפשרות מינויו של חה"כ דרעי לפי השיקולים כאמור:

עברו הפלילי של המועמד לתפקיד שר

141. כאמור וכפי שפורט בהרחבה בחלק העובדתי, לחה"כ דרעי עבר פלילי עשיר במיוחד. מעשי השחיתות נראים כמלווים את עשייתו הציבורית חה"כ דרעי. העובדה שמדובר במועמד לתפקיד שר שהוא עברין שהורשע וישב בכלא ולאחר מכן הורשע שוב בהסדר טיעון מגלה לנו שמדובר ב**רצידיביסט**.

142. בית המשפט קבע בגזר דינו של אריה דרעי שהורשע בשוחד בפרשה הקודמת (ת"פ (י-ם) 305/93 **מדינת ישראל נ' דרעי** (נבו 15.4.1999)), כי עבירת השוחד אינה עבירה פלילית רגילה, אלא היא עבירה המהווה סכנה של ממש לחברה ולמדינה:

"חכמינו עשו סייגים חמורים לאיסור השוחד. הם חייבו בו לא רק את לוקח השוחד המוזכר במפורש בתורה, אלא גם את נותן השוחד שאינו מוזכר בתורה: "כשם שלוקח עובר בלא-תעשה, כך הנותן, שנאמר: 'ולפני עוור לא תתן מכשול'" (הרמב"ם, הלכות סנהדרין כג: ב). הם כללו באיסור לא רק שוחד ממון, "אלא אפילו שוחד דברים" (שם, כג: ג), שהוא אבק שוחד... עתה במדינת ישראל המתחדשת, חלילה לנו להיכשל במכשלה קשה זו. בית המשפט העליון, האמון על מסורת נטועה זו בעם ישראל ועל עיגונה בחוק הכנסת, התריע חזר והתריע מפני הסכנה החמורה האורבת לעם ולמדינה אם יפשה בנו נגע זה. בית המשפט העליון קבע כי עבירת השוחד מקלקעת את יסודות החברה, ממוטטת את ערכיה, ומשחיתה את משטרה. על כן, חייבת החברה לנהוג בנחרצות נגד עברייני השוחד".

143. והנה, כבי הנשיא הרבסט ציין בגזר הדין מיום 1.2.2022 את עברו הפלילי של חה"כ דרעי, אשר הורשע בעבירות שוחד, מרמה, הפרת אמונים וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, הדגיש כי עברו הפלילי עומד לו לרועץ וכי מי שהורשע בעבר, ראוי לו שייזהר במעשיו ובהתנהלותו:

"לחובתו של הנאשם, מאידך, יעמוד עברו הפלילי אשר צוין לעיל, וההנחה כי מי שנכווה ברותחין ראוי היה שייזהר בצוננין. ציפייה זו, למרבה הצער, לא מולאה ולא קוימה." (ראו נספח ע/1).

144. אם כן, נראה כי בעניינו של חה"כ דרעי, לא השיג המשפט הפלילי את מטרותיו – חה"כ דרעי ריצה עונש מאסר בכלא ושילם את חובו, אך זה לא הרתיעו מספיק בשביל למנוע ממנו להיזהר עם ניהול כספיו בהמשך.

145. יצוין כי הרשעתו האחרונה מיום 1.2.2022 ניתנה ביחס לשתי פרשות שונות ונפרדות. הדבר מלמד רבות על ההתנהלות של הנידון וכן על התנהלותו העתידית כמאמרו של הנשיא הרבסט "ההנחה כי מי שנכווה ברותחין ראוי היה שייזהר בצוננין" – אינה נכונה – ביחס לחה"כ דרעי.

חומרת מעשיו של המועמד לתפקיד שר

146. כפי שפורט לעיל, חה"כ דרעי הורשע ביום 1.2.2022 במספר עבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] ועבירה לפי חוק מיסוי מקרקעין – בשתי פרשות נפרדות. בגזר הדין, עומד כבי הנשיא הרבסט על הפגיעה של חה"כ דרעי בקופה הציבורית ואף משית עליו קנס כאמצעי עונשי אשר הולם את פגיעתו של חה"כ דרעי בכספי הציבור:

"מעבר לכך, מאחר שמדובר בעבירות אשר המניע העומד בבסיסן הינו כלכלי, הרי שנכון יהיה להטיל ענישה כלכלית, בבחינת עין תחת עין וממון תחת ממון, וכאילו ניתן לומר כי הנאשם אשר יצר במעשיו פגיעה פוטנציאלית בקופה הציבורית – ימלא

את חסרונה ואת חסרונו של הציבור באמצעות תשלום קנס עונשי" (עמ' 6 בפסק הדין של הנשיא הרבסט נספח ע/1).

147. אם כן, קשה להעלות על הדעת, מצב סביר פחות מאשר זה - אדם אשר הורשע בפגיעה בקופה הציבורית, ובחלוף פחות משנה מהרשעתו יתמנה לתפקיד שר בממשלה ישראל.

148. טענות אלו מקבלות משנה תוקף בגזר דינו של כב' הנשיא הרבסט (נספח ע/1), שם הוא הדגיש בגזר דינו, כי תנוח דעתו של החושש לקופה הציבורית מתורתו של חה"כ דרעי לחיים הציבוריים שכן התחייב חה"כ דרעי שלא לשוב לזירה הציבורית. בשל חומרת הדברים, תבקש העותרת להביאם פעם נוספת בפני בית המשפט הנכבד:

"כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשא ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית."

149. והנה אשר יגורנו, בא לנו.

פרק הזמן שחלף מסיום ריצוי העונש

150. עומדים אנו פחות משנה מהרשעתו של חה"כ דרעי בפלילים ביום 1.2.2022, פרק זמן קצר במיוחד שאין בו "כדי להקהות מעוקצו של העבר הפלילי" של חה"כ דרעי.

151. העותרת תציין, כי בעניין מינוי שר הכלכלה, שיקול הזמן היה הגורם אשר סייע לשופטים להכריע כי מינויו של חה"כ דרעי לשר הכלכלה אינו חורג ממתחם הסבירות באופן קיצוני. כבי' השופטת (כתוארה אז) תיות הדגישה שם את המורכבות והקשיים העולים מהמינוי אך בשקלול האיזונים השונים ניתן היה, לגישתה, לאשר את המינוי:

"האמת צריכה להיאמר, האיזון הנדרש במקרה דנן בין השיקולים הטגדים הינו מורכב ואיננו נטול קשיים. ניתן אף לומר כי מינויו של דרעי לתפקיד שר מצוי על גבול מתחם הסבירות, אך בהינתן מכלול השיקולים שעליהם עמדנו בפירוט לעיל ובהינתן שיקול חזקת הרחב המסור לראש הממשלה בעניינים אלה, לא מצאנו עילה להתערב בו."

152. חשוב לציין, כי אז מדובר היה במינוי אשר נעשה בחלוף 13 שנים מסיום ריצוי העונש, כמעט כפול מהזמן הקצוב בחוק יסוד: הממשלה לקלון המוטל על אדם שהורשע בפלילים. על אף חלוף הזמן הרב במקרה דאז, הכריעו השופטים כי המינוי נמצא על גבול מתחם הסבירות.

153. בענייננו, חה"כ דרעי עוד נמצא בתקופת המאסר על תנאי. הוא טרם סיים לרצות את 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שקיבל רק ביום 1.2.2022 ואף טרם סיים לשלם את הקנס בסך 180,000 ש"ח, לפי תשלומים שעליו לשלם במשך 20 חודשים.

154. הגה כי כן, חלוף הזמן הקצר ביחס להרשעתו של חה"כ דרעי והעובדה שהוא טרם סיים לרצות את תקופת המאסר ואף לא שילם את כל הקנס שנגזר עליו - כל אלה מלמדים אותנו כי הוא אינו יכול לשוב ולכהן כשר בממשלה ה-37.

התנהלותו של המועמד מאז ועד היום

155. אם לא די בהרשעותיו של חה"כ דרעי משנות ה-90, אשר מעולם לא הביעה חרטה או לקח אחריות מלאה למעשיו, למרות ריצוי המאסר בפועל והרחקתו מהזירה הציבורית. גם על פשעיו אשר הורשע בהם לפני פחות משנה בהסדר טיעון, התנער חה"כ דרעי מכל אחריות ובניגוד להסדר הטיעון עליו

חתם.

156. ביום 25.1.2022 בא כוחו של חה"כ דרעי הציג את הויתור שלו, קבלת האחריות והתפטרות מהכנסת לאחר תשע שנים:

"הקנס שניתן, הוא קנס גבוה, גם בפסיקה שתברי הגיש, האיש התפטר מהכנסת וזה מטה לחמו לאחר 9 שנים כ חה"כ וכשר, חויתור שלו יכול להיות במיליוני שקלים צריך לחפש מאיפה להביא פרנסה עכשיו." (עמ' 11 בפרוטוקול הדיון, ראו נספח 7/ע).

157. באותו הדיון חה"כ דרעי, התבקש להביא עמדתו ביחס להסדר הטיעון והאחריות שהוא מקבל על עצמו והדגיש כי התפטרותו מהכנסת לא הייתה קלה וכי הוא מעוניין להמשיך ולייצג את הציבור "בצורה אחרת גם אם לא מהכנסת":

"לצערי אני אומר אני לא בא בטענות לאף אחד, הבנתי שגשישים כתב אישום ועורך הדין שלי הסביר לי את האפשרויות, נטיית ליבי הייתה לא להסכים, חשבתי שאני בכל זאת איש ציבור, יש ציבור גדול שאני מייצג, שנתן לי אמון ב-4 מערכות בחירות האחרונות למרות כל החשדות בכל זאת האמינו בי והתייעצתי עם רבותני אם מותר לי על פי דין לעשות מה שאני עושה ולהתפטר מהכנסת ולהגיד לציבור שבחר בי אני בוחר בחיים הקלים ועוזב את הכנסת, הייתה לי התלבטות קשה מאוד, אני חייב לומר, מה שהביא אותי בסוף להחליט, ולא שמישהו שם לי חלילה אקדח לראש, קיבלתי את זה, גם היום עד חמישה ל-10 יכולתי לחזור בי, קיבלתי את זה במודעות ובלב לא קל. [...] לא רוצה לחזור למה שהיה לפני 20 ו-30 שנה ורוצה להמשיך עם הזמן שנשאר לי להשקיע בצרכי ציבור בלי לערב את המלחמות הללו ולהמשיך לייצג את השכבות והציבור שאני מייצג בצורה אחרת גם אם לא מהכנסת." (עמ' 13 בפרוטוקול הדיון, ראו נספח 7/ע).

158. בהתאם לדברים האלה, באישור הסדר הטיעון שיבח הנשיא הרבסט את פרישתו של חה"כ דרעי מהחיים הציבוריים:

"הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה - מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם. הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדייר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניו, אך נדמה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, וכעת נוכח התיק דגן ואישומיו - הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו. אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור בעשורים האחרונים ונדמה כי המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו. הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה. כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאוב ובמתנתו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית"

159. ואולם, ככל שהדברים נוגעים לחבר הכנסת דרעי, דומה כי **התחייבויות לחוד ומציאות לחוד**.

160. לא חלפה ולו יממה לאחר מתן גזר בדין בעניינו, וכבר כינס חה"כ דרעי אסיפת עיתונאים ובה הכריז כי הוא נרדף על ידי המשטרה והפרקליטות אך ורק משום מוצאו העדתי, ולמעשה התנער מכל לקיחת אחריות על מעשיו.

161. בניגוד להצהרתו בבית משפט השלום, הוא שב מיד לכנסת כראש מפלגת ש"ס (למרות שלא היה חבר הכנסת בפועל) וניהל את ענייניה הציבוריים וכן חזר להיות חבר הכנסת מיד עם הבחירות לכנסת ה-

25 ואף הצהיר כי הוא מתכוון כאמור לכהן כשר.

162. במעשיו לאחר גזר הדין, התנער כליל מה"כ דרעי מהסדר הטיעון והודאתו, ומהתחייבויותיו מול בית המשפט השלום. הוא מעולם לא התחרט פומבית על מעשיו הפליליים, או לקח אחריות.

163. אם כן, כלל השיקולים שנקבעו בהלכה של בית המשפט הנכבד מצביעים על כך שבקשה למינויו של מה"כ דרעי לתפקיד שר בממשלה ה-37 חורג ממתחם הסבירות בצורה קיצונית ותוצאת הבקשה למינוי נדרשת להיות אחת לפי ההלכה כאמור – הכרזה על בטלותו.

ה.2. אפשרות מינויו של מה"כ דרעי לשר פוגעת אנושות בטוהר המידות של הרשות

המבצעת, באמון הציבור ובעקרון הנאמנות השלטונית – ולכן היא חורגת ממתחם

הסבירות באופן קיצוני

164. העותרת תטען כי יש להוציא צו הצהרתי נגד האפשרות למינויו של מה"כ דרעי לשר בממשלת ישראל. בית המשפט הנכבד הבחין בין האינטרס לאפשר לנבחר ציבור להיבחר לבין האינטרס לשמור על רמה מוסרית של נבחרי ציבור ותדמית המוסדות הנבחרים, אך הבדיל לעניין זה תפקיד עובד ציבורי המחזיק בנאמנות שלטונית – עליו חלים עקרונות תמורה יותר:

"לגבי נבחר הציבור עשוי להיווצר ניגוד בין שני אינטרסים ציבוריים: אינטרס אחד הוא לאפשר לציבור להיות מיוצג כרצונו, על-ידי מי שזכה בבחירות לאמונו; אינטרס שני הוא לשמור על רמה מוסרית של נבחרי הציבור ועל תדמית הולמת של המוסדות הנבחרים. לעומת זאת, לגבי עובד המדינה אין ניגוד כזה. עובד המדינה הינו נאמן הציבור. נאמנות זאת מטילה על עובד המדינה חובה לקיים את הערכים הבסיסיים של הציבור, ובכלל זה החובה להקפיד על טוהר המידות. חובה זאת היא אינטרס בסיסי ואין היא צריכה להתפשר עם אינטרס אחר. אף אין היא חובה המוטלת על עובד המדינה בלבד, אלא היא מוטלת גם על הממונים על עובד המדינה, שלא יעלימו עין ושלא ישלימו עם הפרת החובה, שמא יפרו אף הם את חובת הנאמנות המוטלת עליהם". עש"מ 4123/95 אור נ' מדינת ישראל - נציב שירות המדינה, מט(5) 184 עמ' 191 (1996) (להלן: "עניין אור"). [הדגשות הוספו ע"י הח"מ].

165. בענייננו, המדובר בתפקיד שר בממשלה, התפקיד הרם ביותר בשירות הציבורי – ראש מערכת מיניסטריאלית ברשות המבצעת. ברור, כי על המחזיק בתפקיד זה, כפי שצוין לעיל חלים ביתר שאת הכללים המחייבים את הערכים המוסריים הבסיסיים של הציבור ובכלל זה טוהר המידות וחובת הנאמנות השלטונית.

166. בעניין אור המשך כבי השופט זמיר, בעמ' 192, וקבע כי ככל שמדובר בתפקיד ציבורי בכיר יותר, כך עלינו להחמיר ולדקדק יותר במעשיו, עת הוא מבקש להתמנות לתפקיד:

"כל שעובד המדינה נושא משרה רמה יותר, שיש עמה אמון רב יותר וסמכויות חזקות יותר, כך יש מקום לדרוש ממנו שיקפיד יותר במילוי תפקידו על טוהר המידות ועל התנהגות הולמת. לעניין זה יש הבדל בין עובד בכיר, הממונה על עובדים רבים ואמור לשמש דוגמה להם ולציבור, לבין עובד זוט. יש מקום לצפות ולדרוש ממנהל כללי של משרד ממשלתי יותר מאשר מצפים ודורשים מן המזכירה שלו, כשם שיש מקום להקפיד עם המפקח הכללי של המשטרה יותר מכפי שמקפידים עם שוטר מן השורה".

ח.2.א. פגיעה אנושה בטוהר המידות

167. בקשה למנות את מה"כ דרעי לשר כאמור – פחות משנה לאחר שנידון לעונש והודה בעבירות מס בשתי פרשות שונות – מהווה פגיעה בעקרון השמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, שבערכו

קשה להפריז כמפתח לשמירת אמון הציבור ותפקודן התקין של הרשויות בחברה דמוקרטית. עמד על כך בית המשפט בקבעו:

"בחברה דמוקרטית נאורה חייב איש ציבור, הנבחר על-ידי העם והזקוק לאמון העם, לקיים רמה מוסרית נאותה בהתנהגותו – בין הפרטית ובין הציבורית – על-מנת שיוכל להמשיך לכהן במשרתו" (בג"ץ 251/88 עודה נ' ראש המועצה המקומית ג'לג'וליה, בעמ' 839 (נבו 20.2.1989)).

168. ואכן, לאור המשקל הניכר שייחס בית המשפט לשיקולי מוסר במינויים לתפקידים ציבוריים, נקבע בכמה מן הפרשיות בעניין מינויים של חשודים ונאשמים בפלילים כי הימנעות של בית המשפט מהתערבות בהתנהלות שלטונית בלתי מוסרית פוגעת "כאותם עיקרי-תשתית המזינים את המשפט ואין משפט בלעדיהם" וכמוה כיתור על נורמות אשר "אנשי-משפט... מחוייבים להן, ולא עוד אלא שרואים אנו את עצמנו מחוייבים להחדירן ולהשליטן על סביבותינו" (דברי השופט חשין, בפסקה 37 לפסק דינו בעניין בג"ץ 8192/04 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש-הממשלה, פ"ד נט(3) 145 (2004)).

169. גם בענייננו, תטען העותרת, על בית משפט נכבד זה להביע דעתו, ולקבוע כי לאור העבר הפלילי הכבד שלו ולאור העובדה שאף טרם סיים לרצות את עונש המאסר על תנאי – לא ניתן להביא למינויו לשר בשל הפגיעה הקשה בטוהר המידות.

ה.2.ב. חוסר ניקיון כפיים וחוסר תום לב

170. כפי שהביאה העותרת בפרק העובדתי הנרחב, בגזר דינו של הח"כ דרעי מיום 1.2.2022 המובא גם כנספח 1/א אושר הסדר הטיעון עם הח"כ דרעי – רק בשל טענת הכוזב שנטענה דאז על ידי הח"כ דרעי בדבר "התרחקותו מהזירה הציבורית". הח"כ דרעי ובה כוחו הציגו שלא בתום לב, מצג שקרי ביחס להתפטרותו ועמדתו ביחס להסדר הטיעון, קבלת האחריות והתפטרותו מהכנסת לאחר תשע שנים:

"האיש התפטר מהכנסת וזה מטה לחמו לאחר 9 שנים כח"כ וכשר, הוויתור שלו יכול להיות במיליוני שקלים צריך לחפש מאיפה להביא פרנסה עכשיו." (עמ' 11 בפרוטוקול הדיון, ראו נספח 7/ע).

171. באותו הדיון גם הנאשם, הח"כ דרעי, התבקש להביא עמדתו ביחס להסדר הטיעון והאחריות שהוא מקבל על עצמו והדגיש כי התפטרותו מהכנסת לא הייתה קלה וכי הוא מעוניין להמשיך ולייצג את הציבור "בצורה אחרת גם אם לא מהכנסת" (ראו נספח 7/ע).

172. כמו כן, הוסיף הח"כ דרעי בדיון לטיעונים לעונשו בבית המשפט השלום ביום 25.1.2022:

"יש ציבור גדול שאני מייצג, שנתן לי אמון ב-4 מערכות בחירות האחרונות למרות כל החשדות בכל זאת האמינו בי והתייעצתי עם רבותיי אם מותר לי על פי דין לעשות מה שאני עושה ולהתפטר מהבנט ולהגיד לציבור שבהר בי אני בוחר בחיים הקלים ועוזב את הבנט" (עמ' 13 בפרוטוקול הדיון, נספח 7/ע).

173. לאור הדברים האלה של הח"כ דרעי ובא כוחו – הוצג לנשיא הרבסט מצג ברור של חרטה, קבלת אחריות ולמעשה התפטרות ויציאה מהזירה הציבורית. על כן, ולאור המצג הנ"ל החליט כבוד הנשיא הרבסט כי הוא מאשר את הסדר הטיעון שהוגש לפתחו, בין היתר, מהסיבות האלה:

"הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם.

הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדיר עצמו מעתה מרצון מעיסוק כצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניי, אך נדמה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, וכעת נוכח התיק דן ואישומיו – הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו. אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור בעשורים האחרונים ונדמה כי המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו.
הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה. כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו וכמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית." (עמ' 7 לגזר הדין מיום 1.2.2022, ההדגשות במקור).

174. אם כן, עם חזרתו של תה"כ דרעי מיד לאתר גזר הדין את הכנסת ואל תפקיד שר עולה בבירור חוסר ניקיון הכפיים בכל מה שקשור לקביעותיו של בית משפט השלום בירושלים.

175. חוסר ניקיון הכפיים של תה"כ דרעי, הביא את הנשיא הרבסט לקבוע בגזר דינו, כי: **"כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית"**.

176. בית משפט נכבד זה התייחס לחובת תום הלב שחלה על הרשויות הציבוריות בכל תחומי פעילותם (ולעניין זה ראו בג"ץ 376/81 לונסי נ' שר התקשורת, פ"ד לו(2) 449, עמ' 459-460 (1982) וגם בבג"ץ 415/89 אלון נ' השירות למען הילד, פ"ד מג(2) 786, בעמ' 791 (1989)).

177. וכידוע, חובת תום הלב המוגברת חלה על ראש הממשלה בשעה שהוא מבקש למנות את תה"כ דרעי לשר, למרות חוסר תום הלב הזועק מגזר דינו – וזאת גם כחלק מהחייבים המשפטיים "שבתחום המשפט המינהלי, גם באשר אלה אינם נובעים מחוזה" (בג"ץ 566/81 עמרני נ' בית הדין הרבני הגדול, תק-על-82 (3) 1389 (1982)).

178. מכאן, שחוסר ניקיון הכפיים וחוסר תום הלב שבמינויו של תה"כ דרעי לתפקיד שר – למרות הדברים הזועקים שנקבעו בגזר דינו – כל אלה מכריעים את הכף בדבר חוסר הסבירות הקיצוני שבאפשרות למינויו של תה"כ לתפקיד שר.

ה.2.ג. פגיעה חמורה בעקרון הנאמנות השלטונית

179. תפיסת יסוד היא בשיטתנו כי איש הציבור והרשות הציבורית פועלים כנאמן הציבור, "לא לעצמו הוא פועל, אלא למען האינטרסים של הציבור הוא פועל" (בג"ץ 669/86 רובין נ' ברגר, פ"ד מא(1) 73, 78 (1987)). כפי שנקבע בפסק הדין בג"ץ 4921/13 אומ"ץ אזרחים למען מגהל תקין וצדק חברתי נ' רוכברגר, טון(3) 135 (2013) (להלן: "פרשת ראשי הערים"), לחובת הנאמנות של איש הציבור אין משמעות תיאורטית גרידא, ואין היא מהווה אך מילים להתהדר בהן:

"אל לנו להשלים עם מציאות שבה הופך תחום המחיה של חובת הנאמנות מוגבל לכתיבה האקדמית ולפסקי דין. מדובר בחובה מעשית שביטוי מובהק לה באופן בו מתנהלים נבחר הציבור ועובדיו" (פרשת ראשי הערים, בסעיף 6 לפסק דינה של השופטת ארבל).

180. הנאמנות בה חייב עובד הציבור לציבור עצמו הינה מיסודותיו המרכזיים של אמון הציבור ברשויות המנהל. מקום בו מבהן בתפקיד שלטוני בכיר אדם הנתפס על ידי אחרים בשירות הציבורי באדם מושחת שאינו מהסט לפגוע בעקרונות הנאמנות השלטונית, עלול הדבר להחליש עכבות אצל עובדים אחרים בשירות הציבורי בכל הנוגע להפרת חובת הנאמנות ופגיעה באינטרס הציבורי.

181. כאשר המועמד לתפקיד שר הורשע בתיקים שונים מספר פעמים, כאשר האחרון אך לפני זמן קצר, הדבר מהווה איתות לאחריים כי החברה "עוברת לסדר היום" על הפרת עקרון הנאמנות השלטונית, ויפים לעניין דבריו של כבי' השופט ח' כהן שנקבעו לפני כ-50 שנה ונכונים גם להיום:

"לא הרי רשות היחיד כהרי רשות הציבור, שזו כתוך שלה היא עושה, ברצותה מעניקה וברצותה מסרבת, ואילו זו כל כולה לא נוצרה כי אם לשרת את הכלל, ומשלה אין לה ולא כלום: כל אשר יש לה מופקד בידה כנאמן, וכשלעצמה אין לה זכויות או חובות נוספות על אלה, או שונות ונפרדות מאלה, אשר הן נובעות מנאמנות זו הוקנו לה או הוטלו עליה מכוח הוראות חקוקות" (בג"ץ 142/70 בנימין שפירא נ' הוועד המחחי של לשכת עורכי הדין, ירושלים, פ"ד כה(1) 325, 331 (1971)).

182. היות נבחר הציבור נאמן הציבור, מחייבו לצעוד לאור היושר והיושרה בפועלו ובהחלטותיו. דרישה זו מתחזקת שבעתיים כשלפנינו נבחר ציבור המחזיק במשרת השלטון הרמה ביותר ברשות המבצעת. כדברי כבי' השופט (כתוארו אז) חשין:

"נבחר הציבור הנו שליח הציבור, וכאותו שליח ציבור האומר להיות פה לקהל ומציג עצמו כעני ממעש, נרעש ונפחד, כן הוא נבחר הציבור: משלו אין לו ולא כלום וכל אשר ברשותו ובהחזקתו - משל הקהל והקהילה הוא. הגינות, יושר לבב וטוהר המידות הינם סימני היכר מובהקים שניתן בנבחר ציבור ראוי לשמו, ותכונות נפש אלו הן עמוד האש ועמוד הענן שיליכו את נבחר הציבור הדרך. רק כך יוכל פרנס לנהג כראוי קהילה שבחרה בו לנהגה, ורק כך יזכה נבחר הציבור באמון הקהל. וכולנו ידענו כי באין אמון של הקהילה במנהיגיה, ייפרע עם ותאבד ממלכה. וככל שנעלה במעלה המנהיגות כן נתבע ממנהיגי הקהילה ביתר כי יקרנו יושר ואמת" (בג"ץ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נ(4) 309, 326 (1996)) (הדגשות הוספו על ידי העותרת).

183. ואכן, יש ליתן ליושרו וליושרתו של השירות הציבורי את המשקל הראוי, ולהבטיח כי אלו יילקחו בחשבון בעת המינוי לתפקיד שר. החלטת המתעלמת מכך הינה פגומה ביסודה. ובלשון כבוד השופט (כתוארו דאז) ברק בפסק דינו בג"ץ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, מז(2) 229 (1993) (להלן: "פרשת גינוסר"):

"אין זה סביר למנות מועמד, שעבר עבירות חמורות בנסיבותיהן, למשרה בכירה בשירות המדינה. חומרתה של העבירה לעניינינו נקבעת לא על-פי "מיקומה" בחוק העונשין, אלא על-פי השלכותיה על השיקולים העומדים ביסוד המינוי. על כן יש להתייחס בחומרה לעבירה, שעל-פי עצם מהותה ונסיבות ביצועה פוגעת לא רק בסדר הציבורי בדרך כלל (כגון, רצח, שוד, אונס) אלא באושיות המבנה השלטוני, כגון שוחד, מירמה והפרת אמונים, עדות שקר, בידוי ראיות, שיבוש הליכי משפט. מועמד אשר ביצע עבירות אלה, והוא ממלא תפקיד בכיר בשירות המדינה, פוגע באמון של הציבור ברשות השלטונית ובשירות הציבור. הוא יתקשה להוות דוגמה ומופת לכופים לו. הוא יתקשה לדרוש מהם את אשר נדרש מכל עובד ציבור ושהוא עצמו חילל. הוא יתקשה להקדין הגינות, אמון, יוקרה, יושר ויושרה ("אינטגריטי") כלפי הציבור הרחב. כל אלה עשויים להשפיע, במידת ודאות רבה, על מעמד השירות הציבורי, תיפקודו ומקומו בחברה דמוקרטית." (הדגשות הוספו על ידי הח"מ)

184. לפיכך, אפשרות מינוי לשר של ח"כ דרעי – רצידיביסט מורשע, פוגעת פגיעה חמורה בעקרון הנאמנות השלטונית, ובמושכלות היסוד של מבנה השלטון בישראל.

ה.2.ד. פגיעה אנושה באמון הציבור

185. טעם מרכזי לביטול מינויו של רצידיביסט המבקש לכהן בתפקיד שלטוני (ומקל וחומר, בתפקיד השלטוני הרם), הוא האינטרס שבמניעת הפגיעה באמון הציבור ברשויות השלטון. כפי שקבע לא אחת בית משפט נכבד זה, אמון הציבור הינו אבן הראשה של יכולת השלטון לפעול את פעולתו:

"זאת יש לזכור: יכולתו של השלטון לשלוט מבוססת על אמון הציבור בו. בלא אמון הציבור אין השלטון יכול לתפקד" (בג"ץ 4267/93 אמיתי - אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד מז(5), פס' 29 לפסק הדין של השופט (כתוארו דאז) ברק, 441 (1993) (להלן: "פרשת פנחסי הראשונה").

186. עמד על כך בית המשפט בפרשת גינזור, עת ביסס את ההלכה לפיה מינוי בעל עבר פלילי לתפקיד מנהלי בכיר עשויה לחרוג ממתחם הסכירות:

"אכן, בלא אמון הציבור ברשויות הציבור יעמדו הרשויות ככלי ריק. אמון הציבור הוא המשענת של רשויות הציבור, והוא המאפשר להן למלא את תפקידן. מינויו של בעל עבר פלילי – ובעיקר בעל עבר פלילי מכביד כגון מי שעבר עבירה שיש עמה קלון פוגע באינטרסים החיוניים של השירות הציבורי. הוא פוגע בביצוע הראוי של התפקיד. הוא פוגע בסמכותו המוסרית והאישית של בעל התפקיד ובכוחו לשכנע ולהנהיג. הוא פוגע באמון שהציבור הרחב רוחש לרשויות השלטון." (פרשת גינזור, פס' 46 לפסק דינו של השופט ברק).

187. אם כן, אפשרות מינויו של ח"כ דרעי לשר בכיר, מגלמת פגיעה חסרת תקדים כאמון הציבור ברשויות. אפשרות מינויו של רצדביסט לשר עלולה להיות סטירת לחי מצלצלת וחסרת תקדים לאמון הציבור בנבחרינו. פגיעה מעין זו איננה דבר של מה בכך, שכן עלינו לזכור כי:

"יכולתו של השלטון לשלוט מבוססת על אמון הציבור בו. בלא אמון הציבור אין השלטון יכול לתפקד. עמדתי על כך בפרשת גנזור, לעניין עובד מדינה שהודה בביצוע עבירות פליליות חמורות וקיבל חנינה על חלקן, בעמ' 267: "...המפתח לקיומו של שירות ציבורי ראוי לשמו הוא אמון הציבור בטוהר השירות הציבורי. יוקדתו של המינהל הציבורי ואמון הציבור בו הם אינטרס ציבורי בעל חשיבות רבה... קיים ועומד האינטרס הציבורי בטוהר השירות הציבורי ובצורך להבטיח את אמון הציבור ברשויות השלטון... בלא אמון הציבור ברשויות הציבור יעמדו הרשויות ככלי ריק. אמון הציבור הוא המשענת של רשויות הציבור, והוא המאפשר להן למלא את תפקידן. מינויו של בעל עבר פלילי - ובעיקר בעל עבר פלילי מכביד כגון מי שעבר עבירה שיש עמה קלון - פוגע באינטרסים החיוניים של השירות הציבורי. הוא פוגע בביצוע הראוי של התפקיד. הוא פוגע בסמכותו המוסרית והאישית של בעל התפקיד וכוחו לשכנע ולהנהיג. הוא פוגע באמון שהציבור הרחב רוחש לרשויות השלטון." [בג"ץ פנחסי, פס' 29 של כ"י השופט (כתוארו דאז) ברק].

188. דווקא בנסיבות החמורות כבענייננו, ישנה חשיבות כי בית המשפט יגשים את תפקידו כמבצרו האחרון של שלטון החוק, ויגן על ציבור האזרחים מלחיות במציאות זו, שלא הייתה עומדת בכל מדינה מתוקנת אחרת, ולהשיב את האמון האבוד ברשויות השלטון:

"בהעלות אירוע מסויים לפני בית-המשפט, ובחתעורר חשש כבד, חשש רציני, בי בשל מעשה או מחדל מסויים יאבד או ייפגע אנושות אמון העם במנהיגיו, בית-חמשפס לא יותר לשבות באפס מעשה ולטעון ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. במובן מסויים יש בהתערבותו של בית-המשפט באירועים מעין-אלה התערבות שבהגנה עצמית. הגנה עצמית על מערכת המימשל בכללה ובה הרשות השופטת אף-היא. כי מה ישיב בית-המשפט משיטען נגדו כי בעינינו ראה עיוות ולא עשה דבר? זו היא הילכת דרעי ופנחסי והיא שתוליד אותנו הדרך." [בג"ץ 1993/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, נו(6) 817, פס' 28 לפסק דינו של כ"י השופט (כתוארו אז) חשין (2003)] (הדגשות הוספו ע"י הח"מ).

הנה כי כן, לאף אדם לא עומדת הזכות החוקתית לחתמנות לתפקיד שר – בניגוד לתפקידו כחבר הכנסת – בבקשה למינויו לתפקיד שר יש לשקול שיקולים מינהליים. הבקשה למינויו של ח"כ דרעי

לשר בממשלה ה-37, חורגת באופן קיצוני ממתחם הסבירות ודינה להתבטל עקב הפגיעה האנושה בחובת הנאמנות הציבורית, באמון הציבור ובטוהר המידות.

ה. 3. מינויו של אריה דרעי לתפקיד שר בממשלה אינו עומד במבחני המידתיות

189. כנדבך נוסף לעניין בחינת שיקול הדעת בעתירה זו, תבקש העותרת לטעון כי מינויו של מר אריה דרעי, עבריו מורשע, לתפקיד שר בממשלה אף אינו עומד במבחני המידתיות, כפי שמושמים הם במשפט המנהלי.

190. כפי הידוע, במהלך השנים פיתחה הפסיקה כלל חשוב נוסף הנוגע להפעלת שיקול הדעת המנהלי, והוא הכלל המחייב את הרשות להפעיל את שיקול דעתה במידתיות. פירוש הדבר, הוא כי שיקול הדעת השלטוני הופעל כדין רק אם האמצעי בו בחרה הרשות לנקוט בסופו של דבר לשם הגשמת התכלית השלטונית הוא במידה הראויה ולא מעבר לכך (וראו, אליעד שרגא ורועי שחר המשפט המנהלי (2008) (להלן: "שרגא, המשפט המנהלי") בעמוד 263).

191. על עילה זו כתב כב' השופט נ' סולברג כי:

"שלושה יתרונות טמונים בה, בעילת המידתיות: ראשית, היא מחזירה את בית המשפט ל"מגרשו הביתי", לדון בנורמות משפטיות, עניינים שביחס אליהם מומחיותו עימו. שנית, ביקורת שיפוטית על רשויות המנהל לשם הגנה על חירויות היסוד של הפרט היא הביקורת השיפוטית ה"קלאסית". זהו הביטוי המובהק ביותר לתפקידו של בית המשפט בחברה דמוקרטית. שימוש בעילת המידתיות, חלף "בריחה" אל מחוזותיה העמומים (והנעימים) של הסבירות המהותית, יזכה אפוא למידה רבה יותר של הכשר דמוקרטי; שלישית, בניגוד לעילת הסבירות המהותית, עילת המידתיות נהנית מיתרון מתודולוגי. מזה חצי יובל עילת המידתיות זוכה לדיון ענף – הן במשפט החוקתי, הן במשפט המנהלי; עבודה רבה נעשתה באשר לפיתוחה והמשגתה. במובן זה עילת המידתיות מספקת מענה לחיסרון משמעותי המאפיין את עילת הסבירות המהותית – הבניית שיקול הדעת". (נעם סולברג "על ערכים סובייקטיביים ושופטים אובייקטיביים" השילוח 37 18 (2019))

192. אף הפסיקה התייחסה למבחן זה, כך פרש זאת כב' השופט (כתוארו דאז) חשין, בפסי' 52 לחוות דעתו בבג"ץ 2355/98 ישראל סטמקה נ' שר הפנים, נג (2) 728 (1999):

"מבחן המידתיות מרכז עצמו באמצעים להשגתה של מטרה. הנחת-המוצא היא, שהמטרה – כשהיא לעצמה – מטרה ראויה היא, והשאלה אינה אלא אם אף האמצעי להשגתה של המטרה אמצעי ראוי הוא. בהחילנו את עילת המידתיות נזכור עוד זאת, כי כעוצמת הזכות הנפגעת או כעוצמתה הפגיעה בזכות כן תהא עוצמת הקפדתנו עם הרשות בעילת המידתיות".

193. במהלך השנים, פיתחה הפסיקה בישראל שלשה מבחני משנה, אשר ייעודם לבחון האם אכן לוקה ההחלטה בהעדר מידתיות: "מבחן ההתאמה הרציונאלית", הבוחן קיומו של קשר רציונאלי בין המטרה אותה מבקשת הרשות להשיג לבין האמצעי שנקט להשגתה; "מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה", אשר כשמו כן הוא, ומחייב את הרשות לבחון מספר חלופות מקלות לשם הגשמת המטרה; וכן "מבחן המידתיות במובנה הצר", המבחין בין הפגיעה בזכות לבין התועלת הצומחת ממנה. (וראו לעניין זה, שרגא, המשפט המנהלי בעמוד 268; בג"ץ 2056/04 מועצת הכפר בית סוריק ואח' נ' ממשלת ישראל, נח (5) 807 (2004) (להלן: "פרשת בית סוריק").

194. על מנת שהחלטה של הרשות תחשב מידתית, עליה לעמוד במעסבר בשלושת המבחנים – הווה אומר, החלטה שאינה מקיימת ולו אחד מהמבחנים הנ"ל, תהא בחזקת החלטה שאינה מידתית:

"רק אם שלושת מבחני משנה אלה מתקיימים ניתן לומר כי האמצעי שנקט על-ידי הרשות השלטונית בהגשמת מטרתו הוא מידתי. לא די בקיומו של אחד או שניים ממבחני משנה אלה. נדרש קיום בו-זמני של שלושתם. לא פעם מצויות כמה דרכים שבהן ניתן לצאת ידי חובת המידתיות. במצבים אלה יש להכיר במיתחם מידתיות (הדומה למיתחם הסבירות). כל אמצעי שהרשות בוחרת בו בגדרי המיתחם הוא מידתי" (פרשת בית סוריק, פסי' 53 לחוות דעתו של הנשיא ברק).

195. כאמור, מבחן המשנה השני של המידתיות קובע כי על הרשות לבחור את האמצעי הפוגע בפרט במידה הקטנה ביותר האפשרית:

"היסוד השני המרכיב את המידתיות קובע כי האמצעי שהמינהל בוחר בו צריך לפגוע בפרט במידה הקטנה ביותר. החייט המינהלי צריך לתפור את התליפה המינהלית באופן שתהא גזורה בהתאם למטרה המנחה אותו, תוך בחירה באמצעי הפוגע פחות באדם. זהו מבחן האמצעי שפגיעתו פחותה" בג"ץ 3477/95 בן-עטייה נ' שר החינוך, התרבות והספורט, מט (5) 001 (1996), פסי' 5 לפסק דינו של כבי השופט קדמי.

196. מבין כל האמצעים הנתונים בידיה, על הרשות לבחור את האמצעי ששיג את מטרתה של הרשות, בעודו גורם נזק מזערי לאזרח ולזכויותיו. הנשיא ברק המשיל מבחן משנה זה לסולם, "שעליו מטפס המחוקק להשגת התכלית החקיקתית. על המחוקק לעצור באותו שלב משלבי הסולם, שבאמצעותו מושגת התכלית החקיקתית, ואשר פגיעתו בזכות האדם היא הפחותה" (בג"ץ 1715/97 לשבת מנהלי ההשקעות בישראל ג' שר האוצר, נא (4) 367 (1997)).

197. הנה בבואנו לבחון את כוונתה של הממשלה המיועדת, ושל הכנסת הממנה אותה, למנות את חבר הכנסת – העבריין המורשע – מר אריה דרעי לתפקיד שר, שומה עלינו לבחון כוונה זו דרך שלושת המבחנים שטוותה הפסיקה.

198. נשאלת השאלה מהי המטרה אותה מבקשת הרשות להשיג במינויו של דרעי לשר. פשיטא, כי מטרת העל היא כינונה של ממשלה, הנהנית מתמיכה קואליציונית רחבה. ואולם, האם קיים קשר רציונאלי בין מטרה חשובה זו, לבין הדרך שבה פעלו הממשלה הנכנסת ברצותה להביא לאישור הכנסת את מינויו של עבריין מורשע לתפקיד שר?

199. העותרת תטען כי מהלך זה בוודאי שאינו עומד במבחנים לשאלת המידתיות, קל וחומר מקום בו עומדים אמצעים אחרים אשר יכולים להגשים את אותה מטרה בדיוק, ומבלי שפגעים כלל הערכים המוגנים הנרמסים תחת מינויו של עבריין מורשע לשר בממשלת ישראל.

200. כאמור לעיל בעתירה זו, שיטת המשטר הישראלית בנויה כך שהממשלה אינה נבחרת, אלא ממונה בתורה על ידי הכנסת. הווה אומר הוא כי לאף אדם לא קיימת זכות קנויה לכהן בתפקיד שר, ואין הוא נבחר לתפקידו.

201. המשיב לעתירה מר אריה דרעי אמנם עומד בראשות מפלגת ש"ס, ואולם אין מינויו לשר תנאי בלתי אין לשם כינון ממשלה – וכך לא נטען בשום מקום בו נתקלה העותרת. הווה אומר, בבחינת המטרה שהיא הרכבת ממשלה אשר סיעת ש"ס בבנסת היא חלק מההרכב הקואליציוני התומך בה, סבורה העותרת כי במבחן המידתיות על בית המשפט להכריע כי לא קיים כל קשר רציונאלי בין הגשמת המטרה, לבין האמצעי שנקט להשגתה.

202. לא זו אף זו, מפלגת ש"ס נבחרה לכנסת האחרונה כשהיא מונה 11 מנדטים, כאשר פרט ליו"ר המפלגה מר דרעי, עומדים כשירים 10 חברי כנסת נבחרים אחרים אשר למיטב ידיעתה של העותרת לא נושאים בצקלונם כל הרשעה פלילית המונעת מהם לכהן בתפקיד שר בממשלה.

203. זאת כמובן, לצד ציון המובן מאליו והוא, כי במדינת ישראל לא חייב שר בממשלה לכהן כחבר כנסת (למעט הארוז בתפקיד ראש הממשלה), כך שבפני סיעות ש"ס ניצבות אפשרויות אינספור להגשמת המטרה שהיא כאמור הרכבת ממשלה בתמיכת ש"ס, ומבלי שימונה לתפקיד שר בממשלה עברייני מורשע.

204. לעניין זה, תציין העותרת אף את המבחן השלישי, הבורן את המידתיות במובנה הצר, ומבחין בין הפגיעה בזכות לבית התועלת הצומחת ממנה. והנה, הפגיעה בזכות תוארה ארוכות ושורטטה בפרטי פרטית לאורכה של עתירה זו. אין חולק כי מינויו של עברייני מודשע לתפקיד שר בממשלה פוגע אנושות באמון הציבור בנבחריו ובשריו, מרסק את שלטון החוק, ושם ללעג את ההליך המשפטי הפלילי במדינת ישראל.

205. לעומת זאת, התועלת הצומחת ממינויו זה מוטלת בספק ולמצער אף איננה קיימת – שכן בשום מקום לא נטען כי מר דרעי הינו עליו שאין בלתו, והוא חייב לכהן כשר בממשלה. כאמור, לאף אדם במדינת ישראל לא עומדת זכות קנויה זו, ורצונו של הבורן יתבטא באותה הצורה אף במידה וימונה שר אחר מבין חברי הכנסת הנבחרים של ש"ס או כל שר מקצועי אחר מטעמה.

206. הנה כי כן, אף במבחן המידתיות נכשל מינויו זה של מר אריה דרעי. בכל אחד מהמבחנים הקבועים בפסיקה, הוכח מעל לכל ספק כי מינויו של עברייני מורשע לתפקיד שר בממשלה מהווה הליך דורסני, בלתי ראוי, שאינו סביר ובוודאי שאינו מידתי.

207. אף מהטעמים האלו, כל אחד לגופו, ובוודאי במצטבר, תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד כי יורה על ביטול מינויו של מר דרעי לתפקיד שר בממשלת ישראל.

ה.4. בחינת תכליות הקלון ושיקולים לבר-סטטוטוריים – כל אלה מצביעים על כך

שחה"כ דרעי מוחזק בקלון

208. בנוסף לשיקולי הכשירות ושיקול הדעת הפסול שבמינוי, תבקש העותרת לטעון כי חזקת הקלון חלה על חה"כ דרעי מתוקף תכליות הקלון ושיקולים נוספים לבר-סטטוטוריים שעוצבו במהלך השנים בפסיקת המצדיקים הכרה בתחולתה של חזקת הקלון על חה"כ דרעי.

209. תחילה תעמוד העותרת על קווי המתאר כפי ששורטטו בפסיקה ובספרות המשפטית, ואשר עיצבו את מוסד ה"קלון" במשפט הישראלי. במסגרת דיון זה תעמוד העותרת על תכליותיו הציבוריות של הקלון ועל מכלול הנסיבות שבעטיין נדרש לקבוע קלון – ובכללם, את הזיקה שבין ההתנהגות הפסולה לבין התפקיד הציבורי; כלל היסודות העובדתיים והנפשיים ש"עוטפים" את ההתנהגות העבריינית; ההשקפות החברתיות בציבור ביחס לעניין; והכל כפי שיפורט להלן.

ה.4.א. תכלית הקלון

210. חרף היותה חלק מהותי מההליך הפלילי, תכלית הטלת הקלון המשפטי היא תכלית ציבורית, ושאלת הקלון מבוססת על שיקולים מן המשפט הציבורי ובראשם הגנה על מעמדו ויוקרתו של השירות הציבורי, שמירה על אמון הציבור בנבחריו והקפדה על מילוי תפקידים שלטוניים באופן ראוי, חוקי ותקין (בג"ץ 103/96 בהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, נ(4) 309, פסי 23 לפסק דינו של כבי' השופט חשין (1996); עניין הנגבי).

211. כפי שתואר היטב בבג"ץ 5699/07 פלונית נ' היועץ המשפטי לממשלה, סב(3) 550 (2008) (להלן: "עניין פלונית"), תכלית הקלון היא "בדיקת בשירותו המוסרית של אדם למלא תפקידים בעלי

השלכות ציבוריות. היא נועדה לאפשר את ניפוי של זה אשר נמצא לוקה מבחינה ערכית מבין המועמדים לאותם תפקידים, וזאת כדי שתפקידים אלה ימלאו כראוי וכדי להבטיח את האמון במערכת הציבורית ובשלטון החוק. " (עניין פלונית, פס' 36).

212. דהיינו, התשתית הנורמטיבית המתווה את יעדיו של הקלון המשפטי מבוססת על שיקולים מן המשפט הציבורי, ואין לשקול במסגרת הטלת הקלון שאלות הנוגעות לשיקולי ענישה קלאסיים – כגון גמול או שיקום.

213. נגזרת גוספת של תכלית זו היא העברת מוקד הבחינה השיפוטית מן הנאשם, נסיבותיו, אישיותו או עברו – אשר מקבלים מקום של כבוד במסגרת ההליך הפלילי – אל נסיבות הגוף המקצועי והציבורי ממנו הוא בא ואליו הוא מקפץ ללכת.

214. לכן, במסגרת שאלת כשירותו של ח"כ דרעי לכהן כשר – יש לבחון שני משתנים מרכזיים – את הנזק הישיר שיגרם לגוף הציבורי אם אדם שעבר עבירה מעין זו יתמנה לכהן בתפקיד וישוב למעשי הבלתי חוקיים, ואת הנזק העקיף בדמות פגיעה ביוקרתו ומעמדו בציבור של הגוף הציבורי (עניין הנגבי, פס' 31 לפסק דינם של כב' השופטים שחם ורומנוב).

215. בית המשפט העליון פירש את הביטוי "עבירה שיש עמה קלון" ככזה שאינו מתייחס לרכיבה של העבירה בה הורשע הנאשם בלבד, אלא מדגיח את הדופי המוסרי החמור שדבק בנסיבות ביצועה (בג"ץ 11243/02 פייגלין נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לבחירות ה-16 (נבו 15.5.2003) (להלן: "עניין פייגלין")). בהתאם לכך, בית המשפט התקשה לעשות סיווג ברור של עבירות, במסגרתו יסומנו עבירות אחדות ככאלה שתמיד מלווה אליהן קלון ואחרות ככאלה שלעולם לא ילווה אליהן קלון (רות גביון "עבירה שיש עמה קלון כפסול לכהונה ציבורית" משפטים א 176 עמ' 178 (1968) (להלן: "גביון"); בג"ץ 251/88 עודה נ' ראבי, מב(4) 837, פס' 2 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) ברק (1989); עש"מ 4/81 אוחיון נ' מדינת ישראל לה(4) 494, פס' 4 לפסק דינו של הנשיא שמגר (1981) (להלן: "עניין אוחיון")).

216. משמעות קביעה זו היא שהקלון יבחן באספקלריה רחבה יותר של נסיבות המקרה ממשקפי ההליך הפלילי, אשר בוחנים את ההתנהגות הפלילית על פי דקדוקי דיני העבירות גרידא, וכי "המסקנה בדבר הקלון שדבק במעשה ובעושהו תנבע מנסיבות ביצוע העבירה, גם כאשר העבירה עצמה אינה מהחמורות שעלי ספר החוקים" (על"ע 11744/04 זיו ג' הועד המחוזי של לשבת עורבי הדין, פס' 4 לפסק דינה של כב' השופטת ארבל (נבו 8.8.2005) (להלן: "עניין זיו")).

217. מהות "הקלון" מבוססת על היבטים לבר-משפטיים הקיימים בנסיבות המקרה, וביניהם שיקולים מוסריים, ערכיים וחברתיים. המשמעות לענייננו, היא שמדרג חומרת העבירה או המשקל שניתן לראיות מבחינה פלילית טהורה, לא מהווה שיקול מכריע בשאלת הקלון, אלא דווקא מקום העבירה ומהותה; מעמדו הציבורי של הנאשם; הערכים המוגנים שנפגעים בעקבותיה; ואופיו של הבשל המוסרי שבה.

218. לפי גביון, קנה המידה לאי-המוסריות הנדרשת יתבסס, בין היתר, על התפקיד הציבורי אותו עשוי למלא הנאשם. בהתאם לכך, אם הנאשם עשוי לכהן בתפקיד שר, אז קנה המידה לבחינת הצורך בהטלת קלון יתבסס על מבחן הציפיה של "הסביר" מתפקיד שר (עניין פייגלין, פסק דינה של השופטת פרוקצ'יה; בג"ץ 178/81 ג'אפר ג' ראש המועצה המקומית ג'לג'וליה לו(1) 40 (1981) (להלן: "עניין ג'אפר")).

219. אם כן, הקביעה האם העבירה שנעברה גושאת עמה קלון תלויה תמיד בתפקיד הציבורי בו נושא, או צפוי לשאת הנאשם. זאת, בהתאמה מלאה לתפיסה ששאלת הקלון תלויה תמיד בנסיבות המקרה הספציפי, ברוב שדבק באיש הציבור ובתכליות הציבוריות של מוסד הקלון המשפטי.

220. בענייננו – החייב דרעי מבקש להתמנות לתפקיד שר – אולי המשרה הרמה ביותר בשלטון הישראלי.

221. הנה כי כן, תכליתו של הקלון היא תכלית ציבורית, והמבחן המרכזי הוא מבחן של מוסרי, אשר אינו ממוקד ביסודות העבירה הפלילית, אלא בכלל המשתנים המשפיעים על המטען השלילי העודף של ההתנהגות הפסולה. זאת, תוך מיקוד מרכזי בתפקיד הציבורי של הנאשם, ובזיקה בין ההתנהגות הפסולה והרבב שנפל בו לבין התפקיד הקונקרטי וההשלכות הציבוריות.

ה.4.ב. יישום הקלון במשפט

222. אופן היישום של הקלון במשפט נגזר מחשיבותו, יוקרתו ומעמדו של התפקיד הציבורי בשיקול מרבי לחומרא בשאלת הקלון. התפיסה השיפוטית היא כי שכלל שהאדם הוא בעל חשיבות ציבורית רבה יותר, האינטרסים הציבוריים המוגנים נפגעים באופן גס יותר על ידי התנהגות פסולה נתונה. כך, התנהגות של חבר הכנסת או שר בממשלה, פוגעת באמון הציבור ובמינהל התקין בצורה חמורה בהרבה מהתנהגות זהה שנעשית בידי נציג ציבורי בוועדה ברשות המקומית. דברים אלו נקבעו גם בעניין ג'אפר:

"אמת המידה של "קלון" [...] היא גם שונה מהוראת חוק אחד בה מופיע ביטוי זה אל הוראת חוק אחר. הזכרנו לעיל, כי עבירת קלון באה לפסול גם עורך-דין ושופט מלכה בתפקידם. בה במידה שהאחריות הציבורית, הכרוכה בכהונה ציבורית, כבדה יותר, מחמירימ עם נושא אותה כהונה ודורשים ממנו רמת התנהגות גבוהה יותר, כך שיתכן שמעשה, שלא יחשב כ"קלון" לפי אחד החוקים המשתמשים בביטוי זה, תחול עליו הוראה הפוסלת בגינו בחוק אחר." (שם, בעמ' 45; ההדגשות נוספו ע"י הח"מ).

223. כלומר, שאלת הקלון כלפי מי שמצהיר שהוא מבקש להתמנות לשר תהיה שונה משאלת הקלון כלפי אדם עורך דין או אופטומטריסט לצורך העניין – מאחר ותדרוש ממנו רמת התנהגות גבוהה יותר.

224. כמו כן, מניע לעבירה שמלמד על השחתה מוסרית, זיהום טוהר המידות השלטוני ומעילה באמון הציבור ייטה את הכף אל עבר הטלת קלון (ראו לעניין זה, לדוגמה, בעניין ג'אפר, פסי 5 לפסק דינו של השופט לוי; עמנאל גרוס "הקלון כרועץ לעקרון החוקיות: על פגיעת הקלון בעקרון החוקיות" עלי משפט יא 7, 9 (תשע"ד); עגין עמר).

225. הנה כי כן, לסיכום הדברים, עד כה עמדה העותרת על תכליותיו של מוסד הקלון, על הגדרתו הפתוחה כפי שעוצבה בדין ועל הקווים המנחים העדינים הקובעים את תחולתו. העותרת סבורה כי בחינתו של תכליות הקלון ומגוון השיקולים שיש לשקול בעניינו של חה"כ דרעי – כל אלה מטים את הכף כבירור אל עבר הצורך לקבוע כי מעשיו הפליליים מחייבים קביעה פוזיטיבית שחזקת הקלון חלה עליו.

ה.4.ג. כלל התכליות והשיקולים מצביעים כי חל קלון בעניינו של חה"כ דרעי

226. על פני עמודים רבים פרשה העותרת את רישומו הפלילי של חה"כ דרעי, מי שהורשע בעבירה החמורה ביותר אותה יכול לבצע נבחר ציבור – עבירת השוחד, והורשע שוב, במספר עבירות מס רק לאחרונה ביום 1.2.2022. כעת, לאחר שעמדה העותרת על השיקולים והנסיבות בהם יש לבחון את הטלת הקלון תטען העותרת כי יש לקבוע כי חל קלון במעשיו הפליליים של דרעי – כפי שאלה חובאו

בגזר דינו האחרון.

227. שאלת מינויו של חה"כ דרעי לתפקיד שר כבר הועלתה בעבר – לפני גזר דינו האחרון – בשתי סיטואציות שונות בעבר ואף שאושרו המינויים, לא חסכו השופטים שדנו במקרה בביקורת על סבירות ההחלטה ועל החשש מפגיעה באמון הציבור עקב המינוי. בפרשת מינוי חה"כ דרעי לשר הכלכלה עמדה השופטת (כתוארה אז) חיות על סבירות ההחלטה: "ניתן אף לומר כי מינויו של דרעי לתפקיד שר מצוי על גבול מתחם הסבירות" (בג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, פסקה 23 לפסק הדין של השופטת (כתוארה אז) חיות, (נבו 13.08.2015)).

228. בעניין מינויו של חה"כ דרעי לשר הפנים, התפקיד בו כיהן בעבר כאשר ביצע עבירות שוחד ועוד, עמד השופט גיבראן על הפגיעה קשה באמון הציבור: "מינוי זה אף עשוי להתפרש כמתן גושפנקה מצד הממשלה והכנסת לכך שלא נפל פגם באופן בו התנהל דרעי בביצוע עבירותיו, בעת שכיהן בתפקידים בכירים במשרד הפנים. סבורני, כי קושי זה אכן מגביר במידה מסוימת את הפגיעה אשר נוצרה באמון הציבור כתוצאה ממינויו של דרעי לתפקיד שר הכלכלה ואשר נדונה בבג"ץ דרעי" (בג"ץ 232/16 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, פסקה 38 לפסק דינו של כבי השופט גיבראן, (נבו 8.5.2016)).

229. דברים אלו נכונים ביתר שאת לענייני, לאחר ששוב הורשע חה"כ דרעי בעבירות פליליות, והפגיעה באמון הציבור בנבחריו מרחפת מעל הצהרותיו על כוונתו לחזור ולכהן כשר.

230. בעניין אמונה, כבי השופטת (בדימי) פרוקציה קובעת כי כאשר מדובר במועמד בעל עבר פלילי יש לנקוט בשאלת הקלון שיקולים נוספים, ביניהם האם מעשיו מעידים על אופיו והאם ישנו פגם ערכי מובנה בהתנהלותו:

"כאשר המועמד המוצע הוא בעל עבר פלילי, או דבק דופי אחר כמעשיו, על הרשות לבחון את משקלו של גורם זה על התאמתו לתפקיד. עליה להביא בחשבון את מהות המעשה המיוחס למועמד, חומרתו, טיב הדופי הנלווה לו, והשפעתו על יכולתו למלא את התפקיד; יש לבחון, האם מעשיו של המועמד מעידים, על פי טיבם, על פגם ערכי מובנה בהתנהלותו, המשפיע על יכולתו למלא את התפקיד המיועד, והמקרין על דמותו הערכית של השירות הציבורי [...] על רקע כל אלה, עליה לבחון את השפעת המינוי על אמון הציבור במערכת השלטונית. עליה להעמיד את נתון ההרשעה הפלילית של המועמד על נסיבותיה, או דופי אחר שדבק במעשיו כנגד שאר השיקולים הפועלים לקידום המינוי, ולאזן ביניהם. אמת המידה המרכזית לצורך איזון זה טמונה בשאלה האם בנסיבות הענין עלול המינוי לפגוע פגיעה מהותית ועמוקה בדמות השלטון בישראל, ולהסב נזק ממשי ליחס הכבוד שהאזרח רוחש למוסדותיו".

231. אם כן, אל שאלת כשירותו של חה"כ דרעי להתמנות לשר – יש לבחון את כלל מעשיו – המעידים על רצידיביזם ופגם ערכי בהתנהלותו, תוך ניצול מעמדו כנבחר ציבור והם מקריינים על השירות הציבורי באור שלילי במיוחד.

232. קרינה היוקדות של ההרשעות הפליליות בהן הורשע בעבר, וההרשעות הפליליות בהן הורשע ביום 1.2.2022 עלולות להמיס את אמון הציבור במוסדות הציבור בכלל וברשות הביצועית בפרט, ולכרסם במידה אנושה בשלטון החוק ובטוהרו. פגיעה בה אנושה באמון הציבור ובשלטון החוק בוודאי אינה גזירה שהציבור יכול לעמוד בה. לא בעת הזו ולא בכלל.

233. נראה פי בנסיבות חוסר הוודאות והערפל בנושא כשירותו לכהן ולאחוז בתפקיד שר, כעת לפני הבחירות, עלולה לגרום לפגיעה מהותית ועמוקה יותר בדמות השלטון בישראל וליחס הכבוד

שהאזרת רוחש למוסדותיו.

234. על כן, מעשיו של חה"כ דרעי וגזר הדין בעניינו – באספקלריה של תכליות מוסד הקלון, שיקולים לבר-סטטוטוריים והוראות חוק יסוד: הממשלה – כל אלה מחייבים אליבא דעותרת את קביעתו של יו"ר הבחירות הנכבד כי חזקת חקלון חלה על דרעי והוא אינו כשיר להתמנות לשר בממשלה.

1. יש להורות על ביטול פסק הדין בעניין חה"כ דרעי משום שהתקבל ברמייה, או לחלופין, על היועמ"ש לבקש את ביטול פסק הדין בעקבות הפרת ההסדר שנערך עם חה"כ דרעי

1.1. טענת התרמית – המצג השקרי בבית משפט השלום ומתן פסק הדין ברמייה

235. כאמור בתשתית העובדתית שלעיל, ביום 25.1.2022 התקיים הדיון בתיק הפלילי של חה"כ דרעי שם הוצג מצג ברור של יציאה מהזירה הציבורית וקבלת אחריות. בא כוחו עוה"ד תל צור הציג את עמדתו ביחס להסדר הטיעון, קבלת האחריות והתפטרותו מהכנסת לאחר תשע שנים: "האיש התפטר מהכנסת וזה מטה לחמו לאחר 9 שנים בה"ב וכשר, הוויתור שלו יכול להיות במליוני שקלים צריך לחפש מאיפה להביא פרנסה עכשיו." (עמ' 11 בפרוטוקול הדיון, נספח ע/7).

236. באותו הדיון גם הנאשם, חה"כ דרעי, התבקש להביא עמדתו ביחס להסדר הטיעון והאחריות שהוא מקבל על עצמו והדגיש כי התפטרותו מהכנסת לא הייתה קלה וכי הוא מעוניין להמשיך ולייצג את הציבור "בצורה אחרת גם אם לא מהכנסת" (עמ' 13 בפרוטוקול הדיון נספח ע/7).

237. בהתאם קבע כאמור וכפי שהובא לעיל כבי הנשיא הרבסט את פסק דינו: "כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית." (נספח ע/1).

238. כאמור, רק לאחר שניתן גזר דינו כינס חה"כ דרעי מסיבת עיתונאים בה הצהיר כי אינו מתכוון לעזוב את הזירה הציבורית (ראו נספח ע/8). לא זו אף זו, במהלך במסיבת העיתונאים הנ"ל, השתלח חה"כ דרעי במערכת אכיפת החוק, התנער מכל אחריות שלקח למעשיו הפליליים וטען כי למעשה הוא נרדף על ידי המשטרה והפרקליטות – אך ורק בשל מוצאו (ראו נספח ע/9).

239. על בסיס התבטאויותיו של חה"כ דרעי על חזרתו לכנסת וההודעה הבלתי-אותנטית שנתן בבית המשפט, פנתה העותרת ביום 2.2.2022 אל פרקליט המדינה ושוב ביום 14.2.2022 גם אל היועמ"ש וביקשה שישקלו לערער על עונשו של חה"כ דרעי. העותרת טענה כי על היועמ"ש ופרקליט המדינה מוטל התפקיד לפעול למיצוי הדין עם נאשם שהפר את הסדר הטיעון. זאת, בוודאי לאחר שנשיא בית משפט השלום בירושלים הסתמך על פרישתו של הנאשם "מן הזירה הציבורית" בבואו לכבד את הסדר הטיעון ולאשרו (ראו נספח ע/11). ביום 23.3.2022 התקבל מענה מטעם הפרקליטות, בו נמסר לעותרת כי נכון לזמן המענה דרעי הוא אזרח פרטי – אשר "לא הודיע על התמודדותו לתפקיד חבר כנסת, בנסיבות אלו, טרם נולדה העילה לשקול את סוגיית הקלון בעניינו" (ראו נספח ע/12).

240. והנה, משעה שחה"כ דרעי מועמד לכהן כשר – ועוד כשר האוצר – פנתה שוב העותרת ליועצת המשפטית לממשלה ולפרקליט המדינה בבקשה שיערערו לבית המשפט המחוזי בירושלים לאור העובדה שפסק הדין התקבל ברמייה (נספח ע/20).

2.1. יש לבטל את פסק הדין שהתקבל ברמייה מבית משפט השלום בירושלים

241. בעניין ע"א 6019/07 טורג'מן נ' אהים עופר (ניהול) בע"מ, (נבו 08.12.08) (להלן: "עניין טורג'מן") קבעה כבי השופטת בדימי ארבל, כי "מנגד לעיקרון סופיות הדיון, ניצב העיקרון לפיו אין מעוול נמצא נשכר בעוללותו" ולכן, במקרים בהם מדובר בתרמית בהשגת פסק הדין, נוטה בית משפט נכבד זה לכיוון האמת והצדק:

"פסיקת בית משפט זה הכירה בכך כי כאשר מדובר בתרמית בחשגת פסק הדין, נקודת האיזון נוטה לכיוון האמת והצדק, ולפיכך ניתן יהיה לבטל פסק דין חלוט שהושג במרמה [...] אעיר אגב הדברים כי בית משפט זה אף הרחיב והכיר עקרונית באפשרות לבטל פסק דין חלוט בשל ראיות או עובדות חדשות שנתגלו ללא שנטענה מרמה". (פסקה 11 לפסק הדין של השופטת ארבל, בעניין טורג'מן).

242. אם כן, זה מכבר נקבע כי קיימת עילה לביטול פסק דין בשל מעשה מרמה (שם, בפסי 12 לפסק דינה של השופטת ע' ארבל). מכאן תבקש העותרת לבחון את המקרה דנן בהתאם למבחנים שעמדה עליהן כבי השופטת ארבל עניין טורג'מן:

243. **תנאי ראשון** – אמינות לכאורית או משקל ממשי של הראיות המבססות את טענת המרמה. כלומר על הראיות המובאות לבסס את טענת המרמה בצורה ברורה ולא יתקבלו כל טענה בעלמא, לדוגמא כי עדות שנשמעה הינה עדות שקר אשר בגינה יש להצדיק ביטולו של פסק דין חלוט וקיום משפט חוזר.

244. בענייננו, העותרת תטען כי מצג ההתפטרות והיציאה מהזירה הציבורית שהציג חה"כ דרעי, **מתוך מטרה ברורה שבית המשפט לא ידון בשאלת הקלון** – מבססת את התרמית שנעשתה כדי להביא לתוצאת פסק הדין, כאשר לאחר מכן הוא אכן חזר מיד לזירה הציבורית וכעת, פחות משנה לאחר מכן מבקש להתמנות לתפקיד שר.

245. **תנאי שני** – חיוניות הראיה, קרי, האם יש בראיה המובאת לביסוס טענת מרמה כדי להביא לתוצאה שונה מזו שנקבעה בהליך הראשון. גם אם הייתה מרמה, אך אין בכוחה לשנות את תוצאות ההליך הראשון, אין מקום לקיומו של משפט חוזר אזהרי.

246. בענייננו, כמובן שאם חה"כ דרעי לא היה מרמה את בית המשפט ומודיע בדיון – כפי שהודיעה רק יממה לאחר מתן גזר הדין – כי הוא מתכוון לחזור לזירה הציבורית ולתפקיד שר, היה בית המשפט דן ומכריע בסוגיית הקלון ומטיל עליו קלון מתוך מטרה שלא יאחוז שוב בתפקיד שר.

247. **תנאי שלישי** – ראיות חדשות ושקידה סבירה. יש להוכיח, כי טענת המרמה מתבססת על אירוע שהתרחש לאחר פסק הדין, או על ראיות חדשות שהתגלו לאחר מתן פסק הדין ולא ניתן היה להשיגן במהלך ההתדיינות הראשונה אף בשקידה סבירה, או על ראיה החיצונית למשפט עצמו.

248. בענייננו, הזרתו לזירה הציבורית וחזרתו מהודעתו נעשתה רק לאהר פסק הדין, כמו גם בקשתו בעת להתמנות לתפקיד שר – תוך ניסיון נואל להביא לתיקון פרטונלי ורטרוטפקטיבי של חוק יסוד: הממשלה. כל אלה ראיות שניתנו לאחר מתן פסק הדין ולא יכול היה השופט לדעת כי לפניו היה מצג שווא.

249. עוד קבעה כבי השופטת ארבל, כי יש לנקוט בפרשנות מקלה עם הטוען למרמה באשר למידת השקידה הסבירה הנדרשת מהצד הטוען לביטול פסק הדין, כאשר עיקר הדגש הוא על שני התנאים האחרים הנדרשים – אמינות לכאורית וחיוניות הראיה. (פסי 14-15 לפסק דינה של השופטת ארבל,

עניין טורג'מן).

250. לבסוף, מוסיפה ומדגישה כבי' השופטת ארבל כי בשקלול מערכת האיזונים הנעשית בין שיקולי הצדק לבין שיקולי סופיות הדיון, כאשר נוטף אינטרט כמו אינטרט ציבורי השוב תטה הבף לעבר פתיחת ההליך הסופי וכי במקרים נוספים כאשר היה אינטרט ציבורי חשוב בבסיס העניין, לא היסס בית משפט נכבד זה לבטל פסק דין חלוט (פס' 23 לפסק הדין, ודראו לדוגמא: ע"א 8987/05 מלכי נ' טבון של פעם (2000) בע"מ (נבו 09.10.2007); בג"ץ 10352/05 פטהוב נ' משרד הפנים (נבו 27.07.2008); בג"ץ 467/75 האשינט נ' שר הפנים, ל(3) 148 (1976)).

251. על כן, תטען העותרת כי על בית המשפט הנכבד לבטל את פסק דינו של הח"כ דרעי משום שניתן לאחר מעשה רמייה. לחלופין, על בית המשפט הנכבד להורות ליועצת המשפטית – כמי שמייצגת את האינטרט הציבורי – לפנות לבית משפט השלום בירושלים ולבקש את ביטול פסק הדין עקב טענה של רמייה.

3.1. על היועמ"ש לבקש לבטל את פסק הדין עקב הפרת הסדר הטיעון

252. שאלת השתחררות התביעה מהסדר טעון עליו חתמה, נידונה בבג"ץ 218/85 ארביב נ' פרקליטות מחוז תל-אביב, מ(2) 393 (1986), שם נקבעו להלכה המבחנים המאפשרים לתביעה לחזור בה מההסדר (להלן: "עניין ארביב"). נקבע שם, כי התשתית התיאורטית לפיה ניתן לנתח את הסדר הטיעון מבחינה נורמטיבית על בסיס אחד משלושה מבנים משפטיים – כחווה רגיל בין צדדים עליו חלים דיני החוזים הרגילים; כחווה מינהלי בין הצדדים עליו חלים דיני החוזים המינהליים; או כמעשה שלטוני חד-צדדי של הרשות, אשר שיכלולה מצריך שיתוף פעולה של הנאשם (שם, בפס' 6 לפסק דינו של השופט כרק).

253. לעמדת העותרת, תפישת הסדר הטיעון על פי מודל החזי, תלמד כי לתביעה הזכות לבטל את החווה במידה והצד השני סטה מהוראות החווה והפר אותו, בהתאם לדיני החוזים האזרחיים והמינהליים. כמו כן, אף לתפישת הסדר הטיעון על פי מודל מינהלי, תלמד כי לתביעה הזכות לשקול מחדש את הסדר הטיעון, שכן מדובר בפעולה מינהלית שתלויה בשיתוף פעולה של הנאשם – מששינה הנאשם את מצבו, ואף יכול וביצע מעשה רמיה השתנו הנסיבות באופן שמאפשר לרשות לסטות מהחלטתה באופן חוקי ובאופן ששומט את הקרקע תחת טענת ההסתמכות שלו על ההבטחה המינהלית. (וראו: דפנה ברק-ארז משפט מינהלי - משפט מינהלי כלכלי 330-334 (כרך ג, 2013)).

254. העותרת עמדה על כך שחזרתו באופן פומבי ומוצהר מהודאתו בבית המשפט השלום – ובקשתו כעת להתמנות לשר, מבהירה כי הוא לא קיבל על עצמו את הדין; כי הוא אינו לוקח אחריות על מעשיו ואינו מביע הפגמה שלהם או חרטה עליהם; הוא מטיל דופי במהימנות ההליך שהתנהל כנגדו, וטוען כי תוצאותיו הן פרי של כשלים מערכתיים והפליה. בכך, דה-פקטו, חוזר בו מחוץ לכותלי בית המשפט הח"כ דרעי מהודאתו, ויש בכך משום הצדקה גוספת לרמייה שהושגה ולביטול פסק הדין.

255. אם כן, אף השיקולים שהוצגו בעניין ארביב מובילים לאותה המסקנה לפיה על התביעה לבקש את ביטול פסק הדין. שם, נקבע כי על המדינה להשתחרר מהסדר הטיעון אם טובת הציבור מחייבת זאת. טובת הציבור, בהקשר זה, נקבעת על פי שלושה שיקולים מרכזיים - אמינות השלטון; הגשמת מטרות המשפט הפלילי; והאינטרסים של הנאשם.

256. בענייננו, אמינות השלטון והגשמת מטרות הדין הפלילי מטות בבירור את הכף לכיוון ההכרח בסטייה מהסדר הטיעון וערעור על גזר הדין – שכן שתיקתה של התביעה אל מול הפרה בוטה של

הסדר הטיעון הפגע במוסד הסדר הטיעון, במהימנותו וחוסנו, ובאפקטיביות שלו במיצוי הדין עם נאשמים.

257. יתרה מכך, העותרת תטען, כי במקרה הזה אינטרס ההסתמכות של נאשם שסטה מהסדר הטיעון בעצמו, משקלו כמשקל נוצה. כך, למשל, בע"פ 5356/14 כהן נ' מדינת ישראל (נבו) 8.7.2015 נקבע, כי משסטה הנאשם מהסדר הטיעון גם לאחר גזר הדין, אין הוא יכול לטעון לפגיעה בהסתמכותו בשל הטיעון המחודש לעונש בערעורה של התביעה.

258. בענייננו. תטען העותרת מדובר ב"הפרה מהותית ואיכותית", ועל היועצת המשפטית לפנות בבקשה לביטול פסק הדין מארג השיקולים הרלוונטיים, ובכלל השמירה על שלטון החוק ואינטרס הציבורי המצדדים בביטול.

259. הנה כי כן, העותרת תטען, כי לשם הגנה על האינטרס הציבורי על היועצת המשפטית לבקש את ביטול פסק הדין, ובמסגרת זו לדרוש כי על מר דרעי יוטל קלון.

2. סיכום

260. הנה כי כן, העותרת פרשה תשתית עובדתית נרחבת ותשתית משפטית ברורה ביחס לצורך בפסילת מינויו של חה"כ דרעי לתפקידי שר הפנים והבריאות. העותרת עמדה על מעשיו הפליליים הרבים, לרבות על פסק הדין האחרון בענייננו מיום 1.2.2022.

261. מעבר לחוסר כשירותו להתמנות לתפקידי שר לפי הדין – עמדה העותרת בהרחבה על חוסר הסבירות והמידתיות הקיצוני באפשרות למינויו כשר ועמדה על המבחנים שקבעה הפסיקה ביחס לכשירות לחוד ושיקול דעת לחוד. העותרת הרחיבה על מוסד הקלון, תכליותיו ושיקולים לבר-סטוטוריים ועמדה על כך שבראי כל אלה חלה על חה"כ דרעי חזקת הקלון והוא לא כשיר להתמנות לשר – כל הטיעונים האלה עומדים כאמור, גם במקום בו יתוקן סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה.

262. לבסוף, הראתה העותרת כיצד ביצע חה"כ דרעי תרמית בבית משפט השלום והפר את הסדר הטיעון שסוכם עימו, באופן המחייב את היועצת המשפטית לממשלה להגיש לבית משפט השלום בקשה לביטול פסק הדין שניתן ברמייה ותוך מצג שווא שקרי, אשר רק בזכותו התקבל פסק הדין.

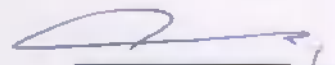
263. העותרת סבורה כי בידיי של בית המשפט הנכבד הסמכות המלאה והתפקיד להבחיר, כי מי שמבקש להפר את כללי המשחק הגהוגים, לפגוע בציבור הבוחרים, לפגוע באמון הציבור וליצור נורמות נפסדות – יצא שכרו בהפסדו.

264. העובדות המובאות בעתירה זו נתמכות בתצהירו של סמנכ"ל העותרת מר עמק ברכה.

265. מן הדין ומן הצדק להיעתר לאמור בעתירה זו, ולהורות על מתן הצווים – ולרבות צו הביניים – המבוקשים ברישא לעתירה.

הידי נגב, עו"ד

תומר נאור, עו"ד
ב"כ העותרת

אליעזר שרגא, עו"ד

25 דצמבר 2022, א' טבת תשפ"ג, בירושלים.

התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או אריאל
ברזילי ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט ו/או רחלי אל-שי רוזנפלד
ו/או רותם בבלי דביר ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או דנה
פרימור אזר

מרחוב יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054, 9136001
טל': 02-5000073; פקס': 02-5000076

העותרת

- נ ג ד -

1. חה"כ בנימין נתניהו
2. חה"כ אריה מכלוף דרעי
3. הכנסת
4. היועצת המשפטית לממשלה
5. פרקליט המדינה

המשיבים

תצהיר מטעם העותרת

אני הח"מ עמק ברכה, מסי' זהות 028959716, סמנכ"ל העותרת, מצהיר בזאת כי העובדות
המפורטות בעתירה זו נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

חתימת המצהיר

אישור

אני עו"ד תומר נאור, מ.ר. 66882, מאשר בזאת כי ביום 25.12.2022, חתם לפני עמק ברכה, מסי'
זהות 028959716, על הצהרתו דלעיל, לאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר ולומר את האמת, וכי יהיה
צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, ולאחר שאישר את נכונות הצהרתו.

תומר נאור, עו"ד
מ.ר. 66882

תוכן עניינים

מס' עמ'	שם הנספח	מס' עמ'
49	העתק גזר הדין בת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' אריה דרעי (אר"ש 1.2.2022)	1/ע
61	העתק החלטת היועץ המשפטי לממשלה מיום 8.1.2021 בתיק החקירה של חה"כ דרעי	2/ע
67	העתק הודעה על הסדר הטיעון ועתירה לקבוע דיון בעניינו של חה"כ דרעי מיום 26.12.2021 והעתק כתב האישום אשר הוגשו לבית משפט השלום בירושלים	3/ע
75	"העתק התגובה מטעם היועמ"ש בעתירה נגד הסדר הטיעון, כפי שהוגשה ביום 6.1.2022	4/ע
108	"העתק פרוטוקול הדיון בעתירה נגד הסדר הטיעון, מיום 16.1.2022	5/ע
124	העתק מכתב התפטרותו של חה"כ דרעי מהכנסת, מיום 23.1.2022 בשעה 10:00	6/ע
126	העתק פרוטוקול הדיון בהליך הפלילי של חה"כ דרעי, מיום 25.1.2022	7/ע
141	"העתק כתבתו של אריק בנדר "דרעי יתמנה לתפקיד חדש ומפתיע בש"ס; על הסדר הטיעון: "שפכו את דמי" מיום 2.2.2022 באתר "מעריב"	8/ע
147	כתבתם של קובי נחשוני ומורן אזולאי, "דרעי: "שפכו את דמי, אם לא היו קוראים לי מכלוף זה היה נפתר מול פקיד השומה" מיום 2.2.2022	9/ע
151	העתק כתבתו של מיכאל שמש, "אחרי שהתפטר מהכנסת: דרעי ביקש לשכה במשכן – וסורב" מיום 25.1.2022	10/ע
154	העתק פניותיה של העותרת אל היועמ"ש ולפרקליט המדינה, מיום 2.2.2022 ומיום 14.2.2022	11/ע
161	העתק המענה מטעם פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), מיום 23.3.2022	12/ע
163	העתק מכתבה של העותרת אל היועמ"ש מיום 7.11.2022	13/ע
166	העתק מכתבה של העותרת אל חה"כ בנימין נתניהו מיום 14.11.2022	14/ע
169	העתק מכתבה של העותרת אל היועמ"ש מיום 17.11.2022	15/ע
172	"העתק מכתבה של היועמ"ש אל חה"כ בנימין נתניהו, מיום	16/ע

מס' עמ'	שם הנספח	מס' עמ'
	17.11.2022	
175	העתק מכתבה של העותרת אל היועצות המשפטיות לממשלה ולכנסת, מיום 20.11.2022	17/ע
180	העתק המענה התמציתי מטעם הייעוץ המשפטי לכנסת, מיום 20.11.2022	18/ע
182	העתק פרסומים בכלי התקשורת בעניין ההסכם הקואליציוני שנחתם בין המשיבים 1-2, מיום 8.12.2022	19/ע
188	העתק מכתבה של העותרת אל היועמ"ש ופרקליט המדינה, מיום 15.12.2022	20/ע
193	העמ' הרלוונטיים בפרוטוקול מס' 266 בישיבת ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת, מיום 26.2.2001	21/ע

נספח ע/1

העתק גזר הדין בת"פ 56231-12-21
מדינת ישראל נ' אריה דרעי (אר"ש)
(1.2.2022)

עמ' 49

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

בפני **כבוד הנשיא שמואל הרבסט**

בעניין:

**מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מיסוי וכלכלה
(ת"א)
ע"י ב"כ עוה"ד י. גולומב ועוה"ד נ.
בליקשטיין שחורי וגב' ת. בורשטיין
(מתמחה)**

המאשימה

נגד

**אריה דרעי
באמצעות ב"כ עוה"ד נ. תל צור ואח'**

הנאשם

גזר דין

כתב האישום

הנאשם שבפניי, חבר כנסת עד לאחרונה ושר בממשלת ישראל בעבר, הודה והורשע במסגרתו של הסדר טיעון מוסכם בין הצדדים בעבירות של סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה וזאת על פי סעיף 98 (ג) 1 לחוק מיסוי המקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג – 1963 וכן עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונות ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח למס הכנסה ואי ניהול פנקסי חשבונות וזאת על פי סעיפים 216 (4), 216 (5) ו- 217 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש).

כתב האישום מלמדנו כי בשנת 2003 הקים הנאשם חברה שעיסוקה היה במתן שירותי ייעוץ, תכנון, שיווק ואסטרטגיה (להלן: "החברה" או "ד.ר.א.ר שירותי ייעוץ בע"מ") והחל מיום 11.3.13 נכנסה חברה זו להליך של פירוק מרצון.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

ביום 2.2.10, רכשו הנאשם ורעייתו חלק ממגרש בשכונת גבעת שאול בירושלים וזאת תמורת סך של מיליון דולר ארה"ב.

במהלך שנת 2013 סיכם הנאשם עם אחיו, שלמה דרעי, כי ימכור לו את מלוא הזכויות הקיימות והעתידיות בבניין אשר נבנה על מגרש זה, והחוזה ביניהם נחתם ביום 1.9.13.

אלא, שחוזה זה גילה טפח אך הסתיר טפחיים באופן שמחיר העסקה אשר צוין בו עמד על 4.25 מיליון ₪, בעוד שהתמורה האמיתית עמדה על 1.6 מיליון דולר אשר שווים באותה העת לא פחות מ-5.78 מיליון ₪.

לאחר חתימת חוזה המכירה, הגיש שלמה דרעי ועו"ד ממשרדו, בשמו של הנאשם, ילדיו ורעייתו, טופס דיווח בדבר העסקה, אותו ערכו חתמו והגישו ללא הנאשם ורעייתו.

הטופס, אליו צורף חוזה המכירה, לא שיקף את מלוא פרטי העסקה.

הנאשם, אם כן, במעשיו ובמחדליו, גרם, ללא הצדק סביר, להגשת טופס לשלטונות מס רכוש, כאשר טופס זה הוגש במתכונתו החסרה, ובשל כך נמנע מרשויות המס להפעיל שיקול דעת על מנת לשום נכונה את העסקה. מכאן שהנאשם סייע לאחר, ללא הצדק סביר, לערוך הצהרה זו.

עד כאן - **האישום הראשון.**

האישום השני מלמדנו כי קרן פיננסית להשקעות בארה"ב אשר נקראת "גרין אושן" עסקה בגיוס משקיעים, ושלמה שכר טרחה למי שסייע בידה לעשות כך.

הנאשם, גייס את חברת 'South Ferry' להשקעה בחברת "גרין אושן", והיה זכאי לעמלת מגייס אשר שולמה לו מעת לעת כנגד חשבונות אשר הוציא בהתאם.

משנבחר הנאשם לכנסת ה-19, ביום 22.1.13, סיכם עם "גרין אושן" כי תגמוליו העתידיים מעמלת המגייס לה היה זכאי – יועברו לאחיו, מר שלמה דרעי.

בהתאם לסיכום זה, קיבל שלמה דרעי מ"גרין אושן" החל מחודש אפריל 2013 ועד מאי 2015, שמונה תשלומים אשר עולים יחד כדי 634,942 ₪.

הנאשם לא כלל את ההכנסה בסך 101,074 ₪ בדו"ח השנתי של החברה המשויך לשנת 2013 וזאת ללא הצדק סביר, וכן לא ניהל פנקסי חשבונות ולא הגיש את דוחותיה של החברה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

לרשויות המס לשנים 2014-2015 ללא סיבה מספקת, כאשר גובה ההכנסה המועלמת הינה בסך של 533,868 ₪.

בכך עבר הנאשם עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונים ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח ואי ניהול פנקסי חשבונות.

הסדר הטיעון וטיעוני הצדדים

הצדדים הודיעו כי הגיעו להסכמה לפיה יודה הנאשם בכתב האישום דנן ויורשע בעובדותיו. או אז, יוטלו עליו מאסר מותנה למשך 12 חודשים לתקופה של שלוש שנים והתנאי הוא שלא יעבור על העבירות בהן הורשע, וכן קנס כספי בסך של 180,000 ₪ או שנת מאסר בפועל תמורתו, כאשר דרך התשלום וצורתו ייקבע על ידי בית המשפט.

כמו כן הוצהר בהודעת ההסדר, כי ככל שיפר הנאשם את התחייבויותיו, תהא המאשימה משוחררת ממנו ולא תהיה מחויבת עוד לגדרי כתב האישום אשר הוגש.

עוד הביאו הצדדים לידיעתך, כי הנאשם החליט להתפטר מחברותו בכנסת ישראל, ועל כן היועץ המשפטי לממשלה, לא יטען לעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית. כבר עתה יצוין, כי בדיון אשר התקיים בפניי ביום 25.1.22 הוצגה בפניי הודעת התפטרות מכהונה כחבר כנסת אשר הוגשה על ידי הנאשם ליו"ר הכנסת, ח"כ מיקי לוי, ואשר מועד מסירתה הוא ביום 23.1.22 בשעה 10:00, כך שהנאשם הגיע לדיון לאחר שהתפטרות זו נכנסה לתוקפה והוא אינו עוד חבר כנסת.

הצדדים טענו בפניי באותו הדיון טענות שונות, כל אחד לפי שיטתו ולפי דרכו, אך החוט החורז בטיעוניהם הוא כי מבקשים הם לכבד את הסדר הטיעון ולגזור על הנאשם את העונש אשר הוסכם עליו.

הנאשם בדברו האחרון, סיפר כי הוא נוטל אחריות על המיוחס לו וכי על אף שהתלבט רבות בינו לבינו, החליט בסופו של דבר לקבל עליו את הדין ולהימנע מניהול מייסר של הליך משפטי ארוך ומייגע שאת סופו לא ניתן לצפות.

עוד סיפר הנאשם כי עשה זאת בעצה אחת עם רבותיו ותוך שהוא לוקח בחשבון שיקוליו את מעמדו הציבורי ואת ציבור בוחריו אשר נתנו בו אמון.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

הנאשם סיכם את דבריו, ובסופם - עתר לקבלתו של הסדר טיעון על כל חלקיו.

דיון והכרעה

הלכה פסוקה וידועה היא כי בית המשפט לא יתערב בהסדר טיעון אשר הוצג בפניו אלא במקרים נדירים וכאשר קיימים נימוקים מיוחדים וכבדי משקל לעשות כן.

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי האינטרס הציבורי מחייב את בתי המשפט לעודד הסדרי טיעון, וכי הסדר טיעון אשר נכרת בהתאם לכללים ועל פי שיקולים ראויים, מקצר את עינוי הדין של הנאשם ושל נאשמים פוטנציאליים ומסייע לרשויות אכיפת החוק בהעמדת עבריינים נוספים לדין ומבטיח ענישה בפרק זמן אשר אינו מרוחק בזמן ממועד העבירה. בנוסף, הכירה הפסיקה בכך שהסדר הטיעון חוסך את המשאבים הרבים המושקעים בניהול ההליך הפלילי וכי ישנו ערך מוסף כאשר העבריינין מקבל על עצמו את האחריות למעשיו ולא בעת שהיא מוטלת עליו מבית המשפט (ראו ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577, 607).

עוד קבע בית המשפט העליון, כי שיקול הדעת לעניין עריכת הסדר טיעון עם נאשם, מצוי בסמכותה המלאה והבלעדית של התביעה. התביעה היא אשר אמונה על בחינה קפדנית של מכלול השיקולים הצריכים לעניין, על עריכת שקלול מאוזן בין האינטרסים השונים, ועל קבלת ההחלטה ההולמת ביותר בנסיבות המקרה הקונקרטי העומד לפניו (בג"ץ 5961/07 פלונית נ' פרקליט המדינה, פ"ד סב(3) 206,231 וכן בג"ץ 625/18 בונדרנקו נ' מדינת ישראל, מיום 5.7.18, בעמ' 15 לפסק הדין).

הגיונה של הלכה זו טמון במוסכמה לפיה בית המשפט אינו מודע לתמונה הראייתית בכללותה ועל כן הוא יוצא מנקודת הנחה כי הצדדים המכירים את חומר החקירה אשר הוליד את כתב האישום, הגיעו להסכמה ביניהם מתוך איזון נכון של האינטרס הציבורי והפרטי, זה של המדינה וזה של הנאשם, כך שהתמהיל אשר נוצר, גם אם אינו יפה לעין או אינו ערב לאוזן – הרי שהוא מוצדק ונכון בנסיבות העניין.

היגיון זה נכון ויפה אף לתיק שבפניי.

על פי הצהרת ב"כ הצדדים, חומר החקירה המקורי בתיק דן הינו רב היקף, ואילו החומר המצוי בפניי כולל כתב אישום ובו ארבעה עמודים והודעה על הסדר טיעון מוסכם המחזיקה שני עמודים בלבד.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

שישה עמודים בפניי, ואלפים רבים בפני הצדדים ואני - איני מודע לתוכנם.

תמונת מצב זו משקפת את ההיגיון הטמון בהלכה אותה טבע בית המשפט העליון בעניין זה, ועל אף שאני, כמו כל מותב אחר היושב בדין מתבקש לאשר הסדר טיעון, חש כמי שתמונה חלקית בלבד עומדת לנגד עיניו, הרי שהאמת המשפטית היא זו הקובעת בעניין דנן, ואמת זו הוצגה על ידי הצדדים כפי שהוצגה, נבראה ונוצרה בעת שהודה הנאשם בפניי - ונקודת המוצא היא כי יש לקבלה.

העבירות המיוחסות לנאשם אינן כוללות זדון או כוונה להונות את שלטונות המס כעולה מסעיפי חוק אחרים המצויים הן בחוק מס שבח והן בפקודת מס הכנסה.

הערך המוגן אשר נפגע הוא בהיר ומובן מאליו – יכולתן של רשויות המס להביט אל תוך קירבה וכרעיה של הפעילות העסקית המתקיימת, וגזירת חיוב המס העולה מתוכה.

מעשיו של הנאשם יצרו חלון מעוות דרכו נאלצו שלטונות המס להביט על קיומה של העסקה המופיעה ב**אישום הראשון** וממנה גזרו את סכום המס המתבקש, ובעניינינו של **האישום השני** – הוריד הנאשם תריס אטום על חברת 'ד.ר.א.ר. שירותי ייעוץ בע"מ' בעת שהעבירה לאחיו, שלמה דרעי, ובכך הותיר את הצוהר דרכו מביטים שלטונות המס ופקידי השומה לתוך החברה וספריה – סגור וחשוך.

מעשים אלו מנעו משלטונות המס לגזור את סך המיסים הנכון אותו יש להשית על הנאשם ועל החברה - ובכך נוצר פוטנציאל לפגיעה בקופה הציבורית, אם כי לא הוכחה פגיעה שכזו.

חלקו של הנאשם בביצוע העבירות המיוחסות לו הינו **פאסיבי** בכל הכרוך בשני האישומים המרכיבים את כתב האישום – שהרי הנאשם אך סייע לאחר לערוך הצהרה שאינה נכונה לרשויות המס מבלי שהיה השחקן הראשי באפיזודה המצוינת שם, ובאשר לאישום השני – מוסכם על הצדדים כי מדובר היה בהעברת עסקו של הנאשם לאחיו, עו"ד שלמה דרעי, תוך שינוע הכנסותיו מהעבר ובכל מקרה הציגו הצדדים תמונה אחידה לפיה עבירות המס המיוחסות לנאשם לא נבעו מרצון לרווח כלכלי.

נוכח כל אלו, ולאור הערכים המוגנים אשר צוינו ונפגעו, נסיבותיהן של העבירות והפסיקה הנוהגת, הרי שמתחם העונש ההולם בעטיו של כל אחד מהאישומים צריך שיחל **ממאסר מותנה משמעותי ויסתיים בשמונה חודשי מאסר בפועל אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות.**

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

מעבר לכך, מאחר שמדובר בעבירות אשר המניע העומד בבסיסן הינו כלכלי, הרי שנכון יהיה להטיל ענישה כלכלית, בבחינת עין תחת עין וממון תחת ממון, וכאילו ניתן לומר כי הנאשם אשר יצר במעשיו פגיעה פוטנציאלית בקופה הציבורית – ימלא את חסרונו ואת חסרונו של הציבור באמצעות תשלום קנס עונשי אשר יעמוד על 50,000-250,000 ₪.

עד כאן – המעשים, ומכאן ואילך - העושה.

העונש המתאים

הנאשם שבפניי, יליד שנת 1959, בן 62 שנים, אב לילדים וסב לנכדים. בעברו, בשנת 1999 הורשע הנאשם בעבירות שונות, לרבות שוחד, אשר נעברו בשלהי שנות ה-80 של המאה הקודמת ונדון אז ל-3 שנות מאסר וכן ענישה נלווית. רוצה לומר, ב-23 שנים האחרונות לא הורשע הנאשם בעבירות נוספות, דומות או אחרות.

לזכותו של הנאשם יש לזקוף את העובדה כי החקירה בתיק דן התמשכה זמן רב, כ-7 שנים, והוא ללא ספק חש כמי שתלוי בין שמיים לארץ במשך פרק זמן משמעותי, ממתין להחלטה אשר תתקבל בעניינו, מקווה מחד ומתייאש מאידך, ובעיקר ממתין עוד ועוד.

בא כוחו המלומד של הנאשם, עו"ד נ. תל צור, דימה תקופה זו ל"להט החרב המתהפכת" העומדת בפתחו של גן עדן ובהתהפכותה היא מייצרת חוס מייסר המונע ממי שאינו מורשה לחזור לגן עדן לעשות כך.

כך הוא גם עינוי הדין, אשר כשמו כן הוא-מהווה עינוי של ממש המייסר את הנאשם יום אחר יום ופוגע בו באורח תדיר.

מעבר לכך, לא ניתן להתעלם מהעובדה, כי העבירות בשני פריטי האישום בוצעו בשנת 2013, וכיום מצויים אנו בפתחה של שנת 2022, דהיינו כ-8 שנים חלפו להן, פעולות חקירה בוצעו, משאים ומתנים נוהלו ובסופו של יום – כתב האישום הוגש שנים לא מועטות לאחר ביצוע העבירות ובכך קהה עוקצו של ההליך הפלילי ונחלשה מטרתו, ועניין זה הינו בעל השפעה משמעותית בקביעת מקומו של הנאשם במתחם העונש ההולם.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

עוד יש לציין את החלטתו של מר אביחי מנדלבלויט, היועץ המשפטי לממשלה, מיום 8.1.21, המלמדת כי התיק דנן החל תוך חשד רחב היקף לעבירות של שחיתות שלטונית, והסתיים בעבירות מיסויים מינוריות המצויות ב**דף התחתון** של משפחת עבירות זו.

בנוסף יש לשקול לזכות הנאשם, כי בשני העשורים האחרונים לא נרשמו לחובתו עבירות נוספות והוא נטל אחריות על מעשיו, וזאת כפי שעולה מדברו האחרון ומהודאתו בעובדותיו של כתב האישום.

הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו?

אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם.

הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדיר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניו, אך נדמה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, וכעת נוכח התיק דנן ואישומיו – הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו.

אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור בעשורים האחרונים ונדמה כי המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו.

הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה.

כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית.

ולכך יש להוסיף נקודה נוספת הכרוכה בנזק הריאלי אשר נגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם. הצדדים לא הציגו בפניי הוכחה או ראיה לנזק שכזה, אך גם אם נגרם נזק – חזקה על הנאשם שישלם את כל חובותיו לרשויות המס, וזאת כעולה מכתב אשר הוגש לעיוני ביום 25.1.22 הממוען אל פקיד השומה הרלבנטי ובו מבקש הנאשם לערוך שומה מחודשת ולברר את חובותיו לרשויות המס, ככל שהם קיימים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

לחובתו של הנאשם, מאידך, יעמוד עברו הפלילי אשר צוין לעיל, וההנחה כי מי שנכווה ברותחין- ראוי היה שייזהר בצוננין. ציפייה זו, למרבה הצער, לא מולאה ולא קוימה.

לזכותו ניצב עינוי הדין המתמשך, כוונתו של הנאשם לתקן את המחדל המיסויי אשר נוצר, ועזיבתו את הזירה הציבורית, כאמור.

שילובם של שיקולים אלו מלמד, כי הנאשם מצוי, אם כן, בחלקם **התחתון** של מתחמי הענישה אשר צוינו לעיל, ומכאן שהעונש המוסכם אשר הוצג על ידי הצדדים הינו ראוי בנסיבות העניין, הן לנוכח העבירות ועוצמתן, הן לנוכח טיבו של הנאשם ונתונו האישיים, והן לאור המידע המצוי בידי הצדדים ומקורו בחומר החקירה ואשר את השלכותיו כימתו הם באופן נכון ומאוזן בעת שכרתו את הסדר הטיעון.

המחוקק מלמדנו כי מטרת הענישה הינה גמול והלימה, היינו, ידע החוטא כי מעשיו מנוגדים לאינטרס הציבורי והעונש הינו תגובה נגדית למעשים אלו.

סגוריו של הנאשם מופקדים על האינטרס האישי המיוחס לו, ובטוחני כי גם במקרה זה הם עשו את מלאכתם נאמנה, אך מאידך, המאשימה מופקדת על האינטרס הציבורי וטיעוניה מלמדים כי היא שקלה את הסדר הטיעון ואת פרטיו במשקפיים ציבוריות אלו, ומשהוציאה את מסקנותיה, המקובלות אף על הנאשם, הרי שאני סומך את ידי על אנשיה אשר שקלו ומדדו בפלס את הנדרש והוציאו מתחת ידם את הסדר הטיעון המונח כיום לפניי.

זאת ועוד. הפסיקה אשר הגישה המאשימה מלמדת כי בעבירות דוגמת העבירות המיוחסות לנאשם דנן, נקטו בתי המשפט כולם בענישה הכוללת קנס כספי, מאסר מותנה ולעיתים נדירות אף מאסר קצר בדרך של עבודות שירות.

כך עולה, למשל מגזרי הדין הבאים אשר הוגשו לעיוני :

ת"פ 1346/00 **מדינת ישראל נ' כהן מאיר**, מיום 5.3.01- שישה חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים וקנס כספי בסך 7,500 ₪.

ת"פ 5122/02 **מדינת ישראל נ' נילי הרפז**, מיום 3.11.02- שלושה חודשי מאסר אשר ניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות, שבעה חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים וקנס כספי בסך 30,000 ₪.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

ת"פ 64447-12-18 **מדינת ישראל נ' האחים מעלומי**, מיום 22.12.20 - חמישה חודשי מאסר על תנאי וזאת למשך 3 שנים, קנס כספי בסך 10,000 ₪ והתחייבות בסך 25,000 ₪.

ת"פ 33792-11-09 **מדינת ישראל נ' ח'אלדי**, מיום 27.3.14 - חמישה חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך שנתיים וקנס כספי בסך 5,000 ₪.

ת"פ 9007-02-13 **מדינת ישראל נ' סולטאן**, מיום 17.9.15 - שישה חודשי מאסר וזאת על תנאי למשך תקופה בת 3 שנים וכן קנס כספי בסך 5,000 ₪.

כמו כן, הוצג לעיוני מקבץ מהחלטותיה של וועדת הכופר ברשות המיסים משנת 2018 ובה החלטות שונות בעבירות התואמות את כתב האישום דנן, הן באיכותן והן בהיקפן, והעונש אשר נגזר בעניינן הוא תשלום כופר בלבד, ללא הליך פלילי נלווה (כך למשל החלטות מס' 15/18 ו- 27/18 ו- 33/18 ו- 40/18).

שוב יובהר, כי הקנס אשר הוטל אינו קשור לחובותיו של הנאשם לרשויות המס, אשר עתידים להתברר בהמשך, כאמור. הוא מהווה רכיב עונשי במהותו, ועל כן נוכח היקפו, הוא תוספת עונשית של ממש – ומשכך הוא נדבך חשוב בסיווגו של הסדר הטיעון שלפניי כסביר ומאוזן.

לסיכום יש לומר, כי הסדר הטיעון אשר הוצג הינו מאוזן וראוי, תואם לנסיבותיו המיוחדות של כתב האישום דנן ולאיפיוניו של הנאשם שבפניי, והוא אף תואם את הפסיקה הנוהגת.

הבהרה נוספת לעת סיום.

אמצעי הענישה אשר הצדדים הסכימו עליהם הינם חד צדדיים וכיוונם הוא כיוון אחד – מבית המשפט אל הנאשם. כך הוא המאסר המותנה וכך אף הקנס. מלבדם, במסגרת הענישה המוסכמת, ניתן מקום צנוע מדי לקולו של הנאשם.

קולו של הנאשם נשמע בדברו האחרון, ובו ניכרו קבלת האחריות והאופן שבו הוא רואה את מעשיו.

הנאשם שלפניי, מר אריה דרעי, בדברו האחרון, תיאר ארוכות את שיקוליו ואת התחבטויותיו באשר לדרך ניהולו של התיק דנן, אם בדרך של ניהול התיק ושמיעת הראיות, ואם בדרך של הסכמות והסדרים – כל דרך והתועלת הטמונה בה אל מול הנזק הנלווה אליה. אלא שבסופם של השיקולים השכלתניים, עמד הנאשם, שר לשעבר וחבר לשעבר בכנסת ישראל, ונטל הנאשם אחריות על מעשיו (פרוטוקול הדיון מיום 25.1.22, עמ' 13 שורה 21)

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

אין מדובר באמירה סתמית, דווקא כשיוצאת היא מפיו של הנאשם דנן, אשר שבילי ההגות היהודית וההלכה נהירים לו, והוא יודע לבטח את שלביה של החזרה בתשובה שאותה מונה הרמב"ם (רבי משה בן מיימון, מגדולי חכמי ישראל- המאה ה-יא' לספירה), ואלו הם:

"מה היא התשובה?"

הוא שיעזוב החוטא חטאו, ויסירו ממחשבתו,

ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד...וכן יתנחם על שעבר...

וצריך להתוודות בשפתיו ולומר עניינים אלו שגמר בלבו..."

(רמב"ם, משנה תורה, הלכות תשובה, פרק ב' הלכה ב')

מדובר במפת דרכים ברורה ובהירה, המשרטטת דרך ברורה בין החטא כתחנה ראשונה, אל התשובה כתחנה אחרונה ורצויה.

הנאשם אכן **עזב את החטא** ויש להניח כי גם הקפיד **להסירו ממחשבתו**, ואת זאת נלמד מקורותיו בשני העשורים האחרונים במהלכם לא נרשמו לחובתו הרשעות נוספות.

בהודאתו לפני ובנטילת האחריות אשר עליה הצהיר, נדמה כי **גמר בליבו** שלא לעשות כן ואף הביע צער **והתנחם על העבר**, והפטיר בסיפא של דברי הרמב"ם ונהג לפיהם - **"וצריך להתוודות בשפתיו ולומר עניינים אלו שגמר בליבו"**.

לא סתם בחר הרמב"ם בתחנה ה"לפני האחרונה", בטרם תגיע התשובה השלמה, והיא כוללת אמירה אקטיבית, בפה ממש, של החוטא לפיה לא יחטא שוב. יש בכך הצהרה ברורה אשר נאמרת מפי הנאשם עצמו, מרצונו וביוזמתו, לפיה צעד בדרך לא ראויה, וכעת באמירתו האקטיבית – הוא מנתק עצמו באורח סופי מהחטא ומהפשע, ובכך תיעשה תמונת העונש שלמה יותר. כך עשה הנאשם, לשם הוליכו הסדר הטיעון ומשהושלם התיב, אם כן, ושלביה של מפת התשובה הושלמו כולם – הגיע העת לגזור את דינו של הנאשם, וכך אעשה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

סוף דבר

על הנאשם, אם כן, ייגזרו העונשים הבאים:

1. שנים עשר (12) חודשי מאסר בפועל אשר לא ירצו אלא אם יעבור הנאשם על אחת מן העבירות בהן הורשע, וזאת תוך שלוש שנים מהיום.

2. קנס בסך 180,000 ₪ או שנת מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים שווים ורצופים בני 9,000 ₪, הראשון שבהם ביום 1.5.22 והיתר בכל ראשון לחודש שלאחריו.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ל' שבט תשפ"ב, 01 פברואר 2022, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.

יאסואל הרבסט, נשיא

נספח ע/2

העתק החלטת היועץ המשפטי
לממשלה מיום 8.1.2021 בתיק
החקירה של חה"כ דרעי

עמ' 61

ה'יוקף המסמטי לממשלה

ירושלים, ביד טבת תשפ"א
08 ינואר 2021
מס' מסמך: 004-17-2021-000000

החלפת התיק החקירה בו נחקר שר המגורים אריה (מכלוף) דרעי בחשוד

א. סתח דבר:

1. החלטה זו עוסקת במטבאי ותיק החקירה במסגרתו נחקר בחשוד שר המגורים אריה (מכלוף) דרעי (להלן: השר דרעי). החלטה אנוכד על החלטתי בתמצית, בהמסך אפרס את השתלשלות העניינים בסיפול בתיקים, ולאחר מכן אפרס את החלטתי.

2. אסתח בהדמשת שלשת דברים:

הראשון: לא נמצא במיס ראיתי להסחת החשד המשמעותי - אשר עמד בסיוד החקירה - לביצוע עבירות של שחיתות שלמונית על ידי השר דרעי.

השני: החלטתי בשת חזו מסמכת שאני שוקל להעמיד לדין את השר דרעי. מרים חתקבלה החלטה סופית בדבר.

השלישי: החלטה זו אינה פורסת את מלוא התמונה האובוזונית השלח מתיק החקירה, או את מכלול הטעמים הניצבים בסיסת. זאת מן הסינם הכרור כי תרומת התמונה השוכדותית בשת חזו, מעבר למפורט, עלולה לפגם בחליך השימוע ובחליך הפלילי, ככל שיתפחל.

ב. חליך החקירה במינת ממשאית במקליסות המדינית:

3. בשלחי שנת 2015 חתקבל במערכת אכיפת החוק מידע חקשוד לשר דרעי, אשר הצביע על מי החשד על הצברות סוכסי כסף משמטותיים מאגשי עסקים למשפחת דרעי, בדרכים שעות, חלקן קודם לתודונו למעילות פוליטית בינואר 2013 וחלקן לאחר שתחל לכתן כחבר כנסת. בהתאם לכך, ולאחר חליך בדיקה מקדימה, במחלך שנת 2016, קיבלתי את המלנת ראש אגף חקירות ומדיעין כבושטרת ישראל דאגו זאת המלנת פרקליט המדינת דאגו, לפתוח בחקירה פלילית בחשוד לביצוע עבירות מתרשם השחיתות השלמונית. בסך כך, במחלך שנת 2017 חתל שלב נוסף בחקירה, כשיחוף רשות המיסים, אשר במחלכו גם נחקר אשר דרעי בחשוד.

היוקד הטקסטי לממשלה

החקירה נחלה בידי היחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרת ישראל, במיקומו של מפקדו לשעבר, ותג-ליצב כודש ברטור, ובשיחוף משרד פקיד שונתה חקירות תל-אביב ברשות המיסים, תחת הנחלתו של פקיד השונתה מר דרור זמאל.

4. תחשד הראשוני שעמד בסיס החקירה היה לכך שהשר דרעי ביצע עבירות של שוחד, פרסות והפרת אמנים וחלבת וון. במהלך שנת 2017, מכה ממציאים שעל חקירת, התפתחה החקירה גם לבחינת השדות לביצוע עבירות מס העבירות של הגנחה כוזבת לרשות. זאת בזן מספר אירועים שאלו עיקרם, על פי החשד: העברות כספיות כסומים של פצות אלפי ש"ח, שהועברו לשר דרעי מאנשי עסקים שונים; הסמנת כספי מונגן למשרת תבוקאית ללא דיווח; עסקאות למכירת מגרשים במלאת אשר דרעי בשכונת גבעת שאול עכירושלים וכשכונת הר עמאל שבגבעת ואב, רכישת מגרש במרשב סנטוסה; הגנחה של השר דרעי ליושב ראש הכנסת ולמבקר המדינה; זיווחים חסרים בהגנחות הון לרשות המס ועוד.

3. במסגרת החקירה, אשר ממוכה מספר שנים, בוצעו פעולות חקירה רבות. בתוך כך נחקרו מספר חשודים ובבלט השר דרעי, אחיו ומקורבים אליהם, וכן נחקרו עשרות רבות של עדים, חלקם בתחיל, מרשו מתקיי חקירות, ונתפסו פצות כספיות רלוונטיות. כן התקיימו במהלך החקירה מספר רב של ישיבות עבודה משותפות בראשות פרקליט המדינה ובראשות, ובחשתתפות בכירי משרד המשפטים, ראש אגף חקירות ומדיניות, מפקד יאחיה המצננים על חקירה ברשות המיסים, במסגרתן אישורני את כיווני החקירה, זאת פעולות החקירה המחודשות שבוצעו.

6. עם סיום החקירה, בתחש טבמבר 2018, העבירו משטרת ישראל ורשות המיסים את מכלול החומר שניסף ליוזי צוות הפרקליטים המלווה את החקירה בפרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה). כן נרצו משטרת ישראל ורשות המיסים את עמדתן ביחס לממצאים, ולפיה לא התגבשה תשתית ראיותית לחובת עיקר עבירות השחיתות השלטונית אשר יוחסו לשר דרעי לבתחילה. יחד עם זאת, מסרו משטרת ישראל ורשות המיסים כי קיימת תשתית ראיותית מספקת לחובתה ביצוע עבירת פרסות וחפרת אמנים, וכן לביצוע עבירות מס כסומים משמעותיים, הלבנת הון, שיבוש מחלכי משפט ומסירת תנחור כוזב (שבושת שקר) למבקר המדינה ולקיר הכנסת כמגע לכסיו ולתמנותיו. עוד מסרו משטרת ישראל ורשות המיסים כי התגבשה לשיטתן תשתית ראיותית נד אחיו של השר דרעי, עייד שלמה דרעי, המשמש כיום בתפקיד יויר עמית בקקיל, לחובתה ביצוע עבירות מס כסומים משמעותיים, וכן כי התגבשה תשתית ראיותית לחובתה ביצוע עבירות חלבת הון ועבירות מס על ידי חשודים נוספים.

היוקד המסמכי לממשלה

7. מחומר תראיות שטאסף בחקירה עלה, בתמצית, חשד כי במהלך השנים 2010 – 2013, בתקופות הסמוכות לחזרתו לחיים הפרלטיים, אשר דרעי הרבה להתנהל במסגרת פעילותו העסקית והאישית באמצעות כסף מזומן, וזאת, על פי רוב, באמצעות המערכת החוץ בנקאית. מתוך כך, פעילותו העסקית מנשחה באמצעות מקורביו ואנשי אמנו, תוך שיחשך דרעי מרחיק עצמו מחיכרים, ומדוח כוב לרשימת המדינה השונות.

8. לאחר העברת מכלול חומר החקירה לידי פרקליטות מחוז תל אביב (מסיוי וכלכלה), הולח פרקליטת המחוז דאו, המשנה לפרקליט המדינה דחיום, בני ליאת כן ארי, וזאת פרקליטים מטעמה בבחינת חומר תראיות וגיבוש חוות דעתם. מתוך כך לבנו סגניות שונות, עובדתיות ומשמסיות, היולות מחומר החקירה, בוצעו מספר השלמות חקירה בנושאים שהיו צורך לחודם, וכתבם עמדתם ביחס למשמעות המשמסיות של הדברים.

9. בהם 31.7.2019, לאחר בחינת חומר תראיות שטאסף והיות חזיתת בנושא, מצא פרקליט המדינה דאו לקבל את עמדת פרקליטת המחוז דאו ובכירים נוספים מפרקליטות המדינה, ולחמולץ בניי לזיש כתב אישום נד אשר דרעי בגין עבירות מס, עבירות הלבנת הון וסחירת תוציר כוזב למבקר המדינה ולירי תכנסת, על כי תגסוקים המפורטים בחינת חזיתת שהונח בגניו. זאת בגין מספר אירועים כדלקמן: (א) מספר חקירות מוזמן משמעותיות שביצע חשד דרעי במערכת החוץ בנקאית. באמצעות שאים ממקורביו הנלמדות על ביצוע עבירות של הלבנת הון לפי חוק איסור הלבנת הון. (ב) דיווח כוזב לרשות המיסים של חשך דרעי אודות מכירת נכס מקרקעין בבבשת שאל לרעה הנלמד על ביצוע עבירות מס לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבה ורכישת). (ג) דיווח כוזב של חשך דרעי לרשות המיסים אודות מכירת נכס מקרקעין בוד ששאל הנלמד על ביצוע עבירות מס לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבה ורכישת). (ד) חצנת מצב כוזב לוועדת חקבלח לאגודה השינומית סנסוסה, והשמנת חוכס בסנסוסה מתוך תצרות החון לרשות המיסים, המלמדים על ביצוע עבירות קבלת דבר במרמה לפי חוק השמטין, העבירות מס לפי פקודת מס תכנסת. (ה) אי דיווח לרשות המיסים על תקבול מאת אדם בשם משה חבא וחברת אגד וסכום כסף מסף שהתקבל ממשה חבא, הנלמדות על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס תכנסת. (ו) אי דיווח אודות תקבולים שהתקבלו בגין גיוס השקעה לתברת בשם יגרון אושיי, הנלמדות על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס תכנסת. (ז) מתן תוציר שקר למבקר המדינה וליחשב ראש תכנסת אודות נכסיו של חשך דרעי הנלמד על עבירות של קבלת דבר במרמה לפי חוק השמטין. יחד עם זאת מצא פרקליט המדינה, בהמלצת פרקליטת המחוז דאו, שאין תשתית ראיתית לביאוס תחשך לביצוע עבירות המרמה וחפרת אמנוים על ידי חשך דרעי.

היוקד המסמכי למטעלה

ג. הליך העבודה בפני החלטה:

10. עם קבלת חומר חראיות ועמדתו של פרקליט המדינה דאג, בחגנו את הדברים, ומעקבות כך הפניתי שאלות תבחרו לצוות הפרקליטים המוסבל בתיק, אשר הביאו לכתיבת חוות בעת משלימה. לאחר בחינה משלימה של הדברים, קיימתי סדרה של ישיבות לצורך לימוד חומרי החקירה וחוות חריות ולצורך בחינתם. בישיבות שהתקיימו בפני השתתפו המטעה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי, בני עמית טרדי; המטעה לפרקליט המדינה סוכיפה מלכילת), בני ליאת בן-ארי; פרקליט מחוז תל אביב (מיסוי וככלכלה), מר יחזקאל תדמור; החותמים.

11. במסגרת הדיונים בפני הוכט מסמכים משלימים שונים לבקשותי, אשר סייעו בליבון סוגיות שהתעוררו. בתוך כך, נכח סוגיות שבחתימת משפטיים שהתחדדו בהם, והשתנתה עמדת צוות הפרקליטים המוסבל בתיק, ביחס לחלק מהאירועים, פני שחצנו בוטנו בחוות דעתם שנסמחו לפרקליט המדינה. כך ביחס לעבירות קבלת חוזר במרמה בענין אירוע ספקות ולעבירות חמס בענין אירוע הר שמואל, אשר לבחינת סבוז למתחלה כי יש במס ראיתי מסיק לחיכתם, במהלך הדיונים עמדתם הייתה כי אין זי ראיות לעשות כך. עד עלה במסגרת הדיונים בפני כי אף ביחס לאירועים חסימים, נפלה מחלוקת בין משותפי הדיונים ביחס לזיות חראיות ולאפשרות להוכיח חלק מחוז ברף הנדרש במשפט פלילי, וביחס לחלקם ישנה תמימות דעים.

12. לאחר בחינת הדברים, והחלטתי לקבל את העבודה לפיה יש במס ראיתי לשקול להעמיד לדין את אשר דרעי, ולסגנו לשימוע, בגין חלק מהאירועים שעניינם עבירות מס, כמתואר בהתב החשדות, שיעקרים כולקמן: (א) דיווח כוזב לרשות המיסים של אשר דרעי אודות מכירת נכס מקרקעין בבטת שאול לאחד המלמד על ביצוע עבירות מס לפי חוק מיסוי מקרקעין ושבוז ורכישתו). (ז) אי דיווח לרשות המיסים על תקבול מאת אדם בשם משה חבא וחפרת אגד וסכום כסף נוסף שהתקבל משהו חבא, המלמדים על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס הכנסה (ג) אי דיווח אודות תקבולים שהתקבלו בגין גיוס משמטה לחברח בשם יגרין אשף. התלמדות על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס הכנסה.

13. בו בוטן, לא נצאנו כי יש במס ראיתי מספק להעמיד לדין את אשר דרעי בגין האירועים הנאים: (א) ביחס לשטר לביצוע עבירות חלבנת והן בשל מספר הפקדות מוטמן משמעותיות שביצע מקורביו של אשר דרעי במערכת החוץ בנקאית, נמצא כי יש קושי ראיתי לחיכתת היסוד חנפטי המוגבר הקטע בעבירה זו ביחס לשטר דרעי. ביחס לאפשרות ביחס לשטר דרעי עבירות מס בגין מכלול חסרים המוטמן שהתגלה במסגרת החקירה, נמצא כי יש קושי ראיתי

היוקד המשפטי למסגלה

להוכיח כי סכום זה הופק מהכנסה החייבת במס. (ב) ביחס לחשד להצגת מצג כוזב לוועדת הקבלה לאגודה השיתופית ספסופה, נמצא כי יש קושי לבסס את רכיב המרמה הדרוש להוכחת העבירה; וביחס להשמטת הנכס בספסופה מתוך הצהרות ההון לרשות המיסים, בשל ראיות מסוימות התומכות בגרסתו של דרעי לפיו הרישום הפורמאלי של הנכס, שלא היה על שמו, אכן משקף את המצב העובדתי ביחס לבעלות בנכס לאשורו, התעורר קושי להוכיח את הרכיב הנפשי הדרוש להתגבשות העבירה. (ג) ביחס לחשד לדיווח כוזב של השר דרעי לרשות המיסים אודות מכירת נכס מקרקעין בהר שמואל, נמצא כי יש קושי ראייתי להוכיח, ביחס לדרעי, את התגבשות הרכיב העובדתי ואת הרכיב הנפשי הדרושים לעבירה. (ד) ביחס לחשד למתן תצהיר שקר ליושב ראש הכנסת נמצא קושי להוכיח את רכיב הנחת הדעת שהוא חלק מהיסוד העובדתי הדרוש להתגבשות העבירה; וביחס לחשד למתן תצהיר שקר למבקר המדינה, לאור הממצאים באירועים אחרים, נמצא שלא ניתן לקבוע שהתגבש היסוד העובדתי והיסוד הנפשי הדרוש להוכחת העבירה.

14. סופו של דבר: אני שוקל להעמיד לדין את השר דרעי בגין עבירות מס, כמתואר בכתב החשדות. לפני שאקבל החלטה סופית ביחס לשאלת העמדתו לדין פלילי, יוזמן בא כוחו לטעון נגד אפשרות העמדתו לדין פלילי במסגרת שימוע כמקובל.

אביחי מנדלבלית

נספח ע/3

העתק הודעה על הסדר הטיעון
ועתירה לקבוע דיון בעניינו של חה"כ
דרעי מיום 26.12.2021 והעתק כתב
האישום אשר הוגשו לבית משפט
השלום בירושלים

עמ' 67

ת. 5621-1276

בבית משפט השלום בירושלים

המאשימה:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
בית קרדן, דרך מנחם בגין 154, תל אביב-יפו 6492107
טלפון: 03-5163093, פקס: 03-5163093

בית משפט השלום
בירושלים

- ד 11 -

המאשם:

אדיה (מפלוג) בן אליהו דרעו

באמצעות כ"כ עו"ד נבות תל צור
אמש רד תל צור השות'
מורד מצדה 7 (מגדל ב.ס.ר. 4, קומה 19, בני ברק 5126112
טל: 03-7177712, פקס: 03-7177711

הודעה על הסדר טיעון ובקשה לקביעת דיון

1. היום הוגש לבית משפט נכבד זה כתב אישום נגד הנאשם.
2. המאשימה מתכבדת להודיע לבית המשפט הנכבד כי עובר להגשת כתב האישום גובש בין הצדדים הסדר טיעון, לכיו הנאשם יודה בעובדות כתב האישום, ויורשע על סמך הודאתו בעבירות המפורטות בו, והצדדים יעתרו במשותף לעונש מוסכם.
3. לאור האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע מועד לדיון, לצורך הצגת פרטי הסדר הטיעון ושמיעת טיעוני הצדדים לעניין העונש.
4. מציב הסדר הטיעון.

ירון גולומב, עו"ד
ראש תחום
בפרקליטות מחוז תל אביב
(מיסוי וכלכלה)

תל אביב, כ"ב בטבת ה'תשפ"ב, 26 בדצמבר 2021.

הסדר טיעון

שוערד ונחתם ביום 23 לחודש דצמבר, שנת 2021

מדינת ישראל

בין

באמצעות מרמליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
רחוב מנחם בגין 154, תל-אביב 6492107
טלפקס: 03-5163093; טל: 03-5163093

המאשימה

• ד ב •

בין

אריח (בן אלי חו) דדעי
ת.ז: 0577674
מרחוב הכבל 28, ירושלים

באמצעות בייכ ערד נבות תל צור
מושרד תל צור ושות'

מרח' מצודה 7 (מגול ב ס ר 4, קומה 19), בני ברק 5126112
טל: 03-7771777; פקס: 03-7771777

המאשם

והמאשימה מתעדת להגיש כנגד הנאשם כתב אישום המיוחס לו כי צוע עבירות על פי
פקודת טס הכנסה [גוסה חדש] התשכ"א-1961 וחוק ביסוי משרקנין (שבח ורכישת),

התשכ"ג-1963

והמאשם, ובמקורת הסדר טיעון זה הסכימה המאשימה להגיש כתב אישום בנוסח המצורף
והסובו נסמך א: ולהלן "כתב האישום"

והמאשם הביע את רצונו להודות בעובדות כתב האישום ובאישום המיוחס לו במסגרתו:

הגנת הצדדים להסדר טיעון בדלקת:

1. כתב האישום הוגש לנאשם לפני החתימה על הסדר טיעון זה (להלן: "ההסדר"). הנאשם
יודה במיוחס לו בכתב האישום, והצדדים יבקשו כי בית המשפט ירשיע אותו בעבירה
המפורטת בכתב האישום.

2. הצדדים יעתרו במשותף ויבקשו מבית המשפט הנכבד לאשר ולאמץ את הסדר הטעון
ו להטיל על הנאשם את הדין שבאים:

2.1 מאסר על תנאי למשור (2) חודשים, לתקופה של 3 שנים והיאמי שהנאשם לא יעבור עיבוד על פי פקודת מוס המוסח [מסמך חשף] רשמי-א-1961 או חוק מיסוי הקרקעין ושנת, סכידה זרבישיל, חששכי-1963

2.2 הוס כספי כסותה של 180 אלף ש"ח או שנת מאסר כמסל המנחתו, אשר ישולח מתשלומים לצי שיקול דעת בית המשפט הנכבד

2.3 הנאשם מעדיף כי המסר לו על ידי נא ינוש וזאת מודע לנאשם לדין

3.1 אם יור הנאשם את התחייבותו על פי הסדר זה, תהיה המאשימה משוחררת מחרם דר, ונגודי כתב האשום ונאמד להיות מוגש כמסגרת ההסדר

3.2 ההסדר אינו מתייב את בית המשפט, ובית המשפט רשאי שלא לקבל את ההסדר, כולו או חלקו, ורשאי לנזור על הנאשם כל עונש שייראה לו הולם, על פי שיקול דעתו

3.3 היה ובית המשפט יטיל עונש החירג לחומרה מנבולות עתירת המאשימה לפי הסדר הטוען, ויוגש ערעור מטעם הנאשם, תהיה המאשימה רשאית לבחור את עמדתה מחדש כאשר לעונש בפני ערכאת הערעור, כפי שנקבע כדריש (187/03) פד-נת ישראל כי סיף, פ"ד נט (6) 281 (2005), ולא תהיה מחויבת לתנו על הסדר הטוען בפני ערכאת הערעור

3.4 אין באמור בהסדר זה כדי לשלול או למנוע בכל הליך אודרו או משמתי המתנהל או ייתנהל נגד הנאשם או נגד אחרים, כפי שצ"ע ונאשם ונאשם ונאשם ונאשם

4 רשמנו בכנינו את הודעת הנאשם בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת ועל כן היועץ המשפטי המכישלה לא טוען בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית.

5 הנאשם מאשר כי נא כוזו רשכיר לו את מרטי ההסדר וכי הוא רניו אותם ומסכים להם

ולראייה בנא הנדדים על התנאים :

יחומסן ונדסטר		
רקליט מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)	נבות תל-צור, עו"ד	
פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)	מ.ר. 11800	
	עו"ד נבות תל-צור	הנאשם אריה דלעי
		23.12.2021

המאשימה : מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
מבית קרדן, דרך מנחם בגין 154, תל-אביב 6492107
טלפון : 073-3924600, פקס' : 03-5163093

- נ ג ד -

הנאשם : אריה מכלוף (בן אליהו) דרעי
יליד שנת 1959, ת"ז
מרח'.... ירושלים

כתב אישום במסגרת הסדר טיעון

חלק כללי

1. בשנת 2003 הקים הנאשם את חברת ד.ר.א.ר שירותי ייעוץ בע"מ (להלן : "דראר") שעיסוקה במתן שירותי ייעוץ בנושאי שיווק, תכנון ואסטרטגיה. עד שנת 2013 דראר היתה בבעלותו המלאה של הנאשם, והוא היה מורשה החתימה היחיד בה. ביום 11 במרץ 2013, דראר החלה הליך של פירוק מרצון.
2. ביום 22 בינואר 2013 הנאשם נבחר לכהונה כחבר כנסת במסגרת הכנסת ה-19, והחל משנת 2015 החל לכהן כשר בממשלות ישראל.
3. הנאשם הגיש לרשות המסים דוחות על הכנסות דראר ועל הכנסותיו האישיות לשנות המס 2011-2013.
4. שלמה דרעי הוא עו"ד מאז 1987, העוסק בתחום הנדל"ן.
5. חברת "שלמה דרעי עו"ד", היא משרד עורכי דין שבבעלותו המלאה של שלמה דרעי.
6. הנאשם ושלמה דרעי אחים.

אישום 1 – גבעת שאול

א. העובדות

7. ביום 2 בפברואר 2010 הנאשם ורעייתו רכשו חלק ממגרש בגבעת שאול תמורת מליון דולר ארה"ב (להלן : "המגרש").
8. הנאשם ורעייתו, יחד עם קבוצת רוכשים, רכשו את המגרש כחלק מהסכם שיתוף שעניינו

- תכנון ובניה משותפים במגרש ובמגרשים סמוכים, לצורך בניית שלושה בנייני מגורים (להלן: **"קבוצת הרוכשים"**).
9. ביום 9 בנובמבר 2011, יוחד לנאשם ולרעייתו חלק במגרש שיועד לבניית בניין מגורים בן 5 דירות, על גבי חלק ממקרקעין הידועים כגוש 30260 חלקות 155, 179 ו-180 (להלן: **"הבניין הרלוונטי"**).
10. ביום 26 בנובמבר 2012 נחתם הסכם בין קבוצת הרוכשים לבין חברת בניה (להלן: **"חברת הבניה"**) במסגרתו התחייבה חברת הבניה לבניית שלושת בנייני המגורים ובהם הבניין הרלוונטי, עד למסירתן של הדירות המוגמרות ליחיד קבוצת הרוכשים (להלן: **"הסכם הבניה"**). מספר חודשים לאחר מכן, החלה חברת הבניה בבניית הבניינים ובהם הבניין הרלוונטי.
- במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, סביב אמצע שנת 2013, סיכם הנאשם עם אחיו, שלמה דרעי, למכור לו את מלוא זכויותיו הקיימות והעתידיות בבניין הרלוונטי, ובחלקו בקבוצת הרוכשים תמורת סכום של 1.6 מיליון דולר ארה"ב, ששיקף את כלל העלויות שהוציא בגין הנכס (להלן: **"העסקה"** ו**"תמורת העסקה המלאה"**).
11. הנאשם ושלמה דרעי התקשרו בחוזה למכירת הנכס בגבעת שאול מהנאשם ומרעייתו לשלמה דרעי וילדיו (להלן: **"חוזה המכירה"**), אותו ערכו שלמה דרעי ועו"ד ממשרדו, עליו חתם שלמה דרעי בשםם של כל הצדדים לעסקה ביום 1 בספטמבר 2013 (להלן: **"מועד חתימת החוזה"**), כל זאת ללא הנאשם ורעייתו.
12. חוזה המכירה לא שיקף את פרטי העסקה, בין השאר משום שתמורת העסקה שצוינה הייתה 4.25 מיליון ש"ח. לאחר חתימת חוזה המכירה, ביום 2 בספטמבר 2013, שלמה דרעי ועו"ד ממשרדו, הגישו בשםם של שלמה דרעי, ילדיו, הנאשם ורעייתו, לרשויות מיסוי מקרקעין, טופס דיווח בדבר העסקה (להלן: **"המש"ח"**), אותו ערכו, חתמו והגישו ללא הנאשם ורעייתו.
13. המש"ח, אליו צורף חוזה המכירה, לא שיקף את מלוא פרטי העסקה, בין השאר משום שנמסר כי שווי המכירה הוא 4.25 מיליון ש"ח (להלן: **"פרטי העסקה החסרים"**).
14. צירוף פרטי העסקה החסרים למש"ח, היה מאפשר לרשויות המס לשום את העסקה כראוי ולהעמיד את שווי התמורה על סך 1.6 מיליון דולר ארה"ב (ששווים באותה עת לא יפחת מ-5.78 מיליון ש"ח).
15. הנאשם אפשר, ללא הצדק סביר, הגשת המש"ח במתכונת החסרה בה הוגש, על אף שפרטי העסקה החסרים, היו רלוונטיים ומהותיים להפעלת שיקול דעת רשויות מיסוי מקרקעין, על מנת לשום נכונה את העסקה מבחינת שווייה ומבחינת שיעור מס הרכישה שחל על הקונים.
16. בהתנהלותו המתוארת בסעיף 15, סייע הנאשם לאחר, ללא הצדק סביר, לערוך הצהרה למיסוי מקרקעין שלא צוינה בה תמורת העסקה המלאה.
17. בשל הדיווח לרשויות מיסוי מקרקעין, מס הרכישה הופחת שלא כדין.

ב. הוראות החיקוק

18. סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה – עבירה לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי מקרקעין.

אישום 2 – גרין אושן

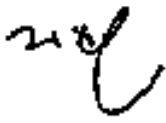
א. העובדות

19. גרין אושן הייתה קרן פיננסית להשקעות בארצות הברית שפעלה בשנים 2011-2016 (להלן: "גרין אושן").
20. גרין אושן גבתה ממשקיעיה עמלה בת שני רכיבים:
- 21.1. דמי ניהול שנתיים בשווי 2% מהסכום המנוהל המשולמים מדי רבעון;
- 21.2. דמי הצלחה בשווי 20% הנגזרים מסכום הרווח, מעבר לסכום ההשקעה המקורי (להלן: "עמלת המשקיע").
21. גרין אושן שילמה בגין גיוס משקיעים, עמלה בגובה מחצית עמלת המשקיע (להלן: "עמלת מגייס").
22. בשנת 2011 גרין אושן פנתה לנאשם בבקשה שיסייע לה בגיוס משקיעים בתמורה לעמלת מגייס.
23. הנאשם גייס את חברת South Ferry להשקעה באמצעות גרין אושן, והחל מ-14 בנובמבר 2011, גרין אושן שילמה לחברת דראר שבבעלותו של הנאשם, עמלת מגייס אשר שולמה מעת לעת, בהתאם להסדר המפורט בסעיפים 20-21, כנגד חשבוניות ייעוץ.
24. בסמוך לאחר שהנאשם נבחר לכנסת ה-19, ב-22 בינואר 2013, הנאשם סיכם עם גרין אושן שתגמולים עתידיים מעמלת המגייס, לה הייתה דראר זכאית מגרין אושן, יועברו לאחיו שלמה דרעי.
25. בהתאם לסיכום שבין הנאשם לחברת גרין אושן, שלמה דרעי באמצעות חברת עו"ד שלמה דרעי בע"מ קיבל מגרין אושן החל מחודש אפריל 2013 ועד מאי 2015 את הסכומים הבאים (כולל מע"מ):
- א. בשנת 2013 – שלושה תשלומים, בסך כולל של 101,074 ש"ח.
- ב. בשנת 2014 – שלושה תשלומים, בסך כולל של 497,246 ש"ח.
- ג. בשנת 2015 – שני תשלומים, בסך כולל של 36,622 ש"ח.
26. הנאשם לא כלל את ההכנסה בסך 101,074 ש"ח כמפורט בסעיף 25 לעיל בדוח השנתי של דראר לשנת 2013, ללא הצדק סביר.
27. הנאשם, בלא סיבה מספקת, לא ניהל פנקסי חשבונות ולא הגיש את דוחות דראר לרשויות המס לשנים 2014-2015, ובכך נמנע מלדווח בפני פקיד השומה על הכנסה בסך 533,868 ש"ח כמפורט בסעיף 25 לעיל לשנים אלו.

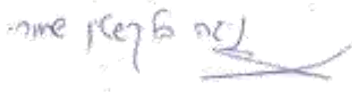
ב. הוראות החיקוק

28. דוח וידיעות לא נכונים ללא הצדק סביר – עבירה אחת לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה.
29. אי הגשת דו"ח – שתי עבירות לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה.
30. אי ניהול פנקסי חשבונות – שתי עבירות לפי סעיף 216(5) לפקודת מס הכנסה.

רשימת עדי התביעה תוגש לבית המשפט הנכבד במידת הצורך.

איתי שהם, עו"ד
סגן בכיר
בפרקליטות מחוז תל אביב
(מיסוי וכלכלה)

נגה בליקשטיין שחורי, עו"ד
סגנית בכירה
בפרקליטות מחוז תל אביב
(מיסוי וכלכלה)

ירון גולומב, עו"ד
ראש תחום
בפרקליטות מחוז תל אביב
(מיסוי וכלכלה)

פ-18-93

פל"א 178916/2015

חקר 189800105

תל אביב, היום כ"ב בטבת התשפ"ב, 26 בדצמבר 2021.

נספח ע/4

**”העתק התגובה מטעם היועמ”ש
בעתירה נגד הסדר הטיעון, כפי
שהוגשה ביום 6.1.2022**

עמ' 75

התנועה למען איכות השלטון בישראל
ע"י עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ואח'
מרח' יפו 208 ירושלים ת.ד. 36054, 9136001
טל': 02-5000073 פקס: 02-5000076
כתובת דוא"ל: mqg@mqg.org.il

ה ע ו ת ר ת

נ ג ד

1. היועץ המשפטי לממשלה
2. פרקליט המדינה
ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים
טל': 073-3925345; פקס: 02-6467011

3. ח"כ אריה מכלוף דרעי
ע"י עוה"ד נבות תל צור
ממגדל ב.ס.ר. 4, רחוב מצדה 7, בני ברק
טל': 03-7177700 פקס: 03-7177711

ה מ ש י ב י ם

תגובה מקדמית מטעם המדינה

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 29.12.21 ולארכה בת יום שהתבקשה ביום 5.1.22, מתכבדים המשיבים 1 – 2 (להלן: **המדינה**) להגיש תגובה מקדמית לעתירה ולבקשה לצו ביניים מטעמם.

2. עניינה של העתירה דן בטענות העותרת נגד עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה, לפיה לאור הודעתו של המשיב 3 (להלן: **ח"כ דרעי**), כי בכוונתו לפרוש מתפקידו כחבר כנסת בכנסת הנוכחית, לא תטען המדינה בערכאה הדיונית בה מתנהל עניינו של ח"כ דרעי, בית המשפט השלום בירושלים (ת"פ 56231-12-21) (להלן: **ההליך הפלילי**), בעניין השאלה האם דבק קלון במעשיו של ח"כ דרעי, וזאת משלל טעמים שפורטו בעתירה. כן מבקשת העותרת כי הסדר הטיעון, אשר נחתם עם ח"כ דרעי, יותנה בדרישה כי יוטל על ח"כ דרעי קלון וכי המדינה תשוב בה מהסדר הטיעון שנחתם עימו, בשל העדר דרישה להטלת עליו קלון במסגרת הסדר הטיעון. עוד מבקשת העותרת כי יפורסמו הנימוקים שעמדו בבסיס ההחלטה להתקשר עם ח"כ דרעי בהסדר טיעון, שאינו כולל דרישה להטלת קלון. סעד מבוקש זה, לטענת העותרת, מתבסס על הנחיית פרקליט המדינה 8.1, המורה לפרט בתיק הפרקליטות נימוקי הסדר טיעון הכרוך ברגישות ציבורית מיוחדת, וכן לפרוש בפני בית המשפט את מערכת השיקולים שהובילה להסכמת התביעה לעונש המוצע במסגרת הסדר הטיעון.
כן מבקשת העותרת לקיים דיון דחוף בעתירה, ולהורות על מתן צו ביניים, כך שעד להכרעה בעתירה יימנע בית המשפט הדין בהליך הפלילי, אליו הוגש הסדר הטיעון, מלדון בתיק.

כבר בראשית הדברים נציין, כי עניינה של עתירה זו נסוב בעיקרו על השאלה האם מערכת אכיפת החוק והערכאה הדיונית בהליך פלילי יכולות, צריכות ומחויבות להידרש לשאלת הקלון שדבק במעשיו של מי שהורשע ושאינו מכהן כנבחר ציבור בעת הזו. היינו, האם יש חובה לקיים את הדיון בשאלת הקלון מקום שהדיון הפך לתיאורטי, לפחות בעת הזו, והוא אינו בעל משמעות מעשית קונקרטי. עמדת המדינה היא שלא רק שאין חובה שכזו, אלא שטיעון תיאורטי בשאלת הקלון אינו תואם את הוראת חוק יסוד: הכנסת ואת מגמת פסיקת בית המשפט הנכבד.

בתוך כך נציין שלושה דברים:

א. נוכח הודעתו של ח"כ דרעי ליועץ המשפטי לממשלה בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת, בהתאם לאמור בסעיף 4 להסדר הטיעון, לא ייטען בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית הדנה בהליך הפלילי.

בהקשר זה יש להפריד בין שני היבטים: הראשון, הוא עמדתו המהותית של היועץ המשפטי לממשלה ביחס לשאלה האם דבק קלון במעשים המיוחסים לח"כ דרעי; השני, הוא השאלה האם בנסיבות העניין יש מקום לקיים דיון תיאורטי בעת הזו בפני **הערכאה הדיונית** הדנה בתיק הפלילי בעניינו של ח"כ דרעי.

ויובהר: עמדתו המהותית של היועץ המשפטי לממשלה ביחס לשאלה האם דבק קלון במעשים המיוחסים לח"כ דרעי אינה חלק מהסדר הטיעון שהתגבש. היועץ המשפטי לממשלה הודיע, כי אין בכוונתו לטעון לעניין הקלון בפני **הערכאה הדיונית**, בשל הודעת ח"כ דרעי על התפטרותו והפיכת עניין הקלון ללא אקטואלי בעת הזו. כמובן, שעמדתו של היועץ המשפטי לממשלה ביחס לשאלה האם דבק קלון במעשיו של ח"כ דרעי אינה חלק מההסכמות שהתקבלו. הודעת היועץ המשפטי לממשלה, לפיה לא יטען לקלון בפני הערכאה הדיונית, נוכח הפיכת הסוגיה ללא מעשית, לעת הזו, כמובן שאין בה כדי ללמד דבר לגבי עמדתו לגופו של עניין הקלון.

ב. על האמור לעיל נוסיף את הברור - ככל שח"כ דרעי לא יתפטר מהכנסת, היועץ המשפטי לממשלה יטען בפני הערכאה הדיונית לעניין הקלון, והכול בשים לב למעשים המיוחסים לח"כ דרעי ולנסיבות רלוונטיות נוספות הנוגעות לעניינו. כמו כן, ככל שבהמשך הדרך יעלה צורך משפטי ומעשי כי המדינה תטען לעניין הקלון בפני ערכאה אחרת, ברור כי כך יעשה. זאת בשים לב להוראות חוק יסוד: הכנסת, וכן לפסיקת בית משפט נכבד זה, לפיה קביעת קלון אינה עניין ערטילאי, אלא כפופה להקשר ולנסיבות קונקרטיים, וכן להכרעה מעשית הנדרשת בנקודת זמן מסוימת שבה היא מתקבלת.

ג. ביסודה של עמדת היועץ המשפטי לממשלה ניצבת הפרוצדורה הסטטוטורית, הקובעת כי הדיון בשאלה האם בהרשעת נאשם דבק קלון מתבצעת ככלל בפני הערכאה הדיונית של בית משפט הדין בפלילים במקרה בו הנאשם מכהן כנבחר ציבור. מתוך כך הבהיר היועץ המשפטי לממשלה, וכאמור בין אם היה נחתם הסדר טיעון ובין אם לאו, כי בנסיבות העניין ובשים לב להוראות חוק יסוד: הכנסת, בכפוף למימוש הודעתו של ח"כ דרעי כי יתפטר מהכנסת עובר לדיון בהליך הפלילי בעניינו, הרי שככלל אין לטעון לעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית, אלא לטעון לעניין ככל שיתעורר בהמשך צורך מעשי.

4. על רקע האמור, עמדת המדינה היא כי דין העתירה להידחות, בהעדר עילה למתן מי מן הסעדים המבוקשים על-ידי העותרת, שמשמעותם היא התערבות בהחלטות היועץ המשפטי לממשלה בעניינו של ח"כ דרעי. זאת גם על רקע ההלכה הידועה בדבר היקף הביקורת השיפוטית המצומצם הנוהג בעניין החלטות כגון דא.

5. לצד זאת יוזכר, כי כידוע, למערכת אכיפת החוק, ובפרט לעומד בראשה, הוא היועץ המשפטי לממשלה, מסור שיקול דעת רחב ביחס לניהול הליכים פליליים, והיקף ההתערבות השיפוטית, כפועל יוצא מכך, הוא מצומצם עד מאוד (ראו למשל בג"ץ 1689/02 נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נ(4) 425, 428-429 (13.11.96); בג"ץ 3425/94 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה, נ(4) 1, 10 (21.8.96)).

בית משפט נכבד זה חזר ופסק, פעם אחר פעם, כי לגורמי התביעה והחקירה מוקנה שיקול דעת רחב מאוד בנוגע לניהול ההליך הפלילי, על כל שלביו, ובהתאם לכך מרחב ההתערבות השיפוטית בשיקול דעתם של גורמי התביעה בסוגיות אלה הוא צר מאוד, ושמור למקרים יוצאי דופן וחריגים ביותר, בהם נמצאה חריגה קיצונית ממתחם הסבירות:

"עשרות, אם לא מאות פעמים, נאמר בפסיקתו של בית משפט זה, כי נקודת המוצא היא, שלתביעה מסור שיקול דעת מקצועי רחב בסוגיות שונות הנוגעות להליך הפלילי על כל שלביו, החל מהחקירה, דרך הגשת כתב האישום וכלה בשלב הערעור. התערבות בשיקול דעת הרשויות תיעשה במשורה ובמקרים חריגים ונדירים בלבד, כאשר ההחלטה הנדונה לוקה בחוסר סבירות קיצונית"

(דברי כבוד השופט י' עמית בפסק הדין בבג"ץ 8814/18 שלו נ' מדינת ישראל - פרקליטות מחוז תל אביב, פסקה 8 (27.1.19)).

6. הדברים נכונים כמובן גם לשלב של הסדר טיעון. בהתאם להלכה הפסוקה, נתון ליועץ המשפטי לממשלה שיקול דעת רחב גם באשר לאופן ניהול שלב זה, ולא בכדי; הרי עובר לגיבוש הסדר טיעון נדרש היועץ המשפטי לממשלה להביא בחשבון שיקולים שונים ומורכבים ולאזנם, ובכלל זאת שיקולים הנוגעים לדיות הראיות, לסיכונים ולסיכויים בהליך הפלילי, ככל שיתקיים משפט.

7. לעמדת המדינה, העתירה דנן אינה מבססת פגם משפטי בשיקול הדעת המקצועי והרחב של התביעה, ובראשה היועץ המשפטי לממשלה, ועל כן מדובר בעתירה נעדרת עילה, אשר בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על דחייתה על הסף, הכל כפי שיפורט להלן.

8. אשר לבקשה לצו ביניים תטען המדינה, כי שעה שדין העתירה להידחות על הסף בהעדר עילה, ממילא אין מקום למתן צו ביניים כמבוקש. זאת, על רקע סיכויי העתירה הנמוכים, כפי שיפורט להלן, ובפרט נוכח ההתערבות המצומצמת בהחלטות היועץ המשפטי לממשלה בניהול הליך פלילי, על כל שלביו.

בצד זאת, יבקשו המשיבים כי ככל שבית המשפט הנכבד לא יורה על דחיית העתירה על הסף ללא דיון, ייקבע הדיון בעתירה דנן בהקדם האפשרי לפי יומנו של בית המשפט הנכבד, ובמידת האפשר לפני יום 18.1.22, מועד הדיון הקבוע לפני בית משפט השלום בירושלים. זאת בשים לב למהות התיק, וכן לכך שרצוי לקיים את הדיון טרם חילופי היועץ המשפטי לממשלה בסוף ינואר 2021. זאת, שכן ככל שיהא צורך בהגשת הודעות ותגובות נוספות בהליך בעקבות דיון בית המשפט הנכבד בעתירה, יידרש היועץ הבא ללימוד התיק מראשיתו, והדבר עלול לגרום לעיכוב משמעותי בניהול ההליך הפלילי וכן בהליך זה.

9. כעת, יוצג בתמצית הרקע הנדרש לעניין, ובכלל זה עיקרי ההליכים בעניינו של ח"כ דרעי. לאחר מכן, תובא עמדת המשיבים במענה לעתירה.

רקע

10. על רקע עברו הפלילי של ח"כ דרעי הוגשו בעבר מספר עתירות נגד מינויו לתפקידי שר בממשלה.

כך, ביום 5.5.15 הוגשה עתירה נגד חוקיות מינויו של ח"כ דרעי כשר על רקע הרשעותיו הפליליות. בית המשפט הנכבד (כב' השופטים חיות, מלצר ופוגלמן) דחה את העתירה (בג"ץ 3095/15 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל** (13.8.15)). עתירה לקיום דיון נוסף בפסק הדין נדחתה בהחלטתו של כב' השופט הנדל (דנג"ץ 5806/15 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל** (28.10.15)).

ביום 10.1.16 הוגשה עתירה נגד החלטת הממשלה למנות את ח"כ דרעי לתפקיד שר הפנים (בג"ץ 232/16 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל** (8.5.16)); בית המשפט הנכבד (כב' השופטים ג'ובראן ודנציגר נגד דעתו החולקת של כב' השופט הנדל) דחה את העתירה. עתירה לקיום דיון נוסף בפסק דין זה נדחתה אף היא, בהחלטתו של כב' השופט פוגלמן (דנג"ץ 4145/16 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל** (7.8.16)).

ביום 14.6.17 הוגשה עתירה נוספת, אשר במסגרתה התבקש בית המשפט הנכבד להורות על העברתו של ח"כ דרעי מכהונתו כשר בממשלה, לנוכח חקירה פלילית המתקיימת בעניינו. בתום דיון שהתקיים בעתירה, הודיע בא-כוח העותרת באותו ההליך, בהמלצתו של בית המשפט הנכבד, כי הוא אינו עומד על העתירה, והיא נמחקה (בג"ץ 4839/17 **תנועת אומ"ץ נ' ראש ממשלת ישראל** (5.6.18)).

11. להלן נעמוד בתמצית, על עיקרי ההליכים בעניינו של ח"כ דרעי הנוגעים להסדר הטיעון נושא העתירה שבכותרת.

12. תחילתם של ההליכים בהחלטתו של היועץ המשפטי לממשלה מיום 31.3.16 על פתיחה בחקירה פלילית נגד ח"כ דרעי, שהיה בשעתו שר בממשלת ישראל ה-34, שכיחנה אז. המדובר היה בחקירה מסועפת ומורכבת, בחשדות, בין היתר, לעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים והלבנת הון במספר פרשות שונות ונפרדות.
13. החקירה בוצעה במשותף על-ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרה ועל-ידי מחלקת החקירות ברשות המסים, וננקטו במסגרתה פעולות חקירה רבות. בכלל זה, נגבו עשרות רבות של עדויות מעדים שונים המעורבים ונתפסו אלפי מסמכים וכן חומרי מחשב רבים. פעולות חקירה אלו נדרשו לשם ירידה לעומקם של החומרים שנתפסו, שהיו בחלקם בעלי היבטים חשבונאיים וכלכליים, אשר בדיקתם דורשת, מטבע הדברים, מומחיות.
14. החקירה התנהלה בליווי של פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה) (להלן: **פרקליטות מיסוי וכלכלה**) והתקיימו ישיבות עדכון עתיות, בין היתר, בראשות פרקליט המדינה דאז והיועץ המשפטי לממשלה.
15. במסגרת החקירה נחקר ח"כ דרעי באזהרה במועדים שונים ואלה הם: 14.6.17, 5.6.17, 29.5.17, 8.8.17, 11.9.17, 18.1.18, 5.2.18, 22.2.18, 6.3.18, 26.3.18, 6.6.19, 13.6.19. חקירות אלה נמשכו מספר שעות בכל פעם.
16. ביום 21.11.18, עם סיום החקירה, העבירו היחידות החוקרות במשטרה וברשות המיסים את תיק החקירה בעניינו של ח"כ דרעי לפרקליטות מיסוי וכלכלה, שליוותה את החקירה משלביה הראשונים, כאמור לעיל. המלצת היחידות החוקרות שהועברה יחד עם ממצאי החקירה, לא כללה התייחסות לעבירות שוחד שבהן ח"כ דרעי נחשד מלכתחילה. יחד עם זאת, ההמלצה הייתה כי כן נמצא כי קיימת תשתית ראייתית מספקת להוכחת ביצוע עבירות מרמה והפרת אמונים, עבירות מס בסכומים משמעותיים, הלבנת הון, שיבוש מהלכי משפט ומסירת תצהיר כוזב (שבועת שקר) למבקר המדינה וליו"ר הכנסת, בנוגע לנכסיו והכנסותיו של ח"כ דרעי.
17. לאחר קבלת החומרים ולמידתם, שלחה פרקליטות מיסוי וכלכלה ליחידות החוקרות בקשות לביצוע השלמות חקירה מסוימות, ובהמשך לאלה החלה בגיבוש חוות דעתה בעניין.
18. בד בבד, ביום 11.2.19 הגישה העותרת בהליך שבכותרת עתירה לבית המשפט הנכבד, בג"ץ 1081/19 **התנועה לאיכות השלטון נ' פרקליט המדינה** (אר"ש 20.3.19) (להלן: **העתירה הראשונה**), בדרישה כי תתקבל החלטה בשאלה אם יוגש כתב אישום נגד ח"כ דרעי, שכאמור לעיל היה שר באותה העת, טרם הבחירות לכנסת ה-21 שהיו קבועות ליום 9.4.19.
- ביום 13.3.19 הוגשה תגובת המדינה לעתירה הראשונה, בה נטען בתמצית כי אין עילה להתערבות שיפוטית בסוגיה שעלתה במסגרת העתירה, בין היתר, בהינתן כך שהמדובר בחקירה מסועפת ומורכבת, העוסקת בשורה של פרשות שונות ונפרדות, תוך שרשויות האכיפה פועלות בעניין בשקידה סבירה וראויה.

ביום 20.3.19 ניתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד המורה על דחיית העתירה הראשונה, תוך שנקבע, בין היתר, כי "דין העתירה להידחות על הסף, בהיעדר עילה להתערבות באופן בו מנהלים המשיבים את ההליך הפלילי ובקצב התקדמותם." (פסקה 6 לפסק הדין שלעיל).

19. ביום 30.7.19, לאחר בחינת חומר הראיות שנאסף ובחינת חוות דעתה של פרקליטות מיסוי וכלכלה, שהונחה לפני פרקליט המדינה דאז, מצא פרקליט המדינה דאז להמליץ ליועץ המשפטי לממשלה להגיש כתב אישום נגד ח"כ דרעי בגין ביצוע עבירות מס, עבירות הלבנת הון ומסירת תצהיר כוזב, בכפוף לשימוע.

20. **היינו, המצב הראייתי בתיק ותמונת החשדות כלפי ח"כ דרעי השתנתה עד מאוד, וכבר באותו שלב לא דובר עוד בעבירות שחיתות שלטונית רחבות היקף.**

בהמשך, קיים היועץ המשפטי לממשלה סדרה של ישיבות לצורך לימוד כלל החומרים ובחינת העניין. בתוך כך, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, הוכנו מספר מסמכים משלימים על-ידי גורמי התביעה, לצורך ליבון וחיודוד הסוגיות שהתעוררו. אגב דיונים אלו אף חל שינוי מסוים בעמדות גורמי התביעה ביחס להמלצותיהם המקוריות בנוגע לחלק מהפרשות והאירועים.

21. ביום 29.12.20 הוגשה עתירה נוספת בעניין לבית המשפט הנכבד, בג"ץ 9172/20 **התנועה לטוהר המידות נ' היועץ המשפטי לממשלה** (אר"ש 24.1.21), במסגרתה שבה והתבקשה המדינה לקבל הכרעה בשאלה האם יוגש כתב אישום נגד ח"כ דרעי (להלן: **העתירה השנייה**).

22. ביום 8.1.21, הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי הגיע להחלטה בתיק החקירה בעניינו של ח"כ דרעי. במסגרת החלטתו סקר היועץ המשפטי לממשלה את עיקרי הליך החקירה, החשדות שיוחסו לח"כ דרעי, ההמלצות שהונחו לפניו וכן את הליך העבודה והתייעצות שקיים עובר לקבלת החלטתו, כפי שאלו פורטו לעיל. כמו כן עמד היועץ המשפטי לממשלה, בתמצית, על הבסיס הראייתי שהוביל לשקילת העמדתו לדין של ח"כ דרעי וזימונו לשימוע, בגין ביצוע מספר עבירות מס, ובה בעת, צוין גם כי לא נמצא בסיס ראיתי מספק להעמדה לדין פלילי בגין ביצוע של עבירות אחרות מתחום טוהר המידות, הלבנת הון, וכן מסירת דיווח כוזב ותצהיר כוזב.

צילום הודעת היועץ המשפטי לממשלה מיום 8.1.21 מצורף ומסומן **מש/1**.

23. יחד עם החלטתו האמורה, נשלחה לבא כוחו של ח"כ דרעי, הודעה בדבר שקילת העמדתו של ח"כ דרעי לדין פלילי והזמנה לשימוע, במסגרתה פורטו החשדות המיוחסים לח"כ דרעי. כתב החשדות התייחס לשלושה אירועים שונים עליהם נעמוד בתמצית:

על פי האירוע הראשון, שכונה "עסקת גבעת שאול", ח"כ דרעי ואשתו רכשו בשנת 2010, באמצעות נאמן, חלק ממגרש מקרקעין בגבעת שאול, תמורת סכום של מיליון דולר, יחד עם קבוצת רוכשים,

במטרה לפעול לבניית שלושה מבני מגורים על אותו המגרש ובמגרשים סמוכים לו. בהמשך לכך, במהלך שנת 2013 סיכם ח"כ דרעי על מכירת מלוא זכויותיו וזכויות אשתו במגרש, לרבות זכויותיהם העתידיות בבניין שיוקם, וכן חלקם בקבוצת הרכישה, לאחיו, שלמה דרעי, תמורת סכום של 1.6 מיליון דולר, ששווים באותם העת היה כ-5.95 מיליון ₪. חרף האמור, במסגרת חוזה המכירה שנערך בין הצדדים וכן בדיווח שנמסר לרשויות המס, נמסרו פרטים כוזבים ביודעין בנוגע לעסקה, לצורך הפחתת חבות המס הנובעת מביצוע העסקה. כך, נמסר תיאור כוזב ביחס לנכס הנמכר, מצב הבנייה במגרש, למועדי העסקה ולסכום העסקה. במסגרת הדיווח הכוזב נכתב כי שווי המכירה הוא רק 4.25 מיליון ₪. סכום זה הוא סכום הפחות ב-1.75 מיליון ₪ מסכום העסקה האמיתי שנחתם בין הצדדים. לאור דיווח כוזב זה, הופחת שלא כדין מס רכישה בסך של כ-355 אלף ₪ ומס השבח הופחת שלא כדין בסך כ-350 אלף ₪.

בגין חשדות אלו, נמסר לח"כ דרעי, כי נשקלת העמדתו לדין בעבירות שונות לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963 (להלן: **חוק מיסוי מקרקעין**), שעניינן מסירת דיווחים כוזבים, הכנת מסמכים כוזבים והתחמקות מתשלום מס.

על פי האירוע השני, קרן פיננסית להשקעות בארצות הברית בשם "גרין אושן", פנתה אל ח"כ דרעי בשנת 2011 בבקשה שיסייע לה בגיוס משקיעים בתמורה לקבלת עמלה. ח"כ דרעי אכן גייס עבור חברת "גרין אושן" משקיעה בשם חברת South Ferry, ובתמורה לכך, חברת "גרין אושן" שילמה לחברה שבבעלותו של ח"כ דרעי עמלת מגייס שהועברה לו בסכומים שונים מעת לעת. סמוך לאחר שנבחר בתחילת שנת 2013 לכנסת, סיכם ח"כ דרעי עם חברת "גרין אושן" כי תשלומים עתידיים שח"כ דרעי זכאי להם, יועברו לחברה שבבעלות אחיו, שלמה דרעי. בהתאם לכך, בין החודשים אפריל 2013 עד מאי 2015, הועברו מחברת "גרין אושן" לחברה שבבעלות אחיו של ח"כ דרעי, שלמה דרעי, סכום של 634,942 ₪ כולל מע"מ. על פי המתואר, הכנסות אלו של ח"כ דרעי לא דווחו לפקיד שומה כמתחייב בדין וגם לא שולם בגינן מס הכנסה כנדרש.

בגין חשדות אלו, נמסר לח"כ דרעי, כי נשקלת העמדתו לדין בעבירות שונות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: **פקודת מס הכנסה**), שעניינן השמטת הכנסה, מרמה ותחבולה, והכנת פנקסי חשבונות כוזבים.

על פי האירוע השלישי, בין השנים 2011 – 2012 נתן ח"כ דרעי שירותי יעוץ ושיווק לצורך הקמת בית קברות פרטי לחברה בשם "תחנות". בגין שירותי ייעוץ אלו קיבל ח"כ דרעי תשלום בסכום כולל של 280 אלף ₪, תוך שסכום של 180 אלף ₪ הועברו לו בדרך עקיפה באמצעות תרומה לעמותה בשם כרמי העיר, שהיו"ר שלה, יהודה אזרד, הוא מקורב של ח"כ דרעי, וסכום של 100 אלף ₪ נוספים שולמו לח"כ דרעי באמצעות שיק פרטי שנמסר לו. הכנסות אלו לא דווחו על ידי ח"כ דרעי לפקיד השומה, והושמטו מהדוח השנתי בכוונה להתחמק מתשלום מס.

בגין חשדות אלו, נמסר לח"כ דרעי, כי נשקלת העמדתו לדין בעבירות שונות לפי פקודת מס הכנסה.

צילום הודעה בדבר שקילת העמדה לדין והמנה לשימוע מצורף ומסומן מש/2.

24. בחזרה להשתלשלות ההליכים, ביום 15.1.21 הוגשה תגובת המדינה בעתירה השנייה, במסגרתה נמסר כי לאור הודעת היועץ המשפטי לממשלה על הכרעתו כאמור לעיל, העתירה התייתרה ודינה להימחק. ביום 24.1.21, ניתן פסק דינו של בית המשפט הנכבד בעתירה השנייה, בו נקבע כי לאור הודעת היועץ המשפטי לממשלה, העתירה התייתרה ויש להורות על מחיקתה.

25. ביום 24.2.21 התקיים בפני היועץ המשפטי לממשלה שימוע בעל פה, במסגרתו העלה בא כוחו של ח"כ דרעי את טענותיו, זאת בהמשך לטענות בכתב שנשלחו מטעמו עובר לשימוע. כמו כן, לאחר השימוע, העביר בא כוחו של ח"כ דרעי טיעון נוסף ומשלים בכתב.

26. לאחר בחינת הטענות שעלו בהליך השימוע, סברו גורמי התביעה כי הליך השימוע הביא לחידוד קשיים ומורכבות מסוימת, ביחס לחלק מהסוגיות. ברם, אף בשים לב לקשיים אלה, ואף שאינם מבוטלים, עדיין קיים סיכוי סביר להרשעת ח"כ דרעי ביחס לשלושת האירועים שנזכרו לעיל.

27. בהמשך לכך, לאחר השלמת הליכי השימוע ובחינת הטענות שעלו בו, החל שיח מול בא כוחו של ח"כ דרעי, שבסיומו הגיעו הצדדים להסכמה על הסדר טיעון, אשר נחתם בין הצדדים ביום 23.12.21, כמפורט להלן.

28. על פי הסדר הטיעון, ח"כ דרעי יודה במיחוס לו בכתב האישום שעליו הוסכם, והמתייחס לאירועים הראשון והשני בלבד שנסקרו לעיל, כך שהצדדים יעתרו לבית המשפט בהליך הפלילי להרשעתו בעבירה של סיוע לאחר לעריכת הצהרה למיסוי מקרקעין, שלא צוינה בה תמורת העסקה המלאה, שתי עבירות של אי הגשת דו"ח לפי פקודת מס הכנסה, שתי עבירות של אי ניהול פנקסי חשבונות לפי פקודת מס הכנסה ועבירה אחת של מסירת דו"ח וידיעה לא נכונה בהעדר הצדק סביר לפי פקודת מס הכנסה.

על בסיס כך, יבקשו הצדדים להטיל על מר דרעי עונש של 12 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים, והתנאי שלא יבצע עבירה לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח, מכירה ורכישה) או פקודת מס הכנסה, וכן תשלום קנס כספי בסך 180 אלף ₪ או שנת מאסר בפועל תמורתו, שישולם בתשלומים לפי שיקול דעתו של בית המשפט בהליך הפלילי.

כמו כן, במסגרת ההסדר הוסבר לח"כ דרעי, כמקובל, כי בית המשפט הדין בהליך הפלילי רשאי שלא לקבל את ההסדר ולגזור עליו כל עונש אחר לפי שיקול דעתו. כן הובהר, כי במקרה כזה, תהיה המאשימה רשאית לבחון את עמדתה באשר לעונש מחדש, אם יוגש ערעור בעניין, ולא תהיה מחויבת להגן על הסדר הטיעון בפני ערכאת הערעור, ככל שיוגש.

29. כמו כן, בסעיף 4 להסדר הטיעון נרשמה הבהרתו של היועץ המשפטי לממשלה לפיה נוכח הודעתו של ח"כ דרעי בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת, אין בכוונת היועץ המשפטי לממשלה לטעון בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית, היא הערכאה הדנה בהליך פלילי – בית המשפט השלום בירושלים.

כמפורט בפתח הדברים, הבהרה זו, אשר הופיעה בסעיף 4 להסדר, משקפת את עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה לפיה אין מקום לטעון לעניין הקלון בעת הזו בנושא תיאורטי שאינו מעשי. במישור המהותי, ככל שיעלה בהמשך צורך משפטי מעשי לטעון לגופו של עניין הקלון, כך יעשה. זאת, בשים לב למעשים המיוחדים לח"כ דרעי ובשים לב לנסיבות שונות הנוגעות לעניינו והמשיפיעות על כשירותו לבצע תפקיד ציבורי כזה או אחר שבו יבקש, ככל שיבקש, לכהן.

30. למען הסדר הטוב, הגם שהעתירה אינה מעלה טענות לגופו של הסדר הטיעון ועיקר הטענות העולות בה למעשה נוגעות לעמדת היועץ המשפטי לממשלה בקשר לסוגיית הקלון בהליך פלילי, נציין בקצרה, כי השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה בדבר הסדר הטיעון עם ח"כ דרעי הם שיקולים מקצועיים, ענייניים ורלוונטיים.

מטבע הדברים, שעה שההליך הפלילי בעניינו של ח"כ דרעי עודנו תלוי ועומד, לא ניתן לפרוס את הטעמים המלאים עליהם בוסס הסדר הטיעון בתגובה זו בהרחבה ובפרוטרוט, וכאמור, הדבר אף לא נדרש, לאור מיקוד הטענות בעתירה בסוגיית הקלון.

יחד עם זאת, יצוין בתמצית, כי ההחלטה על הגעה להסדר התקבלה בראי השיקולים העיקריים הבאים; הצמצום המשמעותי שחל ביחס להיקף החשדות והאירועים שיוחסו לח"כ דרעי בין שלב ראשית החקירה לבין החשדות כפי שהתגבשו בסופו של ההליך, ולגביהן נמצא בסיס ראיתי לשקילת העמדה לדין; חלוף הזמן מתחילת הליכי החקירה ועד לקבלת הכרעה בדבר העמדה לדין פלילי; קשיים מסוימים, שהתחדדו ביחס לחלק מהתשתית הראייתית, כפי שאלו עלו בהליך השימוע; ועריכת בחינה מחודשת ונוספת בדבר סיכויי ההרשעה ביחס לחשדות שיוחסו לח"כ דרעי בכתב החשדות. כמו כן יצוין כי לנוכח העובדה כי העבירות בהן הואשם בסופו של יום ח"כ דרעי הן עבירות לפי חוק מיסוי מקרקעין ופקודת מס הכנסה שנעברו לכאורה כאירועים נקודתיים וחד פעמיים, להבדיל מעבירות המעידות על כוונה מתמשכת לביצוען, כמו גם נכונו של ח"כ דרעי להודות בביצוע העבירות בהליך הפלילי, תוך חסכון זמן שיפוטי וכן לקיחת אחריות על המעשים, והחלטתו להתפטר מהכנסת, היוו אף הם שיקולים בעלי משקל משמעותי בהחלטה על הגעה להסדר הטיעון.

לאחר בחינת הדברים על ידי הגורמים הרלוונטיים, בראשם היועץ המשפטי לממשלה, סברו גורמי התביעה כי בנסיבות אלו הסדר הטיעון שגובש עם ח"כ דרעי מקיים איזון ראוי בין כלל האינטרסים הגלומים בסוגיה, על רקע הסיכונים האינהרנטיים ובהתחשב במכלול השיקולים, כמפורט לעיל.

31. בהתאם לאמור, ביום 26.12.21 הוגש כתב האישום נגד ח"כ דרעי לבית המשפט השלום בירושלים, וכן הוגשה הודעה על הסדר הטיעון בין הצדדים, בה נכללה בקשה לקבוע את התיק לדיון לצורך הצגת ההסדר לפני בית המשפט הדין בהליך הפלילי.

32. כאמור לעיל, דיון בבקשה לאישור הסדר הטיעון נקבע ליום 18.1.22 בפני בית משפט השלום בירושלים.

33. עמדת המדינה היא כי דין העתירה להידחות, בהיעדר כל עילה להתערבותו של בית משפט נכבד זה בהחלטת רשויות התביעה בכל הנוגע להליך הפלילי בעניינו של ח"כ דרעי.

34. טענתה העיקרית של העותרת בעתירה נסמכת על הוראות סעיף 42א לחוק יסוד: הכנסת (להלן: **חוק יסוד הכנסת**). סעיף זה קובע כי:

"חבר הכנסת שהורשע בפסק דין סופי בעבירה פלילית, וקבע בית המשפט, ביוזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, , תיפסק חברותו בכנסת ביום שפסק הדין נעשה סופי, ואין נפקא מינה אם העבירה נעברה בזמן שהיה חבר אותה הכנסת, חבר כנסת קודמת או לפני שהיה לחבר כנסת"

35. העותרת טוענת, כי הודעתו של היועץ המשפטי לממשלה לפיה, על רקע הודעתו של ח"כ דרעי בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת, שלא לטעון לסוגיית הקלון בהליך הפלילי, היא עמדה בלתי סבירה, העוקפת באופן בלתי ראוי את החובה הקבועה בבסיס הוראות סעיף 42א לחוק יסוד הכנסת.

36. לעמדת המדינה, שוגה העותרת באופן קריאתה את מצב הדברים העובדתי בנוגע להסדר הטיעון, זאת הן ביחס לפסקה 4 המופיעה בהסדר שנחתם בין הצדדים והן ביחס לטענותיה בנוגע לחובה הקיימת לשיטתה לדון בסוגיית הקלון בנסיבות העניין.

37. כפי המצוין בפסקה 4 להסכם, נרשמה הודעתו של ח"כ דרעי בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת.

בנסיבות אלו, ככל שאכן יודיע ח"כ דרעי על התפטרותו כנדרש בסעיף 40 לחוק יסוד הכנסת, עובר למועד הדיון בהליך הפלילי, והתפטרותו תיכנס עד אז לתוקף, בהתאם להוראות סעיף 41 לחוק יסוד הכנסת, הרי שבמועד הדיון בהליך הפלילי לא יחול סעיף 42א לחוק יסוד הכנסת שלעיל, המקנה סמכות ייחודית לערכאה הדיונית בהליך פלילי לדון בשאלת הקלון. משעה שתיכנס התפטרותו של ח"כ דרעי לתוקף, הפסקת חברותו בכנסת של ח"כ דרעי לפי סעיף 42א לחוק יסוד הכנסת, לא תהיה אקטואלית עוד באותה עת.

על כן, **בכפוף לאמור לעיל**, ואך בשל הפיכת הסוגיה ללא אקטואלית, הובהר על ידי היועץ המשפטי לממשלה כי לא יטען בעניין הקלון בפני **הערכאה הדיונית**, שהיא הערכאה הדנה בהליך פלילי – בית המשפט השלום בירושלים.

כאמור, ככל שח"כ דרעי לא יתפטר מהכנסת עד למועד הדיון במשפטו הפלילי, וסוגיית הקלון תהיה רלוונטית, תובא עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה בעניין הקלון לפני הערכאה הדיונית, כמצוות המחוקק, בהתאם לאמות המידה שגובשו בפסיקה, ובשים לב לחומרה היחסית של המעשים שמיוחסים לח"כ דרעי וליתר הנסיבות הרלוונטיות.

ודוק, בניגוד לנטען בעתירה, לא רק שלא עלה בידי העותרת לבסס את טענתה כי עמדתו זאת של היועץ המשפטי לממשלה נגועה "בעיוות מהותי" או "חוסר סבירות קיצוני" כנדרש, אלא עמדת היועץ המשפטי לממשלה עולה בקנה אחד עם לשון החוק ועם פסיקתו של בית משפט נכבד זה, בכל הנוגע למועד ולעיתוי המתאים לדיון בסוגיית הקלון הנובעת מהרשעה בביצוע עבירה פלילית, וההלכה היא כי קביעת קלון אינה עניין ערטילאי, אלא כפופה להקשר ולנסיבות, וכן להכרעה קונקרטיה מעשית הנדרשת בנקודת זמן מסוימת.

במסגרת פסק דינו של כב' השופט א' לוי בבג"ץ 5961/07 פלוני נ' פרקליט המדינה (23.9.07) (להלן: **עניין קצב**), קבע בית המשפט בכל הנוגע לבחינת הצורך בהכרעה בסוגיית הקלון כי (פסקה 31 לפסק דינו של כב' השופט א' לוי):

"[...]קביעת הקלון אינה עניין ערטילאי. אין היא דבר שבעקרון. היא אינה נערכת בחלל ריק, ולעולם כפופה להקשר ולנסיבות. אין זו הצהרה כללית, אשר כוחה יפה לכל עניין ומטרה. השלכותיה ממוקדות. תכליתה קונקרטית. וקודם שתכלית זו מתקיימת, אין כל משמעות לעיסוק בשאלת הקלון."

(ההדגשות הוספו – הח.מ.)

בהמשך, מטעים בית המשפט בעניין **קצב** כי מושג הקלון נגזר מנסיבות העניין וההקשר הקונקרטי והפרטני הנדרש להכרעה באותה נקודת הזמן. או אז, יש גם לשקלל בתוך ההכרעה את התפיסה הנורמטיבית הרווחת באותה העת בנוגע למעשים - 'רוחות השעה' (ר' פסקאות 32 – 33 לפסק דינו של כב' השופט א' לוי).

לאור זאת, קובע בית המשפט הנכבד בעניין **קצב** כדלקמן (פסקה 34 לפסק דינו של כב' השופט א' לוי):

"הנה כי כן, החלטה בעניין הקלון אל לה להקדים את זמנה. עליה להתקבל במועד בו היא רלוונטית, ובאופן שיעלה בקנה אחד עם תכליתה – בחינת הכשירות המוסרית למילוי של תפקיד קונקרטי בעת נתונה. לעניננו ברור, אפוא, כי לא בכל פסק-דין בפלילים – וחד הוא אם ניתן בתום ניהולו של משפט או שיסודו בהסדר טיעון, ראוי כי ימצא ביטוי לשאלת הקלון. יהא זה אך באותם מקרים, בהם נודעת לקיומו של קלון השלכה מיידית, למשל כאשר המורשע מצוי בעיצומה של כהונה בתפקיד שקלון הוא מחסום לו, או כשעומד הוא ערב אותה כהונה, או כשקלון מאיים לשלול מידי זכויות שונות, כמו בענינם של תנאי הפרישה. אחרת, לא זו בלבד שלא תהא משמעות להחלטתו של בית-המשפט, אלא שלגישתי, לא יהא לאותה החלטה תוקף מחייב."

(ההדגשות הוספו – הח.מ.)

39. בהתאם לאמור, בכפוף למימוש הודעתו של ח"כ דרעי על התפטרותו מהכנסת, הרי שבמועד הדיון בהסדר הטיעון לא יהיה מר דרעי חבר כנסת.

כך, ממילא לא יעמוד באותה נקודת זמן בפני היועץ המשפטי לממשלה תפקיד רלוונטי, אשר ביחס אליו היה נדרש לטעון לעניין הכשירות המוסרית של ח"כ דרעי לאותו תפקיד. בהקשר זה יצוין עוד, כי בשיחה בין ב"כ של ח"כ דרעי לבין נציג היועץ המשפטי לממשלה, ציין הראשון, כי בכוונתו של ח"כ דרעי לוותר על הטבות הפרישה המגיעות לחבר כנסת שפרש, ולפיכך אף בהקשר זה, וככל שכוונתו זו תמומש, נעדרת הבקשה לקביעת קלון כל נפקות מעשית.

40. יוצא אפוא, כי אין כל עילה משפטית להתערבות בהחלטתו של היועץ המשפטי לממשלה, שלא לטעון בעניין סוגיית הקלון בהליך הפלילי. זאת, בכפוף לכך שעובר למועד הדיון יודיע ח"כ דרעי על התפטרותו מהכנסת כנדרש בחוק ועד אז, התפטרות זאת תיכנס לתוקף.

כאמור לעיל, או אז, ממילא יתייחר הצורך להידרש להוראות סעיף 42 לחוק יסוד הכנסת, בדבר הפסקת כהונתו של חבר כנסת בגין הרשעתו בפלילים בעבירה שיש עמה קלון, שכן במקרה כזה, ח"כ דרעי לא יהא חבר כנסת יותר ולא יתקיים התנאי הנדרש שעניינו – **למילוי של תפקיד קונקרטי בעת נתונה**.

41. יתירה מכך, משעה שיתפטר חבר הכנסת דרעי, הסמכות לדון בשאלת הקלון אינה נתונה עוד לערכאה הדיונית הדנה בהליך הפלילי.

בהקשר זה נפנה גם לגזר הדין שניתן בהליך פ 4021/05 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' סדן ואח'** (15.11.06), שם קבע בית המשפט המחוזי בחיפה, בהקשר דומה, כי שעה שחלק מהנאשמים באותו הליך הודיעו על התפטרותם מתפקידם כחברי מועצה, מתייחר הצורך לדון בסוגיית הקלון לאחר הרשעתם. וכך בלשון פסק הדין:

"הנה כי משהתפטרו חברי המועצה מכהונתם לאחר הרשעתם ובטרם גזרתי את דינם, אין יותר תחולה לסעיפים 120(8) וסעיף 120א' לפקודת העיריות שכאמור דינם בפסלות והפסקת כהונתם של חברי מועצה מכהנים. במילים אחרות, במועד גזירת הדין, לא ניצבים בפניי נאשמים שהם חברי מועצה. **התפטרותם של אותם נאשמים, פוטר אותי מן הצורך ומן החובה לקבוע האם יש קלון בעבירות בהן הרשעתי אותם, כמצוות סעיף 120א'.** סעיף זה בא להסדיר מקרים בהם חברי מועצה שהורשעו בעבירות פליליות ממשיכים לכהן כחברי מועצה גם לאחר ההרשעה. באותם מקרים, הסעיף מחייב את בית המשפט הגוזר את דינם של אותם חברי מועצה שממשיכים לכהן, לקבוע אם יש קלון בעבירות בהן הורשעו. שכן, אם קבע בית המשפט שאכן דבק קלון באותן עבירות, כהונתם של חברי המועצה צריכה להיפסל לפי סעיף 120(8). משהתפטרו הנאשמים מחברותם במועצה, אין כאמור תחולה לגביהם, לסעיפים 120(8) ו-120א לפקודת העיריות ומשמעות הדבר, כי לא רק שלא מוטלת על ביהמ"ש חובה לפסוק לעניין הקלון, אלא שאין לו גם סמכות לדון, בשאלת הקלון, לפי סעיפים אלו."

(ההדגשה הוספה – הח.מ.)

42. למען הסר ספק יובהר, כי ככל שעד למועד הדיון בהליך הפלילי, לא יתפטר ח"כ דרעי מהכנסת באופן הנדרש על פי הדין, הרי שלעמדת היועץ המשפטי לממשלה, או אז, אכן תהיה רלוונטיות לסוגיית הקלון בהקשר של סעיף 42 לחוק יסוד הכנסת, ועמדתו בעניין תובא בפני בית המשפט בהליך הפלילי.

43. בכל הנוגע לטענות העותרת כי הימנעות כעת, לדון בסוגיית הקלון במסגרת ההליך הפלילי, משמעותה כי יהיה באפשרותו של ח"כ דרעי, לשוב ולכהן כבר במסגרת הכנסת הבאה כחבר כנסת, ואולי אף כשר בממשלה, תשיב המדינה בתמצית כדלקמן.

44. באשר לאפשרותו של ח"כ דרעי לשוב ולכהן כבר במסגרת הכנסת הבאה כחבר כנסת יוסבר, כי אם בית המשפט השלום בהליך הפלילי יאמץ את הסדר הטיעון, כך שח"כ דרעי יורשע בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום ויושתו עליו העונשים להם עותרים הצדדים, ובנוסף לכך, גם אם ייקבע על ידי בית המשפט השלום בהליך הפלילי כי יש במעשים בהם יורשע ח"כ דרעי קלון, הרי שלא יהא בכך כדי למנוע בעד ח"כ דרעי לפי סעיף 6(א) לחוק יסוד הכנסת, להציג את מועמדתו ברשימת מועמדים להיבחר לכנסת הבאה, בהינתן כך שהעונש במסגרת הסדר הטיעון אינו כולל ריצוי מאסר בפועל לתקופה העולה על שלושה חודשים (ר' פסקאות 13 – 22 לפסק דינו של הנשיא א' גרוניס בבג"ץ 3997/14 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר החוץ ואח' (להלן: עניין הנגבי)). לכן, בניגוד לנטען על-ידי העותרת, אין בהימנעות מלטעון בהליך הפלילי בסוגיית הקלון, אם אכן עד אז יתפטר ח"כ דרעי מתפקידו, כדי להקנות לח"כ דרעי אפשרות, מבחינה סטטוטורית, לשוב ולכהן כחבר כנסת בעתיד, שכן כאמור לעיל, אפשרות זו תעמוד לו ממילא, בהתאם להוראות הדין וההלכה הפסוקה.

45. ביחס לאפשרותו של ח"כ דרעי להתמנות בעתיד לתפקיד שר בממשלה, תטען המדינה, כי אם בעתיד תעלה האפשרות מינוי של ח"כ דרעי כשר בממשלה, הרי שממילא יהיה על מינוי זה לעמוד בתנאי הכשירות הקבועים בדין. או אז, אם תסבור העותרת או כל גורם אחר כי תנאים אלו אינם מתקיימים, תעמוד לה האפשרות לנקוט בהליכים המתאימים בעניין בהתאם לנסיבות (ר' עניין הנגבי לעיל). עם זאת, בעת הנוכחית, המדובר בסוגיה תיאורטית שאין צורך להידרש לה אגב הכרעה בעתירה דנן.

46. טענה נוספת שמעלה העותרת היא, כי הימנעותו של היועץ המשפטי לממשלה בנסיבות העניין לדון בהליך הפלילי בסוגיית הקלון, משליכה על ההסדר בכללותו, באופן שהופך את הסדר הטיעון כולו לבלתי סביר, כך שיש להורות על ביטולו.

לעמדת המדינה, גם בטיעון זה העותרת אינה דקה פורתא ושוגה בהבנתה את מצב הדברים, שכן, כידוע **סוגיית הקלון היא סוגיה נפרדת מהסדר הטיעון**, ומהיות הסוגיות נפרדות הרי שלא ניתן לגזור מסוגיית הקלון קביעות לגבי הסדר הטיעון גופו, כפי שמבקשת העותרת לעשות. יובהר כי סעיף 4 שלעיל אמנם מצוי במסמך הסדר הטיעון, אולם לשונו הברורה מלמדת כי הוא איננו חלק הימנו, אינו נגזר מהאמור בהסדר ואינו משליך על ההסדר גופו. במסגרת הסעיף מובהר כי ככל שאכן יתפטר ח"כ דרעי מהכנסת, לא יטען היועץ המשפטי לממשלה בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית.

הא ותו לאו. בהקשר זה יוער עוד, כי מעת שהודיע ח"כ דרעי על החלטתו להתפטר מהכנסת הרי שסוגיית הקלון אינה רלוונטית עוד וממילא לא ניתן לראות בסוגיה זו כחלק מהסדר הטיעון שנחתם עימו.

היטיב לתאר את הדברים כבוד השופט א' לוי בפסקה 35 לחוות דעתו בעניין **קצב**:

"שאלת הקלון לא ראוי כי תשמש נושא למשא-ומתן בין התביעה לבין הנאשם. **היא לא תוכל להיות חלק מהסדר טיעון**, כשם שאין להלום אפשרות כי תובע יסכים להגביל בכל דרך אחרת את שיקול-דעתו באשר לה, בתמורה לויתור כזה או אחר מצד הנאשם. קביעה זו שואבת מן ההבדל המהותי שבין מושג הקלון לבין יסודותיו של ההליך הפלילי, והכוונה היא להרשעה ולענישה שבעקבותיה. אותם יסודות מבוססים על רציונלים שונים בתכלית מזה של הקלון, ומצויים על כן במישורים נפרדים במובהק."

(ההדגשות הוספו – הח.מ.)

47. המדינה תטען, כי למעט טיעון כללי ולקוני בפסקה 253 לעתירתה בדבר הסדר הטיעון, העותרת אינה מניחה כל תשתית ראייתית ומשפטית, אף לא ברמה מינימלית, המצדיקה התערבות שיפוטית בהחלטת רשויות התביעה בהגעה להסדר הטיעון עם ח"כ דרעי. בפרט שעל פי ההלכה הפסוקה, בעניינים כגון דא, נתון לרשויות התביעה שיקול דעת נרחב ביותר. כך שב ופסק בית המשפט הנכבד זה גם לעניין היקף ההתערבות בהסדרי טיעון.

ראו, למשל, פסק דינו של כב' השופט אלון בעניין **קצב**:

"שיקול הדעת לעניין עריכת הסדר הטיעון ותנאיו מסור כל כולו לתביעה. [...]"

הביקורת השיפוטית של בית משפט זה לעניין החלטות מסוג אלה של התביעה לא תיעשה אלא במשורה קמוצה ביותר ורק במקרים נדירים בקיצוניותם"

עוד ראו לעניין זה את דברי הנשיאה ד' ביניש (כתוארה דאז) גם בעניין **קצב**:

"בית-משפט זה אינו מעמיד עצמו במקום גורמי התביעה ואין הוא שוקל מה היה מחליט אילו הוא היה בעל הסמכות, משל היה 'יועץ משפטי-על'. בהתחשב בכל אלה, אין חולק כי העיקרון המנחה הינו כי התערבותו של בית-משפט זה בהחלטות היועץ המשפטי לממשלה וגורמי הפרקליטות בנוגע לניהול חקירה ולהעמדה לדין פלילי - ובכלל זה החלטות בנוגע לעריכת הסדרי טיעון וקביעת פרטיהם של הסדרים אלה - הינה מצומצמת ביותר."

ראו גם פסק הדין בע"פ 1958/98 **פלוגי נ' מדינת ישראל** פ"ד נו(1) 577, שם ניתחה כב' השופטת ביניש (כתוארה דאז) את הסוגיה. בפסק דין זה נקבע כי האינטרס הציבורי, במובנו הרחב, מצדיק עידוד הגעה להסדרי טיעון. ראו גם בג"ץ 3036/10 **אחיה נגר ואח' נ' פרקליטות המדינה (מחוז תל אביב)**, תק-על(4)2010, 951, 957 (2010):

"על רשויות התביעה לבחון האם הסדר הטיעון עולה בקנה אחד עם טובת הציבור ובחינת האינטרס הציבורי תעשה על ידי "איזון ראוי בין מידת ההקלה לה יזכה הנאשם במסגרת הסדר הטיעון לבין התועלת הציבורית שתצמח מכך" (ראו: עניין פלונית, לעיל, בפסקה 7 לפסק דינה של הנשיאה א' ביניש). במסגרת אותו איזון, על הפרקליטות ליתן את הדעת, בין היתר, לסיכויי ההרשעה, הקשיים הראייתיים הקיימים בתיק, קשיים הנובעים מניהולו של המשפט כגון: ריבוי עדים או העדת נפגעי עבירה, והאפשרות לחסוך בזמן שיפוטי (ראו: עניין פלונית, לעיל, בפסקה 7 לפסק דינה של הנשיאה ד' ביניש, וראו גם: עניין פלוני, לעיל, בעמ' 607). כמו כן, על הפרקליטות ליתן את הדעת לחסרונותיו של הסדר הטיעון עימם נמנים, בין היתר: האפשרות לפגיעה באכיפת החוק, סוג העבירה וחומרתה, נסיבות ביצועה ואינטרס הציבור במיצוי הדין עם הנאשם והענשתו (ראו: עניין פלונית, לעיל, בפסקה 7 לפסק דינה של הנשיאה ד' ביניש)".

כן נפנה לבג"ץ 2925/19 נגר נ' פרקליטות מחוז צפון, (24.6.2019), בפרט לפסקאות 7 – 8 לפסק הדין בכל הנוגע להסדרי טיעון.

לעניין בחינת הדברים מחדש וביצוע הערכה מחודשת של עמדת הצד שכנגד במסגרת המגעים להסדר, נפנה גם לדבריו של כבוד המשנה לנשיאה ריבלין בעניין קצב:

"יש לשוב ולהדגיש כי בתהליך של שימוע, ולמעשה גם בתהליך של משא-ומתן להסדר טיעון, אין זה אלא טבעי שתיערך בחינה מחדש של סוגיית דיות הראיות ושל השאלה – מה היא הליבה של התיק. תהליך השימוע או המשא-ומתן הוא תהליך של ליבון, עימות, חשיפה (ולו חלקית) של הקלפים. ניתן לצפות כי בתהליך כזה, כל צד מבצע הערכה מחודשת של עמדת הצד שכנגד ושל עמדתו-שלו, ובפרט של סיכויי ההרשעה והזיכוי. זהו תהליך של "חשבון נפש משפטי". לכן גם, השאלה מה היא ליבת המעשים העברייניים עשויה היא עצמה להיבחן מחדש בסופו של תהליך השימוע. כך, למשל, עשויה התביעה לסבור בעקבות שימוע או משא-ומתן להסדר טיעון, כי הראיות שבידיה חלשות יותר מכפי שחשבה, או כי הקרקע מתחת לאישומים מסוימים הזדעזעה-משהו. לא בהכרח משמעות הדבר היא שלא נותר עוד סיכוי סביר להרשעה בחלק מן העבירות ואף בכולן. משמעות הדבר עשויה להיות רק כי התיק גבולי יותר משנראה היה מלכתחילה, או כי השתנתה ההערכה לגבי הסיכוי להוכחת האשמה בעבירות השונות, כך שבחלקן הוא מצוי ברף הנמוך שעדיין מקיים את מבחן הסיכוי הסביר להרשעה".

לבסוף נפנה לפסק דינו של בית המשפט הנכבד שניתן לאחרונה, ביום 30.11.21, בבג"ץ 6363/21 פלוני נ' פרקליטות מחוז צפון – פלילי, שם שב בית המשפט הנכבד וקבע כי: "החלטות גורמי התביעה לעניין עריכת הסדרי טיעון נתונות לשיקול דעתם המקצועי. בית משפט זה לא יתערב בהחלטות מעין אלו, אלא במקרים חריגים ונדירים שבהם ההחלטה לוקה בפגם מהותי שאינו עולה בקנה אחד עם עקרונות המשפט המינהלי"; וכן לפסק דינו של בית המשפט הנכבד שניתן לפני מספר ימים בעניין הסדר הטיעון שנחתם עם ח"כ חיים כץ, בג"ץ 8311/21 משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח' (26.12.21) (להלן: עניין כץ).

48. אם כן, לאור השיקולים המקצועיים והענייניים, העומדים בבסיס ההחלטה להגיע עם ח"כ דרעי להסדר טיעון, ומשלא עלה בידה של העותרת להניח תשתית ממנה ניתן להסיק אחרת, זאת אף לא ברמה מינימלית, הרי לעמדת המדינה, לא נפל במקרה דנן כל פגם או טעות, וודאי לא "עיוות מהותי" או "חוסר סבירות קיצוני" המצדיק התערבות של בית המשפט הנכבד בשיקול דעתה המקצועי של המדינה ובפרט של היועץ המשפטי לממשלה, בהתאם לפסיקת בית המשפט הנכבד.

49. עוד טוענת העותרת, כי קיים "פער" בלתי מוסבר בין עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה בסוגיית הקלון כפי שהוצגה בעניין כץ, שם לאחר הרשעתו של ח"כ כץ במסגרת הסדר טיעון שנחתם בין הצדדים, הציג היועץ המשפטי לממשלה בהליך הפלילי את עמדתו בסוגיית הקלון וטען שבנסיבות העניין של ח"כ כץ אין להטיל עליו קלון, לבין עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה במקרה דנן.

תחילה יובהר, כי בהעלאת טיעון זה, העותרת כלל אינה טורחת להסביר מדוע דומה הנדון לראיה, בהינתן שהמדובר בשני מקרים עם תשתית עובדתית שונה, נסיבות שונות, הרשעות בעבירות שונות וכיוצא בזאת. מכל מקום, יובהר, בניגוד לטענת העותרת, לא קיים כל "פער" בין עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה בעניין כץ, לבין המקרה דנן. ההפך הוא הנכון. בעניין כץ, בהיותו חבר כנסת מכהן, הרי שהדיון בסוגיית הקלון במסגרת ההליך הפלילי לפי סעיף 42 לחוק יסוד הכנסת היה אקטואלי. לעומת זאת, לאור כוונתו של ח"כ דרעי להודיע על התפטרות מהכנסת, כך שהתפטרותו זו עתידה להיכנס לתוקף עובר למועד הדיון בהליך הפלילי, הופך הדיון בסוגיית הקלון לפי סעיף 42 לחוק יסוד הכנסת, לדיון תיאורטי ובלתי רלוונטי. נשוב ונדגיש, כי אם עד מועד הדיון בהליך פלילי, לא יפעל ח"כ דרעי בהתאם להודעתו, ואם עובר למועד הדיון לא תיכנס לתוקפה התפטרותו מהכנסת בהתאם לחוק, או אז, יציג היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בסוגיית הקלון במסגרת ההליך הפלילי.

50. למעלה מן הנדרש לאור כל האמור לעיל, וכפי שהוצג בפתח הדברים, נדגיש כי ליועץ המשפטי לממשלה ולרשויות התביעה מסור שיקול דעת רחב ביחס לניהול הליכים פליליים, וכפועל יוצא מכך היקף ההתערבות השיפוטית בכגון דא הוא מצומצם עד מאד. דברים אלו נכונים בפרט מקום שמטרתם של הסעדים המבוקשים היא התערבות בהליך פלילי תלוי ועומד כבעניינינו (בג"ץ 4267/17 התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה (24.7.17); כן השוו: בג"ץ 7323/08 התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה (28.8.08)).

ראו גם האמור בפסק הדין בבג"ץ 1398/04 איתי בן חורין נ' רשמת העמותות (פורסם בנבו, 19.1.06):

"אכן, רק במקרים נדירים, שבהם עולה כי החלטת היועץ המשפטי לוקה בחוסר סבירות קיצוני או בעיוות מהותי, עשוי בית-המשפט להתערב בהחלטות מסוג זה (בג"ץ 935/89 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מד(2) 485, 523; בג"ץ 5675/04 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, מני מזוז, תק-על 2004(3) 1550). נטייה זו גוברת כאשר היועץ המשפטי לממשלה הגיע לכלל מסקנה כי הראיות המצויות אינן מספיקות להגשת כתב-אישום. "רשויות התביעה קנו ידע, מקצועיות וניסיון רב, וחזקה עליהן כי תעשינה כמיטבן להעמיד לדין את מי שראוי כי יועמד לדין ושלא להעמיד לדין את מי שאין הוא ראוי כי יעמוד לדין. מרחב שיקול-הדעת של הפרקליטות, בעיקר בנושא זה, הינו מרחב רב, ובית-המשפט לא יתערב בהחלטתה

אלא במקרים שבהם חרְגה בְּיָתֵר ממינתחם שיקול-הדעת אשר ניתן לה" (בג"ץ 4736/98 מעריב הוצאת מודיעין בע"מ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נד(1) 659).

כן ראו פסק הדין בעניין גנור הנ"ל, בעמ' 10-11 :

"...החלטה כזו תתקבל רק אם משתכנעים אנו כי ההחלטה לוקה בטעות ברורה, בולטת וקיצונית...בית משפט זה אינו הופך במהלך הדיון בעתירה למעין "יועץ משפטי-על", הבודק תחת היועץ המשפטי לממשלה ובמקומו אם חומר החקירה מצדיק הגשת כתב אישום אם לאו. מכאן אף ברורה עמדתנו, כי בית משפט זה אינו נוטה - בגדר עתירה המוגשת לו בעניין כגון דא - להעביר תחת שבט ביקורתו כל ראייה המצויה בתיק החקירה כאילו ניהל הוא את החקירה, בוודאי אינו עורך בדיקה ברמה שבה יעשה זאת שופט שלפניו מתנהל משפט פלילי..."

(ההדגשות הוספו – הח.מ.)

51. הלכה זו בדבר צמצום ההתערבות במקרים קיצוניים ביותר יפה גם לגבי החלטה בדבר החלטת היועץ המשפטי לממשלה בסוגיית הטיעון בעניין הקלון, במסגרת הליך פלילי תלוי ועומד, המצויה בבסיס סמכות רשויות התביעה, ובפרט העומד בראשן, היועץ המשפטי לממשלה.

יצוין כי כל האמור לעיל נכתב למעלה מן הצורך, שכן כפי שהוסבר לעיל, במקרה דנן מדובר בהחלטה סבירה ומתבקשת, העולה בקנה אחד עם הוראות הדין וההלכה הפסוקה ולכן ממילא לא מתקיימת הצדקה להתערבות בשיקול דעתם של גורמי התביעה ובראשם במקרה זה, היועץ המשפטי לממשלה.

52. בטרם סיום, תתייחס המדינה בקצרה להלן, לשתי טענות נוספות שמעלה העותרת בעתירתה.

האחת, טענת העותרת לפיה על היועץ המשפטי לממשלה לפרסם לציבור את נימוקיו בנוגע להגעה להסדר הטיעון, זאת בהתבסס על הנחיית פרקליט המדינה 8.1 העוסקת בהנחיות לעריכת הסדר טיעון. מבלי להתייחס לגופה של טענה זו, הרי שעיקרי שיקולי היועץ המשפטי לממשלה בהקשר זה פורטו לעיל והדיון בטענה זו ממילא התייתר.

השנייה, שהחלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא לטעון בעניין סוגיית הקלון בהליך הפלילי, תאפשר לח"כ דרעי ליהנות מהטבות להם זכאי חבר כנסת לשעבר, כגון נסיעה בתחבורה ציבורית, השתתפות בהוצאות אינטרנט, טלפון וזכאות לעיתון, זאת לפי החלטת ועדת הכספים של הכנסת גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (חברי הכנסת ושאייריהם), התש"ל – 1969 (להלן: **החלטת ועדת הכספים**).

תחילה נציין, כפי העולה ממכתבי מיצוי ההליכים שצרפה העותרת לעתירתה, כי בפנייתה ליועץ המשפטי לממשלה עובר להגשת העתירה (נספחים ע/5 ו- ע/9), טענה זו כלל לא נזכרה או עמדה בצורה כלשהי בבסיס טענותיה כלפי עמדתו של היועץ המשפטי לממשלה. המדובר בטענות העולות לראשונה במסגרת העתירה כאן. די בכך, כדי להורות על דחיית הטענות, כפי שנקבע אך לאחרונה בעניין בג"ץ 8849/21 אבו שאהין נ' שר הפנים (27.12.21) בפסקה 5 לפסק הדין :

”עיון בבקשת המבקשת לויתור על אזרחותה מיום 28.11.2021 מגלה כי מדובר בבקשה לאקונית שכלל לא פורטו בה שלל הנימוקים המועלים בעתירתה כעת. בנסיבות אלה, לא ניתן לומר כי העותרת יצאה ידי חובתה למצות את ההליכים מול הרשות המינהלית הרלוונטיות, וגם בכך יש כדי להביא לדחיית עתירתה על הסף”.

מעבר לכך נשוב ונציין, כי במסגרת שיחה עם נציג היועץ המשפטי לממשלה מסר ב”כ של ח”כ דרעי, כי בכוונת האחרון לוותר על ההטבות הכספיות הנתונות לח”כ לשעבר. לכן, ככל שתמומש הכוונה האמורה, הרי שגם טענה זו מתייתרת, ואין צורך לטעון לגופה בעת הזו.

53. אשר לבקשה לצו ביניים תטען המדינה, כי שעה שדין העתירה להידחות בהעדר עילה, ממילא אין מקום למתן צו ביניים כמבוקש. זאת, נוכח כל אשר פורט לעיל, המשליך על סיכויי העתירה, ובפרט נוכח ההלכה הפסוקה בדבר צמצום בהתערבות בהחלטות היועץ המשפטי לממשלה בנוגע לניהול הליכים פליליים.

סיכום

54. על יסוד כלל המפורט לעיל, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על דחיית העתירה על הסף ולחלופין לגופה, מחמת העדר עילה, תוך חיוב העותרת בהוצאות משפט כדין.

55. **ככל שבית המשפט הנכבד לא יורה על דחיית העתירה על הסף ללא דיון, תבקש המדינה כי הדיון בעתירה דנן יקבע בהקדם האפשרי לפי יומנו של בית המשפט הנכבד, ובמידת האפשר לפני יום 18.1.22, מועד הדיון הקבוע לפני בית משפט השלום בירושלים.**

זאת בשים לב למהות התיק, וכן לכך שרצוי לקיים את הדיון טרם חילופי היועץ המשפטי לממשלה בסוף ינואר 2021, שכן ככל שיהא צורך בהגשת הודעות ותגובות נוספות בהליך בעקבות דיון בית המשפט בעתירה, יידרש היועץ הבא ללימוד התיק מראשיתו והדבר עלול לגרום לעיכוב משמעותי בניהול ההליך הפלילי וכן בהליך זה.

היום, ד' בשבט תשפ”ב, 06 בינואר 2022.

רנאד עיד

סגן בכיר א' במחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

נטע אורן

ממונה על ענייני בג"צים
בפרקליטות המדינה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	צילום הודעת היועץ המשפטי לממשלה מיום 8.1.21	3
2	צילום הודעה בדבר שקילת העמדה לדין והזמנה לשימוע	9

נספח 1

צילום הודעת היועץ המשפטי לממשלה מיום 8.1.21

עמ' 3

ה'יוקף המסמטי לממשלה

ירושלים, ביד טבת תשפ"א
08 ינואר 2021
מס' מסמך: 004-19-2021-0000000

החלפת התיק החקירה בו נחקר שר המגורים אריה (מכלוף) דרעי בחשוד

א. סתח דבר:

1. החלטה זו עוסקת במטבאי ותיק החקירה במסגרתו נחקר בחשוד שר המגורים אריה (מכלוף) דרעי (להלן: השר דרעי). החלטה אנומד על החלטתי בתמצית, בהמשך אפרט את השתלשלות העניינים בסיפול בתיקים, ולאחר מכן אפרט את החלטתי.

2. אסתח בהדמשת שלשת דברים:

הראשון: לא נמצא במיש ראיתי להסחת החשד המשמעותי - אשר עמד בסיוד החקירה - לביצוע עבירות של שחיתות שלמונית על ידי השר דרעי.

השני: החלטתי בשת הזו מטמחה שאני שוקל להעמיד לדין את השר דרעי. טרים חתקבלה החלטה סופית בדבר.

השלישי: החלטה זו אינה פורסת את מלוא התמונה האובוזונית השלח מתיק החקירה, או את מכלול הטמאים חניצבים בבסיסת. זאת מן הטעם הכרור כי תרומת התמונה השוכדתית בשת הזו, מעבר למפורט, עלולה לפגם בחליך השימוע ובחליך הפלילי, ככל שיתפחל.

ב. חליך החקירה במינת מטמאית במקליסות המדינית:

3. בשלחי שנת 2015 חתקבל במערכת אכיפת החוק מידע חקשוד לשר דרעי, אשר הצביע על מי החשד על הצברות סוכסי כסף מטמטותיים טאגשי עסקים למשפחת דרעי, בדרכים שעות, חלקן קודם לתודונו למעילות פוליטית בינואר 2013 וחלקן לאחר שתחל לכתן כחבר כנסת. בהתאם לכך, ולאחר חליך בדיקה מקדימה, במחליך שנת 2016, קיבלתי את המלנת ראש אגף חקירות ומדיעין כבושטרת ישראל דאגו זאת המלנת פרקליט המדינת דאגו, לפתוח בחקירה פלילית בחשוד לביצוע עבירות מתרשם השחיתות השלמונית. בסוך כך, במחליך שנת 2017 חתל שלב נוסף בחקירה, כשיחוף רשות המישים, אשר במחלכו גם נחקר אשר דרעי בחשוד.

היוקד הטקסטי לממשלה

החקירה נחלה בידי היחידה הארצית לחקירות הונאה במשטרת ישראל, במיקומו של מפקדו לשעבר, ותג-ליצב כודש ברטור, ובשיחותיו משרד פקיד שונתה חקירות תל-אביב ברשות המיסים, תחת הנחלתו של פקיד השונתה מר דודר זמאל.

4. תחשד הראשוני שעמד בסיס החקירה היה לכך שחשד דרעי ביצע עבירות של שוחד, פרסות והפרת אמנים וחלבת וון. במהלך שנת 2017, מכה ממציאים שעל חקירתו, התפתחה החקירה גם לבחינת חשדות לביצוע עבירות מס העבירות של הגנחה כוזבת לרשות. זאת בזן מספר אירועים שאלו עיקרם, על פי החשד: העברות כספיות כסומים של פצות אלפי ש"ח, שהועברו לשר דרעי מאנשי עסקים שונים; הסמנת כספי מונגן למערכת תבוקאית ללא דיווח; עסקאות למכירת מגרשים במלאת אשר דרעי בשכונת גבעת שאול עכירושלים וכשכונת הר עמאל שבגבעת ואב, רכישת מגרש במרשב סנטוסה; הגנחה של חשד דרעי ליושב ראש הכנסת ולמבקר המדינה; זיווחים חסרים בהגנחות הון לרשות המס ועוד.

3. במסגרת החקירה, אשר ממוכה מספר שנים, בוצעו פעולות חקירה רבות. בתוך כך נחקרו מספר חשודים ובבלט חשד דרעי, אחיו ומקורבים אליהם, וכן נחקרו עשרות רבות של עדים, חלקם בתחיל, מרשו מתקיי חקירות, ונתפסו פצות כספיות רלוונטיות. כן התקיימו במהלך החקירה מספר רב של ישיבות עבודה משותפות בראשות פרקליט המדינה ובראשותו, ובחשתתפות בכירי משרד המשפטים, ראש אגף חקירות ומדיניות, מפקד יאחיה המצטנים על החקירה ברשות המיסים, במסגרתן אישורני את כיווני החקירה, זאת פעולות החקירה המותנות שבוצעו.

6. עם סיום החקירה, בתחש טבמבר 2018, העבירו משטרת ישראל ורשות המיסים את מכלול החומר שנספף ליוזי צוות הפרקליטים המלווה את החקירה בפרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה). כן נרצו משטרת ישראל ורשות המיסים את עמדתן ביחס לממצאים, ולפיה לא התגבשה תשתית ראיותית לחובת עיקר עבירות השחיתות השלטונית אשר יוחסו לשר דרעי לבתחילה. יחד עם זאת, מסרו משטרת ישראל ורשות המיסים כי קיימת תשתית ראיותית מספקת לחובתה ביצוע עבירת פרסות וחפרת אמנים, וכן לביצוע עבירות מס כסומים משמעותיים, הלבנת הון, שיבוש מחלכי משפט ומסירת תנחזיר כוזב (שכונת שקר) למבקר המדינה ולקיר הכנסת כמגע לכסיו ולתכנותיו. עוד מסרו משטרת ישראל ורשות המיסים כי התגבשה לשיטתן תשתית ראיותית נד אחיו של חשד דרעי, עייד שלמה דרעי, המשמש כיום בתפקיד יו"ר עמותת בקקיל, לחובתה ביצוע עבירות מס כסומים משמעותיים, וכן כי התגבשה תשתית ראיותית לחובתה ביצוע עבירות חלבת הון ועבירות מס על ידי חשודים נוספים.

ה'יוקז המשפטי לממשלה

7. מחומר תראיות שטאסף בחקירה עלה, בתמצית, חשד כי במהלך השנים 2010 - 2013, בתקופות הסמוכות לחזרתו לחיים הפרלטיים, אשר דרעי הרבה להתנהל במסגרת פעילותו העסקית והאישית באמצעות כסף מזומן, וזאת, על פי רוב, באמצעות המערכת החוץ בנקאית. מתוך כך, פעילותו העסקית מנשחה באמצעות מקורביו ואנשי אמנו, תוך שיחשך דרעי מרחיק עצמו מחיכרים, ומדוח כוב לרשימת המדינה השונות.

8. לאחר העברת מכלול חומר החקירה לידי פרקליטות מחוז תל אביב (מסיוי וכלכלה), הולח פרקליטת המחוז דאו, המשנה לפרקליט המדינה דחיום, בני ליאת כן ארי, וזאת פרקליטים מטעמה בבחינת חומר תראיות וגיבוש חוות דעתם. מתוך כך לבנו סגניות שונות, עובדתיות ומשפטיות, היולות מחומר החקירה, בוצעו מספר השלמות חקירה בנושאים שהיו צורך לחודם, וכתבם עמדתם ביחס למשמעות המשפטית של הדברים.

9. בהם 31.7.2019, לאחר בחינת חומר תראיות שטאסף והיות חזית בנושא, מצא פרקליט המדינה דאו לקבל את עמדת פרקליטת המחוז דאו ובכירים נוספים מפרקליטות המדינה, ולחמולץ בניי לזיש כתב אישום נד אשר דרעי בגן עבירות מס, עבירות הלבנת הון וסחירת תוציר כחב למבקר המדינה ולירי תכנסת, על כי תגסוקים המפורטים בחינת חזית שהונח בגני. זאת בגן מספר אירועים כדלקמן: (א) מספר חקירות מוזמן משמעותיות שביצע חשד דרעי במערכת החוץ בנקאית. באמצעות שאים ממקורבו המלמדות על ביצוע עבירות של הלבנת הון לפי חוק איסור הלבנת הון. (ב) דיווח כוב לרשות המיסים של חשך דרעי אודות מכירת נכס מקרקעין בבבשת שאל לרעה המלמד על ביצוע עבירות מס לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבה ורכישת). (ג) דיווח כוב של חשך דרעי לרשות המיסים אודות מכירת נכס מקרקעין בוד ששאל המלמד על ביצוע עבירות מס לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבה ורכישת). (ד) חצנת מצב כוב לוועדת חקבלח לאגודה השינומית סנסוסה, והשמנת חוכס בסנסוסה מתוך תצרות החון לרשות המיסים, המלמדים על ביצוע עבירות קבלת דבר במרמה לפי חוק השמטין, העבירות מס לפי פקודת מס תכנסת. (ה) אי דיווח לרשות המיסים על תקבול מאת אדם בשם משה חבא וחברת אגד וסכום כסף מסף שהתקבל ממשה חבא, המלמדות על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס תכנסת. (ו) אי דיווח אודות תקבולים שהתקבלו בגין גיוס השקעה לתברת בשם יגרון אושין, המלמדות על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס תכנסת. (ז) מתן תוציר שקר למבקר המדינה וליחשב ראש תכנסת אודות נכסיו של חשך דרעי המלמד על עבירות של קבלת דבר במרמה לפי חוק השמטין. יחד עם זאת מצא פרקליט המדינה, בהמלצת פרקליטת המחוז דאו, שאין תשתית ראיתית לביאוס תחשך לביצוע עבירות המרמה וחפרת אמנוים על ידי חשך דרעי.

היוקד המסמכי למטעלה

ג. הליך העבודה בפני החלטה:

10. עם קבלת חומר חראיות ועמדתו של פרקליט המדינה דאג, בחגנו את הדברים, ומעקבות כך הפניתי שאלות תבחרו לצוות הפרקליטים המוסבל בתיק, אשר הביאו לכתיבת חוות בעת משלימה. לאחר בחינת משלימה של הדברים, קיימתי סדרה של ישיבות לצורך לימוד חומרי החקירה וחוות חריות ולצורך בחינתם. בישיבות שהתקיימו בפני השתתפו המטעח ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי, בני עמית טרדי; המטעח לפרקליט המדינה סוכיפה מלכילת), בני ליאת בן-ארי; פרקליט מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלת), מר יחזקאל תדמור; המוחתים.

11. במסגרת הדיונים בפני הוכט מסמכים משלימים שונים לבקשותי, אשר סייעו בליבון סוגיות שהתעוררו. בתוך כך, נוכח סוגיות שבחתימות ומשפטיים שהתחדדו בהם, והשתנתה עמדת צוות הפרקליטים המוסבל בתיק, ביחס לחלק מהאירועים, פני שחצננו בוטנו בחוות דעתם שנסמחו לפרקליט המדינה. כך ביחס לעבירת קבלת חוזר במרמה בענין אירוע ספקות ולעבירות חמס בענין אירוע הר שמואל, אשר לבחינת סבוז למתחלה כי יש במס ראיתי מסיק לחיכתם, במהלך הדיונים עמדתם הייתה כי אין זי ראיות לעשות כך. עד עלה במסגרת הדיונים בפני כי אף ביחס לאירועים חטיסנים, פלה מחלוקת בין משותפי הדיונים ביחס לריות חראיות ולאפשרות לחזיכה חלק מחוז ברף הנדרש במשפט פלילי, וביחס לחלקם ישנה תמימות דעים.

12. לטרי בחינת הדברים, וחלטהי לקבל את העבודה לפיה יש במס ראיתי לשקול להעמיד לדין את חטר דרעי, ולסגנו לשימוע, בגן חלק מהאירועים שעניינם עבירות מס, כמתאר בכתב החשדות, שיקרים כולקמן: (א) דיווח כוזב לרשות המיסים של חטר דרעי אודות מכירת וכס מקרקעין בבטת שאול לאחי המלמד על ביצוע עבירות מס לפי חוק מיסוי מקרקעין ושבוז ורכישות). (ז) אי דיווח לרשות המיסים על תקבול מאת אדם בשם משה חבא וחפרת אגד וסכום כסף נוסף שהתקבל משהו חבא, המלמדים על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס הכנסה (ג) אי דיווח אודות תקבולים שהתקבלו בגין גיוס משמחה לחברח בשם יגרין אשן". העלמות על ביצוע עבירות מס לפי פקודת מס הכנסה.

13. בו בוטן, לא נצאנו כי יש במס ראיתי מספק להעמיד לדין את חטר דרעי בגן האירועים חבאים: (א) ביחס לחטר לביצוע עבירות חלבנת והן בשל מספר הפקודות מוטמן משפטייות שביצע מקורביו של חטר דרעי במערכת החוף בנקאות, נמצא כי יש קושי ראיתי לחיכתת היסוד חנפטי המוגבר הקטע בעבירה זו ביחס לשד דרעי. ביחס לאפשרות ביחס לשד דרעי עבירות מס בגין מכלול חסרים המוטמן שהתגלה במסגרת החקירה, נמצא כי יש קושי ראיתי

היוקד המשפטי לממשלה

להוכיח כי סכום זה הופק מהכנסה החייבת במס. (ב) ביחס לחשד להצגת מצג כוזב לוועדת הקבלה לאגודה השיתופית ספסופה, נמצא כי יש קושי לבסס את רכיב המרמה הדרוש להוכחת העבירה; וביחס להשמטת הנכס בספסופה מתוך הצהרות ההון לרשות המיסים, בשל ראיות מסוימות התומכות בגרסתו של דרעי לפיו הרישום הפורמאלי של הנכס, שלא היה על שמו, אכן משקף את המצב העובדתי ביחס לבעלות בנכס לאשורו, התעורר קושי להוכיח את הרכיב הנפשי הדרוש להתגבשות העבירה. (ג) ביחס לחשד לדיווח כוזב של השר דרעי לרשות המיסים אודות מכירת נכס מקרקעין בהר שמואל, נמצא כי יש קושי ראייתי להוכיח, ביחס לדרעי, את התגבשות הרכיב העובדתי ואת הרכיב הנפשי הדרושים לעבירה. (ד) ביחס לחשד למתן תצהיר שקר ליושב ראש הכנסת נמצא קושי להוכיח את רכיב הנחת הדעת שהוא חלק מהיסוד העובדתי הדרוש להתגבשות העבירה; וביחס לחשד למתן תצהיר שקר למבקר המדינה, לאור הממצאים באירועים אחרים, נמצא שלא ניתן לקבוע שהתגבש היסוד העובדתי והיסוד הנפשי הדרוש להוכחת העבירה.

14. סופו של דבר: אני שוקל להעמיד לדין את השר דרעי בגין עבירות מס, כמתואר בכתב החשדות. לפני שאקבל החלטה סופית ביחס לשאלת העמדתו לדין פלילי, יוזמן בא כוחו לטעון נגד אפשרות העמדתו לדין פלילי במסגרת שימוע כמקובל.

אביחי מנדלבלית

נספח 2

**צילום הודעה בדבר שקילת העמדה
לדין והזמנה לשימוע**

עמ' 9

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

תאריך: כ"ד טבת תשפ"א
 8 ינואר 2021
 מספרנו: פ 93/18

לכבוד

שר הפנים אריה (מכלוף) דרעי

באמצעות ב"כ עו"ד נבות תל צור

בזאר אלקטרוני

א.נ.

הנדון: הודעה בדבר שקילת העמדה לדין והזמנה לשימוע

נבקש להודיע לך כי לאחר בחינת חומר הראיות שהובא בפנינו, שוקל היועץ המשפטי לממשלה, על יסוד המלצת המשנה לפרקליט המדינה (אכיפה כלכלית) והמלצת פרקליט מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), להגיש נגדך כתב אישום בגין חשדות לביצוע עבירות שיפורטו להלן. בטרם יקבל היועץ המשפטי לממשלה החלטה סופית בעניין העמדתך לדין פלילי, וככל שברצונך לטעון בפני היועץ המשפטי לממשלה נגד אפשרות העמדתך לדין פלילי, נבקש כי עד ליום 17 ינואר 2021 יתאמו מייצגך עם לשכת היועץ משפטי לממשלה מועד לשימוע, שיתקיים במועד שאינו מאוחר מיום 17 בפברואר 2021. כן, אתה מתבקש להעביר עיקרי הטיעון בכתב ללשכת היועץ המשפטי לממשלה שבועיים עובר למועד השימוע שיקבע. ליבת חומר הראיות עומד לעיונכם כבר עתה בלשכתנו.

כללי

1. בשנים 1999-1984 שימשת בתפקידים שונים לרבות כהונה כחבר בכנסת ישראל וכהונה כשר בממשלות ישראל.
2. בשנת 2003 הקמת את חברת ד.ר.א.ר שירותי ייעוץ בע"מ (להלן: "דראר") שעיסוקה במתן שירותי ייעוץ בנושאי שיווק, תכנון ואסטרטגיה. עד שנת 2013 דראר היתה בבעלותך המלאה, והיית מורשה החתימה היחיד בה. ביום 11 במרץ 2013, דראר החלה הליך של פירוק מרצון.
3. ביום 22 בינואר 2013 נבחרת לכהונה כחבר כנסת במסגרת הכנסת ה-19, והחל משנת 2015 התחלת לכהן כשר בממשלות ישראל.

4. הגשת לרשות המסים דוחות על הכנסות דראר ועל הכנסותיך האישיה לשנות המס 2011-2013.
5. שלמה דרעי הוא אחיך והוא עו"ד מאז 1987, עוסק בתחום הנדל"ן וזימות הנדל"ן עשרות שנים, והינו בעל מספר חברות העוסקות אף הן בתחום הנדל"ן.
6. שלמה דרעי חברת עורכי דין, היא משרד עורכי דין שבבעלותו של שלמה דרעי.
7. משה הבא הוא איש עסקים, שבשליטתו שתי חברות משפחתיות: גנוס בע"מ ומיגדרו ע"מ (להלן: "גנוס" ו"מיגדרו" בהתאמה).
8. חברת מ.א. 2005 תחנות בע"מ (להלן: "תחנות") היא חברה שמחציתה בשליטת משה הבא ומחציתה בשליטת אגד תחבורה ציבורית בע"מ (להלן: "אגד"). כל הפעילות של תחנות היא החזקה בנכס יחיד – מגרש בירושלים – ששימש כחניון וכמוסד.

עסקת גבעת שאול

9. ביום 2 בפברואר 2010 אתה ורעייתך רכשתם, באמצעות נאמן, חלק ממגרש בגבעת שאול תמורת מיליון דולר ארה"ב (להלן: "המגרש").
10. אתה ורעייתך, יחד עם קבוצת רוכשים, רכשתם את המגרש כחלק מהסכם שיתוף שעניינו תכנון ובניה משותפים במגרש ובמגרשים סמוכים, לצורך בניית שלושה בנייני מגורים (להלן: "קבוצת הרוכשים").
11. ביום 9 בנובמבר 2011, יוחד לך ולרעייתך חלק במגרש שיועד לבניית בניין מגורים בן 5 דירות, על גבי חלק ממקרקעין הידועים כגוש 30260 חלקות 155, 179 ו-180 (להלן: "הבניין הרלוונטי").
12. ביום 26 בנובמבר 2012 נחתם הסכם בין קבוצת הרוכשים לבין חברת בניה (להלן: "חברת הבניה") במסגרתו התחייבה חברת הבניה לבניית שלושת בנייני המגורים ובהם הבניין הרלוונטי, עד למסירתן של הדירות המוגמרות ליחיד קבוצת הרוכשים (להלן: "הסכם הבניה"). לאחר מכן, החלה חברת הבניה בבניית הבניינים ובהם הבניין הרלוונטי.
13. במועד שאינו ידוע במדויק, סביב אמצע שנת 2013, סיכמת עם שלמה דרעי למכור לו את מלוא זכויותיך הקיימות והעתידיות בבניין הרלוונטי, ובחלקך בקבוצת הרוכשים, תמורת סך שלא יפחת מ-1.6 מיליון דולר ארה"ב ששווים באותה עת היה כ-5.95 מיליון ש"ח (להלן: "העסקה" ו-"תמורת העסקה המלאה" בהתאמה).
14. אתה ושלמה דרעי התקשרתם בחוזה למכירת הנכס בגבעת שאול ממך ומרעייתך לשלמה דרעי (להלן: "חוזה המכירה") אשר נחתם ביום 1 בספטמבר 2013 (להלן: "מועד חתימת החוזה").
15. חוזה המכירה היה כוזב בשל כל אחת מהעובדות שלהלן, ומשילובן גם יחד:
 - א. הנכס הנמכר תואר כ"מגרש" בלבד, ובכך הוסתר כי במועד חתימת החוזה החלה זה מכבר בניית הבניין בגבעת שאול.
 - ב. המועד שצוין כמועד חתימת החוזה היה 21 ביולי 2013, וזאת על אף שמועד חתימת החוזה היה ביום 1 בספטמבר 2013.

- ג. תמורת העסקה שצוינה הייתה 4.25 מיליון ש"ח, ובכך הוסתרה התמורה המלאה שסוכמה בינך לבין שלמה דרעי, כמפורט בסעיף 13 לעיל.
16. לאחר חתימת חוזה המכירה, ביום 2 בספטמבר 2013, אתה ושלמה דרעי הגשתם לרשויות מיסוי מקרקעין טופס דיווח בדבר העסקה (להלן: "המש"ח").
17. המש"ח, אליו צורף חוזה המכירה על כל פרטיו הכוזבים שתוארו בפסקה 15 לעיל, היה כוזב בשל כל אחת מהעובדות שלהלן, ומשילובן גם יחד:
- א. נמסר בכזב כי הנכס הנמכר הוא "מגרש" ו"קרקע", ובכך הוסתרה העובדה כי נכון למועד חתימת החוזה, בניית הבניין הרלוונטי החלה זה מכבר.
- ב. נמסר בכזב כי מועד חתימת חוזה המכירה ומועד עריכת המש"ח הוא 21 ביולי 2013 ובכך הוסתר כי מועד חתימת חוזה המכירה ומועד עריכת המש"ח היה למעשה ביום 1 בספטמבר 2013.
- ג. נמסר בכזב כי שווי המכירה הוא 4.25 מיליון ש"ח ובכך הוסתרה תמורת העסקה המלאה שהוסכמה בין הצדדים כמפורט בסעיף 13 לעיל.
- ד. נמסר בכזב כי "לא נערך הסכם בכתב או בע"פ במישרין או בעקיפין לגבי הזכות במקרקעין הנ"ל או לגבי זכות אחרת הקשורה במישרין או בעקיפין לממכר, פרט למצורף להצהרה זו, ולא שולמה תמורה נוספת כלשהי במישרין או בעקיפין, מעבר לשווי המכירה שמדווח". בכך, הוסתר הן הסכם הבניה שחל ביחס לעסקה, והן ההסכמות בינך לבין שלמה דרעי בדבר תמורת העסקה המלאה כמפורט בסעיף 13 לעיל. בהמשך לכך, לא סומנה, כנדרש, ההצהרה לפיה "נערך הסכם בכתב או בע"פ להזמנת בנייה שהעתקו מצורף בזה", ובכך הוסתר הסכם הבניה שחל ביחס לעסקה.
18. המצגים הכוזבים המפורטים בסעיפים 15 ו-17 לעיל, היו רלוונטיים ומהותיים להפעלת שיקול דעת רשויות מיסוי מקרקעין, והצגתם הכוזבת הטעתה אותן ופגעה ביכולתן לשום את העסקה מבחינת שוויה ומבחינת שיעור המס שחל עליה, וזאת הן לצורך מיסוי במס רכישה מצד הרוכשים והן לצורך מיסוי במס שבח מצד המוכרים.
19. במעשים המתוארים בסעיפים 14-15 לעיל, אתה ושלמה דרעי הכנתם חוזה כוזב, הוא חוזה המכירה, וזאת במזיד ובמטרה להתחמק ממס ולעזור לאחר להתחמק ממס.
20. במעשים המתוארים בסעיפים 16-17 לעיל, אתה ושלמה דרעי, מסרתם הצהרה כוזבת לפי חוק מיסוי מקרקעין לרשויות מיסוי מקרקעין, במזיד ובמטרה להתחמק ממס ולעזור לאחר להתחמק ממס.
21. בשל הדיווח הכוזב לרשויות מיסוי מקרקעין, מס הרכישה הופחת שלא כדין בסך כ-355 אלף ש"ח ומס השבח הופחת שלא כדין בסך כ-350 אלף ש"ח.

22. **בשל חשדות אלו, אנו שוקלים להעמידך לדין בעבירות הבאות:** מסירת הצהרה כוזבת במטרה להתחמק ממס או לעזור לאחר להתחמק ממס – עבירה לפי סעיף 98(ג2)(1) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963 (להלן: "חוק מיסוי מקרקעין"); הכנת חוזה כוזב או הרשאה להכין חוזה כוזב או הצהרה כוזבת במטרה להתחמק ממס ולעזור לאחר להתחמק ממס – עבירה לפי סעיף 98(ג2)(3) לחוק מיסוי מקרקעין.

הכנסות מחברת גרין אושן

23. גרין אושן הייתה קרן פיננסית להשקעות בארצות הברית שפעלה בשנים 2011-2016 (להלן: "גרין אושן").

24. גרין אושן גבתה ממשקיעיה עמלה בת שני רכיבים:

א. דמי ניהול שנתיים בשווי 2% מהסכום המנוהל המשולמים מדי רבעון.

ב. דמי הצלחה בשווי 20% הנגזרים מסכום הרווח, מעבר לסכום ההשקעה המקורי

(להלן: "עמלת המשקיע").

25. גרין אושן שילמה עמלה בגין גיוס משקיעים בגובה מחצית עמלת המשקיע (להלן: "עמלת מגייס").

26. בשנת 2011 גרין אושן פנתה אליך בבקשה שתסייע לה בגיוס משקיעים בתמורה לעמלת מגייס.

27. אתה גייסת את חברת South Ferry שבבעלות אדם בשם אהרן וולפסון להשקעה באמצעות גרין אושן, והחל מ-14 בנובמבר 2011, גרין אושן שילמה לחברת דראר שבבעלותך, עמלת מגייס אשר שולמה לך מעת לעת, בהתאם להסדר המפורט בסעיפים 24-25, כנגד חשבוניות ייעוץ.

28. בסמוך לאחר שנבחרת לכנסת ה-19, ב-22 בינואר 2013, סיכמת עם גרין אושן שתגמולים עתידיים מעמלת המגייס, לה הייתה דראר זכאית מגרין אושן, יועברו לשלמה דרעי חברת עורכי דין שבבעלות שלמה דרעי.

29. בהתאם לסיכום שבינך לחברת גרין אושן, שלמה דרעי חברת עורכי דין קיבלה מגרין אושן החל מחודש אפריל 2013 ועד מאי 2015 סך 634,942 ש"ח (כולל מע"מ):

א. בשנת 2013 – שלושה תשלומים, בסך כולל של 101,074 ש"ח.

ב. בשנת 2014 – שלושה תשלומים, בסך כולל של 497,246 ש"ח.

ג. בשנת 2015 – שני תשלומים, בסך כולל של 36,622 ש"ח.

30. אתה השמטת את ההכנסה בסך 101,074 ש"ח מהדוח השנתי של דראר לשנת 2013 בכוונה להתחמק ממס.

31. אתה ניהלת פנקסי חשבונות כוזבים לשנת 2013, בכוונה להתחמק ממס, כאשר לא רשמת בפנקסי דראר את ההכנסות בסך 101,074 ש"ח.

32. אתה פעלת במרמה, ערמה ותחבולה, ובכוונה להתחמק ממס, כאשר לא הגשת את דוחות דראר לרשויות המס לשנים 2014-2015, ובכך נמנעת מלדווח בפני פקיד השומה על הכנסתך בסך 634,942 ש"ח לשנים אלו.
33. **בשל חשדות אלו, אנו שוקלים להעמידך לדין בעבירות הבאות:** השמטת הכנסה מדוח – עבירה לפי סעיף 1220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "פקודת מס הכנסה"); הכנת או קיום פנקסי חשבונות כוזבים – עבירה לפי סעיף 1220(4) לפקודת מס הכנסה; מרמה, ערמה ותחבולה – שתי עבירות לפי סעיף 1220(5) לפקודת מס הכנסה.

הכנסות מחברת בת של אגד וממשה הבא

34. יהודה אזרד (להלן: "אזרד") הוא מקורבך מזה שנים רבות, אשר סייע לך כספית לאורך השנים, לרבות במועדים סמוכים למועדים הנקובים בפרק זה.
35. בתחילת 2011, משה הבא יזם והוביל הקמת בית קברות פרטי בנכס של חברת תחנות (להלן: "המיזם").
36. ביוזמתו של משה הבא, במועד שאינו ידוע במדויק בין נובמבר 2011 ועד 22 בפברואר 2012, תחנות פנתה אליך, על מנת שתעניק לה שירותי יעוץ ושיווק.
37. אתה הסכמת לבקשתה של תחנות, ועבדת עבור המיזם, ובתוך כך אף סיירת במגרש המיועד וקיימת פגישות עבודה.
38. בעבור שירותיך במיזם, ביקשת כי תחנות תתרום 180 אלף ש"ח לעמותת כרמי העיר (להלן: "כרמי העיר") שאזרד הוא היו"ר שלה.
39. דירקטוריון תחנות אישר את תשלום התרומה כאמור, ולאחר מכן, התרומה בוצעה באמצעות חברת תחנות, והחברות מיגדרו וגנוס שבבעלות הבא. בהמשך לאמור, ביום 1 באפריל 2012 הועברו 180 אלף ש"ח לכרמי העיר.
40. בנוסף לדברים אלה, ביום 1 בינואר 2012, משה הבא שילם בשיק מחשבונו הפרטי, לחשבונך הפרטי, סכום נוסף של 100 אלף ש"ח, המהווים הכנסה.
41. אתה השמטת את הכנסתך בגובה 280 אלף ש"ח מהדוח השנתי שהגשת בגין הכנסותיך לשנת 2012, במזיד ובכוונה להתחמק ממס.
42. במעשים המפורטים בפרק זה, השתמשת במרמה, ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס.
43. **בשל חשדות אלו, אנו שוקלים להעמידך לדין בעבירות הבאות:** השמטת הכנסה מדוח – שתי עבירות לפי סעיף 1220(1) לפקודת מס הכנסה; שימוש במרמה, ערמה או תחבולה – עבירה לפי סעיף 1220(5) לפקודת מס הכנסה.
44. כאמור ברישא למכתב זה, הודעה זו היא על דעת היועץ המשפטי לממשלה, על פי החלטתו, על יסוד המלצת המשנה לפרקליט המדינה (אכיפה כלכלית) והמלצת פרקליט מחוז ת"א (מיסוי וכלכלה). הליך השימוע, במקרה ותבקש לקיימו, ייערך בפני היועץ המשפטי לממשלה.

45. לתיאום העיון בליבת חומר החקירה וצילומה, אנא פנה למשרדנו. מובהר בזאת כי ליבת חומר החקירה המועברת היא לצרכי השימוע בלבד, ואין לעשות בה שימוש למטרות אחרות, אלא אם כן נתקבלה הסכמת הפרקליטות לכך, מראש ובכתב.

46. כן, כאמור, על מנת לייעל את הליך השימוע ולהתכונן אליו כדבעי, אתה מתבקש להעביר ללשכת היועץ המשפטי לממשלה את עיקרי טענותיך בכתב עד שבועיים לפני המועד שייקבע לשימוע.

בברכה,

יהונתן תדמור
פרקליט מחוז תל אביב
(מיסוי וכלכלה)

נספח ע/5

**”העתק פרוטוקול הדיון בעתירה נגד
הסדר הטיעון, מיום 16.1.2022**

עמ' 108

בג"ץ 8954/21

בג"ץ 33/22

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט א' שטיין

העותרת בבג"ץ התנועה למען איכות השלטון בישראל
: 8954/21

העותרת בבג"ץ התנועה למשילות ודמוקרטיה
: 33/22

נ ג ד

המשיבים בבג"ץ 1. היועץ המשפטי לממשלה
8954/21 ובבג"ץ 2. פרקליט המדינה
: 33/22 3. חברה הכנסת אריה מכלוף דרעי

עתירה למתן צו על תנאי

תאריך הישיבה: י"ד בשבט התשפ"ב (16.1.2022)

מזכיר הרכב: איתמר ב'
קלדנית הרכב: רונית י' / רינה י'

בשם העותרת עו"ד אליעד שרגא; עו"ד תומר נאור; עו"ד הידי נגב; עו"ד רותם בבלי דביר
בבג"ץ 8954/21

בשם העותרת עו"ד זאב לב; עו"ד יסכה בינה
בבג"ץ 33/22

בשם המשיבים עו"ד רנאד עיד; עו"ד נטע אורן
2-1 בבג"ץ
8954/21 ובבג"ץ
: 33/22

בשם המשיב 3 עו"ד נבות תל-צור; עו"ד דולב אלרון
בבג"ץ 8954/21
ובבג"ץ 33/22

פרוטוקול

1

2 עו"ד שרגא: חוזר על נימוקי העתירה. אוסיף כי אנסה להתחיל מהסוף בתוספת 2 טענות הסף

3 שחבריי העלו אלא אם כן כבודכם יורה לי אחרת. אנסה גם להסביר למה 2 טענות הסף שהעלו

4 חבריי הטענה הראשונה בדבר נדירות ביהמ"ש לגבי הפסיקה בפרשת פלוני.

5

1 כבוד השופט י' עמית: זו לא טענת סף אלא טענה לגופה שביהמ"ש לא נוהג להתערב.

2

3 עו"ד שרגא: לקחנו את הציטוט מפסה"ד בעניין כץ אנו סבורים כי אם יש מקרה שהוא נדיר
4 בנדירים זה המקרה אנו סבורים כי כבודכם צריכים להתערב.

5

6 כבוד השופט י' עמית: בעתירתכם את מה אתם תוקפים את הסדר הטיעון?

7

8 עו"ד שרגא: לא. אנו תוקפים את עצם הרכיב שהיה אמור להיות נלווה לשיטתנו להסדר הטיעון.

9

10 כבוד השופט י' עמית: אדוני יאחוז השור בקרניו. אפילו בפסה"ד בפרשת קצב, השופט לוי
11 והשופטת בייניש לא לגמרי הסכימו בעניין השני. אך אפילו השופטת בייניש בשעתו, אחד
12 הדברים שהיא אמרה זה שאחת הסיבות שאין צורך להידרש לשאלה היא, בגלל שקצב התפטר
13 כבר.

14

15 עו"ד שרגא: כן, נכון.

16

17 כבוד השופט י' עמית: ולכן אנו לא שם.

18

19 עו"ד שרגא: אנו שם אדוני. כי זו לא הפרשנות לשיטתנו.

20

21 כבוד השופט י' עמית: ביהמ"ש מקריא פסה"ד בפרשת קצב. לכן זה נאמר על ידי הנשיאה אז
22 מה הרבותא בתיק שבפנינו?

23

24 עו"ד שרגא: אנסה להסביר איך צריך להסתכל על התיק הזה, ס' 42 ולמה שאלת הקלון קריטית
25 כאן. למעשה יש לו חובה כמו סעי' 42 להעלות את שאלת הקלון כבר בתחילת ההליך הפלילי
26 בענין ח"כ דרעי, זו גם הלשון של סעי' 42א(א) לחוק היסוד קובע זאת, מקריא.

27

28 כבוד השופט נ' סולברג: הכל בהנחה שהוא יהיה ח"כ בעת שהוא הורשע. בענין הזה המדינה
29 מסכימה.

30

31 עו"ד שרגא: זו הבעיה, המדינה נותנת יד לקונץ פטנט הזה ללכת יד ביד עם דרעי ולהסכים איתו
32 שאם הוא יתפטר זה לא יהיה בכך קלון.

33

34 כבוד השופט א' שטיין: ח"כ יכול להפסיק להיות ח"כ וזה משיל מביהמ"ש מניי וביה את
35 הסמכות לדון בשאלת הקלון. אנו לא עושים משפט מבוים כאן. זה לא פקולטה למשפטים כאן.

36

37 עו"ד שרגא: אפנה לעמ' 4 בנספח 11/ע שצירפנו מה אומר היועמ"ש בכבודו ובעצמו בפרשת כץ

1
2 כבוד השופט נ' סולברג: כץ המשיך להיות ח"כ ולא התפטר.

3
4 עו"ד שרגא: נכון אך היועמ"ש אמר אז כי הוא דן בעניין הקלות בפרשת כץ והחליט שאין קלון
5 שם. מקריא מנספח ע/11, היועמ"ש מימש את חובתו לגבי זה. יש לו חובה לדון בשאלה האם יש
6 קלון או אין קלון, כך הוא מפרש את זה לפי סעיף 42.

7
8 כבוד השופט א' שטיין: המורשע צריך להיות ח"כ.

9
10 עו"ד שרגא: קודם כל הוא צריך לקבל החלטה.

11
12 כבוד השופט א' שטיין: לפני שהרשיעו? זו הפרשנות שלכם?

13
14 עו"ד שרגא: אנו אומרים כי לגבי הסדר הטיעון הוא צריך לתת דעתו על כך.

15
16 כבוד השופט א' שטיין: אדוני יקשיב ולא ידבר. אני אומר לאדוני כי זה מתייחס לכך שהוא
17 מורשע וח"כ מי שמורשע ואינו ח"כ לא עוסקים בעניין הקלון. לפעמים יש דברים פשוטים
18 במשפט וזה אחד מהם.

19
20 עו"ד שרגא: אנו טוענים כי יש כאן הכרעה בשאלת הקלון. היא זו הגורם המפציע לשאלת
21 ההתפטרות או לא התפטרות. ורק אח"כ מגיעה הסוגיה האחרת. היועמ"ש לדעתנו כפי שהוא
22 טוען בבימ"ש השלום בראשון לציון יש לו חובה. מקריאת סעי' 42 יש חובה ליועמ"ש להכריע
23 בשאלת הקלון. אי אפשר לנתק שאלה זו מהאירוע. כל הפרשנות שלו שגויה לגבי סעי' 42
24 בהתייחסו לביהמ"ש. הוא טוען בתשובתו כי גם לביהמ"ש אין סמכות לדון בשאלת הקלון.

25
26 כבוד השופט א' שטיין: נכון וזה כתוב בחוק.

27
28 עו"ד שרגא: אני קורא אותו אחרת.

29
30 כבוד השופט א' שטיין: אני מפנה ומקריא לאדוני. ו"קבע בית המשפט ביוזמתו... ביחס לחבר
31 כנסת שהורשע... " ואז כנסיים לסוגיית הקלון. לאדם יש חזקת החפות אולי הוא יזוכה.

32
33 עו"ד שרגא: כדי להבין את הרציונל של סעי' 42.

34
35 כבוד השופט א' שטיין: יש לאדוני מה להציע?

1 עו"ד שרגא : אני קורא את הרישא של סעי' 42 שליועמ"ש יש חובה לטפל בשאלת הקלון וחובתו
2 מוגברת הוא צריך לדון בסוגיית הקלון גם כאשר הנאשם היה כח"כ.

3
4 כבוד השופט א' שטיין : ובלבד שבקושרו כמורשע יהיה חבר כנסת.

5
6 עו"ד שרגא : לדעתי היועמ"ש נותן יד ל"תרגיל" הזה. אנו מכירים את הקליינט 30 שנה. כאשר
7 הגב' בייניש הגנה על רבין כאן באולם זה בהלכת דרעי. אנו מכירים את הרצידיויסט. לא בכדי
8 אמרנו כי יש כאן אדם שמשך 30 שנה חוזר לסורו, מעולם לא הביע חרטה וגם כאזרח הוא חזר
9 למקורות העבריינות המועדת שלו.

10
11 כבוד השופט י' עמית : אדוני מעלה את החשש מבחינתו שלא תהיה הזדמנות לדון בשאלת
12 הקלון. זה מה שבעצם מביא אתכם לאולם ביהמ"ש. השאלה היא, האמנם לא תהיה הזדמנות?
13 כלומר בהנחה, ואני מפנה לאדוני שאלה, בהנחה שדרעי ירצה לחזור לחיים הפוליטיים האם
14 תהיה לו הזדמנות?

15
16 עו"ד שרגא : זו לא הנחה זו אקסיומה. יש דברים ברורים.

17
18 כבוד השופט י' עמית : אדוני מדבר על קונץ פטנט, האומנם הוא אבסולוטי?

19
20 עו"ד שרגא : כן, לדעתי סוגיית הקלון היא קריטית. אנו יודעים כי כל המהלך הזה שלצערי נעשה
21 בתיאום אם היועמ"ש.

22
23 כבוד השופט נ' סולברג : אני מבקש לעצור את אדוני נפתח סוגריים שאדוני לא יגיע לומר את
24 מה שהוא כתב. אלה דברים שאני מרגיש חובה להעיר עליהם (ביהמ"ש מקריא). אנו לא יכולים
25 לקבל את זה. אם חרטתם על דגלכם את תנועת השלטון אם הלכו יד ביד ותפרו את הדבר הזה
26 לדעתכם, זה חמור מאוד אך לשלוף באויר האשמה כזו שהוא לא יכול להתגונן בפניה, זה לא
27 צודק.

28
29 עו"ד שרגא : יש כאן נציגים שהם באי כוחו. אנו אומרים זאת בלשון מכובדת. אנו רואים בזה
30 חובה שאנו רואים עסקת טיעון על גבי עסקת טיעון.

31
32 כבוד השופט נ' סולברג : מה הטענה?

33
34 עו"ד שרגא : אם זה בחלק מהסדר הטיעון שייכתב שם.

35
36 כבוד השופט נ' סולברג : אדוני לא מאמין שכך הוא?

37

1 עו"ד שרגא: אני מאמין, אך לצערנו אנו מכירים את השטיקים הללו. אנו נבוא לכאן שוב בעוד
2 כחצי שנה ונדון בזה.

3
4 כבוד השופט י' עמית: יכול להיות שאדוני צודק אך לכל דבר זמן ועץ לכל חפץ תחת השמיים.
5 השאלה היא, אימתי הזמן הנכון? אנו לא עוסקים כאן בדברים שלא הגיעו עדיין לעולם. אני
6 מוכן ללכת עם אדוני יותר, נניח ותיכף נשמע את העתירה מהצד השני לגמרי, אך נניח שבא
7 היועמ"ש ואמר לשר דרעי לפרוש מהחיים הפוליטיים, נניח שכך היה, זה לא נכנס לחלק
8 מהשיקולים?

9
10 עו"ד שרגא: לא. ובהמשך אוכל להפנות לסעי' 6 ואעשה את ההבחנה בינו לבין סעי' 42. לגבי
11 מאסר מותנה או בפועל וזו ההבחנה בין ח"כ לשר. היא צריכה לידון עכשיו. יש מחלוקת, לא
12 נאמר מחלוקת לפחות יש שתיקה וזה נשאר בסימן שאלה האם מאסר מותנה זה מתאים לסעי'
13 6? את השאלה הזו אני מסכים כי יש להשאיר לרגע שבו דרעי ירצה לחזור להיות שר. אך את
14 שאלת הקלון שהיא הולכת יד ביד עם המקרים והאירועים המשוייכים לכתב אישום זה, אי
15 אפשר לנתק מההקשר ומהאנשים שראו את הראיות וקראו, היועמ"ש מכיר את הראיות ויודע
16 למה זה קרה כך. התיק הזה החל כתיק שוחד, מרמה, הפרת אמונים זיוף מסמך ואח"כ הוא
17 יורד כאשר מגיע למשטרה ואח"כ יורד אצל פרקליט המדינה ואח"כ מגיע לעבירות מס. לא
18 קיבלנו נימוקים למה הוא הגיע לעסקת הטיעון וזה לדעתנו בניגוד להנחיות פרקליט המדינה
19 ולתקשי"ר היה חייב לנמק למה הוא מגיע לעסקה כזו ולמה הוא לא מתייחס לשאלת הקלון. אז
20 מה צריך להמתין לבחירות עוד שנתיים?

21
22 כבוד השופט א' שטיין: כן.

23
24 עו"ד שרגא: לדעתי מי שצריך לדון בשאלת הקלון זה היועמ"ש שחותם על עסקת הטיעון ומכיר
25 את החומר. כמו שאנו רואים עסקת טיעון אחרת שמתרחשת שם עומדים על הקלון.

26
27 כבוד השופט י' עמית: זה לא קשור.

28
29 עו"ד שרגא: אנו יודעים כי כאן במדינה הכל קשור. ביהמ"ש כאשר יאשר את עסקת הטיעון או
30 לא, אומר היועמ"ש לממשלה אל לך להתעסק בסוגיה זו כאשר לפי החוק ביהמ"ש ביוזמתו יכול
31 להעלות את נושא הקלון. אומר היועמ"ש ביהמ"ש אתה לא תתעסק עם זה. האם זה הגיוני? זו
32 פרשנות טקסט.

33
34 כבוד השופט א' שטיין: לא, זה לא טקסט. ביהמ"ש יכול לומר זאת רק אם מי שעומד בפניו הוא
35 ח"כ. ואם הוא לא ח"כ דינו כדין נהג מונית שהורשע בהריגה לדוגמה בקלות דעת. אז יתעסקו
36 בשאלתה קלון. אלו מילות המחוקק.

37

1 עו"ד שרגא: ממש לא. המלים של המחוקק שמתייחסות לסעי' 42 מדברות על כך שח"כ שהורשע
2 בפס"ד סופי וקבע ביהמ"ש ביוזמתו, היועמ"ש לא יכול לסרס את הסמכויות של ביהמ"ש.

3
4 כבוד השופט א' שטיין: אדוני צודק. ביחס למי זה נקבע? לגבי ח"כ ולא נהג מונית.

5
6 עו"ד שרגא: זה לא נכון. אוכל לתת דוגמה. לדעתי יש 2 חובות האחת יש סמכות וחובה לטעמי
7 לביהמ"ש ואת זה היועמ"ש לא יכול לשלול מביהמ"ש. ביהמ"ש יכול להחליט על כך גם אם הוא
8 לא ח"כ. מה אולמרט סיים את תפקידו כראש ממשלה, וכאשר ניתן פס"ד בתפ 1029-01-12 מ"י
9 נ' צירני ואח"כ נקבע כי היה שם קלון, למרות שהוא לא היה ח"כ אז.

10
11 כבוד השופט א' שטיין: צריך לראות אם יש הנמקה שם ביחס לסעי' 42 שיש סמכות כזו.

12
13 עו"ד שרגא: לדעתי הוא קורא את סעי' 42 נכון.

14
15 כבוד השופט א' שטיין: האם כתוב בפסה"ד כי כך הוא קורא את סעי' 42? לדעתי הוא לא
16 מזכיר אותו.

17
18 כבוד השופט י' עמית: אדוני אומר כי מאחר והסדר הטיעון נחתם בעודו ח"כ יש לקרוא כך את
19 סעי' 42?

20
21 עו"ד שרגא: נכון. נכון לרגע זה הוא ח"כ. לכן כל ההתייחסות היתה צריכה להיות לרגע
22 החתימה ולא מה הוא יעשה בעתיד ומה לא, יוותר על זכויות כאלה או לא. לדעתי כאשר הוא
23 ח"כ יש את החובה, ואני מעתיק את מה שהיועמ"ש לפני חודש וחצי אמר לבימ"ש השלום
24 בראשלי"צ כאשר ביקשנו להצטרף להליך של כץ. נקבע כי לא צריך אותנו. שם דנו בשאלת הקלון
25 והוחלט שאין קלון, וזה בסדר. היועמ"ש גם יכול היה לסגור את התיק, הלך לעסקת טיעון. אם
26 היה אומר שדן בסוגיית הקלון ואין קלון זה משהו אחר. מה הכי מתסיס בסיפור הזה? הוא
27 אומר שאם הוא לא מתפטר אני לא אדון בשאלת הקלון ואם יתפטר אני אדון. ציפינו רק
28 להתייחסות.

29
30 כבוד השופט י' עמית: אנו עוברים לחצי השני של המתרס. נניח לזכות העמידה ואני מוחל כי
31 צירפתם את המשיב 3, אך התקשיתי להבין על מה העתירה.

32
33 כבוד השופט נ' סולברג: ואני התקשיתי להבין, תגישו את הסדר הטיעון. קוראים בעיתון על
34 הסדר הטיעון וכל העתירה היא לא על ההסדר האמיתי.

35
36 עו"ד לב: אני לא בטוח כי אנו הצד השני לעתירה שנשמעה עכשיו. עתירתנו נוגעת לסעי' 4 בלבד
37 להסדר הטיעון. הכל קרה בלוי"ז די מהיר.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

כבוד השופט א' שטיין : כאשר הגשתם את העתירה לגבי האגודה לאיכות השלטון שהם עותרים
ציבוריים אמיתיים הם הגישו עתירה בין אם היא מוצדקת או לא, אתם הגשתם 8 ימים
אחריהם עתירה.

כבוד השופט י' עמית : אולי בכל זאת הבנתי את עתירתכם, אני מבין כי היא מלינה על מה
שאתם תופסים כסוג של לחץ שהפעיל היועמ"ש על מר דרעי להתפטר, נכון?

עו"ד לב : זה חלק מהעניין. העניין הוא כזה הסדר הטיעון יש 5 סעי'. 1 מתוכם 20 אחוז מכל
ההסדר טיעון הזה יש סעי' שאומר "רשמתי לפני את הודאתו של" מקריא. הסעי' הזה הוא
אחד משתיים : או שהוא חלק מהסדר הטיעון ויש כאן ניסוח שונה. או כפי שנטען, מדובר באיזה
שהיא פרוזה וזה משונה בעיני ש – 20 אחוז מהטיעון הוא פרוזה. גם הנשיאה בייניש אמרה זאת
כאשר זה נוגע לאינטרס הציבורי. בין אם כך או לא, זה פוגע באינטרס הציבורי.

כבוד השופט י' עמית : במה זה פוגע באינטרס הציבורי?

עו"ד לב : זו פגיעה בזכות לבחור.

כבוד השופט א' שטיין : מר דרעי ידו אינה משגת לקחת עו"ד שיטען לזכויותיו אולי לא פחות
טוב ממה שאתם טוענים?

עו"ד לב : ח"כ לא נפגע כאן. מי שנפגע כאן זה היועמ"ש לממשלה.

כבוד השופט א' שטיין : והוא צריך עזרה?

עו"ד לב : אמרתי זאת בבדיחות.

כבוד השופט א' שטיין : אנו לא בבדיחות כאן. עותר ציבורי צריך להראות את מעמדו כעותר
ציבורי. כאן אתם נכנסים כאן לזכויות של אחרים ולכם אין מעמד אתם לא עותר ציבורי
לגיטימי.

עו"ד לב : אנו משך שנים עוסקים באמון הציבור אל מול מערכת בתי המשפט, זה כ – 10 שנים.
נכון שאנו לא מופיעים הרבה בביהמ"ש.

כבוד השופט י' עמית : מאחר שצירפתם את המשיב 3 אוכל למחול על כך.

עו"ד לב : אנו לא מייצגים את האינטרס שלו.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

כבוד השופט י' עמית: אני קורא לעותרת להקשיב אתם פועלים גם למען טוהר מידות בשירות הציבורי וגם העותרת היא כזו. הם טוענים כי הם סבורים שמי שמוגש נגדו כתב אישום כך וכך. אתם למען טוהר מידות בשירות הציבורי אתם אומרים מה?

עו"ד לב: התנועה למשילות ודמוקרטיה נוגעת לשלושת הרשויות אך זה לא המקרה שבפנינו כאן. לגבי הקלון זה נתון לשיקול דעת היועמ"ש אנו מטעם השירות הציבורי בתי המשפט. אנו קוראים עיתונים והסעי' הזה יוצר מצג בפרשנות שנתן היועמ"ש לכך והוא נכנס לתם ללא סיבה להסכם הזה. כך נוצר מצב שההליך הפלילי במגרש הפוליטי מכניס אותו להליך הפלילי, לדעתי זה גורם לנזק אדיר.

כבוד השופט נ' סולברג: הרכיב הזה הוא לא חלק מהסדר הטיעון. קיבלנו תשובה ומצרפים את ההסדר ואנו רואים בעיניים כי זה לא חלק מהסדר הטיעון.

עו"ד לב: אז למה הוא שם?

כבוד השופט א' שטיין: אני לא מבין מה זה עניינכם? שניים עושים הסכם והצד השלישי פתאום מתערב ולא מסכים. אני מבין את עו"ד שרגא יש לעותרת מעמד מבוסס בענין זה. אתם באים מכלום ויוצרים טענות מדוע ביהמ"ש ידון בזה.

עו"ד לב: אנו לא באים ממקום של כלום. יושב אדם מבוגר מצד אחד ומצד שני יושב ראש התביעה במדינת ישראל. הוא יוצר מצג כאילו הוא מתערב. אם זה סתם אפשר להסיר את זה. ההסכם הזה מדינת ישראל היא צד לו.

כבוד השופט א' שטיין: זה הסדר שעושים בהרבה מקרים ולכן לא בכדי העותרת צמצמה את העתירה שלה.

עו"ד לב: אפנה לקביעתה של השופטת בייניש (מקריא). זה לא שהסדר הטיעון הוא בין שני אנשים פרטיים יכולים להסכים ככל העולה על רוחם, אך בניגוד לזה היועמ"ש לא יכול לעשות דבר כזה כי זה גורם נזק לציבור.

כבוד השופט א' שטיין: היו שיקולים שונים. לא יכול להיות שכל אחד יכול להתערב בהסדרי טיעון. זה חריג שבחריגים לגבי עותר ציבורי שיש לו זכות עמידה. כדי להיכנס לזה צריכים להביא משהו הרבה יותר רציני. אתם נכנסים לקרביים של הסכם לא לכם.

עו"ד לב: המצב הזה מעוגן בפסיקה בצורה רחבה מאוד.

1 כבוד השופט א' שטיין : לא, יש פסיקה ענפה. כאשר מישהו יכול לטעון את הטענות האלה, אין
2 מקום לעותר ציבורי.

3
4 עו"ד לב : מי יכול לעשות זאת?

5
6 כבוד השופט א' שטיין : המדינה.

7
8 כבוד השופט י' עמית : אפנה לפס"ד בפרשת קצב (ביהמ"ש מקריא).

9
10 עו"ד לב :

11 זה נכון אך לא לגבי המעורבות בצד הפוליטי.

12
13 עו"ד בינה : אנו לא צריכים לקבל "עונש" על כך. גם לנו יש מעמד רציני של עמותה רצינית. אנו
14 לא בתחרות עם העותרת.

15
16 כבוד השופט א' שטיין :

17 הוצאות פוסקים, אני מציע לכם לשקול גם מהצד של המדינה וגם מצידו של מר דרעי.

18
19 עו"ד בינה : אנו מגישים עתירה במקום שיש חשש לפגיעה בציבור.

20
21 עו"ד אורן : כפי שכבודכם פניתם לחברי לגבי סעי' 42 א שלשונו ברורה, מדובר ב"חבר הכנסת
22 שהורשע בפסק דין סופי". אין מה להרחיב ניסינו להסביר זאת בכתב בכמה וריאציות. הכוונה
23 למי ששימש ח"כ במועד שבו הורשע. הלשון ברורה. לא מדובר על מי שבהסדר הטיעון היה ח"כ.

24
25
26 קלדנית : רונית

27
28 עו"ד אורן : לפי סעיף 41 לחוק יסוד הכנסת התפטרותו תיכנס לתוקף.

29
30 כבוד השופט נ' סולברג : העותרת טוענת כי היועץ המשפטי לממשלה הלך יד ביד עם אריה דרעי
31 בעניין זה.

32
33 עו"ד אורן : זוהי טענה בעלמא, ניסינו להתייחס להליך מפורט, התנהל פה הליך שהחל בחקירה
34 במרץ 2016, כמעט שש שנים, תחילה היו חשדות חמורים שדרשו חקירה מסועפת בכמה
35 מומחיות שונות, כגון מומחיות שדרשה חשבונאות מקצועית, לאט לאט התבררו קשיים שונים
36 לאורך הדרך והחשדות צומצמו, ולאחר 5.5 שנים, לאחר שימוע ושתי השלמות טיעון מצדו של

1 דרעי, התבררו קשיים נוספים ומתוך שלל העבירות בתחילה שנחקרו נותרו עבירות בתחום המס
2 בלבד ולא עבירות שבתחום טוהר המידות: מיסוי מקרקעין ומס הכנסה, על רקע חלוף הזמן.

3
4 כבוד השופט י' עמית: גברתי, זה מיותר, כי לא תוקפים את הסדר הטיעון.

5
6 עו"ד אורן: השופט שאל לגבי הליכה יד ביד עם הנאשם ואני מסבירה את התהליך, מדובר
7 בהליך שבסופו של דבר הביא לכתב אישום מצומצם בעבירות מס נקודתיות. אחרי זמן רב כאשר
8 עננת חשדות עמדה מעל ראשו של דרעי, אחרי שהצהיר בפני היועץ המשפטי לממשלה כי
9 בכוונתו להתפטר מן הכנסת הוסף סעיף 4 וככל שההתפטרות תיכנס לתוקף, להליך הפלילי
10 שנדחה לבקשתו של דרעי לינואר, לא תהיה הצדקה מכוח סעיף 2א' לדון בקלון.

11
12 כבוד השופט א' שטיין: עו"ד שרגא אומר שהמלל הוא ברור, לשונו תכליתית וכו', היועץ
13 המשפטי לממשלה צריך לקחת בחשבון שיש כאן "דלת מסתובבת" והוא משיב לעצמו אצטלה
14 של חבר כנסת, לכן היועץ המשפטי לממשלה צריך להפעיל שיקול דעתו באופן שונה, וזו בערך
15 הטענה.

16
17 עו"ד אורן: גם אם ח"כ דרעי יתפטר ויורשע, גם אם היה נתבע קלון בחוק, דבר בחוק לא מונע
18 ממנו לשמש חבר כנסת בבחירות הבאות, על מנת למנוע זאת, כקבוע בסעיף 6א' לחוק יסוד:
19 הכנסת שאומר כך (מצטטת), ו"לא חלפו ביום הגשת רשימת המועמדים שבע שנים".
20 הענישה עליה הסכימו הצדדים לא כוללת מאסר בפועל אלא מאסר על תנאי, גם אם היה נקבע
21 קלון לא היה מונע ממנו ולכן טענת הדלת המסתובבת לא רלוונטית בנסיבות העניין.
22 עניין הכהונה כשר זה עניין תיאורטי ואין מקום לדון בשלב זה במשמעותו וככל שיש לכך
23 משמעות, העותרת או כל גורם אחר שיחפוץ, אם יחפוץ, אם וכאשר מר דרעי ירצה לשמש כשר
24 יפנה לערכאה המתאימה לדיון בעניין.

25 לטענת חברי, לפי הנחיית פרקליט המדינה 8.1, כפי שחברי מפרש, הוא שונה מן הלשון, מדובר
26 על כך שהטיעונים יפורטו ואנו פירטנו את השיקולים להסדר הטיעון והשיקולים בפני חברי
27 ובפני כל מי שהעניין מעניין אותו, מטבע הדברים, כיוון שההליך לא הסתיים בהליך הפלילי לא
28 ניתן לפרט על המשמעותיות וכו'.

29
30 כבוד השופט י' עמית: איננו דנים בהסדר הטיעון.

31
32 עו"ד אורן: חברי טען שלא קיבל אותו. אסתפק בזה ואציין עוד דבר אחד, ב"כ המשיב 3 ציין
33 בתגובה, וזה נמסר לנציג היועץ המשפטי לממשלה, שמעבר לכוונתו של דרעי להתפטר, הוא גם
34 מסר כי בכוונתו לוותר על כל ההטבות של מי שהיה חבר כנסת.

35
36 כבוד השופט י' עמית: אם איני טועה, זה נסיעה באוטובוס.

37

עו"ד אורן : אכן, זה זוטות וגם סוגיה זו הופכת תיאורטית בלבד.

לגבי העתירה הנוספת, התחדדה לי הבנה אחרת ביחס למה שעלה מהקריאה, שוב, היא חוזרת לסעיף 4 שהוסף כסעיף להסדר הטיעון. נציגי היועץ המשפטי לממשלה והגורמים שניהלו דיונים מול ח"כ דרעי ובא כוחו חשבו היטב על כל אות במשפט הזה בסעיף 4, הוא נרשם בצורה ברורה (מצטטת) ויש לכך משמעות שחבר כנסת לוקח אחריות על ביצוע עבירות בהן יואשם ויורשע, ככל שכך יוחלט, בהתאם לכך היועץ המשפטי לממשלה אינו טוען לסוגיית הקלון, ככל שלא יתפטר, היועץ יטען לסוגיה המהותית. כבודכם ציינו לא כל כך ברור מטעם מי העותרת מוצאת לנכון למחוק את הסעיף הזה, ברור שהוא מבטא את הפרשנות שבעניינינו היא היחידה לחוק יסוד: הכנסת, מאחר והודיע שלא יהיה ח"כ, סוגיית הקלון, ספק אם נדרשת העותרת כדי להביא פן שלא עלה.

כפי שציינו בכתב, אנו נבקש כאן הוצאות.

עו"ד תל צור : אקצר, נער הייתי וגם זקנתי ולא שמעתי שהתפטרות נבחר ציבור, אגב הסדר טיעון בו הוא ביצע עבירות, היא תגונה, לא תבורך, היא תותקף. הפניתי את כבודכם לתגובה בכתב, לא ידעתי מה יהיה ההרכב, מפנה לסרן קירקגור, הוצאות מגנס בעמ' 58, אי אפשר לרצות את העותרת הזאת אף פעם, גם עם ח"כ כץ אותו דבר וכתבתי את זה. לפני חודש בלבד נדחתה עתירה כי היועץ התנהל קלון ועמדנו היתה שאין קלון והוא מתפרק מסמכויותיו. אצלנו כאשר ח"כ דרעי אינו ח"כ ביום ההרשעה, על פי סעיף 42א' ועל פי הפסיקה של בית המשפט אין סמכות, מפנה לפסק הדין בעניין סדר, בפני כבוד השופט אדמונד לוי, אח"כ בבג"ץ הנשיא לשעבר קצב, לא רק שזה לא אקטואלי, תיאורטי ולא קונקרטי וזו עתירת סרק. כתבתי לפני שראיתי את ההרכב פה, את החלטת השופט עמית בבג"ץ שלו, ואת החלטת כל ההרכב בפרשת רפי רותם. ברפי רותם, נכון כבוד השופט סולברג וכבי' השופט שטיין ובדיון הנוסף גם כבי' השופט עמית היה בדעת הרוב, כלפי הנאשם שלא יטען לסבירות ושילך לטעון הגנה מן הצדק. קל וחומר עמותה זאת או אחרת.

כבוד השופט י' עמית: בגלל עילת הסבירות הבה נבטל את כתב האישום זה ברוחם וכאן זה הפוך. איני צריך להידרש לפסק הדין רותם.

כבוד השופט א' שטיין: למעשה, הטענה כפי שנטענה עכשיו, לא מבוססת על חוסר סבירות אלא על הפרשנות התכליתית של 42א'.

עו"ד תל צור: העתירה תוקנה תוך כדי תנועה, לא מחינו על זה ונתמודד עם כל טענה ואין בעיה. רציתי להמחיש כמה לא צריך לתת יד לגוף, מכובד פחות או יותר, לשים עצמו מעל היועץ המשפטי לממשלה ויש פה מהלך רחב של וויתור. נכון שהיתה ציניות מסוימת על התנאים הסוציאליים הנלווים עקב ההתפטרות, אך זה לא רק הוויתור הכלכלי, הוויתור הוא גם על זכויות. חקירה משך שש שנים שיוחסו בה חשדות כבדים ולא בצדק, הוא חזר לפוליטיקה ולא פצה פה וכיבד את ההליך הפלילי בעניינינו וזה הצטמצם למסגרת נורמטיבית שהוא לקח אחריות

1 עליה. נכון, היום הוא חבר אופוזיציה, איננו יודעים כמה האופוזיציה הזאת היתה שורדת, הוא
2 מוותר מיד על 40,000 ₪ שכר לחודש לתקופה לא ידועה, יש לזה משקל ומסר וצריך לברך על
3 זה. אז תוקפים את ההתפטרות.
4 חוזר על האמור בכתובים.

5
6 כבוד השופט י' עמית: בעתירה השניה הסתפקת בכמה שורות.

7
8 עו"ד תל צור: נכון.

9
10 כבוד השופט י' עמית: האם לא התעברו כאן?

11
12 עו"ד תל צור: קטונתי, העתירות האלה, בתוך העתירה הזאת מוזכרות עתירות בענייניו של דרעי
13 שכולן נדחו, כולן הטריחו את היועץ המשפטי לממשלה לנהל את התשובות כאן, צוות שמנתח
14 את הראיות אף אחד לא ישים את עצמו מעליו, זה המסר שצריך לצאת מכאן. העתירה היתה
15 כפי שהעידה על עצמה, למחוק את סעיף 4, איני אומר שזה לא הקל על כל הצדדים לצאת לדרך
16 עם העסקה שהיתה קשה לכולם, אבל זו היתה החלטה אסטרטגית שלו לצאת לדרך חדשה. יש
17 א-נומליה בסעיף 4, זה הסכם חתום על ידי שני הצדדים. סעיף 4 הוא הצהרת היועץ, אני לא
18 צריך לכתוב לעצמי אבל היתה אולי חשיבות ציבורית שכך היועץ המשפטי לממשלה מודיע
19 לציבור, זה דיווח שלו לציבור ואם הוא כלול או לא כלול בהסדר לא מתוקף אמירה זאת תבוא
20 התפטרות של דרעי. בינתיים נדחה הדיון בשלום, כבוד השופט הנשיא בפועל כיבד את זה, יש
21 לנו שבוע הבא דיון ואנו צריכים לצאת לדרך.

22
23 עו"ד אורן: כמובן שיש את עניין סיום כהונת היועץ המשפטי לממשלה בסוף החודש, היינו
24 שמחים שהדבר יהיה לפני כן.

25
26 עו"ד שרגא: אני מציע לעו"ד תל צור להציע ללקוח שלו לא לבצע עבירות ואז לא היינו פה.
27 אנחנו לא סתם פה, לקוח שמשך 30 שנה חוזר ולא תמיד מרוצה וזה מה שיש בפנינו.

28
29 עו"ד תל צור: אבקש להגיב על דבר אחד, היום, 16/1/2022 נכנס לתוקף חוק המרשם החדש.

30
31 כבוד השופט י' עמית: אדוני לא מעודכן, החוק נדחה לפני כמה ימים ל-2023.

32
33 עו"ד תל צור: יש לי עוד שנה, גם לפי חוק המרשם של '81 אנחנו במחיקה ובהתיישנות וחוק
34 הוא חוק ובטח לפי בית המשפט העליון. אי אפשר לזלזל בבית המשפט השלום ובטח לא
35 בערכאה הכי גבוהה של המדינה הזאת.

36

1 עו"ד שרגא: העתירה לא תוקנה, הסעד הראשון שהתבקש כתוב. לא דיברנו פה סבירות, דיברנו
 2 על סמכות ופרשנות סעיף 4.2 ולכן כל מה שנאמר כאן לא רלוונטי לסיפור שלנו.
 3 לגבי כך, היא הנותנת, שם היועץ המשפטי לממשלה התייחס לשאלה ואמר אין קלון וזה בסדר
 4 וגם לא תקפנו בעניינו של כך כי חשבנו ששם זה לא המקרה של הנדיר בנדירים ופה זה כן ולכן
 5 אנו עומדים על כך. לכן היועץ המשפטי לממשלה צריך לעשות העתק-הדבק.
 6 כמה דברים בתשובה לכב' השופט עמית שדיבר על קצב, בקצב גם השופטת פרוקצ'יה התומכת
 7 בעמדת השופטת בייניש כותבת בפסקה 36 לפסק דינה (מצטט), אזכיר שהמדובר בנשיא, סעיף
 8 42 לא רלוונטי בכלל לקצב. אנחנו לא חיים בעולם נורמטיבי של סעיף 42 וגם שם השופטת
 9 פרוקצ'יה אומרת שהיא משאירה לבית המשפט (מצטט). גם שם התפטר ושם אומרת השופטת,
 10 בניגוד לנאמר כאן, שהסוגיה יכולה לידון בכלל בבית המשפט.
 11 גם הסוגיה של מי דן בסוגיית הקלון, מפנה לבג"ץ 178/81 ג'אעבר נ' ראש המועצה המקומית
 12 גילג'וליה ושם נקבע, שהטלת הקלון נלמדת (מצטט), כך שהקביעה בהטלת הקלון קשורה קשר
 13 בל ינותק לסוגיית ההליך הפלילי, אחד מכם ידון בכך כאשר יהיה יו"ר וועדת הבחירות. גם
 14 הפסיקה של בית המשפט והרלוונטיות, שוב, אני חוזר לגבי מה שנאמר לגבי האירועים.
 15 אני מנסה להסביר, כבוד השופט סולברג, למה היתה הכוונה שלנו. יש כאן ביקורת ואנו
 16 משתדלים לשמור על כללי המשחק. ההבנה שלנו לסעיף 4 לשונו הברורה, הם טוענים
 17 שההתפטרות אינה חלק מההסדר עצמו, מובא כי ככל שהוא יתפטר, היועץ המשפטי לממשלה
 18 לא יטען לקלון, גם בסעיף 76 לתגובת המשיבים. נפלא לקרוא איך הם כורכים, מגיש את
 19 הבקשה לדחיית הדיון בבית המשפט השלום בירושלים, בסעיף 14 נכתב (מצטט). מה היתה
 20 הכוונה המקורית? יש כוונה מקורית נסתרת בסעיף 4? הסכמה בתוך הסדר הטיעון? יכול להיות
 21 שיש, יכול להיות שהיועצמ"ש חושב שאין קלון במעשים של דרעי, הם הולכים יד ביד, מה זה
 22 הסיפור הזה? אם אתם חושבים שהתפטרות היא חלק מהבטחה שלכם לא לדון בקלון, תכתבו
 23 בהסדר הטיעון. מה, אתם עוצמים עיניים במשחק רק כדי להימלט מהקלון? חברתי טוענת
 24 לסעיף 6א ואנו טוענים לסעיף 6ג, כב' השופט הנדל כותב את דעת המיעוט שלו, שלצערי, לא
 25 התהפכה בדעת המיעוט. כבוד השופט סולברג, איננו מנסים חלילה לפגוע, הסכמה בשתיקה –
 26 אתה תתפטר לא נטען, לא תתפטר נטען. אם זה חלק מההסדר תכתבו את זה. שוב, לשאלת כבוד
 27 השופט שטיין פה הם מנסים לעקוף את סעיף 72 וזה מקומם ויש פה ניואנס לא נעים והתוצאה
 28 ברורה למה המעשה נעשה.
 29 חברתי אומרת לגבי הנימוקים שכבר הסברנו. לא הסבירו כלום, לא בעתירה. כשרצו להסביר
 30 למה סגרו את התיק של ליברמן כתבו 120 עמ'. פה חושבים ששורה וחצי לבית המשפט תספק
 31 את כל הרציונליים בתיק הזה.
 32 סעיף 15 להנחיות פרקליט המדינה מספר 8.1 אומר (מצטט), ביקשנו שיימסרו לבית המשפט
 33 ולציבור, זה לא מספיק לנו שהם כתבו והשאירו את זה בתוך הפרקליטות. אי אפשר לסגור תיק
 34 כזה שמתיל בעבירות שוחד, אגב, כשהוא מתיל אנו טוענים לגבי המינוי שלו במשרד הפנים
 35 ואמרו לנו מוקדם מדי ועוד לא נולד, עכשיו העובר מת. מדובר בנאשם איש ציבור.
 36

1 כבוד השופט י' עמית : אני מחדד שוב את העתירה. אתם אומרים בין אם דרעי יתפטר מן הכנסת
2 ובין אם לאו, אנו רוצים את שאלת הקלון. לכן, כפי שפתח עו"ד תל צור, ואמר לא מבין מה הם
3 רוצים. יתפטר? לא מרוצים, לא יתפטר? לא מרוצים.

4
5 עו"ד שרגא : אנחנו מעודדים אותו להתפטר לנצח. איננו נמצאים בסיטואציה של כן או לא
6 יתפטר, שיתפטר, זה בסדר. אנחנו חוזרים לשאלת הקלון, זו אקסיומה, אלה אנשים חוזרים
7 ודרעי לא הולך לשום מקום. אם היתה לו כוונה, נושא הקלון לא היה כל כך משמעותי אבל זה
8 נעשה כי הוא רוצה לחזור לחיים הפוליטיים וזכותו וזכותנו לא לרצות לקבל אותו.

9
10 כבוד השופט י' עמית : לכן אתם אומרים אין נפקא מינה מבחינתנו ולא מעלה או מוריד בין אם
11 מתפטר ובין אם לאו, אנחנו רוצים לידון בשאלת הקלון.

12
13 עו"ד שרגא : אנחנו מברכים על ההתפטרות.

14
15 כבוד השופט י' עמית : אתם לא מאמינים במוטיבציות. איננו יודעים מה מסתתר בנפש האדם
16 פנימה. אתם, כעותרת, אני מנסה להבין את הראש שלכם. כפי שחידדנו בתחילה, חידדנו שוב
17 את מה שאתם מבקשים.

18
19 עו"ד לב : מזה כעשר שנים נושא הדמוקרטיה עוסקת במערכת היחסים בין הרשות המבצעת,
20 השופטת והמחוקקת, הקריאה שלנו כאן היתה פשוטה מאוד. מדוע לא יבוטל ההסדר בין
21 המשיבים לפיו לא יטען המשיב בפני בית המשפט לאור הודעת המשיב 3 שלא נפגע כאן, בהקשר
22 זה אני מתחבר לדברי חברי, סעיף כל כך רזה ותמציתי והנפגע כאן הוא בוחר הישראלי ומערכת
23 המשפט הישראלית. לכאורה ערבוב ההליך הפלילי עם הפוליטיקה הישראלי, כנגד האמון
24 והסעיף הספציפיים וכנגדם אנו עותרים.

25
26 כבוד השופט י' עמית : יש לנו המלצה חמה לצד הזה של השולחן. אנו ממליצים שתחזרו בכס מן
27 העתירות, זה לא שיש לנו בעיה לכתוב. איננו משוכנעים שזה כדאי. לפעמים עתירות, כל אחד
28 בעיני מי שמגיש את העתירה, יכול דווקא לגרום נזק למה שהוא רוצה להגיע אליו, עדיף
29 שתמשכו את העתירה. האם אתם זקוקים לחוק שבע הדקות כאן או שתמצאו לשקול זאת?

30
31 עו"ד שרגא : נשמח להפסקה.

32
33 לאחר הפסקה ;

34
35 עו"ד שרגא : מאחר וקלון זה לא או דה קולון שמתנדף אחרי חמש דקות, קלון לשיטתנו זה
36 לדראון עולם ולשיטת המחוקק זה רק לשבע שנים, לא נוכל למשוך את העתירה אלא אם ייכתב
37 כי היועץ המשפטי לממשלה ידון בסוגיית דרעי אם ירצה לשוב לחיים הפוליטיים.

כבוד השופט י' עמית : אז, אם וכאשר.

עו"ד שרגא : אנחנו כבר בוגרים כל הקורסים כאן בבית המשפט ואנו כבר יודעים, אם הסוגיה לא תידון על ידי היועץ המשפטי לממשלה, כאשר מר דרעי ירצה לחזור לחיים הפוליטיים, בעוד חצי שנה בערך, הוא יגיד שבית משפט העליון לא אמר.

כבוד השופט נ' סולברג : איננו נוקטים עמדה לגבי הקלון.

עו"ד שרגא : אם היועץ המשפטי לממשלה יגיד שזה יידון בעתיד, שייכתב. איננו יכולים להותיר את סוגיית הקלון בחלל האוויר. אנו קשובים לדברי בית המשפט.

כבוד השופט י' עמית : אנחנו לא נתייחס לשאלה המהותית וכו'. אם וכאשר זה יקרה, זה כנראה יגיע באו בדרך

עו"ד שרגא : אם וכאשר, היועץ המשפטי לממשלה יתייחס, הסוגיה קיימת ואולי לא תהיה קיימת כי יכול להיות שהוא לא יחזור וזה בסדר.

כבוד השופט י' עמית : כיוון שאין דרכו של בית המשפט לדון בעניינים שלא קרו, נקווה שהעברנו את המסר.

עו"ד לב : שמענו את דברי בית המשפט ולאורם נמשוך את העתירה.

כבוד השופט י' עמית : בית המשפט מאוד עמוס, פסק הדין ייכתב, אך תוצאת פסק הדין תהא דחיית העתירה של התנועה למען איכות השלטון בישראל ואנו מודיעים על כך כאן ועכשיו.

קלדניות : רונית / רינה

נספח ע/6

העתק מכתב התפטרותו של חה"כ

דרעי מהכנסת, מיום 23.1.2022

בשעה 10:00

עמ' 124

הכנסת

הרב אריה מכלוף דרעי
חבר כנסת

בס"ד

כאי שבט התשפ"ב, 23.1.22

שעה 10:00

במסירה אישית

לכבוד
יושב ראש הכנסת, חה"כ מיקי לוי
כנסת ישראל
ירושלים

מכובדי יו"ר הכנסת שלום רב,

הנדון: התפטרות מכהונה כחבר כנסת

בהתאם להוראת סעיף 40 לחוק יסוד: הכנסת, אני מתכבד להודיע לך בזאת על התפטרותי מכהונתי כחבר כנסת.
להסיר ספק, הנני מוותר בזאת על תשלומים והטבות שעשויים להגיע לי לפי סעיפים 20, 21, 24 א. ו- 25 להחלטת גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (שרים ושאיניהם), תשמ"א-1981 ו/או לפי סעיפים 6ג, 6ד, 29, 29א, 30, 31 ו-31א. להחלטת ועדת הכספים של הכנסת גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (חברי הכנסת ושאיניהם), התש"ל-1969.

התקבל 23/1/2022

בכבוד רב,
א.א.דרעי
חה"כ אריה מכלוף דרעי

כנסת
10
א"כ
יו"ר
הכנסת

נספח ע/7

העתק פרוטוקול הדיון בהליך
הפילי של חה"כ דרעי, מיום

25.1.2022

עמ' 126

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

לפני כבוד הנשיא שמואל הרבסט

המאשימה מדינת ישראל מדינת ישראל מספר זיהוי צד א

נגד

הנאשם אריה דרעי ת"ז

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ירון גולומב ועו"ד נגה בליקשטיין שחורי והגב' תמר בורשטיין - מתמחה
הנאשם וב"כ עו"ד נבות תל צור ועו"ד אלרן דולב

פרוטוקול

בית משפט לנאשם: אני מבין שאדוני לא חבר כנסת.

הנאשם: אני כבר אינני חבר כנסת.

בית משפט: האם אתה מכיר את כתב האישום

הנאשם: אכן מכיר.

בית משפט: אתה מבין את הסדר הטיעון בין הצדדים ואת פרטיו?

הנאשם: מכיר.

בית משפט: האם אתה יודע שאני לא חייב לקבל את הסדר הטיעון, ובד"כ אנחנו מקבלים את
ההסדרים ככל והם הגיוניים ובהתאם לפסיקה.

הנאשם: גם את זה אני יודע.

בית משפט: אתה מודה במיחוס לך בכתב האישום

הנאשם: אני מודה.

ב"כ הנאשם: מגיש מסמך התפטרות מכהונה מהכנסת.

הכרעת דין

נוכח הודאת הנאשם, אני מרשיעו במיחוס לו בכתב האישום.

ניתנה והודעה היום כ"ג שבט תשפ"ב, 25/01/2022 במעמד הנוכחים.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

שמואל הרבסט, נשיא

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

ב"כ המאשימה טוען לעונש : אנחנו מבקשים להגיש ר"פ של הנאשם.

כמו שהודענו לבית המשפט הצדדים הגיעו להסדר לפיו לאחר הרשעת הנאשם נבקש להשית עליו אמסר מותנה בן 12 חודשים למשך 3 שנים וקנס כספי בסך 180,000 ₪ או שנת מאסר בפועל תמורתו. כתב האישום עניינו בשני אישומי מס, הראשון מדובר בנכס שהיה בבעלות הנאשם ורעייתו, מגרש בגבעת שאול בירושלים, עליו החלה בניית בניין. בשנת 2013 סיכם הנאשם עם אחיו, עו"ד שלמה דרעי, כי ימכור לו את זכויותיו בנכס תמורת 1.6 מיליון דולר, שזה 5.78 מיליון שח בערכים של אז, לאחר מכן בוצעו דיווחים על המכירה לרשויות המס, לטובת הדיווחים, אחיו של הנאשם עו"ד שלמה דרעי ועו"ד ממשרדו, ערכו את חוה המכירה ושלמה דרעי חתם בשם כל הצדדים. בהמשך שלמה דרעי והעו"ד הנוסף הגישו טופס דיווח לרשויות מס שבח בדבר העסקה במקרקעין, טופס מש"ח הן החוזה והן הטופס לא שיקפו את העסקה, מאחר ונמסר כי שווי המכירה 4.5 מיליון ₪, כמיליון וחצי פחות ממה שסוכם בין הצדדים, כך שעזר אחיו של הנאשם, עו"ד שלמה דרעי, ומס הרכישה שהיה חייב שלמה דרעי הופחת שלא כדין. בגין מעשים אלו הורשע הנאשם בעבירה לפי סעיף 98 (ג) לחוק מיסוי מקרקעין שלשונו מסייע לאחר לערוך הצהרה, ידיעה או הודעה, לצורך חוק מיסוי מקרקעין ביודעו שאינן נכונות.

האישום השני, הנאשם שעוד היה אזרח וטרם חזר לכנסת, גייס משקיע לקרן להשקעות, ההסכם עם גרין אושן, כלל תשלום איטי ששולמה לחברת 'דראר' שבבעלות הנאשם מדי רבעון, החל מנובמבר 11, בינואר 13 נבחר הנאשם לכנסת, בסמוך לאחר מכן הוא סיכם עם גרין אושן שתגמולי דראר העתידיים שהיה זכאי להם יועברו לאחיו, עו"ד שלמה דרעי, בהתאם לסיכום, חברת שלמה דרעי בבעלות אחיו קיבלה מגרין אושן סכומים שהצטברו למעל 600,000 ₪, מתוך הסכום הזה בשנת 13 דראר הגישה דו"ח שנתי ובו הנאשם לא כלל את ההכנסה בסך 101,000 ₪ ומהשנים 14 עד 15 לאחר שדראר הגישה בקשת פירוק והפסיקה להגיש דו"חות, הנאשם לא ניהל פנקסי חשבונות ולא הגיש דו"חות ונמנע מלדווח לפקיד השומה על ההכנסות בשנים אלו על סך 530,000 ₪. בגין מעשיו אלו הורשע הנאשם בעבירה לפי סעיף 217 לפקודת מס הכנסה שעניינו אדם שלא בצדק סביר ערך דוח לא נכון בנוגע לעניין המשפיע על חיובו למסר, וכן עבירות לפי סעיפים 216 (4) ו(6) לפקודת מס הכנסה שעניינם באדם שבלי סיבה מוצדקת לא הגיש דו"חות ולא ניהל פנקסי חשבונות.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 בטרם אדרש למקרה הפרטני הזה ואתיחס לנסיבותיו, אדגיש בקצרה מה הם ככלל הערכים
2 החברתיים הנפגעים בביצוע עבירות מס, עברייני מס חותרים תחת השוויון בנטל המס בין אזרחי
3 המדינה, הם פוגעים פגיעה חמורה באזרחי ישראל המשנים על הכלים הציבוריים שנותנת הממשלה
4 והממומן מהמיסים שהיא גובה, גריעת מס מהמדינה, פוגעת במדינה לפעול למען אזרחיה בתחומי
5 בריאות, ביטחון ועוד. בשל העובדה שהגענו להסדר מוסכם, לא אצטט מפסיקה, אך אזכיר בקצרה
6 שני פסקי דין, מפנה לרע"פ 512/14 מוחמד אבו עביד מפנה לפסקה 7 (מצטט).
7 בנוסף מפנה לרע"פ 977/13 משה אודיס, (מצטט).
8 מה היא הפגיעה בערכים המוגנים בנסיבות שבפנינו, במקרה שבפנינו הערכים החברתיים המוגנים
9 בעבירה נפגעו בשני האישומים נשוא כתב האישום אך ברף הנמוך.
10 באשר לאישום הראשון, זה אינו מקרה רגיל של מוכר וקונה מרצון, במקרה זה הגורם מולו עשה
11 הנאשם את ההסכם, עו"ד שלמה דרעי, הוא גם בעל מומחיות בתחום, שכן הוא עו"ד העוסק בתחום
12 נדל"ן שנים רבות, וגם אחיו של הנאשם שיש ביניהם יחסי קרבה הדוקים. כך שבאשר למעורבות
13 במעשה העבירה, הנאשם נתן ידיו למעשים ואם הוא לא היה העבירות לא היו מתרחשות אך הלכה
14 למעשה שלמה דרעי הוא שהכין את החוזה, חתם עליו, וערך, חתם והגיש את טופס המש"ח ולכן שלמה
15 דרעי הוא המתכנן והמבצע של המעשים, בנסיבות אלה, מצידו של הנאשם מדובר באירוע שלא היה
16 בו תכנון מוקדם בלשון החוק. כמו כן חלקו היחסי של הנאשם מוגבל, בשל השפעה של אחר, גם זה
17 בלשון חוק העונשין. בנוסף, על פי כתב האישום המוסכם, הגורם שהרוויח מהאישום הראשון בביצוע
18 העבירה בפועל, הוא עו"ד שלמה דרעי. בעקבות העבירה, מס הרכישה שחויב בו שלמה דרעי בתור
19 הרוכש, הופחת שלא כדון, משכך עו"ד שלמה דרעי הוא זה שהיה בעל האינטרס לביצועה והדבר
20 משליך על הסיבות של הנאשם לביצוע העבירה שכן לא ניתן לייחס למקרה זה לנאשם ניסיון
21 התחמקות ממס לשם הפקת תועלת כספית לטובתו האישית מטעמים של בצע כסף. העבירה המיוחסת
22 לו היא סיוע לאחיו. האירוע כלפי רשויות מיסוי מקרקעין הוא אירוע חד פעמי שהתמצה בבקשה אחת
23 זאת להבדיל מעבירות מס אחרות שלעיתים מתפרשות על פני שנים בשיטתיות.
24 בשל כל האמור, ביחס לאישום זה, מעשיו של הנאשם אפשרו כאמור את הגשת הדיווחים שלא שיקפו
25 את מלוא פרטי העסקה ופגעו ב שיקול הדעת של רשויות מיסוי מקרקעין אל חלקו של הנאשם היה
26 משני. כאמור, ללא הסכמתו לא היה ניתן להגיש כך את המש"ח והחוזה. ועדיין, המבצע העיקרי הוא
27 אחיו, שלמה דרעי, ומשכך הפגיעה בערכים החברתיים ככל שנוגעים לנאשם, פוחתים.
28 לגבי האישום השני, המקרה שונה, הנאשם כמקבל ההכנסה הוא בעצמו המבצע העיקרי. הוא שהסיט
29 את ההכנסה לאחיו וזהו שיקול לחומרה. יחד עם זאת יש לשקול לקולא את הסיבה לביצוע העבירה
30 שהיא אינה בצע כסף. אני אסביר.
31 כשהנאשם קיבל הכנסה מגרין אושן ישירות, היא הגיעה לחברה בבעלותו, חברת 'דראר'. עם שובו
32 לחיים הפוליטיים, הנאשם הודיע על פירוק, הרקע לזה כאמור זה החזרה לכנסת, לגרסתו, החליט
33 שלא להמשיך ביעוץ באמצעות החברה. כלומר, בין אם הסיבה הייתה שיקול עסקי, על פי גרסתו, ובין

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 פשוט לא רצה להיכנס לפרוצדורה הקיימת לחבר כנסת שיש בבעלותו חברה, שיקול המס הוא לא היה
2 הסיבה העיקרית לביצוע העבירה. כמו כן, אין טענה שהסטת ההכנסה הייתה צפויה לגרוע מקופת
3 המדינה והסיבה לכך כפולה. ראשית, אחיו של הנאשם היה חייו בעצמו בדיווח להכנסות שהתקבלו,
4 גם אם בפועל לא שולם מס, שכן שלמה דרעי היה לו הפסדים לקזז מול ההכנסה. שנית, מאחר ודראר
5 הייתה חברה הפסדית, תועלת המס שהייתה צפויה לצמוח לנאשם מהצהרת ההכנסה, הייתה מוגבלת.
6 בהקשר זה יש חשיבות לכך שההכנסה הוסתה במועד שהעביר אותה לאחיו במועד לא ידוע שכן הייתה
7 תלויה בפיצויים לקרן של המשקיע שגויס. כאשר מדובר בחברה הפסדית שמסיתה את ההכנסות שלה
8 לאחר, ואינה יודעת שההכנסות יעלו על ההפסדים, הנזק שהיה צפוי הוא ממילא מוגבל. גם באישום
9 זה מדובר באירוע חד פעמי שלא נפרש על פני זמן, למה הכוונה? אומנם ההכנסות המשיכו להתקבל
10 בשנים שלאחר מכן, אבל החלטה להסית אותן נעשתה באופן חד פעמי עם בחירתו של הנאשם לכנסת
11 לצד סגירת חברת הייעוץ שלו, אין אקט מתמשך, אלא מעשה שנעשה על פניו ללא תכנון מוקדם לעבור
12 עבירה של פקודת המאסר.

13 יחד עם זאת, התבוננות על שני האירועים כחד פעמיים, גם בג. שאול וגם עכשיו, חד פעמי, כל מקרה
14 לבדו חוטא למציאות, מדובר בשני אירועים שונים לגמרי שנעשו בסמיכות זמנים בסמוך לאחר
15 היבחרו של הנאשם לכנסת בינואר 13'. האיזון בהקשר זה שמחד מדובר בכל אחד מהאישומים באירוע
16 נקודתי, גם בפרק הזמן וגם בטיב המעשים הפסולים ומאידך, סמיכות הזמנים ביניהם והפגיעה
17 הדומה בערכים המוגנים מייצרת קשר בין האישומים ואי אפשר להתנתק מהם.

18 **בית משפט** : מה ההבדל בין 13 ל-14 מבחינת סעיף החיקוק?
19 **ב"כ המאשימה** : סעיף 217 הוא השמטה מתוך דו"ח, בשנים לאחר מכן לא הוגש דו"ח. הרציונל הוא
20 אותו רציונל.

21 **בית משפט** : 217 זה ללא הצדק סביר. אני שואל אם יש פה אמירה שאני לא יודע.

22 **ב"כ המאשימה** : זה נראה אותו דבר, הדגשתי עכשיו, האירוע הזה שהוא מסית הכנסה שם באמת זה
23 217, בשנים לאחר מכן, 14' 15' זה פועל יוצא של אותה פעולה שנעשתה בשנת 13' אז גם החומרה של
24 העבירה פחותה.

25 **בית משפט** : כולם יודעים שבעבירות מס יש 216, 217, 220, וכולם יודעים ש-217 זה דרך ביניים,
26 אדומי אומר שבשנת 13' התחילה דרך הביניים ובהמשך זה משהו שנובע מאותו מקרה?

27 **ב"כ המאשימה** : בוודאי, כל הכספים הגיעו מתוצאה של אותה עבודה שעשה הנאשם בשנת 11', כל
28 הכספים ממשיכים להגיע, אומנם זה הכנסות ויש עליהם חובת דיווח, אבל יש הבדל בין שנת 13' שהוא
29 מגיש דוח ומסית את ההכנסה ויודע שאותם כספים הועברו לאחר, לעומת 14' ו-15' שלא מוגש בכלל
30 דו"ח.

31 נקודה נוספת שחשוב לציין לגבי שני האישומים, עבירות מס מהסוג הזה שיכולה לצמוח היא גדולה
32 אך יכולתם של רשויות המס לחשוף אותם מאוד נמוכה, בעיקר במקרים של בני משפחה, בנסיבות
33 אלה הפגיעה בערכים המוגנים גבוהה.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' זרעי

1 באשר למדיניות הענישה הנהוגה, מבקש להגיש אסופת פסיקה נוהגת ולהתייחס בקצרה למספר
2 מקרים המפורטים בה. אקדים ואומר כי בהתחשב בערכים המוגנים ובפגיעה בהם, במכלול העבירות
3 בביצוע העבירה ובשים לב לענישה אבקש להעמיד את מתחם העונש ההולם בין מאסר מותנה לבין
4 מספר חודשי מאסר שיבוצעו בדרך של עבודות שירות.
5 **בית משפט:** לכל אחד מהאישומים?
6 **ב"כ המאשימה:** במכלול הדברים.
7 נזכיר שהנאשם הורשע לפי סעיף 98 (ג) לחוק, בפסיקה שהגשתי נדונו אירועים דומים אך ההרשעה
8 בהם הייתה 98 (ג) שעניינו דומה מבחינת הערכים המוגנים והעונש הזהה אשר קבע המחוקק.
9 מפנה ל-1388/00 כהן מאיר, הנאשם הורשעה במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירה לפי סעיף 98 ג,
10 שהשמיטה עם בעלה סך של 38,000 דולר בעסקת מכר של מקרקעין, חלקה של הנאשמת היה קטן
11 מזה של בעלה בביצוע העבירה ונגזר עליה מאסר מותנה וקנס כספי.
12 מפנה ל 3833/02 אברהם עופר, נאשם שבאופן דו מה לא הרוויח מביצוע העבירה מסיבות אחרות
13 כמובן, והורשע על פי הודאתו שעל מנת לעזור לעו"ד להתחמק מתשלום שתי דירות ערך חוזה לדירה
14 אחת, הוא הורשע בשלוש עבירות של 98 ג והושת עליו מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה וקנס.
15 מצורפות פסיקות נוספות לפי סעיף 98 ג שבהם העונש נע בין עבודות שירות ומאסר מותנה וקנס כספי.
16 לגבי סעיף 217 לפקודה, מפנה לערעור פלילי 14-05-39098 ביטון, הנאשם הורשע בכך שהגיש דו"ח
17 לרשויות מס בו לא דיווח על הכנסה בגובה 290,000 ₪ בהיותו קבלן שיפוצים. בהתאם להסדר הטיעון,
18 בית משפט גזר עליו מאסר מותנה וקנס כבגובה 70,000 ₪ בגזירת העונש התחשב בית משפט בחלוף
19 הזמן בביצוע המעשים ובכך שהנאשם הודה וחסך זמן שיפוטי, בית משפט קבע מתחם בין מאסר
20 מותנה למאסר בפועל בן מספר חודשים וערכאת הערעור בבית משפט המחוזי שאישר את גז"ד טען
21 שחסד נעשה עם הנאשם שלא ביצע את המאסר בעבודות שירות.]
22 6447-12-18 מדי ישראל נ' האחים מעלומי, הנאשם ידווח חסר על חברה בבעלותו בסך 197,000 ₪
23 הנאשם הודה בשתי עבירות לפי סעיף 217, בית משפט קבע מתחם שנע בין אמסר מותנה למספר
24 חודשי מאסר בודדים שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד למאסר בפועל וגזר עונש של מאסר מותנה,
25 קנס והתחייבות כספית, בגזירת העונש בית משפט התחשב בהודאתו וקבע כי בשל כך שהממונה מצא
26 אותו לא מתאים בשל מצבו הבריאותי, העונש היה אחר.
27 בפסיקה שהגשתי, רואים שהענישה הנוהגת לפי סעיף 216 היא מאסר מותנה וקנס כספי .
28 באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה. אנו סבורים שעונש המוסכם אליו הגענו ממקם את
29 הנאשם ברף הבינוני תחתון של המתחם ולוקח בחשבון גם נסיבות שלא קשורות לביצוע העבירה
30 כאמור לסעיף 40 (יא) לחוק העונשין. ישנן נסיבות לקולא ולחומרה.
31 תחילה נסיבות לחומרה, בכל המועדים בהם עבר הנאשם את העבירות בהם הורשע, הוא היה נבחר
32 ציבור, על כל המשתמע מכך מבחינת אחריותו וחובותיו כלפי הציבור, הפגיעה ב ערך השוויון אצל
33 נאשם כזה שמבצע עבירות מכל סוג שהוא היא צורמת מאוד. גם אם יש נסיבות לקולא בגזירת העונש,

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' זרעי

1 ואגע בהם עוד רגע, נבחר ציבור צריך להיות כמגדלור עבור כלל הציבור, כדי שיורה לו על דרך הישר,
2 ובוודאי ח"כ לא אמור לעבור על החוק אותו הוא מחוקק.
3 כמו כן לנאשם עבר פלילי, בכל הנוגע לעבר נחשפת תמונה מורכבת של זילות, מחד הנאשם הורשע
4 בעבירות אותם ביצע בעת היה בעל מעמד ציבורי, החזרה על ביצוע העבירות ושוב כאשר הוא מצוי
5 במעמד ציבורי רם היא משמעותית. מאידך, נתנו משקל לכך שכעת מדובר בעבירות שונות לגמרי
6 מאלה שהורשע בהם בעבר, שהיו בעיקרן עבירות על טוהר המידות וביסוד הנפשי, חמור פחות.
7 לצד אלו, אבקש להציג שיקולים לקולא שמצדיקים עונש שלא מכיל רכיב מאסר, בראש ובראשונה
8 הודאתו של הנאשם ונטילת אחריות על מעשיו, בהקשר זה אמירתו הציבורית של הנאשם ופ רישתו
9 מחייו הפוליטיים משקפים כי פיו וליבו שווים. כמו כן, הגעה להסדר טיעון בשלב מוקדם של ההליך
10 עובר להגשת כתב האישום, מהווה חיסכון משמעותי בזמן שיפוטי. על כן, יש להוסיף את תרומת
11 הנאשם לחברה כפי שתפורט בהרחבה על ידי חברי, וכן יש לקחת בחשבון את חלוף הזמן מאז ביצוע
12 העבירה, כ-9 שנים מאז ביצוע המעשים בשנת 13'.
13 אציין כי גם לחלוף הזמן מעת פרוץ החקירה יש לתת לטעמנו משקל הגם שהוא מוגבל. החקירה אומנם
14 החלה לפני לא מעט זמן בשנת 16', והנאשם נחקר לראשונה בסוף מאי 17' לפני למעלה מ-4 וחצי שנים.
15 אך היה מדובר בחקירה סבוכה, שהתנהלה באינטנסיביות על ידי היחידות החוקרות ולאחר מכן
16 התביעה שקדה על הטיפול בתיק ובהמשך, לאור מעמדו של הנאשם לפני זמן קצר, נדרשת הכרעתו של
17 הגורם הבכיר במערכת אכיפת החוק.
18 בתי המשפט קבעו לא פעם בעבירות מסוג זה, לנאשם יכולה לצמוח תועלת גבוהה אך באותה העת
19 קשה לגילוי ולהוכחה ויש לכך להשליך על משך הטיפול בתיקים האלה וממילא להגביל את המשקל
20 שיש ליתן לחלוף הזמן.
21 נקודה נוספת, הפגיעה בעונש של הנאשם, לטעמנו הפגיעה בענישה כאן מידתית, משום שהנאשם בן
22 62, לא יידרש לעונש מאסר בגין עבירות מס שאותן עבר בנסיבות שתוארו, את יישא בקנס כספי בגין
23 עבירה מהותית שפגעה בקופת המדינה.
24 כמו כן ייגזר על הנאשם מאסר מותנה בן 12 חודשים שמשמעותו היא שחזרה על עבירות מסוג בהם
25 הורשע יגרור עונש מאסר מאחורי סורג ובריח.
26 ככלל מאשר בית משפט הסדרי טיעון ככל שהם עומדים בדרישות גישת האיזון כפי ש נפסק בערעור
27 1958-98 פלוני ותוקף לא מזמן בערעור פלילי 17-2021 מצגר, כך נאמר בעניין פלוני בפסיקה 24
28 (מצטט).
29 ההסדר שהוצג בפני בית המשפט הנכבד הינו הסדר מאוזן המצדיק את אישור בית המשפט בהתאם
30 להלכה הנוהגת, המאשימה סבורה כי רכיבי הענישה מהווים עונש הולם בנסיבותיו של הנאשם
31 ובנסיבות העבירות, קיימת חשיבות ציבורית בכך שההסדר נחתם, הנאשם נוטל אחריות למעשיו
32 ויישא בקנס משמעותי ומאסר מותנה על פי ההסדר. החשיבות כאן שהחוק שווה ומחייב את כולם.
33 איש אינו נמצא מעליו ואיש אינו רשאי לנהגו כרצונו, הסדר הטיעון אותו אנו מבקשים היום מבית

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 המשפט לאשר, תומך בכך. משכך נבקש לכבד את ההסדר ולגזור על הנאשם מאסר מותנה למשך 12
2 חודשים וקנס כספי בסך 180,000 ₪ או שנת מאסר תמורתו.
3 **בית משפט** : נזק לקופת המדינה נגרם רק מהאירוע הראשון?
4 **ב"כ המאשימה** : ככל שהודענו לרשויות המס, יכול להיות וימצאו שם את הנזק אם ונמצא.
5 **בית משפט** : עו"ד שלמה דרעי הועמד לדין?
6 **ב"כ המאשימה** : עניינו ידון בנפרד.
7 **בית משפט** : אמרת שמתחם העונש צריך לנוע בין מאסר מותנה לעבודות שירות, ומיקמת את הנאשם
8 בחלק בינוני תחתון, מה לוקח אותו לבינוני מבחינתך? הקנס?
9 **ב"כ המאשימה** : כן. הקנס מאזן את העניין יחד עם הנסיבות הנוספות שטענת.
10 **ב"כ הנאשם טוען לעונש** : מודה לחברי על הטיעון, אנחנו קבענו בהסדר שאנחנו עותרים במשותף
11 לבית המשפט ולכן אבקש המשותפת. אנחנו נזמין את בית משפט לקבוע שמדובר בהסדר סביר, ראוי
12 ומידתי שמן הדין לאשר אותו ולאמץ אותו על כל רכיביו.
13 המו"מ לעריכת ההסדר ערך מספר חודשים והוא נוהל בראשות חברי ובהשתתפות הדרגים הבכירים
14 ביותר ברשויות המשפט של המדינה. נוכח העובדה שבתקופת פתיחת החקירה, מרץ 16' כיהן מר דרעי
15 כח"כ וחבר ממשלה, הנושא טופל על ידי היועמ"ש לממשלה. שני האירועים נשוא כתב האישום
16 התרחשו בכובעו של מר דרעי כאיש עסקים פרטי בכל מה שקשור לאישום השני שהוא מדבר על העברת
17 העסק או ההכנסה לשיטת חברי, לאחיו, ובוודאי באישום הראשון זה מכירת נכס פרטי בין שני אחים.
18 אין זיקה לתפקיד ציבורי כלשהו.
19 החשדות המקוריים שיוחסו למר דרעי במרץ 16' אולי קודם, היו חמורים מאוד שאין קשר בינם לבין
20 מה שמונח היום בפני בית המשפט, חשדות מתחום טוהר המידות, עבירות של שחיתות שלטונית ברמה
21 הגבוהה ביותר, שוחד, קבלת דבר במרמה, גניבה בידי מורשה והלבנת הון, אלה עבירות קשות שלא
22 צריך להכביר מילים כשעננה כזו מרחף מעל כל אדם ועל נבחר ציבור, מה זה חומרת העבירות האלה
23 שריחפה מעל ראשו של הנאשם משך שנים ארוכות. חברי עמד על כך שהחקירה נמשכה, אבל החשוד
24 מבחינתנו, שהתברר בסוף היום כעורב פרח. הכל נגנז על ידי היועמ"ש לממשלה וכאשר מר דרעי
25 בינואר 21' הוזמן לשימוע, היועמ"ש פרסם החלטה שמסכמת את התיק וקבע בהחלטה מיום 8.1.21
26 בסעיף 2, 'לא נמצא בסיס ראיתי להוכחת החשד המשמעותי שעמד ביסוד העבירה' לכן מה שהודיע
27 היועמ"ש שהוא שוקל להעמיד את מר דרעי לדין בכפוף לשימוע בעבירות מס שהתגלו בחקירה שלא
28 לשמה נפתחה. כל התופעה הזו שאדם נחקר שנים ושהכל מרחף מעל ראשו, ואין בחשדות האלה שום
29 דבר והוא אפילו לא מוזמן לשימוע, זה בזכות היועמ"ש לממשלה שגנז את זה ביוזמתו, ואז מעמידים
30 אותו לדין בעבירות מס, כי כשמחפשים אז מוצאים, זה אירוע נוקשה, יש פה פגיעה במהות הציבור
31 בתקינות מול ההליך, בלשון סעיף 149 סעיף קטן 10 זה דוגר את העין, זה לא מתיישב עם עקרונות
32 ברורים של הוגנות להתנהג כך. אבל אנחנו לא שם. זה צריך לעמוד לזכותנו, אנחנו יודעים מה עברנו.
33 בית משפט רואה איפה היינו והדבר המשמעותי שעמד ביסוד החקירה הופרח.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 לאור העובדה צריך לזכור מה ההתנהלות האישית של הנאשם, אנחנו לצערי ב-20 שנה האחרונות
2 נחקרים פה חשדות לבקרים אנשי ציבור. זה עיקרון השוויון ואף אחד לא מעל החוק. מר דרעי לא פצה
3 פה ולא צפצף בחקירה הזו נגד גורמי האכיפה, עם חשדות שהוא יודע שאוכלים אותו מבפנים אבל
4 הוא שיתף פעולה. חברנו אמרו לבית משפט שמדובר על חקירה מורכבת ונגבו ממרשי מעל 10 הודעות.
5 הוא הפגין שיתוף פעולה מלא באריכות וסובלנות, העמיד עצמו לרשות החוקרים, לא הופיע בתקשורת
6 בעניין, לא התבטא בנושא החקירה, דוגמא ומופת להתנהלות של איש ציבור מול מצב שנקלע לחקירה.
7 כיבוד הרשויות, אמון מלא ברשויות והראיה שהם נסגרו בדברים שניתן להתחבר אליהם. ההסדר
8 התאפשר ברגע שהחשדות גם אלה שהיה עליהם השימוע, היו חמורים יותר. נסגרו לאירועים שאנחנו
9 מתחברים אליהם מבחינת המצפון והאמת העובדתית שלנו, כפי שחברי ציין, האירוע מידתי הוא לא
10 נחקר על זה בתחילה.
11 נושא עינוי דין, מצד אחד התמשכות זמן, לא צריך לאתר פה מישהו אשם, עינוי דין זה רשות שחיכתה
12 או נאשם שלא הגיע, הסבל, המועקות והנזקים שהליך פלילי מעל ראשו, הושבו בפס יקה שלנו ללהט
13 החרב המתהפכת ולכן זה שיקול לקולא אם מהחשדות האלה לא נותר כלום, מה זה להט החרב
14 המתהפכת, מספר בראשית, לאחר גירוש גן עדן, היה צריך לסגור, ובורא עולם הציב שמירה על השער
15 והשמירה מאדם וחווה לחזור, היא להט החרב המתהפכת, זה הדבר המאיים ביותר שבורא עולם מצא
16 להפחיד את בן האנוש, חרב חזקה שמסתובבת ויוצרת חוס שאף אחד לא מעז להתקרב, זה מה שמרשי
17 עבר משך השנים.
18 אציין שכל מה שאני אומר לא במחלוקת. אנחנו עתרנו שתי עתירות לבין דין הגבוה לצדק, למרות
19 שבטיעון קצת ניסו למזער את הטענה של העדר סבירות אבל זו הייתה אחת העילות שההסדר בלתי
20 סביר. התקיים דיון בעתירות, הופיעה נציגת היועמ"ש לממשלה, וכמובן הציגה בפני בית המשפט גם
21 את ההליך שהוביל להסדר, אני מפנה לפרוטוקול בית משפט העליון מיום 16.1.22 בעמ' 9 למטה, מפנה
22 לדברי ב"כ היועמ"ש לממשלה בדיון האחרון. מגיש את זה לבית משפט לנוחיותו. (מצטט משורה 33).
23 כשאומרים עבירות מס אני רוצה להגיד שחתן פרס נובל לפיזיקה, אלברט איינשטיין אמר, 'הדבר הכי
24 קשה להבנה בעולם, אפילו יותר מחוקי הטבע הם חוקי המס'. זו המטריה. יש פה משי"ח אחד לא תקין
25 שדווח בחסר ויש פה העברה מעוסק אחד לעוסק שני.
26 אני רוצה להגיד לבית המשפט שאני מצטרף לדברי חברי על כך שהפסיקה מעודדת את בתי המשפט
27 בערכאות השונות לאמץ הסדרי טיעון כמסר לציבור על כל הערכים ועקב כל היתרונות במוסד הזה.
28 דהיינו, כפי שציין חברי, נטילת האחריות. דבר שני, החיסכון במשאבים לא רק לבית המשפט גם
29 לגורמי האכיפה לעסוק בתיקים אחרים, וזה גם מרחיב את חוג האנשים אותם אפשר להביא לדיון
30 מאחר ועקב קשיים ראייתיים, יש תיקים שראוי לסיים בהסדר.
31 פה טופל ההסדר בדריגים הבכירים ביותר, הצוות המקצועי בראשות חברי אבל בליווי ובאישור
32 היועמ"ש לממשלה, אנחנו לא בחזקת תקינות רגילה, שהתביעה אומרת שזה הסדר ראוי ונכון, בוודאי
33 שהדרג הבכיר ביותר מעורב הוא נהנה מחזקת תקינות כפולה ומכופלת.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 עשרות אם לא מאות פסקי דין שקבעו בכל ליווי ההליך הפלילי זה משליך על צמצום הביקורת
2 השיפוטית, נכון שעל פי הפסיקה שלא פותר את הערכאה הדיונית לבחון את ההסדר, חזקת התקינות
3 עומדת לה בכל אתגר על פי כל משפט מנהלי או פלילי ופה היא חזקת תקינות כפולה בשל הדרג הבכיר.
4 אני מקווה שתהיה הבניית שיקול הדעת בשלב הכרעת דין ולא גזר הדין, כולו צריך להיות משוחרר
5 מגווים והבניות ולפי פחות סטיגמות.
6 זה החוק, תיקון 113, צריך לבחון את נסיבות ביצוע העבירה, מ פנה לאישום הראשון, האישום ברור
7 וחברי סקר אותו, אני מפנה לדגשים שלי, אקדים את המאוחר, בית משפט שאל במרומז, אנחנו רואים
8 בשני האישומים כאירוע אחד לעניין מתחם הענישה ואנמק, להבתנו, שני האישומים האלה יש לראות
9 כאירוע מכוון אחד שהיה בחודש ינואר 13' שהוא חזרתו של מר דרעי לפוליטיקה, באותה תקופה הוא
10 הקים חברה פרטית שלו 'דראר' שבאמצעותה הוא ניסה לנהל עסקים, הצליח פחות או יותר אבל עשה
11 את זה לאורך עשור, בינואר 13' הוא נבחר לכנסת, ורואים שהוא נכנס להליך פירוק מרצון עם החברה.
12 ואז רואים את עסקת המכר עם האח במחצית 13', זה קבוצת רכישה והיה פה אקט של יציאה, ורואים
13 באפריל 13' על אותו פרק זמן את העברת הזכאות בתגמולים, אותה חברה גרין אושן ממר דרעי לאחיו,
14 מה המכנה המשותף? תמיד האח, איש קרוב, אי אמון, הוא מסכים לקנות ממנו את הנדלך הזה והוא
15 מקבל את הזכאות להעברה והכל על רקע הפסקת הפעילות הפרטית והכל קורה במחצית 13' או
16 ברבעון הראשון של אמצע 13' שכל אחד בפני עצמו זה אירוע, הטבעי ביותר להעביר לו זה האח.
17 מפנה לסעיף 11 לכתב האישום, חוזה המכר שלגביו יש טענה שלא שיקף את מלוא פרטי העסקה, נערך
18 על ידי עו"ד שלמה דרעי, שעו"ד דרעי חתם על הכל, והכל ללא הנאשם ורעייתו, ז"א שהם לא בתמונה
19 של החוזה.
20 מפנה לסעיף 12 לעניין של אותו טופס מש"ח, גם שם אין את הנאשם מבחינת פעולה אקטיבית, אני
21 מפנה לסעיף 12 (מצטט).
22 לשאלת בית משפט, הוא ידע שמטפלים עבורו, הוא לא ידע מה כתוב שם. הוא לא היה שם.
23 יש פה עבירה שיש בה רכיב של מודעות, מפנה לסעיף 15, הדגש השלישי שלי באישום הראשון, הנאשם
24 אפשר ללא הצדק סביר הגשת מש"ח. אפשר, מצביע על עצמו, מתאר סיטואציה של מחדל, רשלנות,
25 סיטואציה מסוג של להבדיל, מהלך אקטיבי, מהלך פוזיטיבי מכוונה תחילה לכל הביטויים הוא
26 אנטיזה של כוונה תחילה. עבירות המס מדורגות כמו כולם, מסעיף 215, הם הולכות ועולות, יש
27 עבירות טכניות של אי דיווח בסעיף 216, סעיף ביניים 217 ובסוף ברף השחור והחמור של עבירות המס
28 שעליהם הפסיקה מדברת כפגיעה חמורה בערכים מוגנים, גניבה מקופת הציבור, שם אנחנו ב-220.
29 מה שלא קיים בעבירות שלפני, אנחנו לא שם. זה הדין בחוק מיסוי מקרקעין, דירוג חומר הולך ועולה
30 יש 98 א, יש את ב ו-ג שמתחלק לסעיפים קטנים. אם נקפוץ לסעיף זה 98 (ג). חיפשנו מקבילה אבל
31 לא מצאנו ולכן יש פה מהלך שישקף אירוע שהוא 217 ללא אחסניה מדויקת לסעיף המקרקעין, ויש
32 פה 'ללא הצדק סביר' ששאוב – מסעיף 217 זה אמירה לבית המשפט.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 אבקש לדבר על העמלות באישום השני, דיווחתי בזמנו למרשי, הצדדים פה עמדו בפני שוקט שבורה
2 בסעיף 98 (ג1) ונאמר על ידי היועמ"ש שאם היה סעיף אמיתי מקביל, זה היה מתאים. המילים ללא
3 הצדק סביר בסעיף 15 נועדו לשקף בדיוק את הבעיות הזו ולפיין את נסיבות ביצוע העבירה שלנו
4 בסעיף 98 (ג1) לבין עבירות מס הכנסה.
5 לגבי גרין אושן, אנחנו מצאנו את עצמנו מתמודדים עם סוגיית מס מהמורכבות ביותר בדיני המס
6 שחברי אמר העתקת ההכנסה, העברת ההכנסה היא לשיטת המדינה, מי צריך לדווח ומתי, שאלות
7 רבות. אנחנו מדברים על העברת העסק, הפרי הולך אחרי העץ ועל זה נשברו קולמוסים רבים ברשות
8 המיסים בפסיקה עד היום של מי ההכנסה אחרי השעתוק הזה, כולם מסכימים שצריך לדווח על
9 העברה ופקיד השומה יחליט. כל מה שאנחנו מכירים מתנהל בבית המשפט האזרחי.
10 חברי אמר בהגיונות שעו"ד שלמה דרעי קיבל את ההכנסות האלה וזה גם מופיע בכתב האישום,
11 סכומים שהתקבלו בין השנים 13' – 15'. חברי אמר בהגיונות זה חכמה בדיעבד, מועד העתקה הוא
12 באפריל 13' כפי שמצוין בכתב האישום שכל ההכנסות והתשלומים של גרין אושן הולכים לחברה של
13 אחיו. עוד אמר שהחלטה של האח לקבל את ההכנסות בחברה פרטית שלו, בע"מ ולקזז הפסדים זה
14 החלטה אישית שלו ואין למרשי קשר לזה. כתב האישום מפרט את הסכומים אבל זה כולל מע"מ זה
15 מחזור גדול כולל מע"מ אז צריך להקטין גם את המע"מ וכל הנושא הזה ידוע בדיעבד כסכומים
16 שהצטברו.
17 חברי הסביר את האבחנה בין השנים ואני מבקש להצטרף לתשובותיו, הוא נכנס לפירוק והי הצריך
18 לכלול את ה-101, היינו יכולים לעשות ביעור ולכוון את פקיד השומה וזה כשל. בשנים 14' ו-15' שהוא
19 בכנסת ובממשלה, החברה סגורה והוא לא הגיש דו"ח כי לא היו סגורות אז קיבלנו את הכשל.
20 כחלק מהתיקון שאנחנו עושים היום שמתחיל בהסדר טיעון עם כל המשמעות, אנחנו פנינו לרשות
21 המיסים ביוזמתנו למעלה לפני עשרה ימים, בדיווח האישום השני שאנחנו רואים אחריות על אי הגשת
22 דוחות וביקשנו להגיש דוחות מתקנים וצירפנו להם את כתב האישום וההסדר, פנינו לאותו פקיד
23 שומה ואנחנו נפעל על פי הנחיותיו. אבקש מבית משפט לראות פעולה יזומה לתיקון המחדל מיוזמתנו
24 וכפי שחברי אמר, קבלת האחריות, לשים את הדברים מאחור והכל לא מהשפה לחוץ, אנחנו
25 מתחייבים לפעול כפי שסוכם.
26 אנחנו במטריה של עבירות מס לא ברף החמור בכלל בשני האישומים, חברי עמד על זה. למרשי לא
27 עמדה טובת הנאה כלכלית מהעבירות האלה. בסעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין חובת מס רכישה מוטלת
28 על הרוכש. הרוכשים זה משפחתו של שלמה דרעי ולא מרשי ורעייתו, מה שהופחת כאן זה מס רכישה,
29 זה לא טובת הנאה מסוימת. גם באישום השני, בזמן העברה לא היה ידוע איזה הכנסות עתידיות אם
30 בכלל דווחו, הם דווחו בחברה כשלעצמה מפסידה אבל גם שלנו הפסידה, המקורית, אז זה עניין של
31 נזק לקופה כן או לא אבל טובת הנאה לא נצרכה. הכל פה לא היה משיקולי מס כפי שחברי ציין ודייק.
32 זה יותר הולך לכיוון הניתוק מהעולם העסקי לעולם הפוליטיקה מאשר תכנון מס. אין פה מניע מס
33 ולא טובת הנאה כספית.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1 אני מאמץ את מתחם הענישה, לא אטען על זה. אנחנו מצטרפים לבקשה לקבל את האירוע שלנו כ
2 אירוע אחד ברף התחתון של המתחם. אני רואה בהסדר הטיעון שהוגש כאן מימד של החמרה עם
3 הנאשם הזה ביחד לאישומים אחרים, יש פה מימד החמרה כפול בכמה מישורים, באישום הראשון
4 שזה אישום של טופס מס שבח חלקי וחסר שגרם להפחתה של תשלומי מס רכישה על הקו נים, מפנה
5 את בית משפט הפרקטיקה הרווחת באישום כוזב בכוונת תחילה בדירוג החמור של 98 (ג) זה ללכת
6 לכופר. מציג לבית משפט החלטות 17 18, רק מס שבח ומס רכישה בכזב, עבירות יותר חמורות משלנו
7 בהחלטה 15/18 מדובר עם מש"ח כוזב לא חלקי או חסר, והחלטת כופר מש"ח כוזב ומפנה להחלטה
8 40/18 בגלל הסכום, זה מעל מיליון שקל, מס שבח כוזב, זה בעבירות חמורות יותר, 98 (ג).
9 לגבי האישום השני, הרבה מאוד עניינים של ויכוחים עם פקיד השומה של העתקת הכנסה/העתקת
10 עסק של הגעה בעבר. מימד נוסף, העבירות האלה של 16' הן עבירות מנהליות וזה לא עוולה גדולה כל
11 כך לעשות שימוש בהוראות תחום של הכנסת אנחנו נטלנו על עצמנו הליך פלילי גם כשזה עבירה
12 מנהלית. נסיבות ביצוע העבירה באישום הראשון וגם באישום השני, נכתב לא בכדי בסעיף 4 לכתב
13 האישום שמר שלמה דרעי מתמחה בנדל"ן. מרשי הוא פוליטיקאי, לא מבין במס שב"ח או קבוצות
14 רכישה, הוא יעד שמטפלים אך לא בדק בציציות.
15 יש פה ענישה סבירה מכל היבט שמסתכלים על הפרשה הזו.
16 מבחינת הנסיבות הלא קשורות לעבירות, נטילת האחריות היא דבר שאין להקל בו ראש במיוחד בעניין
17 של סקרים כל בוקר של ירידת אמון הציבור במערכת המשפט, כשמגיע אדם שלוקח אחריות ולא
18 מתחמק, צריך לברך על זה ולעודד את זה. כן ירבו, לא צריך להכביד על מי שבא, מי יבוא להודות אם
19 לא נעודד את האנשים, כאן יש מהלך שלם של ההתפטרות שהגשתי הבוקר לבית משפט ויש פה הודאה
20 שאפשרה את הגשת כתב האישום, הוא שלח ליו"ר הכנסת מכתב שמר דרעי לא עומד על החסינות,
21 רק כך היועמ"ש יכל להגיש כתב אישום. הוא מכהן וכיהן כראש התנועה השלישית בגודלה בארץ, 9
22 מנדטים, זה ציבור גדול, לא נשאר בזה כלום בסוף, נשאר עם עבירות מס שבאו על הדרך, צריך לזכור
23 את הדברים האלה. מדובר בהחלטות של האיש בצורה עקבית ורציפה, שלמות מוחלטת עם המהלך
24 ואני מצרף את ההודאה הזו. לכן נטילת האחריות היא דבר משמעותי ביותר, חלוף הזמן שחברי עמד
25 עליו פועל בשני היבטים, עינוי דין אבל גם בהיבט הציבורי, זה עלול לכרסם באמון הציבור וההסדר
26 הביא לסיום הליך שאוי ואבוי אם היינו צריכים להגיע לדיון על שתי העבירות האלה, נחסך פה דבר
27 מהותי ביותר. יש פה הסדר מאוזן, ראוי, שבהחלט נותן ביטוי לכך שנעברו עבירות מצד אחד אבל גם
28 נותן ביטוי לנסיבות העבירות ויתר השיקולים. הקנס שניתן, הוא קנס גבוה, גם בפסיקה שחברי הגיש,
29 האיש התפטר מה כנסת וזה מטה לחמו לאחר 9 שנים כח"כ וכשר, הוויתור שלו יכול להיות במיליוני
30 שקלים צריך לחפש מאיפה להביא פרנסה עכשיו.
31 הסכום שנקבע גבוה, אנחנו נבקש, זה מופיע בכתב האישום, מדובר בסכום כבד מאוד למשפחה, מדובר
32 באב ל-9 ילדים, סב לנכדים רבים, נשוי, בן 62, נבקש פרישה של הקנס לתשלומים.
33 נבקש לעמוד על זה בצורה סבירה בתשלום של 10,000 ₪ ב-18 תשלומים.

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' זרעי

1 **ב"כ המאשימה** : נשאיר לשיקול דעת בית משפט.

2 **ב"כ הנאשם** : לעניין הר"פ שהוגש, זה עבר ישן נושן, מדובר על גז"ד משנת 99' וכל הדבר הזה התאפשר

3 היום, הדפסת התדפיס והאמירה שזה שיקול, רק כשל טכני, כי החוק הוחלף בינואר 19', שנותן עיגון

4 מחודש שמקצר את תקופות ההתיישנות והמחיקה. החוק הקודם, היוצא, תקופת ההתיישנות

5 בעבירות מסוג העבירות הישנות משנת 88', 30 שנה ומעלה העבירות, תקופת ההתיישנות נקבעה על

6 תקופת המאסר עד 10 שנים, בתקופת המחיקה שלאחריה התדפיס לא היה מופיע ואסור להעלות את

7 זה יותר. על פי החוק הקודם בסעיף 16 זה עוד 10 שנים וזה מביא אותו לאפרייל 22', אבל החוק החדש

8 העמיד את תקופת ההתיישנות על 7 שנים והמחיקה 7 שנים על ההתיישנות. זה נמחק בשנת 16' לפני

9 5 שנים.

10 הכנסת חוקה שהחוק יכנס שבועיים לפני פרסומו, הוא היה צריך להיות בתוקף, אלא שנחתם צו על

11 ידי הממשלה בתוקף סמכות, דחו את הצו בשישה חודשים כדי להיערך מחדש וזה פשוט מזל רע.

12 במקום 16.1 הוא נכנס לתוקף בינוי 22' וזה מאפשר היום להגיש.

13 צריך לעשות סדר מהותי ולא פורמאלי על פי צווים פרוצדורליים. זה לא קיים מבחינתנו ולא צריך

14 להיות קיים ולא צריך לעלות על הדעת.

15 אנו משתתפים על הבקשה. מודה לבית שמפט על ההקשבה והסבלנות, נעתור עם התביעה לאפשר את

16 ההסדר, לאפשר לנו לסיים את הפרשה ולאמץ אותו על כל רכיביו.

17 **הנאשם** : לא הכנתי נאום, התלבטתי אם לדבר או לא, מאחר ונטלתי על עצמי ב-7 שנים האחרונות

18 מאז מרץ 16', גזרתי על עצמי שתיקה. גם האדם המחושב ביותר יכול להיכשל בלשונו ולא רציתי

19 להיכשל בלשוני. הייתה לי החלטה חד משמעית גם התנועה שאני מנהל והמשרדים שאני מנהל

20 ואחריות כשר בממשלה לא לערב את הנושא, והשתדלתי לעשות כמיטב יכולתי לכבד את הפרקליטות,

21 המשטרה, לעשות את עבודתם, שיתפנו פעולה כל משפחתי, אסרתי על חבריי ועוזריי, עשנו צנזורה

22 רוסית על כל הנושא הזה. מילה לא יצאה החוצה. גם כשהיו פרסומים נוראיים שידענו שזה שקר, גם

23 המשטרה ידעה שזה שקר, זה טבעו של עולם שהתקשורת ממציאה כשאינן הדלפות. התלבטתי גם

24 היום, בסוף יש פרוטוקולים יש היסטוריה. בשורה התחתונה אני מקבל אחריות אישית מלאה את כל

25 מה שאמר עורך דיני, ההסדר נעשה כרצוני אף אחד לא כפה עליי, אני מצטרף לבקשות של עורכי הדין

26 ומבקש מהשופט לקבל את ההסדר במהרה ולסיים את העניין הזה. אני חייב להגיד לכב' השופט, זה

27 לא יוסיף לך בשיקולים אבל חשוב לי שי רשם, הייתה לי התלבטות קשה מאוד בחודשים האחרונים,

28 הייתה לי ציפייה אחרת לאחר שהיועמ"ש הודיע שכל החשדות החמורות מאוד הוסרו בלי שתיאמנו

29 בכלל, על סמך החומר שהיה בפניו, נכון הוא הזמין אותנו לשימוע על עבירות מס לא פשוטות, למדתי

30 אותם והבנתי שזה עבירות חמורות ביודעין, כזב, וכו', הייתה לי ציפייה שאחרי כל מה שעברתי, כפי

31 שאמר עורך דיני נבות, מה זה להט החרב המתהפכת ותיאר את זה, מה שעבר עליי ועל משפחתי בשנים

32 האלה, חשבתי שכמערכת הגונה וצודקת, גם אם לטענת המדינה יש עבירות מס, שלא היו מתחילת

33 הדרך כחשדות אלא על הדרך, כפי שאמר היועמ"ש לממשלה, למען האיזון, אני חושב שהעונש

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' זרעי

1 שקיבלתי בשנים האחרונות והשתיקה שלי, גם אם נעשו העבירות הללו בצורה זו או אחרת שי למתי
2 את העונש. היית לי ציפייה אמיתית ונאיבית שהעניין יגמר, אם בכל זאת צריך לעשות בצד האזרחי
3 או צד אחר, למדתי מה זה כופר, מה זה קנסות מנהליים או דברים אחרים. לצערי אני אומר אני לא
4 בא בטענות לאף אחד, הבנתי שמגישים כתב אישום ועורך הדין שלי הסביר לי את האפשרויות, נטיית
5 ליבי הייתה לא להסכים, חשבתי שאני בכל זאת איש ציבור, יש ציבור גדול שאני מייצג, שנתן לי אמון
6 ב-4 מערכות בחירות האחרונות למרות כל החשדות בכל זאת האמינו בי והתייעצתי עם רבותיי אם
7 מותר לי על פי דין לעשות מה שאני עושה ולהתפטר מהכנסת ולהגיד לציבור שבחר בי אני בוחר בחיים
8 הקלים ועוזב את הכנסת, הייתה לי התלבטות קשה מאוד, אני חייב לומר, מה שהביא אותי בסוף
9 להחליט, ולא שמישהו שם לי חלילה אקדח לראש, קיבלתי את זה, גם היום עד חמישה ל-10 יכולתי
10 לחזור בי, קיבלתי את זה במודעות ובלב לא קל. אני מקווה שהתובע לא יפגע, אני לא בא להאשים,
11 אני מציג עובדות. כשהעמידו בפניי או שאתה מסכים להסדר הזה עם העובדות כפי שפירט אותם שלא
12 מאשימות אותי לאגורה אחת שלא נתתי למדינה או לקחתי מהמדינה, או שעשיתי משהו במרמה או
13 בידיעה מול הגשת כתב אישום עם עבירות עם סעיף 220, ואני יודע מה זה משפט, איך מתחילים ואיך
14 אפשר לגמור, כמה זמן שזה ייקח, זה ירתום אותי ואת משפחתי ואפילו את התנועה שאני מייצג אותה,
15 ומה שהיה לי ב-7 שנים האחרונות, עם ניהול המדינה, תקופת הקורונה, היה לי לוקסוס לשתוק, אין
16 לי את האפשרות הזו כשאתה מנהל משפט, אתה רוצה להתגונן ואתה רוצה להוציא קול זעקה,
17 וכשמתחיל להיות התנגחויות להב החרב המתהפכת עובדת בצורה אחרת ושקלתי שיקולים והחלטתי
18 שאני לא רוצה לחזור למה שהיה לפני 20 ו-30 שנה ורוצה להמשיך עם הזמן שנשאר לי להשקיע בצרכי
19 ציבור בלי לערב את המלחמות הללו ולהמשיך לייצג את השכבות והציבור שאני מייצג בצורה אחרת
20 גם אם לא מהכנסת. החלטתי בלב לא קל אבל בעצתם ובהוראתם של הרבנים שאני מתייעץ איתם,
21 היה חשוב לי להדגיש. אני לוקח אחריות, מצטרף לבקשה של המדינה ושל עורך דיני, ומבקש מכבי
22 השופט הנכבד, אני גם מודה לכם שהקלתם עלינו בצורה שעשיתם את הדיון, אני מבקש לאמץ את
23 ההסדר והבקשה שלי לעשות את זה במהרה.

24 **בית משפט** : בחלק מהפסיקה היה רכיב התחייבות בכוונה נמנעתם?

25 **ב"כ המאשימה** : אין צורך.

26

בית משפט השלום בירושלים

25 ינואר 2022

ת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

החלטה

קובע למתן גזר דין ליום 1.2.22 ל שבט תשפ"ב בשעה 11:00.

ב"כ הנאשם יודיע עד ליום 30.1.22 האם הוא עדיין מתנגד לצילום ושידור ישיר של מתן גזר הדין.

ניתנה והודעה היום כ"ג שבט תשפ"ב, 25/01/2022 במעמד הנוכחים.

שמואל הרבסט, נשיא

13
14

הוקלד על ידי אבירם פולטוב

נספח ע/8

**”העתק כתבתו של אריק בנדר ”דרעי
יתמנה לתפקיד חדש ומפתיע בש”ס ;
על הסדר הטיעון : ”שפכו את דמי”
מיום 2.2.2022 באתר ”מעריב”**

עמ' 141

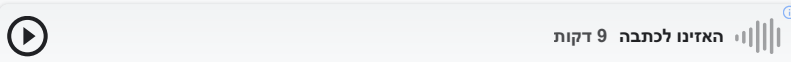
הדפס

חדשות מהארץ והעולם פוליטי-מדיני

דרעי יתמנה לתפקיד חדש ומפתיע בש"ס; על הסדר הטיעון: "שפכו את דמי"

יו"ר מפלגת ש"ס התייחס במהלך מסיבת עיתונאים להסדר הטיעון עליו חתם, ותקף את שר האוצר ליברמן: "העלאת המחירים - יצר נקמה בציבור החרדי"

אריק בנדר 02/02/2022 12:10 8 דק' קריאה

תגיות: אריה דרעי / ש"ס

ח"כ דרעי (צילום: יונתן זינדל, פלאש 90)

יו"ר מפלגת ש"ס **אריה דרעי** התייחס היום (רביעי) במסיבת עיתונאים שקיים בחדר סיעת המפלגה בכנסת, **לעסקת הטיעון שחתם** ולהמשך פעילותו הציבורית. זמן קצר לפני תחילת האירוע, נמסר מש"ס כי דרעי ימונה לתפקיד של יועץ פרלמנטרי בסיעה, על מנת שתהיה לו אפשרות להיכנס לוועדות ולמליאת הכנסת למרות שאינו ח"כ.

"אני לא הולך לשום מקום, ניצב על משמתי כיו"ר תנועת ש"ס וממשיך לנהל את ענייני הציבור מכל מקום - מהכנסת, ממשרדי התנועה, בשטח ובכל מקום. אמשיך להשתתף בישיבות ראשי מפלגות האופוזיציה לנהל את ישיבות הסיעה", הדגיש, "אני וחברי מאוחדים במטרה להפיל את הממשלה הרעה הזאת, שגורמת לחורבן הזהות היהודית שלנו, ופוגעת בחוסן הכלכלי של המעמד החלש. תנועת ש"ס יודעת להוביל מאבקים גדולים גם מהאופוזיציה - ש"ס מעולם לא היתה מאוחדת כמו בתקופה הזו. האחדות הזו היא כוח גדול שנובע מצדקת הדרך, ומכך שש"ס הוכיחה נאמנות ועמוד שדרה אידיאולוגי, כאשר דווקא הממשלה הזו ממחישה את ההישגים הגדולים שלנו".

הוא ציין כי הסדר הטיעון עליו חתם אינו כולל הטלת קלון: "מודיע כבר מעכשיו, שבבחירות הבאות, שאני מקווה בעזרת השם שיתקיימו מהר מאוד, אעמוד בראש תנועת ש"ס ואשרת בתפקיד של שר. אני לא רואה שום מניעה לזה. אני מייעץ לחברי תקווה חדשה, שלא עוברים את אחוז החסימה, אבל חוסמים את ראש הממשלה - לא תזיק לכם קצת צניעות".

• [חג אורים שמח: אלה זמני חלוקת נר שמיני של חנוכה](#)

דרעי התייחס לחקירה שעבר, שהסתיימה כאמור בחתימה על עסקת טיעון, ואמר: "לא מאחל לאף אחד לעבור את מה שאני ומשפחתי עברנו בשבע השנים האחרונות", אמר בראשית דבריו, "בהתחלה, יצא צו איסור פרסום על דמות בכירה בממשלה עם חשדות חמורים ביותר, אח"כ נפתחה חקירה ולבקשתי הותר לפרסום זהותי. האישיומים היו חמורים ביותר - שוחד, גניבה, מרמה, קשירה קשר, הפרת אמונים, גניבה מעמותות ועוד. נגדי והכי כואב - גם נגד אשתי ומשפחתי".

"הדלפות מהמשרה לא נתנו מקום לספק - תפסנו שוב את אריה דרעי", הוסיף, "הכותרות כבר שפטו והרחפנים כבר עלו לשמי ספסופה לצלם מכל זווית את האזור. ספסופה הפכה להיות האתר הכי המתור בירשאל ואני שמח שהביקוש לצימרים שם הגיע לשיאו, הרחוב הפך להיות סואן כמו בתל אביב, כולם מצלמים מחפשים את הארמון את האחוזה המדוברת. דמי ודם משפחתי נשפך בראש חוצות, דמי שותת ואני נושך שפתיים".

הוא הוסיף: "הדבר היחיד שאמרת - אני מוכן לכל חקירה, מוכן לענות על כל השאלה והאמת עוד תצא לאור. לפי מה שאנו יודעים היום בבירור, חודשים ספורים לאחר שהתחילה החקירה, במשטרה ידעו בבירור שכל החשדות לשוחד - לא היה ולא נברא, וזאת לאחר שחקרה ונסעה משלחת גדולה לחו"ל והבינה שהחשד לשוחד מופרך מיסודו. כל זאת ללא שנשאלתי אפילו שאלה אחת".

"לאחר למעלה משנה מפתיחת החקירה, רעייתי ואני זומנו לחקירה. קשה לי לשכוח את הסיטואציה הזו - אני וכל משפחתי נמצאים ליד מיטת טיפול נמרץ שעליו שכבה אמי עליה השלום, מונשמת מורדמת, ואני מנסה לשכנע את מפקד יאח"ה אם אפשר לדחות את החקירה בכמה ימים, הרי שנה לא זומנתי למה עכשיו? לצערי נאלצתי להרים את הקול כדי שייסכימו לחכות כמה ימים", אמר.

"לצערי, אמי נפטרה ולאחר השבעה, וכאמור למעלה שנה מפתיחת החקירה, ולמרות שכבר היה ברור למטרה ולפרקליטות שאין שום חשד לשוחד, ועכשיו מדובר על נושאים חדשים שעלו תוך כדי, נדרשתי לבוא עם אשתי לחקירה ערב חג השבועות לחקירה מבוקר עוד ערב, כאשר כל הזמן מלוות אותנו הדלפות אינסופיות עם חשדות חמורים ביותר - שחלקם הגדול כבר הופרכו, ועדיין איש לא טרח לומר זאת, וההאשמות הופרכו לחלל האוויר".

בהמשך שיתף ברנעי המשבר: "חייב לשתף אתכם בחוויה שקשה לי לשכוח. אשתי הצדקת מקדישה את כל חייה לטובת הציבור בישראל, לשכבות הכי חלשות ולמשפחות נזקקות, ועד לפני כמה שנים לא לקחה מעמותות שהיא מנהלת פרוטה שחוקה אפילו לא הוצאות רכב ופלאפון במשך עשרות שנים. אחרי החקירה ראיתי את יפה אשתי עם דמעות בעיניים, מתברר שהצדקת גזרה על עצמה תענית באותו יום ולא שתתה מים עד הלילה. היא לקחה אותי ולצד ואמרה לי תוך כדי בכי 'אתה לא תאמין, הטיחו בי היום בחקירה שאני, יפה דרעי, גנבתי כסף מעמותות, אני שמסרת את נפשי גנבתי כסף. חיבקתי אותה אמרתי גם זה יעבור. ואני שמח שהיום אחרי שבע שנים היא קיבלה הודעה שחשדות נגדה נגנזו. כל הזמן הזה נשכתי את שפתי ותמכתי באשתי ומשפחתי. התייצבנו פעמים רבות לחקירות ארוכות ביותר, כל אימת שנתבקשנו לכך, אלו לא רגעים קלים ואני מודה לקב"ה שנתן לי כוחות".

"ברשותכם, אני רוצה לצטט מדבריו של השופט אתמול בביהמ"ש בירושלים - 'לזכותו של הנאשם יש לזקוף את העובדה כי החקירה נמשכה שבע שנים, והוא חש תלוי בין שמיים וארץ, למשך פרק זמן משמעותי ממתין להחלטה בעניינו עוד ועוד. בא כוחו של הנאשם דימה תקופה זו ללהט החרב המתהפכת המייצרת חום מייסר, כך הוא גם עיניו הדין המהווה עינוי של ממש מייסר את הנאשם יום אחרי יום"', הוסיף דרעי.

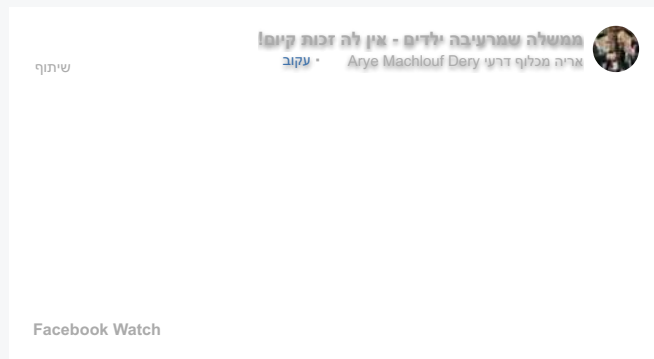
"הציבור שעקב אחרי הפרשה ראה איך הערפל מתפזר והאישומים נעלמים - איך בכתב האישום עצמו נעלמו גניבה, מרמה, שוחד והפרת אמונים - ונותרו רק דיווחי מס. כולם שמעו את קולו של היועמ"ש מנדלבלית שאמר 'ההר הוליד עכבר"', הסביר דרעי והמשיך וציטט את השופט: "החלטת היועמ"ש על כך שהתיק, שהכיל עבירות רחבות היקף של שחיתות, הסתיים והסתיימו בעבירות מיסוי מינוריות של הרף התחתון, כולם יודעים שאם לא היו קוראים לי אריה מכלוף הדרעי הנושא היה נפתר מול פקיד השומה כפי שמתרחש בתיקים אחרים".

ח"כ אריה דרעי בבית המשפט (צילום: יונתן זינדל, פלאש 90)

הוא המשיך וציטט את השופט: "עבירות המיוחסות לנאשם אינן כוללות זדון או כוונה להונות, חלקו המיוחס לו הינו פסיבי מבלי שהיה שחקן ראשי, ובאשר לאישום השני מדובר בהעברה לאחיו ובאופן כללי עבירות המס המיוחסות לנאשם לא נבעו מרצון לרווח כלכלי, אבל אצלי כבר למדתי שהעניינים מתנהלים אחרת. נצרת את פי לאורך כל התקופה, שבע שנים. הנחיתי את חברי לסייע לא לדבר למרות הכאב, סבלנו בדממה את ההכפשות וההשפלות וידעתי שסוף האמת להתנלות. לא רציתי לקחת את תנועת ש"ס למלחמות אינסופיות, ולבזבז את הזמן במקום לעשות למען הציבור ששלח אותנו ומדינת ישראל. ואני חושב שבשבע שנים אלו הוכח שצדקתי בגישה הזו והעשייה שעשתה התנועה ואנחנו בתקופה הזו מוכיחה את עצמה".

בהמשך התייחס לעליית המחירים ואמר: "אני שומע תירוצים על העלויות המחירים, ויש רק אדם אחד וסיבה אחת לכל ההתייקרויות - אביגדור ליברמן. בגלל יצר נקמה רעה וקשה בציבור החרדי, הוא החליט נגד כל המדיניות של כל הממשלות הקודמות להעלות מיסים על מוצרים באופן שרירותי. פתאום הוא דואג לסוכר ולהשמנה יתרה של הציבור? הוא הלך בצורה אכזרית וצינית להעלות מיסים. אם מותר לו להעלות מיסים אז למה הרשתות לא יעלו? קבלו אור ירוק. הסיבה העיקרית היתה יצר של נקמה שהוביל לכל גלי ההתייקרויות הללו. אולי רציתי להתנקם בציבור החרדי אבל גם הציבור של עולי ברית המועצות יסבלו מיוקר המחיה".

הוא התייחס לסערה שעוררה החופשה בשוויץ אליה יצא עם רעייתו בשבוע שעבר, ואמר: "נסענו לארבעה ימים, זו היתה מתנה מילדינו. לא לקחנו כסף מאף אחד ואני מודה לילדי. אין לזה שום קשר בין כך הייצוג של השכבות החלשות, והצעקה של צעקתם. אני שמח שגם לפיד זועק נגד עליית המחירים. אף אחד לא תקף אותו על הנסיעות בסופי שבוע שעולות למשק המדינה מיליוני שקלים על הוצאות אבטחה".

"מכל העונשים שניתנו לי אתמול, הקנס ועצם ההעמדה לדיון, הפרישה שלי מהכנסת היא הכבדה ביותר", הוסיף, "לא מפני שאני דבוק לכורסא או לכיסא, מי שזוכר כשהייתי שר פנים נהגתי להתפטר מהכנסת גם בלי חוק נורבני כדי להקדיש את כל זמני לעבודת המשרד ולקבינט ולפנות מקום לח"כ צעיר ונמרץ מש"ס. אלא, שכעת הנסיבות השתנו - אנחנו נמצאים באופוזיציה ומנהלים מאבק עיקש בממשלה רעה ואטומה. הכוח היחיד שנשאר לנו הוא דרך ההצבעות במליאה, ולכן הנוכחות שלי שם חשובה ומשפיעה. זו השליחות שלי, ולמרות זאת, בנסיבות שנוצרו ובעצה אחת עם פרקליטי ויועצי הגנתי למסקנה שהדרך היחידה לאפשר את הסדר הטיעון עוברת דרך התפטרותי מהכנסת".

יאיר לפיד (צילום: חן גלילי)

"הרבה מידידי קראו לי לא להתפטר, להמשיך הלאה במשפט ולהוציא צדקתי לאור, מדובר בעבירות מסים. עם זאת, איני אדם פרטי, אני עומד בראש תנועה בשליחות מועצת גדולי התורה ומאות אלפי מצביעים שנאבקים עבור מדינה יהודית. עברנו ארבע מערכות בחירות אחת אחרי השנייה, כשמעל ראשי מרחפים חשדות חמורים ביותר, ולמרות זאת קיבלתי תמיכה של מאות אלפי מצביעים עם המסר הברור של דאגה למדינה יהודית ולשכבות החלשות", הסביר.

"לאחר התלבטות רבה, והתייעצות עם חבריי, החלטתי שהדבר הנכון ביותר עבורי היה ליטול אחריות, להוריד את הנושא הזה מהשולחן ולהקדיש את כל זמני וזמנם של חברי למען הציבור והתנועה. אם הייתי בוחר לנהל משפט על עבירות מס, שיימשך שנים רבות, הדבר היה גוזל ממני אנרגיות רבות ומוביל למאבקים ולמחוזות של מלחמה והטחת האשמות ובאופן טבעי, אשר היה מושך גם את כל התנועה למאבק הזה. אני מודה לבורא עולם על כל החסדים שעשה עמי ועם משפחתי, ולמאות אלפים שתמכו בי, אתם הכוח שלי להמשיך ולפעול", אמר.

נספח ע/9

כתבתם של קובי נחשוני ומורן
אזולאי, "דרעי: "שפכו את דמי, אם
לא היו קוראים לי מכלוף זה היה
נפתר מול פקיד השומה" מיום

2.2.2022

עמ' 147

דרעי: "שפכו את דמי, אם לא היו קוראים לי מכלוף זה היה נפתר מול פקיד השומה"

יממה לאחר שהוטל עליו מאסר על תנאי בהסדר טיעון, תוקף דרעי בחריפות בנאום "אני מאשים": "דמי ודם משפחתי נשפך בראש חוצות, הכותרות כבר שפטו והרשיעו. חודשים לאחר החקירה ידעו במשטרה שהחשד לשוחד לא היה ולא נברא". הוא הבהיר: "בבחירות הבאות ארוץ בראשות ש"ס"

852 תגובות

קובי נחשוני, מורן אזולאי | 02.02.22 | 11:11

האזינו לכתבה 4 דקות

Promoted Links by Taboola

לראשונה בישראל: משלוח מהיום להיום החל מ-30 ש"ח בלבדרשת תכנון לשדר ריאיון עם קצב - וגנזו אותו

תרבות ובידור

Channel22

חולדאי על סערת אסי כהן: "מה זו הפריבילגיה לעזוב הופעה? לא נשלם לי"

תרבות ובידור

יממה לאחר שבית המשפט אישר לעיני המצלמות את הסדר הטיעון עם הפרקליטות בגין עבירות מס, וגזר עליו מאסר על תנאי וקנס על סך 180 אלף שקל, תקף הבוקר (יום ד') יו"ר ש"ס אריה דרעי את מערכת איפית החוק בנאום שנשא בכנסת. לדבריו, "כל אדם בישראל יודע שאם לא היו קוראים לי מכלוף אריה דרעי, הנושא היה נפתר מול פקיד השומה כפי שמתרחש באלפי מקרים אחרים. נשיא בית המשפט אמר שהעבירות שיוחסו לי אינן כוללות זדון או כוונה להונות את שלטונות המס". הוא הוסיף כי "אני לא הולך לשום מקום. אני ניצב על משמרתי כיו"ר תנועת ש"ס".

לשאלה אם הפיכתו ליועץ בשכר של מפלגת ש"ס לא מהווה הפרה של ההתחייבות לעזוב את החיים הפוליטיים אמר דרעי: "חלילה וחס. אמרתי לשופט בקולי שאני מתכוון להמשיך את שליחותי לייצג את הציבור הזה. התפטרתי מהכנסת, זה לא דבר סמלי. הצבעה בכנסת, פעילות בכנסת - מכל זה התפטרתי. חד משמעית אמרתי שאמשיך לפעול כיו"ר תנועת ש"ס. אני יו"ר התנועה".

בתחילת דבריו, שארכו לא פחות מ-50 דקות, אמר דרעי: "אני לא מאחל לאף אחד לעבור שבע שנים כפי שעברתי אני ומשפחתי. תזכרו את הימים של התפוצצות הפרשה. בהתחלה היה צו איסור פרסום על דמות בכירה בממשלה עם חשדות חמורים ביותר. נפתחה נגדה חקירה. ואחר כך, על פי דרישתי, הותר לפרסום שמדובר בשר אריה דרעי. האישומים שנזרקו לחלל האוויר היו חמורים ביותר - שוחד, גניבה, מרמה, קשירת קשר, הפרת אמונים, הלבנת הון, גניבה מעמותות, ועוד. נגדי, והכי כואב, גם נגד אשתי, רעייתי ומשפחתי. ההדלפות מהמשטרה לא נתנו מקום לספק. אריה דרעי - תפסנו אותו שוב. הכותרות כבר שפטו והרשיעו".

2 צפייה בגלריה

בית משפחת דרעי בספסופה. "כולם עלו לרגל" (צילום: תומריקו)

הוא התייחס לבית משפחתו בספסופה, שעמד בתחילה במוקד החשדות: "הרחפנים כבר עלו לשמי ספסופה לצלם מכל זווית. ספסופה הפכה להיות האתר הכי מתויר בארץ ישראל. אני שמח שהביקוש לצימרים בספסופה הגיע לשיאו. הרחוב שבו אנו גרים בספסופה הפך להיות הרחוב הכי סואן כמו רחוב ראשי בתל אביב - כולם עולים לרגל מכל האזור, מכל הארץ, בסקרנות, מצלמים, מחפשים את הארמון, את האחוזה, את הטירה המדוברת".

דרעי טען כי "דמי ודם משפחתי נשפך בראש חוצות, ואני, שיודע את האמת, שותק ונושך שפתיים. הדבר היחיד שאמרתי הוא שהאמת עוד תצא לאור. חודשים ספורים לאחר שהתחילה החקירה המשטרה ידעה בבירור שכל החשדות לשוחד לא היה ולא נברא".

הוא סיפר כי לאחר אחת מחקירותיה, "ראיתי את יפה אשתי עם דמעות בעיניים. מתברר לי שהצדקת גזרה על עצמה תענית באותו יום ולא שתתה מים עד הלילה ולקחה אותי לצד, תוך כדי בכי מתייפח, 'אריה, אתה לא תאמין, הטיחו בי היום בחקירה, שאני יפה דרעי גנבתי כסף מעמותות, שאני מסרתי את נפשי בשבילם. אני לא מסוגלת! את החוויה הזאת אני לא אשכח לעולם. אני שמח שאחרי שבע שנים אתמול אשתי סוף סוף קיבלה הודעה שהחשדות נגד העמותות ונגדה נגנזו".

בני הזוג יפה ואריה דרעי, אתמול בבית המשפט (צילום: יונתן זינדל)

לפני גזר הדין שהוטל עליו אתמול דרעי הורשע על פי הודאתו בעבירות מס במסגרת הסדר טיעון. מכיוון שהתפטר מהכנסת לא הוטל עליו קלון, הוא יכול עקרונית לחזור ולהיבחר בבחירות הבאות, אולם במקרה כזה צפויה עתירה לבג"ץ, שמן הסתם תזכיר גם את הרשעתו מ-1999.

השופט שמואל הרבסט ציין כי "העבירות של הנאשם פסיביות. הוא לא היה אקטיבי בקרימינליות". הוא אמר כי "הנאשם התפטר מכנסת ישראל. מדובר באדם שעומד בראש מפלגה גדולה ושהוא מגיל צעיר בשליחות ציבורית. זה דבר שצריך לקחת אותו בחשבון. אחרי ששקלנו את כל הדברים הללו, אני חושב שאפשר לקבוע שהנאשם נמצא בחלקו התחתון של מתחתם העונש. לכן העונש שהוצג על ידי הצדדים ראוי".

נושאים קשורים

ש"ס

אריה דרעי

נספח ע/10

העתק כתבתו של מיכאל שמש,
"אחרי שהתפטר מהכנסת: דרעי
ביקש לשכה במשכן – וסורב" מיום
25.1.2022

עמ' 151

אחרי שהתפטר מהכנסת: דרעי ביקש לשכה במשכן - וסורב

בכנסת טענו שיש מחסור בחדרים. בינתיים, ח"כ יוסי טייב יפנה עבור דרעי את הלשכה שלו • מוקדם יותר היום הודה והורשע יו"ר ש"ס בעבירות מס • שלשום הגיש את התפטרותו מהכנסת כחלק מהסדר הטיעון שעליו חתם. הוא צפוי למאסר על תנאי ולקנס של 180 אלף שקלים

סגור

מיכאל שמש

20:54 | 25 בינואר 2022

פרסום ראשון: אחרי שהורשע והתפטר מהכנסת, אריה דרעי ביקש לשכה במשכן - וסורב. כך פורסם הערב (שלישי) בחדשות הערב בכאן 11. בכנסת טענו שיש מחסור בחדרים, בש"ס התלוננו מנגד שיש תקדים ללשכה למי שאינו חבר כנסת - תקדים שנוצר כשיו"ר מסלנת העבודה לשעבר אבי גבאי קיבל חדר בכנסת, מיד אחרי בחירתו.

כדי ליישב את הסוגיה, חבר הכנסת מש"ס יוסי טייב, שנכנס למשכן במקום דרעי, החליט לתת לו את הלשכה שאמור היה לקבל. הח"כ החדש-ישן של ש"ס צפוי לעבוד מהלשכה שבחדר הטיעון בכנסת, ודרעי יוכל להמשיך לשבת בחדר ששימוש אותו עד עכשיו.

כאן חדשות
@kann_news | עקוב

פרסום ראשון | אחרי שהתפטר מהכנסת: אריה דרעי ביקש לשכה במשכן, בכנסת סירבו בטענה שיש מחסור בחדרים. ח"כ יוסי טייב יפנה עבור דרעי את הלשכה שלו
#חדשותהערב @shemeshmicha

צפה בטוויטר

ההשעה של דרעי

אריה דרעי התפטר מהכנסת. אריה דרעי ביקש לזכה במשכן, בכנסת סירבו

סרטון ראשון

8:48 אחרי צ"צ 25 בינואר 2022
35 ❤️
35 🗨️
🔗

קרא 33 תשובות

מוקדם יותר היום הורשע דרעי בעבירות מס בבית משפט השלום בירושלים, לאחר שהודה במיוחס לו בכתב האישום ובכך נכנסה התפטרותו מהכנסת לתוקף. בהמשך, יגזור בית המשפט את דינו. במסגרת הסדר הטיעון, מבקשות הפרקליטות מאסר על תנאי ל-12 חודשים, למשך שלוש שנים וקנס על סך 180 אלף שקלים.

ההסדר כולל חמש עבירות לפי פקודת מס הכנסה ועבירה לפי חוק מיסוי מקרקעין. כתב האישום נגד דרעי הוגש לפי כחודש ובמסגרתו הוסכם כי היועץ המשפטי לממשלה, אביחי מנדלבליט, לא ידרוש להטיל קלון על דרעי.

כאן חדשות @kann_news עקוב

ההסדר עם יו"ר ש"ס אריה דרעי: סוגיית הקלון לא תכלול בהסדר, ואם דרעי ירצה לשוב להיות שר - כל צד יטען בעניין. לפי ההסכמות, הוא יודה ב-3 עבירות דיווח וישלם קנס של 180,000 שקלים, מגעים להסדר טיעון מתנהלים גם עם אחיו של דרעי

@almog_tamar #חדשותהערב

צפה בטוויטר

הסדר טיעון עם דרעי

דרעי יודה בעבירות מס, יחטט סוכנות וישלם קנס של כ-180 אלף ש"ח

9:22 אחה"צ · 22 ברצנ' 2021

12 ❤️ תשובה 🗨️ שיתוף

קרא 4 תשובות

נציג הפרקליטות במשפט הסביר כי להבדיל מעבירות מס אחרות שמתאפיינות בשיטתיות - במקרה של האישום הראשון של דרעי, בו העבירה המיוחסת לו היא סיוע לאחיו, מדובר באירוע חד פעמי וחלקו בעבירה היה משני. באישום השני לעומת זאת, דרעי היה המבצע העיקרי של העברות, אך "יש לשקול שהסיבה לא הייתה בצע כסף". בתוך כך נטען כי אמנם דרעי היה נבחר ציבור בזמן ביצוע המעשים והוא מחזיק בעבר סלילי. אך הוא נטל אחריות שמשתקפת מסרישתו מהחיים הפוליטיים. והגיע להסדר בשלב מוקדם של ההליך.

תניות: אריה דרעי, ש"ס. הכנסת

נספח ע/11

העתק פניותיה של העותרת אל
היועמ"ש ולפרקליט המדינה, מיום

2.2.2022 ומיום 14.2.2022

עמ' 154

02 פברואר 2022, א' אדר א' תשפ"ב

לכבוד
 עו"ד עמית איסמן
 פרקליט המדינה
 משרד המשפטים
 ירושלים

- דחוף -

שלום רב,

הנדון: בקשה לערער על עונשו של מר אריה מכלוף דרעי ולבקש הטלת קלון

עקב הפרת ההסדר והתחייבויותיו

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם כלהלן:

1. היום 2.2.2022 פורסם בתקשורת, כי מר אריה מכלוף דרעי, יו"ר תנועת ש"ס, מונה ליועץ פרלמנטרי של סיעת ש"ס בכנסת.¹ עוד פורסם, כי בסיעת ש"ס מנסים בימים האחרונים להביא אישור מיוחד של הכנסת שיאפשר לדרעי להיכנס לירכתי המליאה כדי לפקד על הצבעות האופוזיציה כפי שעשה עד כה בעת שכיהן כחבר כנסת.²

2. כמו כן, בנאומו היום הצהיר דרעי כי הוא מתכוון להמשיך בזירה הציבורית וממשיך להתנהל בכנסת ובשלטון כיו"ר תנועת ש"ס:³

"אני לא אדם פרטי, אני עומד בראש תנועה פוליטית גדולה... החלטתי להקדיש את זמני ואת זמן התנועה ואת כוחותינו לציבור שלנו [...] אני לא הולך לשום מקום - אני ממשיך כיו"ר תנועת ש"ס וממשיך לסייע לציבור".

3. כזכור, ביום 1.2.2022 גזר נשיא בית המשפט השלום בירושלים השופט שמואל הרבסט, את עונשו של מר אריה מכלוף דרעי בהתאם להסדר הטיעון וההתחייבויות שסוכם בין הנאשם לתביעה הכללית.

4. כך, בסעיף 4 להסדר הטיעון בין התביעה לנאשם דרעי, אשר הוגש לאישורו של בית המשפט השלום בירושלים במסגרת ת"פ 56231-12-21 **מדינת ישראל נ' דרעי**, סוכם הדברים הבאים:

"רשמנו בפנינו את הודעת הנאשם בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת ועל כן היועץ המשפטי לממשלה לא טוען בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית".

5. בעקבות הסכמה זו, החליט הנשיא הרבסט לכבד את הסדר הטיעון שהובא לפניו, וקבע בגזר דינו את הדברים הבאים לאורו של ההסדר וההסכמה על פרישה מהחיים הציבוריים:

"הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם.

¹ ירון אברהם ועמית סגל, "דמי ודם משפחתי נשפך": יממה אחרי גזר הדין דרעי הבהיר שישאר בראשות ש"ס", N12, 2.2.2022. https://www.mako.co.il/news-politics/2022_q1/Article-f8cf1d63499be71027.htm

² ארי קלמן, "קשיים בהשגת אישור לחזרת דרעי למליאה", **בחזרי חרדים**, 31.1.2022. <https://www.bhol.co.il/news/1334437>

³ שם, ירון אברהם ועמית סגל.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדייר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניי, אך נדמה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, וכעת נוכח התיק דן ואישומיו – הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו. אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור בעשורים האחרונים ונדמה כי המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו.

הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה. כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות

כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית."

(עמ' 7 לגזר הדין מיום 1.2.2022, ההדגשות אינן במקור).

- הנה כי כן, במהלך ההליך הפלילי הציג דרעי מצג לפיו הוא מתחייב לפרוש מן החיים הציבוריים, בתמורה לכך הסכימה התביעה להקל בחלק מן העבירות שבהן יואשם, ואף להגיש לבית המשפט הסדר טיעון ללא בקשה להטיל קלון על דרעי. בית המשפט קיבל את הנחות יסוד אלו שהוצגו לפניו ואף קבע כי "המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו".
- לא זו אף זו, המשיך השופט הרבסט וקבע, כי נוכח העובדה כי "הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדייר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור.. מוותר על כך, מרצונו", ולאור "התרחקותו מהזירה הציבורית" – הוא אינו מתערב בהסדר הטיעון ואינו מטיל עליו קלון.
- למעשה, כל תכליתו של הקלון הוא הרחקתו של אדם מן הזירה הציבורית בראש השיקולים, עומדים ההגנה על מעמדו ויוקרתו של השירות הציבורי, שמירה על אמון הציבור בנבחריהם והקפדה על מילוי תפקידים שלטוניים באופן ראוי, חוקי ותקין (בג"ץ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, (נ)4) 309, פס' 23 לפסק דינו של כב' השופט חשין (1996) (להלן: "בג"ץ כהן"); ת"פ (שלום י-ם) 4063/06 מדינת ישראל נ' הנגבי, בעמ' 43 (פורסם בנבו, 9.11.2010) (להלן: "עניין הנגבי")). לכן, משהתחייב הנאשם כי הוא מתפטר מהכנסת – ברור היה לבית המשפט כי הנאשם מקבל על עצמו דין ועוזב "את הזירה הציבורית".
- והנה, משחלית דרעי, להחזיק בתפקיד יו"ר תנועה ש"ס, ולחזור לעבוד בכנסת, לשמש כיועץ פרלמנטרי בכיר, והלכה למעשה, לפעול כמי שהוא "הרוח החיה" מאחורי סיעת ש"ס ובמסדרונות השלטון – ברי כי דרעי הפר את ההסכם ואת התחייבויותיו כנאשם בפלילים בהסדר הטיעון שהתקבל בבית המשפט.
- אשר על כן, אנו פונים אליכם בבקשה שתערערו על עונשו של דרעי לבית המשפט המחוזי בירושלים (במסגרת 45 הימים שלאחר גזר הדין), ותבקשו להטיל קלון על מר דרעי.
- נוכח החשיבות הציבורית של העניין, נודה לתגובתך המהירה.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד

מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

רח' יפו 208, ירושלים 9438303 * מען למכתבים: ת.ד. 36504 ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 9438303 * العنوان للرسائل: ص.ب. 36504، القدس 9136001 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

תומר נאור, עו"ד

מנהל האגף המשפטי

14 פברואר 2022, י"ג אדר א' תשפ"ב

לכבוד
עו"ד גלי בהרב-מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
משרד המשפטים
ירושלים

עו"ד עמית איסמן
פרקליט המדינה
משרד המשפטים
ירושלים

- דחוף -
שלום רב,

הנדון: בקשה לערער על עונשו של מר אריה מכלוף דרעי ולבקש הטלת קלון

עקב הפרת ההסדר והתחייבויותיו

סימוכין: מכתבנו לפרקליט המדינה מיום 2.2.2022

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם כלהלן:

- ביום 2.2.2022 פורסם בתקשורת, כי מר אריה מכלוף דרעי, יו"ר תנועת ש"ס, מונה ליועץ פרלמנטרי של סיעת ש"ס בכנסת.¹ עוד פורסם, כי בסיעה מנסים להביא אישור מיוחד של הכנסת שיאפשר לדרעי להיכנס לירכתי המליאה כדי לפקד על הצבעות האופוזיציה כפי שעשה כשכיהן כחבר כנסת.²
- כמו כן, בנאומו – מתוך משכן הכנסת עצמו – ביום 2.2.2022 הצהיר מר דרעי כי הוא מתכוון להמשיך לפעול בזירה הציבורית ולהתנהל בכנסת ובשלטון כיו"ר תנועת ש"ס:³
"אני לא אדם פרטי, אני עומד בראש תנועה פוליטית גדולה... החלטתי להקדיש את זמני ואת זמן התנועה ואת כוחותינו לציבור שלנו [...] אני לא הולך לשום מקום - אני ממשיך כיו"ר תנועת ש"ס וממשיך לסייע לציבור".
- אנו סבורים שיש בפעולותיו של מר דרעי משום הפרה של התחייבויותיו בהסדר הטיעון, לאור העובדה שבסעיף 4 להסדר הטיעון בין התביעה לנאשם דרעי, אשר הוגש לאישורו של בית המשפט השלום בירושלים במסגרת ת"פ 56231-12-21 **מדינת ישראל נ' דרעי**, סוכמו הדברים הבאים:
"רשמנו בפנינו את הודעת הנאשם בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת ועל כן היועץ המשפטי לממשלה לא טוען בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית."
- על כן, אנו פונים אליכם, בהמשך למכתבנו שבסימוכין, בבקשה שהתביעה תערער על עונשו של דרעי לבית המשפט המחוזי בירושלים ותבקש להטיל קלון על מר דרעי. זאת, לאור ההלכה שנקבעה ביחס להשתחררות התביעה מהסדר הטיעון ובהתאם לכך שבית המשפט השלום הסתמך בפירוש על פרישת מר דרעי בבואו לכבד את הסדר הטיעון. והכל כפי שיורחב להלן.

א. על התביעה לערער על גזר הדין על פי המבחנים בפסיקה

- שאלת חזרת התביעה מהסדר טיעון עליו הסכימה ולאחר מתן גזר הדין, נידונה בבג"ץ 218/85 **ארביב נ' פרקליטות מחוז תל-אביב**, מ(2) 393 (1986), שם נקבעו ההלכה המבחנים המאפשרים לתביעה לחזור בה

¹ ירון אברהם ועמית סגל, "דמי ודם משפחתי נשפך": יממה אחרי גזר הדין דרעי הבהיר שישאר בראשות ש"ס", N12, 2.2.2022 https://www.mako.co.il/news-politics/2022_q1/Article-f8cf1d63499be71027.htm

² ארי קלמן, "קשיים בהשגת אישור לחזרת דרעי למליאה", **בחזרי חרדים**, 31.1.2022, <https://www.bhol.co.il/news/1334437>

³ שם, ירון אברהם ועמית סגל.

מההסדר (להלן: "עניין ארביב"). נקבע שם, כי התשתית התיאורטית לפיה ניתן לנתח את הסדר הטיעון מבחינה נורמטיבית על בסיס אחד משלושה מבנים משפטיים – כחֹזה רגיל בין צדדים עליו חלים דיני החוזים הרגילים; כחֹזה מינהלי בין הצדדים עליו חלים דיני החוזים המינהליים; או כמעשה שלטוני חד-צדדי של הרשות, אשר שיכלולה מצריך שיתוף פעולה של הנאשם.⁴

6. לעמדת התנועה, על בסיס שלושת נתיבי הפרשנות האפשריים להסדר הטיעון, סטייתו של דרעי באופן כה בוטה, מההסכמות בהסדר הטיעון מקימות אף לגורם התובע את הזכות – ולעמדתנו את החובה – לסטות מהסדר הטיעון, ולערער על גזר הדין.

7. כך, תפישת הסדר הטיעון על פי מודל חוזי, תלמד כי לתביעה הזכות לבטל את החוזה במידה והצד השני סטה מהוראות החוזה והפר אותו, בהתאם לדיני החוזים האזרחיים והמינהליים. כמו כן, אף תפישת הסדר הטיעון על פי מודל מינהלי, תלמד כי לתביעה הזכות לשקול מחדש את הסדר הטיעון, שכן מדובר בפעולה מינהלית שתלויה בשיתוף פעולה של הנאשם – מששינה הנאשם את מצבו, השתנו הנסיבות באופן שמאפשר לרשות לסטות מהחלטתה באופן חוקי ובאופן ששומט את הקרקע תחת טענת ההסתמכות שלו על ההבטחה המינהלית.⁵

8. אם כן, אף השיקולים שהוצגו בעניין ארביב מובילים לאותה המסקנה לפיה על התביעה לערער על גזר הדין. שם, נקבע כי על המדינה להשתחרר מהסדר הטיעון אם טובת הציבור מחייבת זאת. טובת הציבור, בהקשר זה, נקבעת על פי שלושה שיקולים מרכזיים – אמינות השלטון; הגשמת מטרות המשפט הפלילי; והאינטרסים של הנאשם.

9. בענייננו, אמינות השלטון והגשמת מטרות הדין הפלילי מטות בבירור את הכף לכיוון ההכרח בסטייה מהסדר הטיעון וערעור על גזר הדין – שכן שתיקתה של התביעה אל מול הפרה בוטה של הסדר הטיעון תפגע במוסד הסדר הטיעון, במהימנותו וחוסנו, ובאפקטיביות שלו במיצוי הדין עם נאשמים.

10. יתרה מכך, אנו סבורים כי במקרה הזה אינטרס ההסתמכות של נאשם שסטה מהסדר הטיעון בעצמו, משקלו כמשקל נוצה. כך, למשל, בעניין כהן⁶ נפסק כי משסטה הנאשם מהסדר הטיעון לאחר גזר הדין, אין הוא יכול לטעון לפגיעה בהסתמכותו בשל הטיעון המחודש לעונש בערעורה של התביעה.

11. אי לכך, לטעמנו, לשם הגנה על האינטרס הציבורי נדרשת התביעה לערער על גזר הדין, ובמסגרת זו לדרוש כי על מר דרעי יוטל קלון.

ב. הסתמכותו של בית המשפט על התחייבותו של דרעי לפרוש מהחיים הציבוריים

12. כזכור, ביום 1.2.2022 גזר נשיא בית המשפט השלום בירושלים השופט שמואל הרבסט, את עונשו של מר אריה מכלוף דרעי בהתאם להסדר הטיעון וההתחייבויות שסוכם בין הנאשם לתביעה הכללית. מההנמקה של גזר הדין עולה בפירוש כי הנשיא הרבסט החליט לכבד את הסדר הטיעון שהובא לפניו בשל ההסכמה שהושגה בסעיף 4 ביחס לפרישתו של מר דרעי מהחיים הציבוריים, וקבע בהתאם:

"הודעת ההסדר מלמדת כי הנאשם החליט להתפטר מکنסת ישראל. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או

⁴ עניין ארביב, פסי' 6 לפסק דינו של השופט ברק.

⁵ דפנה ברק-ארז, משפט מינהלי - משפט מינהלי כלכלי 330-334 (כרך ג, 2013).

⁶ ע"פ 5356/14 כהן נ' מדינת ישראל (נבו 8.7.2015).

אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם.

הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדייר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניי, אך נדמה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, וכעת נוכח התיק דנן ואישומיו – **הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו.** אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור בעשורים האחרונים ונדמה כי **המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו.**

הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה. כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאוב ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל **התרחקותו מהזירה הציבורית.** (עמ' 7 לגזר הדין מיום 1.2.2022, ההדגשות אינן במקור).

13. הנה כי כן, במהלך ההליך הפלילי הציג דרעי מצג לפיו הוא מתחייב לפרוש מן החיים הציבוריים, בתמורה לכך הסכימה התביעה להקל בחלק מן העבירות שבהן יואשם, ואף להגיש לבית המשפט הסדר טיעון ללא בקשה להטיל קלון על דרעי. בית המשפט קיבל את הנחות יסוד אלו שהוצגו לפניו ואף קבע כי "המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו".

14. לא זו אף זו, המשיך השופט הרבסט וקבע, כי נוכח העובדה כי "הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדייר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור... מוותר על כך, מרצונו", ולאור "התרחקותו מהזירה הציבורית" – הוא אינו מתערב בהסדר הטיעון ואינו מטיל עליו קלון.

15. למעשה, כל תכליתו של הקלון הוא הרחקת אדם מן הזירה הציבורית; בראש השיקולים, עומדים ההגנה על מעמדו ויוקרתו של השירות הציבורי, שמירה על אמון הציבור בנבחריו והקפדה על מילוי תפקידים שלטוניים באופן ראוי, חוקי ותקין (בג"ץ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, (נ) 309, פס' 23 לפסק דינו של כב' השופט חשין (1996) (להלן: "בג"ץ כהן"); ת"פ (שלום י-ם) 4063/06 מדינת ישראל נ' הנגבי, בעמ' 43 (נבו 9.11.2010) (להלן: "עניין הנגבי")). לכן, משהתחייב הנאשם כי הוא מתפטר מהכנסת – ברור היה לבית המשפט כי הנאשם מקבל על עצמו את הדין ועוזב "את הזירה הציבורית".

16. והנה, משהחליט דרעי, להחזיק בתפקיד יו"ר תנועה ש"ס, ולחזור לעבוד בכנסת, לשמש כיועץ פרלמנטרי בכיר, והלכה למעשה, לפעול כמי שהוא "הרוח החיה" מאחורי סיעת ש"ס ובמסדרונות השלטון – ברי כי דרעי הפר את ההסכם ואת התחייבויותיו כנאשם בפלילים בהסדר הטיעון שהתקבל בבית המשפט.

ג. חזרתו הפומבית של מר דרעי מהודאתו באשמה

17. במסיבת העיתונאים שערך מר דרעי – ממשכן הכנסת ויום לאחר מתן גזר הדין – הוא טען כי ההליך נגדו התנהל באופן בלתי הגון, שהביא לתוצאה משפטית בלתי ראויה. בכך, הלכה למעשה, הצהיר מר דרעי כי הודאתו הייתה הודעת שווא, ולא הביע כל הפנמה או חרטה של מעשיו; ובלשונו הברורה של מר דרעי:⁷
"כל אדם בישראל יודע שאם לא היה קוראים לי מכלוף דרעי הנושא היה נסגר מול פקיד השומה [...] לא נאשמתי בהעלמה של אגורה אחת מרשויות המס."

⁷ ירון אברהם ועמית סגל, לעיל הי"ש 1.

18. מדבריו של מר דרעי ניכר כי חזר בו באופן פומבי ומוצהר מהודאתו וכי לא קיבל על עצמו את הדין; הוא אינו לוקח אחריות על מעשיו ואינו מביע הפנמה שלהם או חרטה עליהם; הוא מטיל דופי במהימנות ההליך שהתנהל כנגדו, וטוען כי תוצאותיו הן פרי של כשלים מערכתיים והפליה. בכך, דה-פקטו, חוזר בו מחוץ לכותלי בית המשפט מר דרעי מהודאתו, ויש בכך משום הצדקה נוספת לערעור התביעה המתבקש.

19. זה המקום להזכיר, כי לקיחת אחריות של הנאשם כחלק מהודאתו לפני בית המשפט היא עקרון גדול הפלילי (וראו לעניין זה איתי ליפשיץ, רינת קיטאי סנג'רו, "מקומה הראוי של החרטה בענישה הפלילית" מחקרי משפט כח 69 (2012)). לקיחת האחריות על מעשיו מצידו של הנאשם – צריכה להיות כנה, גם במעשיו. יפים לעניין דבריה של כב' השופטת (בדימו') ברלינר, בבואה לדחות ערעור של השר לשעבר גונן שגב על העונש שנגזר עליו לאחר הסדר הטיעון:

"ויעוד בהקשר לטיעוניו של המערער: הכל יש בהם בדברים מלבד הבעת חרטה כנה ואמיתית. על רקע היותו של המערער רופא ועל רקע פעילותו, והנורמטיביות שבחיו עליהם הוא שם את הדגש, ניתן היה לצפות שהבעת החרטה תהווה את הנארטיב והמוטיב העיקרי בדבריו. בפועל, ההתייחסות בדבריו הארוכים של המערער לנושא זה היא מינימאלית. המילה חרטה נזכרת כבודך אגב ללא שמצטרף אליה ביטוי ממשי כלשהו. הרושם מקריאת הדברים הוא כי החרטה הוזכרה כמצוות אנשים מלומדה ולא כביטוי אמיתי להבנתו ותחושתו של המערער." (ע"פ 4484/05 שגב גונן נ' מדינת ישראל (נבו) 08.08.2006)

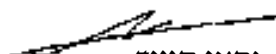
20. כמו כן, במסגרת ע"פ 532/71 בחמוצקי נ' מדינת ישראל, כו(1) 543 (1972) קבע בית המשפט העליון כי יש לוודא שההודאה שניתנה במסגרת הסדר הטיעון הינה "הודאת אמת" – במובן זה שאיננה הודאה "מן השפה אל החוץ", שכל עניינה הוא קבלת ההקלות בענישה ובהרשעה בהן כרוך ההסכם עם התביעה. השופט קיסטר פוסק כי על בית המשפט לדחות הסדר במקרים בהם הוא מתרשם שההסכם המבוסס על הודאה שניתנה כאשר הנאשם ממשיך לגמול בליבו כי לא ביצע את המעשה. אמנם בעניין בחמוצקי החשש המרכזי נסב סביב הרשעת חפים מפשע, אך במישור העקרוני נקבע כי הודאה בלתי אותנטית המושפעת מטעמים חיצוניים עשויה לשמוט את הקרקע תחת הסדר הטיעון כולו.

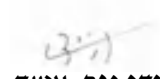
21. אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל, אנו פונים אליכם בבקשה שתפעלו למיצוי הדין עם נאשם שהפר את הסדר הטיעון. ההלכה שנקבעה ביחס להשתחררות התביעה מהסדר הטיעון תומכת באפשרות של ערעור על גזר דינו של דרעי, ובוודאי לאחר שנשיא בית משפט השלום בירושלים הסתמך על פרישתו של הנאשם מן "הזירה הציבורית", בבואו לכבד את הסדר הטיעון ולאשרו.

22. אם כן, אנו פונים אליכם בבקשה כי התביעה תערער על עונשו של דרעי לבית המשפט המחוזי בירושלים (במסגרת 45 הימים שלאחר גזר הדין), ותבקש להטיל קלון על מר דרעי.

23. לנוכח החשיבות הציבורית של העניין וסד הזמנים הדחוק הקבוע בחוק, אנא השיבו לנו עד יום שני 21.2.2022 בשעה 17:00, כדי שנוכל לבחון את המשך צעדינו בנושא, לרבות המשפטיים.

בכבוד רב,

נתאי סוויט
רכז מחלקת מדיניות וחקיקה

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

נספח ע/12

העתק המענה מטעם פרקליטות
מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה),

מיום 23.3.2022

עמ' 161

מדינת ישראל
משרד המשפטים
פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)

תאריך: כ' אדר ב, תשפ"ב
23 מרץ, 2022

לכבוד:

עו"ד תומר נאור – מנהל האגף המשפטי
עו"ד הידי נגב – מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה
התנועה למען איכות השלטון בישראל
באמצעות דוא"ל: Office@mqg.org.il

שלום רב,

הנדון: פנייתכם מיום 2.2.2022 בעניין "בקשה לערער על עונשו של מר אריה מכלוף דרעי ולבקש הטלת קלון עקב הפרת ההסדר והתחייבויותיו"

סימוכין: פנייתכם מיום 2.2.2022

1. פנייתכם שבנדון נותבה לטיפולנו.
2. הסדר הטיעון עם חה"כ לשעבר אריה דרעי נחתם על דעת היועץ המשפטי לממשלה, תוך שהובאו בחשבון מכלול שיקולים שהיה בהם כדי להצדיקו.
3. ההסדר נבחן בבית משפט השלום, אליו הוגש, ובית המשפט מצא לאמץ את ההסדר ולגזור על דרעי את דינו בהתאם להוראות ההסדר.
4. כפי שנקבע בבג"ץ 8954/21 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, הודעתו של חה"כ לשעבר דרעי על כוונתו לפרוש מכנסת ישראל לא הייתה חלק מהסדר הטיעון, אלא שהיא נמסרה ליועץ המשפטי לממשלה על ידי בא כוחו; ובראי הודעה זו, הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי לא יטען לקלון. כך, בהתאם לדין המורה כי התביעה תטען לקלון בעניינו של ח"כ מכהן, ולא בעניינו של מי שהוא אזרח פרטי. נכון לשעה זו, דרעי לא הודיע על התמודדות לתפקיד חבר כנסת, ובנסיבות אלו, טרם נולדה עילה לשקול את סוגיית הקלון בעניינו.

בברכה,

טל-יה קליין פרג
עוזרת לפרקליט מחוז תל-אביב
(מיסוי וכלכלה)

בית קרדן, דרך מנחם בגין 154, תל אביב-יפו 6133302

ת"ד: 33438 • טלפון: 073-3924600 • פקס: 03-5163093 • דוא"ל: DA-TLV-finance@justice.gov.il

נספח ע/13

**העתק מכתבה של העותרת אל
היועמ"ש מיום 7.11.2022**

עמ' 163

17 נובמבר 2022, כ"ג חשוון תשפ"ג

לכבוד
עוה"ד גלי בהרב-מיארה
 היועצת המשפטית לממשלה
 משרד המשפטים
ירושלים

- דחוף -

שלום רב,

הנדון: בקשה להנחייתך בעניין מניעותו של חה"כ אריה דרעי לכהן כשר

בממשלה ה-37 בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו - תזכורת

סימוכין: פנייתנו מיום 7.11.2022.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אלייך כלהלן:

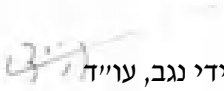
1. במכתבנו שבסימוכין מיום 7.11.2022, פנינו אלייך בדרישה שתבהירי כי חה"כ אריה דרעי אינו כשיר לכהן כשר בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו.
2. והנה, ביום 13.11.2022 הטיל נשיא המדינה את מלאכת הרכבת הממשלה על חה"כ בנימין נתניהו וטרם הבהרת לחה"כ נתניהו – כי במידה והוא מעוניין למנות את חה"כ דרעי לשר עליו לפנות ליו"ר הוועדה המרכזית בבקשה שיסיר את קלונו (בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001).
3. כזכור, ביום 1.2.2022 נידון מר אריה דרעי לעונש של 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ש"ח בעקבות הודאתו והרשעתו, במסגרת הסדר הטיעון בת"פ 56231-12-21 **מדינת ישראל נ' דרעי**, בביצוע עבירות של סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה לפי סעיף 98(ג)1 לחוק מיסוי המקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963, וכן עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונות ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח למס הכנסה ואי ניהול פנקסי חשבונות וזאת על פי סעיפים שונים בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].
4. ביום 20.9.2022 דחה יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט י' עמית, במסגרת פ"מ 3/25 **התנועה לאיכות השלטון נ' אריה דרעי** (20.9.2022) (להלן: "פרשת חזקת הקלון"), את בקשת התנועה לקבוע פרה-רולינג בעניין כשירותו של מר דרעי לכהן כשר בממשלה הבאה לאור הנימוק שטרם בשלה העת לדון בסוגיה: "משהבחירות עדיין לא התקיימו; משתפקיד הרכבת הממשלה טרם הוטל על מי מחברי הכנסת; משהרכב הסיעות אשר ירכיבו את הממשלה אינו ידוע לאיש (לרבות המבקשת); ומשחלוקת תפקידי השרים עדיין לא החלה ומועד השבעתם מעל בימת הכנסת לא נקבע – ברור שטרם בשלה העת לדון בסוגיית כשירותו של המשיב להתמנות לשר".
5. על אף זאת, בפרשת חזקת הקלון הבהיר יו"ר ועדת הבחירות, השופט י' עמית, את המצב המשפטי השורר ביחס לפרשנות סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה על שאלת כשירותו של מר דרעי לכהן כחבר בממשלה:

"המכונן קבע מעין "חזקת קלון" לפיה אדם שהורשע ונידון לעונש מאסר על פי התנאים המנויים בחוק היסוד לא יהיה כשיר לכהן כשר בממשלת ישראל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין בעבירה שבה הורשע אותו אדם משום קלון" (ראו פסקה 6 להחלטתו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כב' השופט י' עמית, בפרשת חזקת הקלון).

6. כלומר, יו"ר ועדת הבחירות עמד על כך שחזקת הקלון – המונעת מאדם לכהן כשר – חלה על כל העת על אדם שהורשע והוטל עליו עונש מאסר. יתרה מכך, הוא הבהיר כי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה מסמיך אותו לדון רק בבקשות להסרת הקלון ולא "בבקשות לקביעת קיומו של קלון".
7. עוד הבהיר יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בפרשת חזקת הקלון, כי לא כל אדם רשאי להגיש בקשה להסרת קלון. אלא בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001, את הבקשה להסרת הקלון המאפשרת למי שהורשע במאסר וחלה עליו חזקת הקלון, כמו מר דרעי – לכהן כשר, יכול להגיש רק ראש הממשלה או חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה.
8. הנה כי כן, לאור האפשרות שחה"כ דרעי ימונה לשר – בניגוד לתנאי הכשירות בדין – עולה הצורך שתנחי את חה"כ נתניהו ותבהירי לו ולציבור כולו כי במידה והוא מעוניין למנות את חה"כ דרעי לשר הוא מחויב בפניה להסרת הקלון.
9. לנוכח החשיבות הציבורית של העניין וסד הזמנים הדחוק להרכבת הממשלה, אנא השיבו לנו בהקדם כדי שנוכל לבחון את המשך צעדינו בנושא, לרבות המשפטיים.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

נספח ע/14

**העתק מכתבה של העותרת אל חה"כ
בנימין נתניהו מיום 14.11.2022**

עמ' 166

14 נובמבר 2022, כ' חשוון תשפ"ג

לכבוד

חה"כ בנימין נתניהו
 משכן הכנסת
 ירושלים

- דחוף -

שלום רב,

הנדון: בקשה שלא להביא למינויו של מר אריה דרעי לתפקיד שר בממשלה ה-37

בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הריני מתכבד לפנות אליך בבקשה כי שלא תביא לכנסת להצבעה על מינויו של מר אריה דרעי לתפקיד שר בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו, והכל כלהלן:

1. ביום 13.11.2022 הטיל עליך נשיא המדינה את תפקיד הרכבת הממשלה. לאור הפרסומים כי מר אריה דרעי מועמד מוביל לתפקיד שר בממשלתך – אנו פונים אליך בבקשה שתפעל בהתאם למצוות המחוקק בסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001. והכל כפי שיפורט להלן.

2. כידוע, ביום 1.2.2022 נידון מר אריה דרעי לעונש של 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ש"ח בעקבות הודאתו והרשעתו, במסגרת הסדר הטיעון בת"פ 56231-12-21 **מדינת ישראל נ' דרעי**, בביצוע עבירות של סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה לפי סעיף 98(ג)1 לחוק מיסוי המקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963, וכן עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונות ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח למס הכנסה ואי ניהול פנקסי חשבונות וזאת על פי סעיפים שונים בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]. כמו כן, בסעיף 4 להסדר הטיעון עליו חתם מר דרעי מול התביעה הכללית ואושר בבית משפט השלום בירושלים, סוכם כי:

"רשמנו בפנינו את הודעת הנאשם בדבר החלטתו להתפטר מהכנסת ועל כן היועץ המשפטי לממשלה לא טוען בעניין הקלון בפני הערכאה הדיונית."

3. ביום 20.9.2022 דחה יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט י' עמית, במסגרת פ"מ 3/25 **התנועה לאיכות השלטון נ' אריה דרעי** (20.9.2022) (להלן: "פרשת חזקת הקלון"), את בקשת התנועה לקבוע פרה-רולינג בעניין כשירותו של מר דרעי לכהן כשר בממשלה הבאה לאור הנימוק שטרם בשלה העת לדון בסוגיה. על אף זאת, יו"ר ועדת הבחירות, השופט י' עמית, הבהיר את המצב המשפטי השורר ביחס לפרשנות סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, על שאלת כשירותו של מר דרעי לכהן כחבר בממשלה:

"המכונן קבע מעין "חזקת קלון" לפיה אדם שהורשע ונידון לעונש מאסר על פי התנאים המנויים בחוק היסוד לא יהיה כשיר לכהן כשר בממשלת ישראל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין בעבירה שבה הורשע אותו אדם משום קלון" (ראו פסקה 6 להחלטתו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כב' השופט י' עמית, בפרשת חזקת הקלון).

4. כלומר, יו"ר ועדת הבחירות עמד על כך שחזקת הקלון – המונעת מאדם לכהן כשר – חלה על כל העת על אדם שהורשע והוטל עליו עונש מאסר. יתרה מכך, הוא הבהיר כי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, מסמך אותו לדון רק בבקשות להסרת הקלון ולא "בבקשות לקביעת קיומו של קלון".

5. כמו כן, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית הבהיר כי לא כל אדם רשאי להגיש בקשה להסרת קלון. אלא בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001, את הבקשה להסרת הקלון המאפשרת למי שהורשע במאסר לכהן כשר – כמו מר דרעי – יכול להגיש רק ראש הממשלה או חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה. וכך קובע בלשונו סעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001:

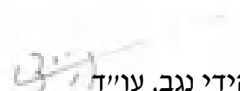
"בקשה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן – חוק היסוד), תוגש בידי ראש הממשלה, או חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה, לגבי מי שמועמד להיות שר."

6. הנה כי כן, לאור העובדה שאתמול הטיל עליך נשיא המדינה את תפקיד הרכבת הממשלה – אנו פונים אליך שתפעל בהתאם למצוות המחוקק.

7. במידה והינך אכן מעוניין למנות את מר דרעי לשר בממשלה ה-37 – אנו פונים אליך כעת בבקשה שתפעל בהתאם לדין ותגיש בקשה מסודרת ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כדי שיבחן את כשירותו לתפקיד שר.

8. לנוכח החשיבות הציבורית של העניין וסד הזמנים הדחוק להרכבת הממשלה, נודה לתשובתך בהקדם.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

נספח ע/15

**העתק מכתבה של העותרת אל
היועמ"ש מיום 17.11.2022**

עמ' 169

17 נובמבר 2022, כ"ג חשוון תשפ"ג

לכבוד
עוה"ד גלי בהרב-מיארה
 היועצת המשפטית לממשלה
 משרד המשפטים
ירושלים

- דחוף -

שלום רב,

הנדון: בקשה להנחייתך בעניין מניעותו של חה"כ אריה דרעי לכהן כשר

בממשלה ה-37 בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו - תזכורת

סימוכין: פנייתנו מיום 7.11.2022.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אלייך כלהלן:

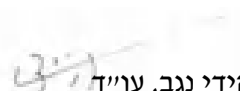
1. במכתבנו שבסימוכין מיום 7.11.2022, פנינו אלייך בדרישה שתבהירי כי חה"כ אריה דרעי אינו כשיר לכהן כשר בשל חזקת הקלון שחלה בעניינו.
2. והנה, ביום 13.11.2022 הטיל נשיא המדינה את מלאכת הרכבת הממשלה על חה"כ בנימין נתניהו וטרם הבהרת לחה"כ נתניהו – כי במידה והוא מעוניין למנות את חה"כ דרעי לשר עליו לפנות ליו"ר הוועדה המרכזית בבקשה שיסיר את קלונו (בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001).
3. כזכור, ביום 1.2.2022 נידון מר אריה דרעי לעונש של 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ש"ח בעקבות הודאתו והרשעתו, במסגרת הסדר הטיעון בת"פ 56231-12-21 **מדינת ישראל נ' דרעי**, בביצוע עבירות של סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה לפי סעיף 98(ג)1 לחוק מיסוי המקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963, וכן עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונות ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח למס הכנסה ואי ניהול פנקסי חשבונות וזאת על פי סעיפים שונים בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].
4. ביום 20.9.2022 דחה יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט י' עמית, במסגרת פ"מ 3/25 **התנועה לאיכות השלטון נ' אריה דרעי** (20.9.2022) (להלן: "פרשת חזקת הקלון"), את בקשת התנועה לקבוע פרה-רולינג בעניין כשירותו של מר דרעי לכהן כשר בממשלה הבאה לאור הנימוק שטרם בשלה העת לדון בסוגיה: "משהבחירות עדיין לא התקיימו; משתפקיד הרכבת הממשלה טרם הוטל על מי מחברי הכנסת; משהרכב הסיעות אשר ירכיבו את הממשלה אינו ידוע לאיש (לרבות המבקשת); ומשחלוקת תפקידי השרים עדיין לא החלה ומועד השבעתם מעל בימת הכנסת לא נקבע – ברור שטרם בשלה העת לדון בסוגיית כשירותו של המשיב להתמנות לשר".
5. על אף זאת, בפרשת חזקת הקלון הבהיר יו"ר ועדת הבחירות, השופט י' עמית, את המצב המשפטי השורר ביחס לפרשנות סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה על שאלת כשירותו של מר דרעי לכהן כחבר בממשלה:

"המכונן קבע מעין 'חזקת קלון' לפיה אדם שהורשע ונידון לעונש מאסר על פי התנאים המנויים בחוק היסוד לא יהיה כשיר לכהן כשר בממשלת ישראל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין בעבירה שבה הורשע אותו אדם משום קלון" (ראו פסקה 6 להחלטתו של יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, כב' השופט י' עמית, בפרשת חזקת הקלון).

6. כלומר, יו"ר ועדת הבחירות עמד על כך שחזקת הקלון – המונעת מאדם לכהן כשר – חלה על כל העת על אדם שהורשע והוטל עליו עונש מאסר. יתרה מכך, הוא הבהיר כי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה מסמיך אותו לדון רק בבקשות להסרת הקלון ולא "בבקשות לקביעת קיומו של קלון".
7. עוד הבהיר יו"ר ועדת הבחירות המרכזית בפרשת חזקת הקלון, כי לא כל אדם רשאי להגיש בקשה להסרת קלון. אלא בהתאם לסעיף 3 לחוק הממשלה, התשס"א-2001, את הבקשה להסרת הקלון המאפשרת למי שהורשע במאסר וחלה עליו חזקת הקלון, כמו מר דרעי – לכהן כשר, יכול להגיש רק ראש הממשלה או חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה.
8. הנה כי כן, לאור האפשרות שחה"כ דרעי ימונה לשר – בניגוד לתנאי הכשירות בדין – עולה הצורך שתנחי את חה"כ נתניהו ותבהירי לו ולציבור כולו כי במידה והוא מעוניין למנות את חה"כ דרעי לשר הוא מחויב בפניה להסרת הקלון.
9. לנוכח החשיבות הציבורית של העניין וסד הזמנים הדחוק להרכבת הממשלה, אנא השיבו לנו בהקדם כדי שנוכל לבחון את המשך צעדינו בנושא, לרבות המשפטיים.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

נספח ע/16

”העתק מכתבה של היועמ”ש אל

חה”כ בנימין נתניהו, מיום

17.11.2022

עמ’ 172

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, כ"ג חשוון תשפ"ג
17 ספטמבר 2022

**לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
יושב ראש מפלגת הליכוד**

שלום רב,

תנדון: תחולת פיצוי (ג) לחוק-יסוד: הממשלה
סמן: מסמכו של סד שרי כרוזמן מיום 13.11.2022

קיבלנו את מכתבכם שבסמך.

לאחר שברחמי חוות דעת שהוטאו בפניי וקיימתי דיון בהשתתפות פרקליט תנודינה, המשגים ליועצת המשפטית לממשלה, מנחל מחלקת הבריגים בפרקליטות המודינה, וגורמים נוספים מפרקליטות המדינה וממערך ייעוץ וחקיקה, מסקנתי היא שהוראת סעיף 6(a) לחוק-יסוד: הממשלה, העוסקת בתנאי כשירותם של שרי הממשלה, חלה גם על מי שגבור עליו עמש של "מאסר על-תנאי". למוען הסדר הסוב, אתייתס לדברים בתמצית.

הוראת הסעיף בחוק היסוד שבו עסקינן קובעת, כי "לא יתמנה לשר מי שתורשע בעבירה ומידון לעונש מאסר וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום מתן מסק הדין, לפי המאוסר, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת תבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה תורשע, בנסיבות הענין, משום קלוף" (ההדגשה אינה במקור).

חוק העונשין, התשל"ז-1977, מגדיר את דרכי הענישה בפלילים, והוא מלמד בבירור כי עמש "מאסר" אינו כולל רק "מאסר בפועל", אלא גם "מאסר על-תנאי".¹ בנוסף לכך, השוואה לשונית לחסדר הכשירות שנקבע בחוק-יסוד: הכנסת, בטגע לחברי הכנסת, מעלה כי מקום שבו ביקשה הרשוט המסוננת לחזיל את הסדר הכשירות הנורמטיבית על מקרים של מאסר בפועל בלבד, הדבר בא לידי ביטוי במפורש בטסח תחוק.²

בחיטה של חקיקת היסוד בעניין כשירות נורמטיבית של חברי כנסת ושל שרים, ושל זיוני הכנסת בהקשר זה מעלה, כי הרשות המבוננת קבעה הוראות כשירות נפרדות ושונות לחבר כנסת בחוק יסוד: הכנסת ולשר בממשלה בחוק יסוד: הממשלה, תוך שהכריעה כי כחס לכהונת שרים יחול רף מחמיר יותר של כשירות נורמטיבית. זאת, לצדח והחבוליים המתחייים בין התפקידים, ובשים לב לכך שכחונח כחבר כנסת מנויה בליבת הזכות להחוד ולחייבת. במילים אחרות, בהתאם

¹ סעיף 52 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
² סעיף 6 לחוק-יסוד: הכנסת, ובאופן דומה ראו גם סעיף 7 לחוק הרשותות המקומיות (בחירות), התשל"ח-1968.

חיועצות המשפטית לממשלה

לחוקי היסוד והאמורים, יכול אדם שחורשע בעבירה פלילית להיות כשיר לכהן כחבר בנסת, אך לא בתכרות יהיה כשיר לכהן כשר בממשלה.

לשיכום הדברים, עמדתי המשפטית, המבוססת על והינה לשון החוק, תכליותיו, ונסיבות חקיקתו, היא כי בקביעתה את תחולת סעיף 6א לחוק-יסוד: הממשלה על מי שחורשע ונדון לעונש מאסר, ביקשה הרשות המכוננת לכלול גם מקרים בהם נטר עונש של "מאסר על-תנאי". להשלמת התמורה אציין כי חיינוץ המשפטי לממשלה כבר נדרש בעבר לסוגיה זו וחזיק באותה עמדה אשר תובאה גם בפלי בית המשפט הגבוה לצדק.¹

ביום 1 בפברואר 2022 נטר על החיכ דרעי עונש הכולל רכיב מאסר על תנאי (שלוס-י-ס) 56231-12-21.

מבאן, על מנת למנוע את החיכ דרעי לכהן כשר בממשלה, יש לפעול בהתאם לאמור בסעיף 6א לחוק יסוד: הממשלה, וקדם למינוי לחגיש לימיר ועדת הבחירות המרכזית בקשה לפי סעיף 3 בחוק הממשלה, התשס"א-2001. זאת, על מנת שיקבע האם בעבירה שבה חורשע, בנסיבות העניין, יש משום קלון.

בתוכה,
גלי בורח-סמארה

¹ כ"ץ 5833/07 אמנה – ועדת הארשה ודתיים הלמפיות כי ראש הממשלה, פטי 10 לפסק הדין של החסכת פרקציה (אריש 6.12.2007).

נספח ע/17

העתק מכתבה של העותרת אל
היועצות המשפטיות לממשלה
ולכנסת, מיום 20.11.2022

עמ' 175

20 בנובמבר, 2022; כ"ו בחשוון תשפ"ג;

לכבוד:

חה"כ משה ארבל **עו"ד שגית אפיק** **עו"ד גלי בהרב מיארה**
 סיעת ש"ס, משכן הכנסת היועצת המשפטית לכנסת היועצת המשפטית לממשלה
 משכן הכנסת משכן הכנסת משרד המשפטים

- דחוף -

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק פרטית של ח"כ משה ארבל לתיקון סעיף 6 (ג) לחוק יסוד:

הממשלה

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הריני מתכבדת לפנות אליכם בנושא תיקון חוק יסוד: הממשלה, כדלהלן.

- ביום 13.11.2022 הטיל נשיא המדינה את תפקיד הרכבת הממשלה על חה"כ בנימין נתניהו, אשר פורסם כי מעוניין למנות את חה"כ אריה דרעי לשר, במסגרת המגעים להרכבת הממשלה.
- כידוע, ביום 1.2.2022 נידון מר אריה דרעי לעונש של 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ש"ח בעקבות הודאתו והרשעתו, במסגרת הסדר הטיעון בת"פ 56231-12-21 מדינת ישראל נ' דרעי, בביצוע עבירות של סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה לפי סעיף 98(ג) לחוק מיסוי המקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג-1963, וכן עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונות ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח למס הכנסה ואי ניהול פנקסי חשבונות וזאת על פי סעיפים שונים בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].
- והנה, ביום חמישי האחרון, 17.11.22, ועם תחילת המגעים בין המפלגות לשם הרכבת הממשלה, חה"כ משה ארבל הניח על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית שעיקרה תיקון סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, כך שתשונה התיבה "מאסר" ל"מאסר בפועל", כך שאדם יוכל להתמנות לשר אם הורשע וחלפו שבע שנים או יותר מיום סיום ריצוי המאסר בפועל.

העתק הצעת החוק הפרטית לתיקון חוק יסוד: הממשלה מצורף ומסומן כנספח א'.

- הצעת החוק הפרטית, כאמור, נועדה לשנות את המצב החוקתי הקיים, ולעמדתנו היא רצופה פגמים משפטיים, לרבות פגמים חוקתיים, אשר יפורטו להלן בקצרה.
- תחילה, יצוין כי בחוק העונשין, התשל"ז-1977 בפרק העוסק בדרכי ענישה מובא בבירור כי המונח "מאסר" כולל בתוכו את האפשרות להטלת מאסר על תנאי, ומשכך בהתאם לחוק העיקרי אשר מסדיר את הדין הפלילי המהותי בכלל, ואמצעי הענישה בפרט, מאסר הוא גם מאסר על תנאי.
- מעבר לפגיעה ואי ההלימה עם הדין הפלילי, מדברי ההסבר של הצעת החוק שבכותרת עולה כי היא עתידה לשנות את תפיסת הכשירות הנורמטיבית של שרים ולהקביל אותה לזו של חברי כנסת המעוגנת בחוק יסוד: הכנסת.
- מדובר, אפוא, ב"הורדת" רף הכשירות הנורמטיבית של שרים, אשר כידוע, אינם נדרשים להיות חברי כנסת ומשכך בחינת כשירותם הנורמטיבית אינה צריכה להיבחן בראי "הזכות לבחור ולהיבחר" כלשון הצעת החוק.

8. ויוער, כי לעמדתנו הפרדה זו לוקה בפגמים חוקתיים חמורים, ובעיקרם, החשש לשימוש לרעה בסמכות המכוננת.
9. בדוקטרינת "השימוש לרעה בסמכות המכוננת" כבר נעשה שימוש בפסיקה והיא הולכת ומתפתחת כמקור חוקתי לביקורת שיפוטית על הסמכות המכוננת של הכנסת (נייב רוזנאי "שימוש לרעה בחוק יסוד", בתוך **ספר אליקים רובינשטיין** (מרים מרקוביץ'-ביטון ואחי' עורכים, 1245 (עתיד להתפרסם (2020) (להלן: "רוזנאי, שימוש לרעה").
10. מן האמור בפסיקה ובספרות עולה כי כאשר הכנסת עושה שימוש לרעה בכוח שנמסר לה בנאמנות לכונן את הטקסט החוקתי בישראל; כלומר, כאשר בהפעילה את הסמכות המכוננת פוגעת הכנסת פגיעה קשה בעקרונות יסוד חוקתיים משטריים, שלא בתום-לב או משיקולים ענייניים ("אם התיקון נעשה שלא בתום לב, במשמעותו ובנפקותו המשפטית העמוקה של מושג זה" (כלשונו של כב' השופט ח' מלצר, בסעיף 8(ג) לפסק-דינו בבג"ץ 8260/16 **המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' כנסת ישראל**, נבו, 6.9.17) או שלא לשם התכלית שהוענקה לה, שהם הגנה על היסודות היהודיים והדמוקרטים של המדינה או הגנה על "ליבת הזכויות" של האדם – הרי שיש מקום לומר שהכנסת עושה "שימוש לרעה" בסמכותה המכוננת, ויש לקבוע שדין אותה פעולה – פסלות.
11. בענייננו, במנותק משאלת התוכן של הצעת החוק, ישנו חשש כבד כי הצעת החוק הפרטית, ומועד הנחתה על שולחן הכנסת, טרם כינון ממשלת ישראל ה-37, נעשו תוך "שימוש לרעה" בסמכות המכוננת, ועל בסיס שיקול לא ענייני, והוא מינויו של חה"כ דרעי לשר, על אף הרשעתו אשר הסתיימה במאסר על תנאי, ולא במאסר בפועל. משכך, מדובר בתיקון פרסונלי, נועד לסלול את דרכו של אדם אחר לתפקיד שר בממשלה הבאה, על אף המגבלות החוקתיות בעניין, תוך נסיון לעקוף את החובה להסרת קלון כאמור בסעיף 6 (ג) לחוק יסוד: הממשלה.
12. בשל התקדמות המשא ומתן הקואליציוני ובשל החשש כי הצעת החוק תקודם עוד בשבועות הקרובים, נודה לקבלת עמדתכם בדבר קידום הצעת החוק, ובהקדם האפשרי.

בכבוד רב,

גילי גוטורט, עו"ד

מנהלת המחלקה המוניציפלית ופניות הציבור
התנועה למען איכות השלטון

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת משה ארבל

הצעת חוק-יסוד: הממשלה (תיקון – כשירותם של שרים)

1. תיקון סעיף 6 בחוק-יסוד: הממשלה¹, בסעיף 6 –

(1) בסעיף קטן (ג)(1), אחרי המילים "לעונש מאסר" יבוא "בפועל" ובמקום "לרצות את עונש המאסר או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר" יבוא "לרצות את עונש המאסר בפועל".

(2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) לעניין סעיף זה –

"מאסר בפועל" – סך כל תקופות המאסר שעל הנידון לרצות ברצף אחד, אף אם הוטלו בגזרי דין שונים, לרבות מאסר על תנאי שהופעל; "עבירה" – כל אחת מהעבירות שעליהן נידון לעונש של מאסר בפועל".

דברי הסבר

תנאי מקדים למינוי לתפקיד שר הוא עמידה בתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 6 לחוק יסוד: הממשלה. בין תנאים אלו, הקביעה בסעיף 6(ג)(1) כי לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר, וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר. לשון סעיף 6(ג)(1) המדברת על תום ריצוי עונש המאסר ברורה היא ועניינה בריצוי עונש מאסר בפועל שכן עונש מאסר מותנה אינו מרוצה כלל. חיזוק לכך ניתן למצוא בהוראות סעיף 52 לחוק העונשין, תשל"ז-1977², שעניינו "מאסר על תנאי" ובו מובהר כי מאסר על תנאי לא נועד לריצוי ומי שנדון למאסר על תנאי "לא יישא את עונשו" אלא אם עבר תוך תקופת התנאי עבירה נוספת שנקבעה בגזר הדין והורשע בגינה. אף פסיקת בית המשפט העליון בבג"ץ 1993/03 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה** מעלה כי עניינו של סעיף 6(ג)(1) במאסר בפועל דווקא, ולא במאסר מותנה. מסקנה זו עולה בבירור מדבריו של כב' השופט בדימוס מישאל חשין ז"ל ביחס לסעיף שבנדון: "ובכן, הרשעה (בת-קלון) אשר שילחה את פלוני לבית הסוהר וטרם עברו שבע שנים מיום גמר ריצוי העונש (או מיום מתן פסק-הדין), הרשעה מעין-זו, תמנע את מינויו של פלוני להיותו שר בממשלה".

חרף לשונו של סעיף 6(ג)(1) לחוק יסוד: הממשלה, וכן החיזוקים שנמצאו בחקיקה ובפסיקה לפרשנותה הטבעית של הוראת הסעיף, בית המשפט העליון לא קבע עד עתה מסמרות בדבר פרשנותו. חוסר הבהירות שנגזרת מכך פוגעת בצפיות הנדרשת מהוראה בתחומים אלו ובזכותו של מועמד לכהונת שר לדעת מהו הסטאטוס המשפטי הנוגע לו ואם יש לפנות בעניינו לקביעת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית כמצוות הסיפא

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

בסעיף שבנדון, אם לאו. עוד יצוין, כי בסעיף המקביל בחוק יסוד: הכנסת³, שעניינו בתנאי הכשירות לתפקיד חבר-כנסת, סעיף 6(א), וכן בסעיף המקביל בחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1965⁴, שעניינו בתנאי הכשירות לתפקיד חבר מועצת רשות מקומית, סעיף 7(ב), קבוע במפורש כי כשירותו של פלוני להיבחר לכנסת או למועצת רשות מקומית מוגבלת אם נידון לתקופה העולה על שלושה חודשי מאסר בפועל דווקא וטרם חלפו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל. תיקון חוק יסוד: הממשלה בהתאם ייצור וודאות ובהירות חוקית ויביא להרמוניה חקיקתית נדרשת ורצויה לאור הוראות חוקים אלו.

הזכות לבחור ולהיבחר היא זכות יסוד במשטרנו החוקתי. זכות זו באה לידי ביטוי אף במינוי חבר הממשלה באמצעות בחירתו על ידי רוב חברי הכנסת ובכדי להביא לידי ביטוי את רצון העם ובחירת הציבור באופן מיטבי אשר הביע את אמונו במינוי זה ואשר הועמד לבחירת הציבור חרף עונש המאסר על תנאי שהושת עליו אין זה מן הראוי למנוע את התכלית הרצויה בשל עמימות ולאקונה בנוסח החוק. מוצע לפיכך לתקן את חוק יסוד: הממשלה ולקבוע גם בו כי קביעת הגבלה כה משמעותית על האפשרות של אדם להתמנות לשר תהיה מותנית בכך שנגזר עליו עונש מאסר בפועל, וטרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר בפועל. תיקון זה נועד ליצור ודאות ובהירות, להביא להרמוניה חקיקתית בין הוראות הכשירות החלות על שרים ואלה החלות על חברי כנסת וחברי מועצת רשות מקומית ולהבטיח באופן מיטבי את הזכות להתמנות לשר שכן מינויו של שר מתבצע באמצעות אישור הכנסת ברוב חבריה והבטחת פרשנותו הנכונה של סעיף הכשירות משרתת את תכלית זו.

³ ס"ח התשי"ח, עמ' 69.
⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 248.

נספח ע/18

העתק המענה התמציתי מטעם
הייעוץ המשפטי לכנסת, מיום

20.11.2022

עמ' 180

הכנסת
הלשכה המשפטית

(סימוכין: 129878-2022)
כ"ו בחשוון התשפ"ג
20 בנובמבר 2022

לכבוד
עו"ד גילי גוטוירט
התנועה למען איכות השלטון בישראל

שלום רב,

הנדון: מכתבכם מהיום בענין הצעתו של חבר כנסת משה ארבל

פנייתך ליועצת המשפטית לכנסת, עו"ד שגית אפיק, בנושא שבנדון הועברה לטיפולי והריני מתכבד להשיבך כדלקמן:

1. בהתאם לרישומי, הצעת החוק נשוא מכתבך הועברה למזכירות הכנסת הבוקר, וטרם הועברה או נבחנה על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.
2. נגבש את עמדת הייעוץ המשפטי ונתייחס להצעת החוק ככל שהיא תקודם.

בכבוד רב,

שי וולהיים

עוזר ליועצת המשפטית לכנסת

העתק:
חבר הכנסת משה ארבל

נספח ע/19

העתק פרסומים בכלי התקשורת
בעניין ההסכם הקואליציוני שנחתם
בין המשיבים 1-2, מיום 8.12.2022

עמ' 182

בנימין נתניהו ואריה דרעי בהשבעת הכנסת (צילום: רויטרס)

הליכוד הגיע לסיכום עם ש"ס; לדרעי יהיה עוד שר במשרד החינוך

על פי הסיכום, במחצית הראשונה של כהונת הממשלה יכהן דרעי כשר הפנים והבריאות, ובמחצית השנייה יכהן כשר האוצר במקום שר הפנים והבריאות. ש"ס תקבל את המשרד לשירותי דת ואת משרד הרווחה והביטחון החברתי. שני שרים נוספים יכהנו כשר במשרד החינוך וכשר במשרד הפנים. כמו כן דרעי יכהן כמשנה לראש הממשלה

צבי זרחיה 07:05, 08.12.22

תגיות: [אריה דרעי](#) [הליכוד](#) [ממשלת ימין](#) [משרד החינוך](#) [ש"ס](#)

ראש הממשלה המיועד בנימין נתניהו הגיע הלילה לסיכום תפקידים בין עם ש"ס, ובכך, בעצם השיג את תמיכתם של 64 ח"כים בהקמת ממשלתו החדשה.

במוצ"ש פוג המנדט שקיבל נתניהו מהנשיא הרצוג והוא צפוי לבקש להאריכו על מנת שבשבוע הבא, תחוקק הכנסת 3 חוקים למען השותפים הקואליציוניים: "חוק דרעי" שיאפשר את מינויו של דרעי כשר בממשלה אף שהורשע בעונש מאסר על תנאי, ושני חוקים שמעבירים סמכויות בעבודת המשטרה לשר לביטחון לאומי המיועד איתמר בן גביר וחוק המכפיף את המינהל האזרחי לשר האוצר המיועד בצלאל סמוטריץ'.

[רק מה שמעניין - הצטרפו לערוץ כלכליסט בטלגרם](#)

אם לא יחול שינוי, הממשלה החדשה תוצג ב-19 בדצמבר 2022.

על פי הסיכום שהושג, במחצית הראשונה של כהונת הממשלה יכהן [יו"ר המפלגה אריה דרעי](#), כשר הפנים והבריאות, ובמחצית השנייה של כהונת הממשלה יכהן כשר האוצר במקום שר הפנים והבריאות.

ש"ס תקבל את המשרד לשירותי דת ואת משרד הרווחה והביטחון החברתי. שני שרים נוספים יכהנו כשר במשרד החינוך וכשר במשרד הפנים. כמו כן דרעי יכהן כמשנה לראש הממשלה לאורך כל תקופת כהונת הממשלה.

עד לחתימת ההסכם הקואליציוני המלא יסוכמו הסמכויות הנוספות הקשורות למשרדים שתחת אחריות ש"ס.

ראש הממשלה המיועד בנימין נתניהו מסר, "אני מודה לשותפי הרב אריה דרעי על גיבוש ההסכמות. הלילה השלמנו צעד נוסף בדרך להקמת ממשלת ימין שתפעל לטובתם ורווחתם של כלל אזרחי מדינת ישראל".

דרעי אמר הלילה כי "מדובר בצעד ראשון בדרך להסכם קואליציוני כולל. תנועת ש"ס כמפלגה החברתית בכנסת עמדה על ההתחייבות מהבחירות ותשרת את הציבור במשרדים החברתיים ביותר, בין היתר במשרדי הפנים והפריפריה, הבריאות והרווחה כדי לממש את המדיניות החברתית של תנועת ש"ס עבור אזרחי ישראל. היום צוות המו"מ של ש"ס המשיך בדיונים עם צוות המו"מ של הליכוד בנושאים האידאולוגיים והערכיים הנוגעים לחינוך, זהות יהודית, חיזוק המסורת ושמירת השבת במרחב הציבורי".

ישראל חייבת לצאת מהאדישות ולחרום מיידית לצמצום המשבר | כלכליסט

בשיתוף

חנות כוח ויצרנים יוכלו לחסוך עד 50% בפליטת CO2 | כלכליסט

בשיתוף

נתניהו החל אמש בשיחות עם חברי כנסת מהליכוד [לקראת שיבוץ התפקידים](#).

החידון המתמטי של ביבי ודרעי: 2 שרים על תיק, 2 תיקים לשר - כפול רוטציה בחזקת בג"ץ

נספח התפקידים שעליו חתמה הלילה ש"ס עם הליכוד שבר שיא פעלולים במינוי שרים - ורב הנסתר בו על הגלוי ■ כמעט נשכחה העובדה שמדובר בחלוקת אחריות, בכסף ציבורי רב ובמשרדי ממשלה שמאוישים בעובדים בשר ודם

אבי בר-אלי

08 בדצמבר 2022

סיעת ש"ס הייתה הלילה הסיעה האחרונה שחתמה עם הליכוד על "נספח תפקידים" מקדים להסכם קואליציוני מפורט, שיתגבש בהמשך.

וכדרך המשא ומתן עד כה, הפליא גם הסכם ש"ס-הליכוד בפעלולים יצירתיים שכמעט משכיחים את העובדה שמדובר בחלוקת אחריות, בכסף ציבורי רב ובמשרדי ממשלה שמאוישים בעובדים בשר ודם.

לפי הסיכום שהושג הלילה, יו"ר ש"ס, אריה דרעי, שמנוע בינתיים מלכהן בתפקיד שר - יכהן בכל זאת גם כשר פנים וגם כשר בריאות - וזאת למשך שנתיים בלבד, מפאת רוטציה שלאחריה ימונה לשר אוצר.

כל זאת, כמובן, בהנחה שחוק יסוד: הממשלה יתוקן עבור דרעי, כך שיתאפשר למנותו לשר חרף המאסר על תנאי - ובהנחה שבג"ץ לא יתערב בתרגיל החקיקתי הבוטה.

בנוסף, תמנה ש"ס שר שני במשרד הפנים - לצד דרעי - שימשיך לכהן במשרד גם לאחר הרוטציה.

גם במשרד החינוך ימונה שר נוסף מטעם ש"ס - לצד שר החינוך שתמנה סיעת הליכוד.

שני שרים נוספים תמנה ש"ס במשרד לשירותי דת ובמשרד רווחה מעובה (רווחה וביטחון חברתי). המשרד האחרון צפוי לכלול גם את זרוע העבודה שתילקח ממשרד הכלכלה - על 900 עובדיה ותקציבה (2.5 מיליארד שקל).

בנספח התפקידים לא צוינו סגני השרים שתקבל ש"ס, וגם לא ראשות ועדות.
מה שכן צוין, הוא שדרעי ישמש כמשנה לראש הממשלה (ללא רוטציה).

תקופת 28 הימים שהוקצבה לבנימין נתניהו עבור הרכבת ממשלתו הבאה
תסתיים ביום ראשון – בלי שחתם על הסכם קואליציוני אחד. משכך עשו בליכוד
מאמץ כדי לחתום לפחות על "נספחי תפקידים" – ולהציגם לנשיא המדינה,
יצחק הרצוג, לכשידון בבקשת נתניהו לקבל אורכה של 14 ימים נוספים.

לחצו על הפעמון לעדכונים בנושא:

 קואליציה ש"ס אריה דרעי

המרוץ להסכם הקואליציוני: הליכוד ביקשה ארכה למנדט מהנשיא

המפלגה הגישה להרצוג בקשה להאריך את המנדט ב-14 ימים נוספים. זאת, לאחר שהושגו הסכמות על תפקידים עם כל השותפות הקואליציוניות, אך ההסכמים המלאים טרם נחתמו ונשארו סוגיות עקרוניות פתוחות. במקביל, נתניהו ממשיך בשיחות עם חברי הליכוד לקראת חלוקת התיקים שנתרו

08/12/2022 / טר שח

האזינו לכתבה 3 דקות

בוויאו: נתניהו קיבל את המנדט להרכבת הממשלה מידי הנשיא, המ"מ הקואליציוני נמשך (לע"מ)

הליכוד הניש הערב (חמישי) מכתב רשמי לנשיא המדינה לבקשת ארכה למנדט להרכבת הממשלה בעוד 14 יום. זאת, לאחר שהושגו [הסכמות עם כל השותפות הקואליציוניות](#), אך ההסכמים עצמם טרם נחתמו ונשארו סוגיות עקרוניות פתוחות.

ראש הממשלה המיועד בנימין נתניהו ביקש מהנשיא את מלוא ארכת 14 הימים המותרת על פי החוק להמשך המנדט. בבקשה להארכת במנדט הוא כתב כי מאז קבלת המנדט מהנשיא בחודש שעבר, נוהל "משא ומתן אינטנסיבי בין נציגי הליכוד לבין צוותי משא ומתן של כל אחת מהסיעות האמורות. בתחילה התמקד המשא ומתן בסוגיות עקרוניות לרבות בעקרונות הבסיסיים וקווי היסוד של הממשלה שתוקם. לאחר מכן התקיימו בין הצדדים פגישות בנושא חלוקת תפקידים בממשלה רפנישות היו אינטנסיביות והתקיימו עד השעות הקטנות של הלילה".

נתניהו עידכן את הנשיא במכתבו כי בשלב זה נחתמו עם כל 64 הממליצים נספחים או מכתבים הנוגעים לתפקידים בממשלה. אך "נותרו סוגיות בתחום התפקידים שעדיין לא סוכמו. כך למשל לסיעת ש"ס ויהדות התורה עדיין אין הסכם תפקידים מפורט אלא מכתב בלבד". לפי נתניהו, "המשא ומתן נמצא בעיצומו וחלה בו התקדמות רבה, אולם לפי קצב ההתקדמות עד כה יידרשו כל ימי ההארכה שבסמכותך לתת לי על פי חוק".

בדרך לממשלה. נתניהו (צילום: ראובן קסטרו)

עוד בוואלה!

- עסקה שהסתבכה: צעיר ביקש לקנות רובה אוויר, המוכר סירב כי הוא ערבי - וירה בו למוות
- 3 שנים אחרי שנמלט: נעצר המייסד של אחד מאתרי הפורנו הגדולים בעולם
- ביטוח רכב במחיר שיגרום לכם לרקוד.. לחצו לקבלת הצעה ממומן | AIG
- ועכשיו ב 44,000 ₪ במקום 47,900 ₪ + אגזוז ממומן | Honda Bike

הלילה הושג הסכם קואליציוני בין ש"ס לליכוד, לפיו יו"ר המפלגה אריה דרעי יכהן כשר הפנים והבריאות - וכן כמשנה לראש הממשלה. בנוסף, ארבעה חברי ש"ס ימונו לשרים. לפי הסיכום, תקופת כהונתו של דרעי יכהן כשר הפנים והבריאות תהיה במחציתה הראשונה של כהונת הממשלה. במחצית השנייה, יכהן דרעי כשר האוצר. בנוסף, יכהן הרב כמשנה לראש הממשלה לאורך כל תקופת כהונתה.

בנוסף, ש"ס תקבל ארבעה משרדים שונים שיהיו תחת אחריותה. ארבעה חברי מפלגה ימונו לשרים במשרדי הפנים, החינוך, הרווחה והביטחון החברתי ושירותי הדת. אולם, לא מדובר בהסכם קואליציוני הסופי - ועד לחתימה רשמית על ההסכם צפויות להיות מסוכמות הסמכויות הנוספות הקשורות למשרדים שיהיו תחת אחריות ש"ס.

נספח ע/20

העתק מכתבה של העותרת אל
היועמ"ש ופרקליט המדינה, מיום

15.12.2022

עמ' 188

15 דצמבר 2022, כ"א כסלו תשפ"ג

לכבוד
עו"ד גלי בהרב-מיארה
 היועצת המשפטית לממשלה
 משרד המשפטים
 ירושלים

עו"ד עמית איסמן
 פרקליט המדינה
 משרד המשפטים
 ירושלים

- דחוף -
 שלום רב,

הנדון: בקשה לערער על עונשו של חה"כ אריה מכלוף דרעי ולבקש הטלת

קלון עקב הפרת ההסדר והתחייבויותיו וקבלת גזר דין ברמייה

סימוכין: מכתבנו לפרקליט המדינה מיום 2.2.2022; מכתבנו ליועמ"ש ופ.מ. מיום 14.2.2022.

מענה מטעם פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) מיום 23.3.2022.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם כלהלן:

1. במכתבינו שבסימוכין, פנינו אליכם בבקשה לערער על עונשו של חה"כ אריה דרעי לאור ההפרה של התחייבויותיו בהסדר הטיעון, ולאור גזר דינו של הנשיא הרבסט מבית משפט השלום בירושלים במסגרת ת"פ 56231-12-21 **מדינת ישראל נ' דרעי** (אר"ש 1.2.2022), אשר דן ופסק לאור מצג לפיו הנאשם מקבל אחריות מלאה על מעשיו ויוצא מן הזירה הציבורית, לרבות כך שלעולם לא יעסקו שוב בכספי ציבור.
2. ביום 23.3.2022 התקבל מענה מטעם פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), בו נמסר לנו כי נכון לזמן המענה דרעי הוא אזרח פרטי – אשר "לא הודיע על התמודדותו לתפקיד חבר כנסת, בנסיבות אלו, טרם נולדה העילה לשקול את סוגיית הקלון בעניינו".
3. והנה כעת, לאחר בחירתו לכנסת צפוי חה"כ דרעי להתמנות לשר בממשלה ה-37. יתרה מכך, הוא אף צפוי ממש בקרוב להתמנות לתפקיד שר האוצר – תחתיו רשות המסים לישראל.
4. אם כן, אנו פונים אליכם, בהמשך למכתבינו שבסימוכין, בבקשה שתודיעו כי התביעה תערער על עונשו של דרעי לבית המשפט המחוזי בירושלים ותבקש להטיל קלון על מר דרעי. זאת, לאור ההלכה שנקבעה ביחס להשתחררות התביעה מהסדר הטיעון ובהתאם לכך שבית המשפט השלום הסתמך בפירוש על פרישת מר דרעי בבואו לכבד את הסדר הטיעון. והכל כפי שיורחב להלן.

א. על התביעה לערער על גזר הדין על פי המבחנים בפסיקה

5. שאלת חזרת התביעה מהסדר טיעון עליו הסכימה ולאחר מתן גזר הדין, נידונה בבג"ץ 218/85 **ארביב נ' פרקליטות מחוז תל-אביב**, מ(2) 393 (1986), שם נקבעו להלכה המבחנים המאפשרים לתביעה לחזור בה מההסדר (להלן: "עניין ארביב"). נקבע שם, כי התשתית התיאורטית לפיה ניתן לנתח את הסדר הטיעון מבחינה נורמטיבית על בסיס אחד משלושה מבנים משפטיים – **כחזה רגיל** בין צדדים עליו חלים דיני החוזים הרגילים; **כחזה מינהלי** בין הצדדים עליו חלים דיני החוזים המינהליים; או **כמעשה שלטוני חד-צדדי** של הרשות, אשר שיכלולה מצריך שיתוף פעולה של הנאשם.¹

¹ עניין ארביב, פסי' 6 לפסק דינו של השופט ברק.

6. לעמדת התנועה, על בסיס שלושת נתיבי הפרשנות האפשריים להסדר הטיעון, **סטייתו של דרעי באופן כה בוטה, מההסכמות בהסדר הטיעון מקימות אף לגורם התובע את הזכות – ולעמדתנו את החובה – לסטות מהסדר הטיעון, ולערער על גזר הדין.**
7. כך, תפישת הסדר הטיעון על פי **מודל חוזי**, תלמד כי לתביעה הזכות לבטל את החוזה במידה והצד השני סטה מהוראות החוזה והפר אותו, בהתאם לדיני החוזים האזרחיים והמינהליים. כמו כן, אף תפישת הסדר הטיעון על פי **מודל מינהלי**, תלמד כי לתביעה הזכות לשקול מחדש את הסדר הטיעון, שכן מדובר בפעולה מינהלית שתלויה בשיתוף פעולה של הנאשם – מששינה הנאשם את מצבו, השתנו הנסיבות באופן שמאפשר לרשות לסטות מהחלטתה באופן חוקי ובאופן ששומט את הקרקע תחת טענת ההסתמכות שלו על **ההבטחה המינהלית**.²
8. אם כן, אף השיקולים שהוצגו בעניין **ארביב** מובילים לאותה המסקנה לפיה על התביעה לערער על גזר הדין. שם, **נקבע כי על המדינה להשתחרר מהסדר הטיעון אם טובת הציבור מחייבת זאת**. טובת הציבור, בהקשר זה, נקבעת על פי שלושה שיקולים מרכזיים - אמינות השלטון; הגשמת מטרות המשפט הפלילי; והאינטרסים של הנאשם.
9. בענייננו, אמינות השלטון והגשמת מטרות הדין הפלילי מטות בבירור את הכף לכיוון ההכרח בסטייה מהסדר הטיעון וערעור על גזר הדין – **שכן שתיקתה של התביעה אל מול הפרה בוטה של הסדר הטיעון תפגע במוסד הסדר הטיעון, במהימנותו וחוסנו, ובאפקטיביות שלו במיצוי הדין עם נאשמים**.
10. יתרה מכך, אנו סבורים כי במקרה הזה אינטרס ההסתמכות של נאשם שסטה מהסדר הטיעון בעצמו, משקלו כמשקל נוצה. כך, למשל, בעניין **כהן**³ נפסק כי משסטה הנאשם מהסדר הטיעון לאחר גזר הדין, אין הוא יכול לטעון לפגיעה בהסתמכותו בשל הטיעון המחודש לעונש בערעורה של התביעה.
11. **אי לכך, לטעמנו, לשם הגנה על האינטרס הציבורי נדרשת התביעה לערער על גזר הדין, ובמסגרת זו לדרוש כי על מר דרעי יוטל קלון.**

ב. הסתמכותו של בית המשפט על התחייבותו של דרעי לפרוש מהחיים הציבוריים

12. כזכור, ביום 1.2.2022 גזר נשיא בית המשפט השלום בירושלים השופט שמואל הרבסט, את עונשו של מר אריה מכלוף דרעי בהתאם להסדר הטיעון וההתחייבויות שסוכמו בין הנאשם לתביעה הכללית. מההנמקה של גזר הדין עולה בפירושו כי הנשיא הרבסט החליט לכבד את הסדר הטיעון שהובא לפניו בשל ההסכמה שהושגה בסעיף 4 ביחס לפרישתו של מר דרעי מהחיים הציבוריים, וקבע בהתאם:

"הודעת ההסדר מלמדת כי **הנאשם החליט להתפטר מכנסת ישראל**. על פניו, מדובר בהודעה אשר אינה קשורה להליך הפלילי, אין בה כדי ללמד על סנקציה פלילית כזו או אחרת המהווה חלק מהסדר הטיעון ועניין זה מעלה תמיהה – מדוע אם כן, נכתב סעיף זה ומה הוא בא ללמדנו? אלא, שמדובר בנסיבה חשובה הבאה ללמד שתי נקודות חשובות אודות הנאשם.

הראשונה, הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדיר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור. שיקוליו הרחבים אינם פרושים בפניו, אך נדמה כי תולדות חייו מלמדים כי הוא ראה בהיותו נבחר ציבור ייעוד ודרך חיים, **וכעת נוכח התיק דנו ואישומיו – הרי שהוא מוותר על כך, וזאת מרצונו**. אין זה קורבן קל למי שמיצב עצמו כשליח ציבור

² דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי - משפט מינהלי כלכלי 330-334** (כרך ג, 2013).

³ ע"פ 5356/14 כהן נ' מדינת ישראל (נבו 8.7.2015).

בעשורים האחרונים ונדמה כי המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו.

הנקודה השנייה, הינה מניעתית בטיבה. כל החושש מן הנאשם ומפגיעתו בקופה הציבורית ויטען כי קיימת בו מסוכנות בכל הכרוך במשאו ובמתנו בענייני ממון הרבים או היחיד - יוכל למצוא מנוח לחשש זה ולומר בוודאות כי הנאשם לא ייגע עוד בצרכי ציבור הכורכים בתוכם עיסוק כלכלי, וזאת בשל התרחקותו מהזירה הציבורית. " (עמ' 7 לגזר הדין מיום 1.2.2022, ההדגשות אינן במקור).

13. הנה כי כן, במהלך ההליך הפלילי הציג דרעי מצג לפיו הוא מתחייב לפרוש מן החיים הציבוריים, בתמורה לכך הסכימה התביעה להקל בחלק מן העבירות שבהן יואשם, ואף להגיש לבית המשפט הסדר טיעון ללא בקשה להטיל קלון על דרעי. בית המשפט קיבל את הנחות יסוד אלו שהוצגו לפניו ואף קבע כי "המאשימה עצמה רומזת על כי היא רואה בכך חלק מן העונש אשר אותו הטיל הנאשם על עצמו".

14. לא זו אף זו, המשיך השופט הרבסט וקבע, כי נוכח העובדה כי "הנאשם, איש ציבור מזה כשנים רבות, מדיר עצמו מעתה מרצון מעיסוק בצרכי ציבור... מוותר על כך, מרצונו", ולאור "התרחקותו מהזירה הציבורית" – הוא אינו מתערב בהסדר הטיעון ואינו מטיל עליו קלון.

15. למעשה, כל תכליתו של הקלון הוא הרחקת אדם מן הזירה הציבורית; בראש השיקולים, עומדים ההגנה על מעמדו ויוקרתו של השירות הציבורי, שמירה על אמון הציבור בנבחריהם והקפדה על מילוי תפקידים שלטוניים באופן ראוי, חוקי ותקין (בג"ץ 103/96 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, (נ) 4, 309, פס' 23 לפסק דינו של כב' השופט חשין (1996) (להלן: "בג"ץ כהן"); ת"פ (שלום י-ם) 4063/06 מדינת ישראל נ' הנגבי, בעמ' 43 (נבו 9.11.2010) (להלן: "עניין הנגבי")). לכן, משהתחייב הנאשם כי הוא מתפטר מהכנסת – ברור היה לבית המשפט כי הנאשם מקבל על עצמו את הדין ועוזב "את הזירה הציבורית".

16. והנה, משהחליט דרעי, להחזיק בתפקיד יו"ר תנועה ש"ס, ולחזור לעבוד בכנסת, לשמש כיועץ פרלמנטרי בכיר, והלכה למעשה, לפעול כמי שהוא "הרוח החיה" מאחורי סיעת ש"ס ובמסדרונות השלטון – ברי כי דרעי הפר את ההסכם ואת התחייבויותיו כנאשם בפלילים בהסדר הטיעון שהתקבל בבית המשפט.

ג. חזרתו הפומבית של מר דרעי מהודאתו באשמה

17. במסיבת העיתונאים שערך מר דרעי – ממשכן הכנסת ויום לאחר מתן גזר הדין – הוא טען כי ההליך נגדו התנהל באופן בלתי הגון, שהביא לתוצאה משפטית בלתי ראויה. בכך, הלכה למעשה, הצהיר מר דרעי כי הודאתו הייתה הודעת שווא, ולא הביע כל הפנמה או חרטה של מעשיו; ובלשונו הברורה של מר דרעי:⁴

"כל אדם בישראל יודע שאם לא היה קוראים לי מכלוף דרעי הנושא היה נסגר מול פקיד השומה [...] לא נאשמתי בהעלמה של אגורה אחת מרשויות המס."

18. מדבריו של מר דרעי ניכר כי חזר בו באופן פומבי ומוצהר מהודאתו וכי לא קיבל על עצמו את הדין; הוא אינו לוקח אחריות על מעשיו ואינו מביע הפנמה שלהם או חרטה עליהם; הוא מטיל דופי במהימנות ההליך שהתנהל כנגדו, וטוען כי תוצאותיו הן פרי של כשלים מערכתיים והפליה. בכך, דה-פקטו, חוזר בו מחוץ לכותלי בית המשפט מר דרעי מהודאתו, ויש בכך משום הצדקה נוספת לערעור התביעה המתבקש.

19. והנה, כעת הוא מבקש לחזור לתפקיד שר האוצר – על אף גזר דינו האחרון ובניגוד גמור להסדר נכרת עימו.

⁴ ירון אברהם ועמית סגל, לעיל הי"ש 1.

20. זה המקום להזכיר, כי לקיחת אחריות של הנאשם כחלק מהודאתו לפני בית המשפט היא עקרון גדול הפלילי (וראו לעניין זה איתי ליפשיץ, רינת קיטאי סנג'ור, "מקומה הראוי של החרטה בענישה הפלילית" **מחקרי משפט** כח 69 (2012)). לקיחת האחריות על מעשיו מצידו של הנאשם – צריכה להיות כנה, גם במעשיו. יפים לעניין דבריה של כב' השופטת (בדימי) ברלינר, בבואה לדחות ערעור של השר לשעבר גונן שגב על העונש שנגזר עליו לאחר הסדר הטיעון:

"ועוד בהקשר לטיעוניו של המערער: הכל יש בהם בדברים מלבד הבעת חרטה כנה ואמיתית. על רקע היותו של המערער רופא ועל רקע פעילותו, והנורמטיביות שבחיינו עליהם הוא שם את הדגש, ניתן היה לצפות שהבעת החרטה תהווה את הנארטיב והמוטיב העיקרי בדבריו. בפועל, ההתייחסות בדבריו הארוכים של המערער לנושא זה היא מינימאלית. **המילה חרטה נזכרת כבדרך אגב ללא שמצטרף אליה ביטוי ממשי כלשהו. הרושם מקריאת הדברים הוא כי החרטה הוזכרה כמצוות אנשים מלומדה ולא כביטוי אמיתי להבנתו ותחושתו של המערער.**" (ע"פ 4484/05 שגב גונן נ' מדינת ישראל (נב) 08.08.2006)

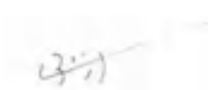
21. כמו כן, במסגרת ע"פ 532/71 **בחמוצקי נ' מדינת ישראל**, כו(1) 543 (1972) קבע בית המשפט העליון כי יש לוודא שההודאה שניתנה במסגרת הסדר הטיעון הינה "הודאת אמת" – במובן זה שאיננה הודאה "מן השפה אל החוץ", שכל עניינה הוא קבלת ההקלות בענישה ובהרשעה בהן כרוך ההסכם עם התביעה. השופט קיסטר פוסק כי על בית המשפט לדחות הסדר במקרים בהם הוא מתרשם שההסכם המבוסס על הודאה שניתנה כאשר הנאשם ממשיך לגמול בליבו כי לא ביצע את המעשה. אמנם בעניין **בחמוצקי** החשש המרכזי נסב סביב הרשעת חפים מפשע, אך במישור העקרוני נקבע כי הודאה בלתי אותנטית המושפעת מטעמים חיצוניים עשויה לשמוט את הקרקע תחת הסדר הטיעון כולו.

22. **אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל, אנו פונים אליכם בבקשה שתפעלו למיצוי הדין עם נאשם שהפר את הסדר הטיעון. ההלכה שנקבעה ביחס להשתחררות התביעה מהסדר הטיעון תומכת באפשרות של ערעור על גזר דינו של דרעי, ובוודאי לאחר שנשיא בית משפט השלום בירושלים הסתמך על פרישתו של הנאשם מן "הזירה הציבורית", בבואו לכבד את הסדר הטיעון ולאשרו.**

23. **אם כן, לאור מינויו הצפוי לתפקיד שר - אנו פונים אליכם בבקשה כי התביעה תערער על עונשו של דרעי לבית המשפט המחוזי בירושלים ותבקש להטיל קלון על מר דרעי – עקב קבלת גזר דין ברמייה.**

24. לנוכח החשיבות הציבורית של העניין וסד הזמנים הדחוק הקבוע בחוק, **אנא השיבו לנו עד יום שני 19.12.2022 בשעה 10:00, כדי שנוכל לבחון את המשך צעדינו בנושא, לרבות המשפטיים.**

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה

נספח ע/21

העמ' הרלוונטיים בפרוטוקול מס'
266 בישיבת ועדת חוקה חוק ומשפט
של הכנסת, מיום 26.2.2001

עמ' 193

פרוטוקולים/ועדת חוקה/2789
 ירושלים, י' באדר, תשס"א
 5 במרץ, 2001

הכנסת החמש-עשרה
 נוסח לא מתוקן
מושב שלישי

פרוטוקול מס' 266
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
יום שני, ג' באדר התשס"א (26 בפברואר 2001), שעה 09:00

נכחו:

חברי הוועדה: אמנון רובינשטיין - היו"ר

קולט אביטל
 יואל אדלשטיין
 אפי אושעיה
 בנימין אלון
 מוחמד ברכה
 עזמי בשארה
 משה גפני
 יעל דיין
 שאול יהלום
 אליעזר כהן
 סופה לנדבר
 עוזי לנדאו
 יוסף לפיד
 אופיר פינס-פז
 ראובן ריבלין

מוזמנים: תמי אדרי - מנכ"לית ועדת הבחירות לכנסת השש עשרה
 יואל נוה - משרד האוצר, סגן הממונה על התקציבים
 עו"ד יהושע שופמן - משרד המשפטים, משנה ליועמ"ש
 עו"ד סיגל קוגוט - משרד המשפטים
 עו"ד דלית דרור - משרד המשפטים
 אהוד שיל"ת - משרד הפנים, המפקח על הבחירות
 נתן ארן - העמותה לדמוקרטיה פרלמנטרית

יועץ משפטי: שלמה שהם

מנהל/ת הוועדה: דורית ואג

קצרנית: אסתר מימון

סדר היום: הצעת חוק-יסוד: הממשלה (ביטול והשבה), של חבר הכנסת עוזי לנדאו

הצעת חוק-יסוד: הממשלה (ביטול והשבה), של חבר הכנסת עוזי לנדאו

היו"ר אמנון רובינשטיין:

אני פותח את ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט. אנחנו ממשיכים בקריאה של הצעת חוק-יסוד: הממשלה, ביטול חוק הבחירה הישירה, שעבר בכנסת בקריאה ראשונה. סיכמנו את סעיף 16 בישיבה הקודמת.

סיגל קוגוט:

בעקבות הישיבה הקודמת עשינו תיקונים מסוימים בסעיפים 1-16. התיקון הראשון הוא בסעיף 5(ד) - במקום המלים "רשאי שיהיה ממלא מקום ראש ממשלה" יבואו המלים "אחד השרים יהיה ממלא מקום ראש הממשלה".

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה לא הוחלט, זו היתה הצעה.

סיגל קוגוט:

מאחר שלמלא-מקום ראש ממשלה יש תפקידים אמיתיים, בניגוד לסגן ראש ממשלה, חייב להיות אחד שבאמת יהיה ממלא מקום.

התיקון השני הוא בסעיף 6 - ראינו שאי-אפשר סתם לומר "כשיר להיות מועמד לכנסת", כיוון שהיו כל מיני שינויים. לכן בסעיף קטן (ב), בעקבות מה ששאלו יהלום ביקש, עשינו הסמכה, שאפשר יהיה אחר כך, בחוק רגיל, לקבוע תקופות צינון.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

יהיה חוק ממשלה רגיל?

סיגל קוגוט:

כן. הצעתי כבר כמה סעיפים, ואפשר יהיה להכניס שם גם תקופת צינון לשרים. בחוק-היסוד כתבנו: "לא יתמנה לשר - - אלא אם כן חדל לכהן באותם משרה או תפקיד עובר למינויו או במועד מוקדם יותר, כפי שייקבע בחוק". כאן נתנו את ההסמכה.

שלמה שהם:

למה שיניתם את סעיף קטן (א) והעברתם לסעיף קטן (ג)?

סיגל קוגוט:

כשאומרים "כשיר להיות מועמד לכנסת", תקופות הצינון הן אחרות, ולכן צריך לסייג גם את סעיף קטן (ב) וגם את סעיף קטן (ג). עדיף כבר לכתוב מהם התנאים עצמם.

סעיף קטן (ג) זה עניין הקלון. הוחלט כאן על שבע שנים במקום עשר שנים. לפי חוק-היסוד הנוכחי אי-אפשר עשר שנים, אבל בכנסת יש מנגנונים של השעיה אחרי ערכאה ראשונה, דבר שלא מתאים לשר. לא מתאים ששר יתמנה אחרי שהוא הורשע בבית-המשפט המחוזי ומיד הוא יושעה, לכן כתבנו סעיף שדומה למנגנון בכנסת. מיד אומר מה השינויים, אבל קודם אקרא את הסעיף.

"(ג) לא יתמנה לשר מי שהורשע ונידון לעונש מאסר וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום פסק הדין, לפי המאוחר, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות העניין, משום קלון."

זה דומה, אבל לא זהה, כי כאן פסק-דין לא חייב להיות פסק-דין סופי. לכנסת מישהו יכול להיבחר, אבל אם הוא מורשע בפסק-דין בערכאה ראשונה אפשר להשעות אותו, ואם הוא יושב-ראש הכנסת אפשר להדיח אותו. כאן אין השעיה, לכן אני צריכה כבר כאן להגיד שמי שמורשע

במחוזי, הוא גם לא ראוי להיות שר. בחוק הממשלה, שתראו אחר כך, עשיתי פרוצדורה איך מבקשים מיושב-ראש ועדת הבחירות המרכזית להחליט שאין עם העבירה משום קלון.

תיקונים נוספים - ראשית, כתבנו ה"א הידיעה, תראו בסעיף 7(א), שהנשיא צריך להתייעץ עם נציגי הסיעות בכנסת, ולא נציגי סיעות, שלא יהיו החרמות. שנית, לסעיף 7(ב) העברנו את סעיף 13, שאם טרם התכנסה הכנסת, עדיין אין סיעות, כי הכנסת עוד לא התכנסה - אז הוא מתייעץ עם נציגי רשימות המועמדים שנבחרו לכנסת.

סעיף 14 הטמענו בסעיף 13. אלה הם השינויים בסעיפים שעברנו עליהם בישיבה הקודמת.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

מה השינויים בסעיף 13(ג)?

סיגל קוגוט:

סעיף 14 עבר לסעיף 13(ג), הוא חלק מהרכבת הממשלה, ולכן הוא לא צריך להיות בסעיף נפרד. זה עניין של עריכה, לא שינינו את הנוסח.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

הדבר היחיד שאולי שנוי במחלוקת זה השינוי מ"סיעות" ל"הסיעות". מישהו הציע את זה, וזה לא הוסכם.

אנחנו עוברים לסעיף 17.

סיגל קוגוט:

בנוסח החדש, אנחנו בסעיף 15, מפני שקיצצנו סעיפים.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

לפני שאנחנו עוברים הלאה, יש הערה לשלמה שהם.

שלמה שהם:

בעקבות מחשבה שהשקעתי בנושא הזה, אני לא כל כך שקט בשאלה של דרך הרכבת הממשלה על-ידי הנשיא והטלת הרכבת הממשלה. היה צריך למצוא מנגנון מסוים שיאמר לנשיא שיש לו הסמכות, הכבוד וכן הלאה, אבל להטיל את הרכבת הממשלה על מי שיש לו הסיכוי הגדול ביותר. הייתי הולך לכיוון של 61 חברי כנסת שחותמים, ואז הנשיא מטיל. אני לא יודע אם תלכו לשינוי מרחיק לכת כזה.

היו"ר אמנון רובינשטיין:

זה קיים בחוק.

עוזי לנדאו:

איך זה היה בחוק הישן?